

LANDSGRANNSKOÐANIN

Fíggjarárið 2010

Ársfrágreiðing

latin
løgtingsgrannskoðarunum

sambært §12 í LI. nr. 25/1999
“um grannskoðan av landsroknskapinum v.m.”

JANUAR 2012

Innihaldsyvirlit

0	INNGANGUR	7
1	ALMENNAR VIÐMERKINGAR	9
1.1	ENDAMÁLIÐ VIÐ GRANNSKOÐANINI	9
1.2	AÐALRÁÐ OG STOVNAR HAVA ÁBYRGD AV ROKNSKAPINUM	9
1.3	JÁTTANARSKIPANIN	9
1.4	STÝRINGARMEGINREGLUR UM MÁL OG NÁDD ÚRSLIT	10
1.5	REGLUR UM KUNNINGARTRYGD	11
1.6	ROKNSKAPARREGLUGERÐ	12
1.7	JOURNALISERING	13
1.8	SMÁAR UMSITINGAREINDIR	14
1.9	VANDI FYRI MISTØKUM OG SVIKI	14
2	LØGMANSFYRISITINGIN	15
2.1	LØGMANSSKRIVSTOVAN (LG 2010/202-0111)	15
2.2	VIÐLÍKAHALD BYGNINGAR	18
2.2.1	BYGGISKRÁ FYRI TINGANES	19
2.2.2	ÁBYRGD AV JÁTTAN Á HØVUÐSKONTU 2.11.1.21	19
3	FÍGGJARMÁL	21
3.1	ROKNSKAPARVIÐURSKIFTI O.A.	21
3.1.1	LANDSROKNSKAPURIN IKKI FULLFÍGGJAÐUR (LG 2010/100-0001)	21
3.1.2	TÆNASTUMANNAEFTIRLØNIR O.T. (LG 2010/203-0181)	22
3.1.3	UM ÁVÍSAR ÚTREIÐSLUR (LG 2010/203-0999)	23
3.2	FELAGS LØNARSKIPANIN (LG 2009/511-0000)	24
3.2.1	AÐRAR VEITINGAR	26
3.2.2	EFTIRLIT ÚTI Á STOVNUM	26
3.3	FÍGGJARSTØÐAN 2010 (LG 2010/300-0000)	27
3.3.1	FÍGGJARSTØÐAN IKKI FULLFÍGGJAÐ	27
3.3.2	AVSTEMMAN AV FÍGGJARSTØÐUNI O.A.	27
3.3.3	HØVUÐSTØL	27
3.3.4	FÍGGJARLIGUR ÚTBÚNAÐUR (LG 2010/300-0102)	27
3.3.5	ÁOGN (LG 2010/300-0103)	33
3.3.6	GOYMSLUR	34
3.3.7	OGNIR OG ÚTBÚNAÐUR (LG 2010/300-0101)	34
3.3.8	TØKUR PENINGUR (LG 2010/300-0104)	35
3.3.9	SKULD (LG 2010/300-0201/0202)	36
3.4	UMSITING AV SKATTI, AVGJØLDUM O.Ø. (LG 2010/220-0000)	38
3.5	MÁL- OG AVRIKSSÁTTMÁLIN HJÁ TAKS (LG 2010/220-0000)	39
3.6	KASSAEFTIRLIT Á FLOGVØLLINUM (LG 2010/203-0151)	40
3.7	STUÐUL TIL BYGGING OG UMVÆLING AV EGNUM BÚSTAÐI (LG 2010/203-0224)	40
3.8	AVGJØLD AV KAPITALEFTIRLØNUM (LG 2010/220-0522)	41

3.9	KAPITALVINNINGSSKATTUR (LG 2010/220-0521)	42
3.10	MVG-EFTIRSTØÐUR (LG 2010/220-0522)	43
3.11	FELAGSSKATTUR (LG 2010/220-0521)	44
3.12	KERVISSKOÐAN (LG 2010/220-0521)	45
3.12.1	AVTALA UM KERVISSKOÐAN HJÁ TAKS	45
3.12.2	AVTALA UM KERVISSKOÐAN HJÁ FØROYA GJALDSSTOVU	47
3.13	VÁÐAGREINING AV SKIPANUNUM HJÁ TAKS (LG 2010/203-0151)	47

4 FISKIVINNUMÁL **49**

4.1	FISKIMÁLARÁÐIÐ (LG 2010/205-0111)	49
4.2	TILBÚGVINGARSTOVNURIN (LG 2010/205-0311)	50
4.3	MRCC (LG 2010/205-0311)	50
4.4	BÚNAÐARSTOVAN (LG 2010/205-0332)	51
4.5	NEVNDIR OG RÁÐ (LG 2010/205-0341)	52
4.6	FISKIVEIÐIEFTIRLITIÐ (LG 2010/205-0342)	53
4.7	LØNJAVNINGARSTOVAN (LG 2010/205-0344)	54
4.8	TRYGDARMÍÐSTØÐIN (LG 2010/205-0351)	58
4.9	TRYGDARMÍÐSTØÐIN – KEYP OG UMBYGGING (LG 2010/205-0351)	59

5 VINNUMÁL **61**

5.1	VINNUMÁLARÁÐIÐ (LG 2010/206-0111)	61
5.2	BRÚKARAUMBØÐIÐ (LG 2010/206-0371)	62
5.3	STUÐULSJÁTTANIR (LG 2010/206-0372)	66
5.4	RÚSDREKKASØLA LANDSINS (LG 2010/206-0373)	66
5.5	P/F VÁGA FLOGHAVN, ÚTBYGGING (LG 2010/206-0382)	67

6 MENTAMÁL **69**

6.1	FØROYA SKÚLABÓKAGRUNNUR (LG 2010/207-0231)	69
6.2	YRKISSKÚLAR (LG 2010/207-0233)	70
6.3	MÍÐNÁMSSKÚLIN Í SUÐUROY (LG 2010/207-0233)	70
6.4	SKÚLADEPILIN VIÐ MARKNAGIL (LG 2010/207-0233)	71
6.5	MUSIKKSKÚLASKIPANIN (LG 2010/207-0235)	73
6.6	ALTJÓÐA SKRIVSTOVAN (LG 2010/207-0236)	75
6.7	KLAKSVÍKAR SJÓMANSSKÚLI (LG 2010/207-0236)	77
6.8	HAVLÍVFRØÐILIGA ROYNDARSTØÐIN (LG 2010/207-0236)	78
6.9	LISTASAVN FØROYA (LG 2010/207-0243)	79

7 HEILSUMÁL **81**

7.1	KT-ØKI HEILSUVERKSINS (LG 2010/211-0111)	81
7.2	FÆIÐ Í FØROYSKU SJÚKRAKASSUNUM (LG 2010/211-0202)	82
7.3	HEILSUTRYGD (LG 2010/211-0202)	83
7.4	HEILSUTRYGDARVEITINGAR (LG 2010/211-0202)	84

<u>8</u>	<u>ALMANNAMÁL</u>	<u>93</u>
8.1	ALMANNASTOVAN (LG 2010/212-0211)	93
8.2	BARNAVERND (LG 2010/212-0213)	98
8.3	MEGINSKRIVSTOVAN FYRI NÆRVERKIÐ (LG 2010/212-0216)	100
8.4	GJALD FYRI NÁTTARVAKTIR Á ELDRASAMBÝLUM (LG 2010/212-0216)	101
8.5	PENSJÓNIR TIL FØROYINGAR Á STOVNI Í DANMARK (LG 2010/212-0216)	103
8.6	REGLUR UM ENDURBÚGVING O.A. (LG 2010/212-0217)	104
8.7	VANTANDI DAGFØRING AV FORSORGARLÓGINI (LG 2010/212-0217)	105
8.8	MÍÐAL FYRITÍÐARPENSJÓN (LG 2010/212-0218)	107
<u>9</u>	<u>UTTANRÍKISMÁL</u>	<u>115</u>
9.1	UTTANRÍKISRÁÐIÐ (LG 2010/216-0111)	115
9.2	MARKNAÐARFØRA FØROYAR	123
9.3	MENNINGARSAMSTARV	125
9.4	NEYÐHJÁLP	126
<u>10</u>	<u>INNLENDISMÁL</u>	<u>127</u>
10.1	LANDSVERK (LG 2010/215-0381)	127
10.2	INFRAKERVIÐ Á ÚTOYGGJ	133
10.3	AKSTOVAN (LG 2010/215-0384)	136
10.3.1	VEKTGJALD (LG 2010/220-0522)	136
10.3.2	SKRÁSETINGARGJALD AV AKFØRUM (LG 2010/220-0522)	136
10.3.3	KASSAEFTIRLIT (LG 2010/215-0384)	137
10.4	LÓGARSMÍÐ (LG 2010/100-0000)	137
<u>11</u>	<u>FYLGISKJAL 1: UM TRYGDARMÍÐSTØÐINA</u>	<u>141</u>
<u>12</u>	<u>FYLGISKJAL 2: UM NEVNDARSAMSÝNINGAR</u>	<u>147</u>
12.1	LÓGARGRUNÐARLAG, ROKNSKAPARREGLUR O.A. FYRI YRKISSKÚLAR	148
12.2	FYRRA VERKÆTLANIN, HANDILS- OG TEKNISKI SKÚLIN BYGGIÁNARAR	149
12.3	SEINNA VERKÆTLANIN, ALMENT BYGGJARÍ	154
12.4	ER HEIMILD AT RINDA SERLIGAR NEVNDARSAMSÝNINGAR	157
12.5	VIÐMERKINGAR FRÁ LANDSGRANNSKOÐANINI OG NIÐURSTØÐA	158
12.6	HØVUÐSTØL ÚR ROKNSKAPINUM HJÁ TEKNISKA SKÚLANUM	160
12.7	HØVUÐSTØL ÚR ROKNSKAPINUM HJÁ FØROYA HANDILSSKÚLA	161

0 Inngangur

Sambært § 45, stk. 1, í stýrisskipanarlógini og § 1, stk. 1, í Ll. nr. 33/1994 “um landsins almenna roknskaparhald v.m.” skal Landsstýrið, í seinasta lagi 6 mánaðir eftir fíggjarárslok, leggja fyri Løgtingið samlaða landsroknskapin. Neyvari reglur um roknskaparhaldið eru ásettar í kunngerð nr. 22/2007 “um roknskaparverk landsins o.t.”

Yvirskipaðu reglurnar um grannskoðan av almennum roknskapum eru ásettar í § 45 í stýrisskipanarlógini. Neyvari reglur eru ásettar í Ll. nr. 25/1999 “um grannskoðan av landsroknskapinum v.m.”

Sambært § 12, stk. 2, í lógini um grannskoðan skal roknskapargrannskoðanin innan 10 mánaðir eftir fíggjarárslok lata løgtingsgrannskoðarunum frágreiðing um úrslitið av grannskoðanini. Løgtingsgrannskoðararnir kunnu leingja hesa freist. Eftir áheitan frá Landsgrannskoðanini í oktober 2011, samdust løgtingsgrannskoðararnir um at leingja freistina at lata teimum frágreiðing um úrslitið av grannskoðanini fyri 2010, av tí at løgtingsval var útskrivað at verða 29. oktober 2011.

Við hesum letur Landsgrannskoðanin løgtingsgrannskoðarunum årsfrágreiðing sína, í sambandi við at løgtingsgrannskoðararnir skulu leggja landsroknskapin 2010 fyri Løgtingið til samtyktar.

Fremst í frágreiðingini er eitt brot, sum er av almennum slag. Síðani verður, fyri hvørt málsøki sær, tikið samanum úrslitið av grannskoðanini. Frágreiðingin er lögð fyri avvarðandi landsstýrismann til viðmerkingar. Møguligar viðmerkingar og fráboðanir frá landsstýrismanninum um tiltøk og ætlanir, sum frágreiðingin hevur elvt til, eru tiknar við.

Landsgrannskoðanin rokna grannskoðanina av landsroknskapinum 2010 sum lidna. Kortini kann Landsgrannskoðanin seinni kanna mál og spurningar, sum viðvíkja bæði 2010 og eldri árum. Upplýsingar kunnu koma fram, sum elva til, at tey mál, sum eru umrødd í hesari frágreiðing, verða mett og viðgjørd av nýggjum.

Umframt årsfrágreiðingina hevur Landsgrannskoðanin í 2011 latið løgtingsgrannskoðarunum frágreiðing um “Frávik millum játtan og nýtslu o.a.” (juni 2011) og “Frágreiðing um lönir goldnar um Felags Lønarskipanina í 2009” (mai 2011).

Argir, 12. januar 2012

Beinta Dam

1 Almennar viðmerkingar

1.1 Endamálið við grannskoðanini

Sambært grannskoðanarlógini er endamálið við grannskoðanini at ansa eftir,

- at allar inntøkur landsins eru settar í roknskapin,
- at ongin útreiðsla er goldin uttan við heimild í fíggjarlóg ella aðrari játtanarlóg,
- at roknskapurin er rættur, og at tær avgerðir, roknskapurin fevnir um, eru samsvarandi veittum játtanum, galdandi lógum og fyriskipanum, verandi avtalum og vanligum siði,
- at hóskaði er atborið fíggjarliga í sambandi við umsiting av ognum og viðvíkjandi rakstri av teimum stovnum og tí virkseimi, roknskapurin fevnir um, og
- at roknskapar- og eftirlitsskipanir eru tryggar.

1.2 Aðalráð og stovnar hava ábyrgd av roknskapinum

Landsstýrismaðurin í fíggjarmálum skal, áðrenn juni mánaði er liðin, leggja fyri Løgtingið samlaða landsroknskapin.

Aðalráðini og teir stovnar, sum hoyra undir tey, skulu leggja fram ársroknskap, sum er gjørdur í Búskaparskipan landsins, og sum gevur eina rætta mynd av inntøkum og útreiðslum í fíggjarárinum og av ognum og skuld við fíggjarárslok.

Sambært § 10 í roknskaparkunngerðini verða roknskaparupplýsingar samsvarandi góðkendum ársroknskapum tiknar við í landsroknskapin, sum Føroya Gjaldstova setur upp.

Landsroknskapurin fyri fíggjarárið 2010 varð latin Løgtinginum 18. mai 2011.

1.3 Játtanarskipanin

Sambært LI. nr. 42 frá 4. mai 2009 “um landsins játtanarskipan” áliggur tað landsstýrismanninum í fíggjarmálum at áseta fleiri reglur. Í 2011 eru lýstar:

- Kunngerð nr. 84 frá 7. juni 2011 “um rakstrarjáttan”,
- Kunngerð nr. 83 frá 7. juni 2011 “um løgújáttan”,
- Kunngerð nr. 125 frá 19. september 2011 “um lógarbundna játtan og stuðulsjáttan”, og
- Kunngerð nr. 126 frá 19. september 2011 “um uppsetan og innihald í fíggjarlógaruppskotinum v.m.”

Harafturat varð rundskriv frá 19. september 2011 “um eftirlit og at taka neyðug búskaparlig atlit” sett í gildi.

Við hesum er regluverkið viðvíkjandi játtanarskipanini dagført, og aðalráð og stovnar vita, hvørjar reglur eru galdandi. Regluverkið er eisini eitt hent amboð hjá roknskapargrannskoðanini, tá ið grannskoðað verður.

Sambært álitinum til lógaruppskotið “um landsins játtanarskipan” skuldi öll fíggjarlógin verða gjøgnumgingin m.a. viðvirkjandi uppseting, viðmerkingum, inntøkufíggjaðum virksemi, starvsfólkayvirlitum og virksemisývirlitum, umframt at orða kunngerðir o.a. Vónandi verður hetta arbeiðið raðfest frammarlaga hjá Fíggjarmálaráðnum.

1.4 Stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit

Í frágreiðing til lógtingsgrannskoðararnar í oktober 2010 umrøddi Landsgrannskoðanin, at bert fáir stovnar hava sett í verk reglur um mál og nádd úrslit, sum ásett í § 7 í roknskaparkunngerðini.

Hóast støðan er batnað nakað, er langt eftir, til komið er á mál.

Reglur í roknskaparkunngerðini

Sambært § 7 í roknskaparkunngerðini skulu aðalráðini og stovnar teirra í seinasta lagi 1. januar 2010 hava sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit o.t.:

- Aðalráðini skulu árliga seta yvirskipað mál fyri sínar stovnar.
- Stovnarnir skulu:
 - seta mál og krøv til avrik í tøka tilfeinginum og í yvirskipaðum málum, sum aðalráðið hevur sett,
 - tryggja, at sett mál og krøv til avrik verða rokkin, og
 - undir hesum tryggja, at útvegaðar verða neyðugar upplýsingar at stýra eftir, so at frávik millum ætlanir og úrslit verða fyrirbyrgd, gjørd sjónlig og kunnu verða rættað í neyðugan mun.
- Fyri at lýsa virksemið á stovnunum, m.a. at stuðla undir stýringarmeginreglurnar, verða skrásettar hósandi nøgdarupplýsingar, sum fevna um tað, stovnarnir avrika, og um tilfeingisnýtslu (t.d. tíðarnýtslu hjá starvsfólkum).
- Stovnar skulu eftir tørvi gera innanvirkis roknskap við upplýsingum um, hvussu útreiðslur, inntøkur og kostnaðir eru liðaðir út á endamál, stað, framleiðslu, virksemi o.t.

Innanvirkis roknskapurin skal geva grundarlag fyri at lýsa, hvat virksemið og ymisku veitingarnar kosta hvør sær ella væntandi koma at kosta, og eisini hvørji viðurskipti eru avgerandi fyri, hvussu tilfeingið verður nýtt.

Í § 7, stk. 4, er ásett, at Fíggjarmálaráðið ger av, í samráð við aðalráðini og aðrar javnsettar myndugleikar, hvørjir stovnar skulu seta í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit.

Sambært stk. 5 skal Fíggjarmálaráðið áseta neyvari reglur um, hvussu stýringarmeginreglurnar verða settar í verk.

Reglur í lóg um landsins játtanarskipan

Sambært § 11 í LI. nr. 42/2009 “um landsins játtanarskipan” “skulu viðmerkingarnar til fíggjarlógaruppskotið hava tilvísingar til lógarásetingar, sum gera av, hvussu játtanin verður nýtt, lýsing av teimum úrslitum, miðað verður eftir við játtanini, og upplýsingar um nádd úrslit o.t.”

Sambært álitinum um “játtanarskipan landsins”, sum er grundarlagið undir lögtingslógini, er ásett, at tá ið tað ber til, skulu virksemisyvirlitini í viðmerkingunum til figgjarlógina, hava upplýsingar um:

- tørv,
- tørvsfulnað, og
- effektivitet.

Í figgjarlógini 2011 eru bert í seks játtanum lýsingar av teimum úrslitum, miðað verður ímóti við játtanini, ella upplýsingar um nádd úrslit o.t.:

- fyra stovnar hava upplýsingar um mál og avrik, og
- tveir stovnar hava í virksemisyvirlitinum greitt frá tørvi og tørvsfulnaði viðvíkjandi uppgávum stovnsins.

Í figgjarlógaruppskotinum 2012 eru 126 játtanir, ið bera heitið rakstrarjáttan. Av hesum hava:

- 14 stovnar upplýsingar um mál og avrik, og
- tveir stovnar hava í virksemisyvirlitinum greitt frá tørvi og tørvsfulnaði viðvíkjandi uppgávum stovnsins.

Hetta kundi bent á, at aðalráð og stovnar ikki taka ásetingarnar í roknskaparkunngerðini í álvara, hóast tey hava havt 4 ár at seta í verk reglur, sum ásett í § 7 í roknskaparkunngerðini.

1.5 Reglur um kunningartrygd

1. februar 2005 setti landsstýrismaðurin í vinnumálum í gildi rundskriv um KT-trygd. Sambært rundskrivinum hava stovnsleiðslurnar ábyrgdina av, at KT-trygdin, fyri 1. februar 2006, byggir á ISO 17799 standardin, at arbeiðið við KT-trygd skal verða skipað sambært BS 7799-2 standardinum, og at teir partar av ISO 17799 trygdarstandardinum, sum stovnarnir sambært ítøkiligari váðameting skulu lúka, eru settir í verk.

Rundskrivið varð sett úr gildi 1. juli 2007, tá ið dagført rundskriv, um at seta í verk KT-trygd, kom í gildi. Tíðarfreistin varð longd frá 1. februar 2006 til 1. apríl 2010.

Stovnsleiðslurnar hava ábyrgdina av, at KT-trygdin, fyri 1. apríl 2010, byggir á ISE/ISO 17799 og ISE/ISO 27001 standardin. Rundskrivið mælir til at nýta DS 484 til at seta í verk ISO 17799 standardin.

Í frágreiðing til lögtingsgrannskoðararnar í november 2007 “um stjórn av KT og KT-trygd” greiddi Landsgrannskoðanin frá støðuni, sum hon var tá.

Í sambandi við eftirlit á stovnum seinasta árið, hevur Landsgrannskoðanin m.a. spurt um stovnarnir hava gjørt váðameting viðvíkjandi upplýsingum og KT-nýtslu, og um leiðslurnar hava orðað trygdarpolitikk. Sum tað framgongur aðrastaðni í frágreiðingini, eru ikki nógvir stovnar, sum hava orðað KT-politikk ella KT-trygdarpolitikk, ella hava gjørt nakra váðameting.

Verkseting av KT-trygd, eftir teimum standardum sum rundskrivið ásetur, krevur í fyrsta lagi, at stovnurin ger váðameting.

Eftirsum eftirlitini hjá Landsgrannskoðanini á stovnum vísa, at bert fáir stovnar hava gjørt váðameting viðvíkjandi upplýsingum og KT-nýtslu, er niðurstøðan, at reglurnar um kunningartrygd verða ikki hildnar.

1.6 Roknskaparreglugerð

Í § 5, stk. 1, í LI. nr. 33/1994 “um landsins almenna roknskaparhald v.m.” og í § 4, stk. 2, í K. nr. 22/2007 “um roknskaparverk landsins o.t.” er álagt landsumsitingini og landsstovnunum at hava reglugerð fyri sínum roknskaparhaldi.

Sambært § 4, stk. 2, í roknskaparkunngerðini skal Fíggjarmálaráðið senda út eitt rundskriv við vegleiðing um, hvussu slíkar reglur skulu verða gjørdar.

Í februar 2001 sendi Fíggjarmálaráðið út rundskriv “um vegleiðing til roknskaparreglugerðir”. Sambært roknskaparrundskrivinum skulu allar roknskaparreglugerðirnar vera góðkendar í seinasta lagi 31. desember 2001. Í innganginum til roknskaparrundskrivið stendur m.a.:

“Roknskaparreglugerðin, við skipaðum ábyrgdar- og heimildarreglum, er ein sundurgreining av tí ræðisrætti, sum løgtingið hevur litið einum landsstýrismanni upp í hendi. Landsstýrismaðurin hevur skipað roknskaparøkið forsvarliga, tá ið allar roknskaparreglugerðir eru gjørdar og góðkendar, og tá ið eftirlit er við, at ásettu mannagongdirnar verða hildnar.

Stovnsleiðarin hevur skyldu at kunna starvsfólkini um innihaldið í roknskaparreglugerðini og alsamt at dagføra reglugerðina samsvarandi broytingum á stovninum, virkisøki stovnsins og yvirskipaðu fyrisetingunum annars. Stovnsleiðarin skal eisini tryggja, at tey, sum arbeiða á roknskaparøkinum, hava nøktandi fakligan førleika.”

Fyrstu árin gekk striltið at yvirhalda roknskaparrundskrivið, og bert fáir stovnar høvdu eina roknskaparreglugerð. Sum fráleið batnaði støðan og í dag hava at kalla allir stovnar eina reglugerð fyri roknskaparhaldinum.

Tað, sum í dag eyðkennir roknskaparreglugerðirnar, er, at tær verða ikki dagførðar. Í sambandi við okkara grannskoðan seinastu árin hava vit ferð eftir ferð staðfest, at stovnar hava reglugerðir, men at tær verða ikki dagførðar. Tað tykist ikki, sum tað at gera og dagføra reglugerðir fyri roknskaparhald verður raðfest hjá stovnum ella hjá aðalráðnum.

Landsgrannskoðanin heldur, at um ásetingarnar um at gera og dagføra roknskaparreglugerðir skal takast í álvara, mugu stovnsleiðslurnar taka til sín hesa ábyrgd og vísa áhuga fyri reglugerðini. Reglugerðin er jú ætlað sum eitt amboð hjá leiðsluni at áseta reglur og innanhýsis ábyrgdar- og heimildarbýtið.

Tað er ein misskiljing at halda, at roknskaparreglugerðirnar eru til fyri grannskoðanina skuld.

1.7 Journalisering

Landsgrannskoðanin hevur fleiri ferðir víst á, at nakrir stovnar hava ikki nøktandi journalskipan, og at fleiri hava ikki ásett minstukrøv til málsviðgerð.

Í “Frágreiðing um eftirlit og ráðgeving 2005-2010” frá august 2011 hevur Føroya Landsskjalasavn fleiri tilmæli. Landsgrannskoðanin tekur undir við tilmælinum, og mælir til, at tey verða tikin í størsta álvara.

§ 7 í LI. nr. 49/1992 “um Føroya Landsskjalasavn” ásetir, at almennir stovnar, undir eftirliti av Landsskjalasavninum, hava ábyrgdina av, at skjalasavnið verður bygt upp og forsvarliga varðveitt.

Vit hava áður víst á, at nakrir stovnar hava ikki nøktandi journalskipan, og fleiri hava ikki ásett minstukrøv til málsviðgerð, herímillum hvørji skjøl, upprit o.a. skulu vera til skjals í einum máli, eisini fyri at tryggja, at málsviðgerðin lýkur krøvini um vegleiðing, partshoyring, skyldu at skriva upp o.a. í løgtingslógunum nr. 132/1993 “um fyrisitingarlóg” og nr. 133/1993 “um innlit í fyrisitingina”.

Í “Frágreiðing um eftirlit og ráðgeving 2005-2010” í august 2011 frá Føroya Landsskjalasavni verður m.a. víst á, at eftirlitið hevur víst, at stórir munur er á, hvussu pappírsskjøl og savnindi verða handfarin og varðveitt. Hóast fleiri almennir stovnar og kommunur áttu at havt latið Landsskjalasavninum savnindi í varðveitslu, er tað í mongum førum ikki hent. Tí er vanligt, at Landsskjalasavnið áleggur almennu myndugleikunum sjálvum at varðveita søvnini/savnindini. Tað setur serlig krøv til goymslur.

Víðari verður sagt, at elektroniskar avhendingar hava ikki verið gjørdar í Føroyum enn, hóast fleiri elektroniskar skipanir finnast í almennu umsitingini. Orsøkin er heilt einføld hon, at møguleikar ikki eru fyri elektroniskum avhendingum. Grundleggjandi fortreytir, so sum at gera fastar mannagongdir/vegleiðingar, útbúgving og eftirútbúgving av starvsfólki og íløgur í testverkstað og serligar goymslur, eru ikki til staðar. Vandir er tí fyri, at talgildu savnindini hjá tí almenna fara fyri skeyti.

Regluligu eftirlitsvitjanirnar hava eisini víst, at nógvir stovnar ikki hava nóg gott skil á skipanum sínum ella á søvnum sínum. Síðani hesir myndugleikar eru farnir at brúka KT-skipanir er gjøgnumskygni, tá ið tað snýr seg um varðveiting, ikki vorðið størri.

Landsskjalasavnið mælir til:

- at myndugleikar í Føroyum hava betri fyrilit fyri skjalasøvnnum sínum,
- at allir myndugleikar í Føroyum fáa ein KT-politikk, sum raðfestir varðveiting,
- at almennu myndugleikarnir hava ein politikk og fastar mannagongdir fyri varðveiting av talgildum samskipti (t.d. telduposti),
- at størri orka og meira peningur verður settur av til at skipa og varðveita skjøl í almennu fyrisitingini/umsitingini,
- at vandin fyri, at talgild savnindi møguliga ikki verða tøk í framtíðini, verður tikin í størri álvara av miðfyrisiting og politiska valdinum, og
- at meira peningur verður settur av til íløgur í og rakstur av KT-varðveiting í Føroyum.

1.8 Smáar umsitingareindir

Tey seinnu árin er alsamt størri dentur lagdur á at skerja talið á stovnum og aðalráðum, og at leggja almennar stovnar saman. Tað verður m.a. gjørt fyri at gagnnýta avmarkaða tilfeingið, sum tað almenna hevur at ráða yvir.

Í 2011 vóru umleið 30 almennir stovnar við 1 til 10 starvsfólkum, og um 60 almennir stovnar við 1 til 40 starvsfólkum. Ikki kann verða sagt, at tað fíggarliga ber seg við so smáum eindum. Skal ein almennur stovnur virka, eru ávís umsitingarlig minstukrøv, sum stovnurin skal lúka. Stovnurin skal hava samskiftismøguleikar bæði innanhýsis og uttanhýsis, og stovnurin má hava starvsfólk, sum hava kunnleika til játtanar-, roknskapar-, journal-, starvsfólka- og onnur viðurskipti.

Smærri stovnar, sum húsast einsamallir og hava sína egnu fyrisiting, eru tí sera dýrir at umsita, og binda óneyðuga nógva starvsfólkaorku til at loysa lutfalsliga sera smáar umsitingaruppgávur.

Landsgrannskoðanin heldur eisini, at í summum førum fæst meira burturúr, um stovnar ella aðalráð verða lögð saman.

Tað er tó av alstórum týðningi, at tílíkar samanleggingar ikki verða gjørdar uppá gjøt. Áðrenn stovnar og aðalráð verða lögð saman, eigur ein týðilig ætlan at vera til skjals, har leiðslurnar gera sær greitt, hvørjir fyrimunir og vansar eru við samanleggingunum, og hvat ítøkiliga fæst burturúr.

1.9 Vandi fyri mistøkum og sviki

Ábyrgdin av roknskapinum ber eisini í sær, at aðalráðini og stovnarnir støðugt hava tað innanhýsis eftirlit, ið skal til, fyri at ársroknskapur kann verða gjørdur, sum gevur eina rættvísandi mynd uttan stórvegis skeivleikar.

Í sambandi við eftirlitini seinastu árin hava vit spurt leiðslurnar, um tær hava mett um vandan fyri, at stórvegis skeivleikar eru í roknskapinum, tað veri av mistøkum ella sviki.

Samanumtikið kann sigast, at leiðslurnar hava ikki hugsað um vandan fyri feilum, og leiðslurnar hava heldur ikki sett nøkur tiltøk í verk at forða fyri sviki. Flestu stovnsleiðarar vísa á, at teir brúka Verkgongdarskipanina á Føroya Gjaldstovu, sum hevur innbygðan skilnað millum tey, sum skráseta og tey, sum leysgeva. Teir halda tí ikki vandar vera fyri stórvegis skeivleikum í roknskapinum. Flestu stovnsleiðarar siga seg ikki hava kunnleika um, at svik verður framt, illgruna um svik, ella hoyrt um skuldsetingar um svik.

2 Løgmansfyrisingin

2.1 Løgmansskrivstovan (LG 2010/202-0111)

Landsgrannskoðanin hevur í 2011 grannskoðað fyrisingina á Løgmansskrivstovuni. Samanumtikið heldur Landsgrannskoðanin umsitingina vera tryggja.

Løgmansskrivstovan røkir tær uppgávur, sum lögmanni eru tillutaðar samsvarandi stýrisskipanini. Hon ráðgevur, og er lögmanni til hjálpar í virksemi hansara at stjórna arbeiði landsstýrisins.

Løgmansskrivstovan stendur fyri at fyrireika og skipa samskipandi leiklut løgmans, fyrst og fremst við støði í samgonguskjalinum.

Løgmansskrivstovan hevur ikki sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit, men Løgmansskrivstovan setur á hvørjum ári mál við løglista, ið lögmaður leggur fyri Løgtingið á ólavsøku.

Í august 2011 hevur Løgmansskrivstovan kunnað um, at tey eru í holt við at gera eina dygdarhandbók, sum fevnir um flestu viðurskifti, ið Landsgrannskoðanin hevur umrøtt niðanfyri.

Roknskaparviðurskifti o.a.

Løgmansskrivstovan hevur dagført roknskaparreglugerðina í januar 2011.

Lögmaður og løgmansstjórin góðkenna greinaroknskapin móttvegis Fíggjarmálaráðnum.

Løgmansskrivstovan hevur ognaryvirilit, sum fevnir um bygningarnar í Tinganesi og úti á Reyni. Eisini hevur Løgmansskrivstovan yvirilit yvir KT-útgerð, kopimaskinur og uppørpur. Smærri ognir t.d. teldur, prentarar og fartelesfonir eru skrásettar í innanhýsis skrásetingarskipan. Eisini er yvirilit yvir ognir, sum onnur eiga, t.d. málningar.

Løgmansskrivstovan hevur tvey kredittkort. Í rundskrivi frá 11. november 2009 hevur Fíggjarmálaráðið ásett reglur um nýtslu av gjaldkortum og kredittkortum.

Landsgrannskoðanin hevur kannað stovnanina og nýtsluna av kredittkortum hjá Løgmansskrivstovuni. Vit hava onki at finna at.

Matstova

Í januar 2010 hevur Løgmansskrivstovan saman við aðalráðunum í Tinganesi gjørt sáttmála við eitt virki um matstovuvirksemi í Tinganesi. Samlaði kostnaðurin fyri matstovuvirksemið er 358 t.kr. um árið. Starvsfólkini rinda 30 kr. fyri døgurðan til móttøkuna hjá Løgmansskrivstovuni, sum avroknar við veitaran.

Í frágreiðing okkara í januar 2006 umrøddu vit ymiskar starvsfólkaútreiðslur, her ímillum spurdu vit stovnar, um teir rindaðu fyri m.a. rakstur av matstovu. Tá svaraðu fyra játtandi.

Løgmansskrivstovan gjørdi tå vart við, at landsstýrismaðurin í fíggjarmálum umsat hetta økið. Løgmansskrivstovan var samd við Landsgrannskoðanini um, at rættast hevði verið at fingið dagfórdar reglur fyri økið, og hon ætlaði at heita á Fíggjarmálaráðið um at skipa so fyri, at tað varð gjørt.

Í august 2011 hevur Løgmansskrivstovan kunnað um, at tey hava mint Fíggjarmálaráðið á málið at gera reglur fyri matstovuvirksemi.

Húsaleiga

Løgmansskrivstovan hevur inntøkur av at leiga eini sethús og Evensens Pakkhús út. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at reglur verða settar í roknskaparreglugerðina um prísáseting o.a. í sambandi við útleigan.

Løgmansskrivstovan hevur gjørt leigusáttmála við Vinnumálaráðið um at leiga eini sethús út í styttri tíðarskeið til at hýsa djóralækna.

1. juli 2010 hevur Løgmansskrivstovan gjørt leigusáttmála við kappróðrarfelag fyri kjallaran í Evensens Pakkhúsi. Húsaleigan er 1.000 kr. um mánaðin. Hølini vórðu ikki bjóðað út til leigu, men Løgmansskrivstovan fekk áheitan frá nevndini í felagnum, sum manglaði høli. Uppsagnartíðin er 3 mánaðir.

Skandinaviska Barnamissionin og Ferðaráð Føroya (Uttanríkisráðið), hava goymslu í Evensens Pakkhúsi. Tey rinda fyri olju og el. Sáttmálin við Skandinavisku Barnamissionina var galdandi frá 1. oktober 2007 til 30. september 2008, og varð longdur við einari avtalu umvegis teldupost. Uppsagnarfreistin er tveir mánaðir.

Í roknskaparreglugerðini hjá Løgmansskrivstovuni verður víst til, at húsaleigan er sambært sáttmála.

Løgmansskrivstovan hevur víst á, at hon ikki rekur útleiguvirksemi sum so, men hevur bert leigað tveir bygningar út, tí tað er betri fyri bygningarnar, at teir verða leigaðir út til virksemi, ið ikki slíta teir ov nógv, heldur enn at teir standa tóm. Leigumálini eru vanliga lætt at siga upp, soleiðis at bygningarnir kunnu nýtast til annað endamál. Tí hevur Løgmansskrivstovan ikki hildið tað verið neyðugt at áseta reglur um prísáseting o.a. í roknskaparreglugerðina.

Telefon

Løgmansskrivstovan umsitur telefonavgreiðsluna hjá Innlendis-, Uttanríkis-, Vinnu- og Mentamálaráðnum. Tey hava gjørt avtalu við televeitara um fast gjald fyri hvønn brúkara.

Løgmansskrivstovan hevur eisini eina aðra telefonskipan við fartelefonom, sum gevur teimum fíggjarligar fyrimunir samanbórið við fastnettelefoni og fartelefoni, sum tey høvdu áður. Sambært Løgmansskrivstovuni er útgangsstøðið, at telefonin bert verður nýtt til arbeiðsbrúks.

Lønir og starvsfólkaviðurskipti

Við støði í lønarútgjaldingunum fyri september 2010 kannaði Landsgrannskoðanin, um lønirnar hjá tveimum tilvildarlíga valdum persónum vóru rættar.

Samanumtikið vísir grannskoðanin, at lønirnar samsvara við galdandi reglur og lønartalvur, og at setanarvirðurskiftini eru sambært ásetingunum.

Tíðarskráseting

Løgmansskrivstovan hevur tíðarskráseting í skipanini Totalview, har tey skráseta, nær tey koma og fara, fráveru o.a. Tey skráseta ikki nøgdarupplýsingar ella tilfeingisnýtslu.

Upplýsingar og KT-viðurskifti

Journal

Løgmansskrivstovan brúkar journalskipanina 360, og hevur skrivligar mannagongdir um journalisering.

Váðameting

Løgmansskrivstovan hevur ikki gjørt váðameting, men hevur greitt frá, at tey hava mett um trygdina við støði í váðametingini, sum Vinnumálaráðið gjørdi í 2008.

Trygdarpolitikkur/trygdartiltøk

Løgmansskrivstovan hevur ikki orðað yvirskipaðan trygdarpolitikk.

Løgmansskrivstovan er samd við Landsgrannskoðanina í tilmælinum um at orða ein yvirskipaðan KT-politikk fyri Løgmansskrivstovuna. Tað verður tikið upp í sambandi við dygdarmenningarhandbókina.

Sambært Løgmansskrivstovuni hava tey ikki viðkvæmar upplýsingar. 1. januar 2011 hevur Løgmansskrivstovan gjørt skrivligar mannagongdir um, hvussu starvsfólk skulu bera seg at í sambandi við KT, bæði innan- og uttanhýsis, herímillum eisini nýtslu av fartelefonom o.a.

Løgmansskrivstovan heldur seg hava haldgott grundarlag fyri at seta í verk størri KT-trygd, enn hon nú hevur, við m.a. at taka atlit at tilmælunum í váðametingini hjá Vinnumálaráðnum. Tá ið tað er gjørt, er hóskandi at fremja eina váðameting fyri Løgmansskrivstovuna.

Persónsupplýsingar

Løgmansskrivstovan skrásetur bara persónsupplýsingar, tá ið tað snýr seg um at seta starvsfólk. Tær upplýsingar verða goymdar soleiðis, at tað vanliga bert eru løgmansstjórin og einstaki málsviðgerin, sum hava atgongd til tær í journalskipanini.

Heimaarbeiðspláss o.a.

Avtala kann verða gjørd við næsta yvirmann um at arbeiða heima við hús, vanliga bert ein dag ísenn. Løgmansskrivstovan hevur gjørt skrivligar mannagongdir, hvussu starvsfólk skulu bera seg at, tá ið tey arbeiða heima.

2.2 Viðlíkahald bygningar

Sambært Búskaparskipan landsins hefur peningánýtslan til viðlíkahald og umbygging í Tinganesi seinastu fimm árin verið:

1.000 kr.							
Verkætlan	Hövuðskonta	2006	2007	2008	2009	2010	Tils.
Viðlíkahald	2.11.1.12	455	466	506	318	0	1.745
Umbygging í Tinganesi (løgújáttan)	2.11.1.21	3.428	1.411	806	0	2.477	8.122
Orkunýtsla í almennum bygningum	15.37.4.10	0	0	0	2.342	0	2.342
Tilsamans		3.883	1.877	1.312	2.660	2.477	12.209

Sambært Løgmansskrivstovuni verða størri arbeiði boðin út, men av tí at bygningarnir eru friðaðir, og umvælingarnar tíðum eru av serligum slag, verður viðhvørt heitt á fólk, sum eru von við at arbeiða har, um at gera arbeiðini. Smærri umvælingum stendur húsavørðurin fyri.

Peningur til umbyggingar og viðlíkahald er játtaður á fleiri ymiskum hövuðskontum.

Hövuðskonta 2.11.1.12 "Viðlíkahald"

Í 2010 er hövuðskonta 2.11.1.12 "Viðlíkahald" niðurløgd, nú umvæling av almennum bygningum er savnað undir § 15. Sambært viðmerkingunum í fíggarlógini fyri 2010 var endamálið við hesari rakstrarjáttan at røkja landsins ognir í Tinganesi og úti á Reyni.

Hövuðskonta 15.37.4.10 "Orkunýtsla í almennum bygningum"

Í 2009 fekk Løgmansskrivstovan 2.342.460 kr. av játtanini á hövuðskontu 15.37.4.10 "Orkunýtsla í almennum bygningum" til at umvæla Skansapakkhúsið og Salin fyri.

Í 2010 er játtanin á hövuðskontu 15.37.4.10 lögð saman við hövuðskontu 15.11.1.56 "Umvæling av almennum bygningum" (løgújáttan).

Hövuðskonta 15.38.1.02 "Landsverk"

Sambært yvirliti frá Landsverki fær Løgmansskrivstovan í 2011 480 t.kr. burtur av felagskontuni 15.38.1.02 "Landsverk", undirkontu nr. 22 "Byggi- og bygningsumsiting landsins".

Løgmansskrivstovan sendir síni ynskir til Landsverk eftir galdandi mannagongdum, og fær so eina góðkenning av teimum umvælingum, sum Landsverk heldur vera mest átrokandi. Í 2010 fekk Løgmansskrivstovan onki burtur av felags játtanini til umvælingar.

Hövuðskonta 2.11.1.21 "Umbygging í Tinganesi"

Sambært viðmerkingunum til fíggarlógina 2010 fer játtanin til at umbyggja, umvæla og skipa ognir landsins í Tinganesi. Samlaði kostnaðurin fyri allar bygningarnar er mettur til um 44 mió.kr. í 2009 prísnum.

Samanumtikið heldur Landsgrannskoðanin, at tá ið nýtslan verður spjadd yvir fleiri hövuðskontur, kann vera torført at fylgja við útreiðslunum.

2.2.1 Byggiskrá fyr Tinganes

Løgmansskrivstovan hevur gjørt eina heildarætlan, sum vísir, at 44 mió.kr. skulu brúkast til at umvæla ognirnar í Tinganesi. Ætlanin tekur støði í, at umvælingarnar skulu verða gjørdar í einum fimm ára tíðarskeiði frá 2010 at rokna.

Í november 2009 gjørdi ein ráðgevarafyrirætla byggiskrá fyr Tinganes. Sambært byggiskránni skuldi arbeiðið byrja í mars 2010, og arbeiðið skuldi eftir ætlan verða gjørt yvir 5 ár, um játtan fekst.

Í 2009 og 2010 eru brúktar um 5 mió.kr. til umvælingar av Skansapakkhúsinum og Salinum.

Í uppskotinum til figgjarlóg 2011 var ætlanin 3,5 mió.kr. á lógukontu “Umbygging í Tinganesi”, men endaliga játtanin er 1,5 mió.kr.

Í mars 2011 greiddi Løgmansskrivstovan frá, at byggileiðsla var sett, og at hon var skipað við stýrisbólki, bygginevnd og fylgibólki. Í stýrisbólkinum og bygginevndini eru umboð fyr: Landsverk, Forminnissavnið, Løgmansskrivstovuna og ein uttanhýsis arkitektur. Stýrisbólkurin tekur yvirskipaðar avgerðir, meðan bygginevndin fylgir arbeiðinum dagliga, og tekur avgerðir innan fyr karmarnar, ið stýrisbólkurin hevur sett.

Í fylgibólkinum eru umboð fyr stjórnarráðini í Tinganesi, umboð fyr Tórshavnar býráð og onnur, ið hava serliga vitan ella serligan áhuga í Tinganesi.

2.2.2 Ábyrgd av játtan á høvuðskontu 2.11.1.21

Løgmansskrivstovan hevur ábyrgdina av, at játtanin á høvuðskontu 2.11.1.21 “Umbygging í Tinganesi” verður fylgd, og at arbeiðini verða gjørd, meðan tað er Landsverk, sum hevur ræðisrættin á kontuni og heimild til at ávísa pening.

Í *“Fráboðan nr. 84 um býti av málsøkjum millum landsstýrismenninar” 30. september 2008, § 54, stk. 3, er ásett, at “Landsstýrismaðurin í innlendismálum hevur, eftir at hava fingið samtykki til tess á landsstýrissamfund, heimild at geva øllum stjórnarráðum og stovnum undir landinum tænaðubod um:*

1. Leigumál og keyp av fastogn,
2. Ný- og umbygging,
3. Nýtslu av byggiráðgeving,
4. Viðgerð av studningsmálum viðvíkjandi fastogn, og
5. Viðlíkahald.”

1. mars 2011 spurdi Landsgrannskoðanin:

- a) um samtykkið er givið, og
- b) hvussu Løgmansskrivstovan heldur skil á játtanini.

Ad. a) Løgmansskrivstovan greiddi frá, at reglan í § 54, stk. 3, varð sett inn, tí at hvør landsstýrismaður hevur ábyrgd av virkseminum sínum móttvegis Løgtinginum, og at tað tí ikki ber til, at ein landsstýrismaður skal ábyrgjast fyr einari avgerð, sum ein annar landsstýrismaður hevur álagt honum.

Landsstýrissamtyktin sbr. § 54, stk. 3, nýtist ikki at vera ítøkilig. Um landsstýrið hevur samtykt ávísa almenna skrivaða mannagongd (reglugerð ella rundskriv), hvussu farið

skal verða fram í slíkum málum, og handlað verður sambært teimum reglunum, er tað nóg gott. Sama er, um gomul siðvenja er, hvussu vanliga hevur verið atborið í slíkum málum. Landsstýrið kann eisini ítøkiliga hava gjørt av á landsstýrisfundi, hvussu vera skal.

Siðvenjan, sum hevur verið seinastu árin, sæst aftur í einari mannagongd, sum Landsverk hevur gjørt í sambandi við ný- og umbyggjan fyri onnur stjórnarráð.

Ad b) Sambært Løgmansskrivstovuni heldur hon soleiðis skil á játtanini: *“Løgmansskrivstovan tekur lut á byggifundum og hevur umboð í bygginevndini. Á hesum fundum verða disponeringar framar, og syrgja bæði umboð fyri Landsverk og Løgmansskrivstovuna fyri, at hesar avgerðir altíð eru innan fyri givna fíggjarkarmin. Á hesum fundum verður eisini fylgt upp á nýtslu í mun til játtan. Í sambandi við t.d. mánaðarroknskapin skal greinaroknskapurin góðkennast av løgmanstjóranum og løgmanni. Í hesum sæst eisini eitt yvirlit yvir nýtslu í mun til tæka játtan. Annars verður ansað væl eftir, at kontur, sum Løgmansskrivstovan varðar av, ikki hava meirnýtslu”.*

3 Fíggjarmál

3.1 Roknskaparviðurskifti o.a.

3.1.1 Landsroknsskapurin ikki fullfíggjaður (LG 2010/100-0001)

Seinastu nógvu árin hava Landsgrannskoðanin og løgtingsgrannskoðararnir javnan gjørt vart við, at fleiri stovnar og grunnar eru ikki við í fíggjarlógini og í landsroknsskapinum.

Landsstýrismaðurin sigur orsøkina vera eina ógvusliga mótstöðu frá grunnum og stovnum at koma við í fíggjarlóg og í landsroknsskap. Ein avleiðing er, at ikki hevur borið til at fingið politiska semju um spurningin.

Landsgrannskoðanin og løgtingsgrannskoðararnir hava aftur og aftur víst á fleiri grundleggjandi ivasurningar, tá ið ræður um játtanar-, roknskapar- og grannskoðanarviðurskifti:

- um allar inntøkur landsins eru við í landsroknsskapinum,
- um allar ognir og øll skuld er við í landsroknsskapinum,
- um allir skattir/øll gjöld verða kravd inn sambært ásetingunum í stýrisskipanarlógini,
- um allar veitingar og umsitingarútreiðslur verða goldnar við heimild í fíggjarlógini, og
- um roknskapirnir hjá øllum stovnum og grunnum verða grannskoðaðir og lagdir fyri Løgtingið sambært galdandi lóggávu.

Í mars 2006 legði Formansskapur Løgtingsins fram uppskot fyri Løgtingið “um landsins játtanarskipan”, ið skuldi loysa fleiri ivamál viðvíkjandi stýrisskipanarlógini og játtanarskipanini, og skuldi bøta um studningsumsitingina. Lógaruppskotið fall burtur.

Í serstakari frágreiðing “um ávísar stovnar og grunnar og tilknýti teirra til fíggjarlóg og landsroknsskap”, latin løgtingsgrannskoðarunum í oktober 2007, vísti Landsgrannskoðanin á, at stórar upphæddir liggja uttan fyri fíggjarlóg og landsroknsskap.

Í mars 2009 legði Formansskapur Løgtingsins aftur fram stórt sæð sama uppskot “um landsins játtanarskipan”. Uppskotið varð samtykt í apríl 2009.

Í álitinum til lógaruppskotið vísti Fíggjarnevndin m.a. á:

“Tær størstu broytingarnar við nýggju játtanarskipanini eru, at nú skal støða takast til, hvørjir stovnar og grunnar skulu í fíggjarlógina.

Tað ber tó til at áseta í lógini hjá hesum stovnum og grunnum, um hesir ikki skulu við í fíggjarlógina. Fyri at landsstýrið skal kunna fáa tíð at viðgera og fyrireika lóggávuna hjá hesum stovnum og grunnum, heldur nevndin, at gildiskoman fyri hesa áseting verður 1. januar 2010.”

Fíggjarnevndin setti fram broytingaruppskot, ið varð samtykt.

Í august 2009 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Fíggjarmálaráðið hevði tikið støðu í málinum, so grunnar o.o., sum stríð hevði staðist um, fóru at verða tikin við í landsroknsskapin. Sambært § 2, stk. 2, í LI. nr. 33/1994 “um landsins almenna rokns-

skaparhald v.m.” kann Landsstýrið gera av, at lógarinnar reglur um roknskaparhald og reglur, sum eru gjørdar sambært lógini, skulu galda fyri stovnar, feløg, grunnar o.o.:

- hvørs útreiðslur ella roknskaparliga hall verður goldið við landsstudningi ella við gjøldum, avgjöldum ella aðrari inntøku sambært lóg, ella
- sum fáa kapitalinnskot, studning, lán, veðhald o.t. ella annan stuðul frá landinum ella frá einum stovni, sum kemur undir nr. 1, um so er, at kapitalinnskotið hevur munandi týðning fyri móttakaran.

Sambært landsstýrismanninum fór Fíggjarmálaráðið at krevja av almennum grunnum, at teir fylgdu roknskaparreglunum, og at teir hvønn mánað, frá 1. januar 2010, skuldu senda Fíggjarmálaráðnum frágreiðing um roknskapartøl.

Í oktober 2010 kunnaði landsstýrismaðurin um, at onki av týðningi var hent á hesum øki síðani seinastu frágreiðing frá Landsgrannskoðanini. Landsstýrismaðurin sigur orsøkina vera eina ógvusliga mótstøðu frá grunnum og stovnum at koma við í fíggjarlógina og í landsroknskapin. Ein avleiðing er, at ikki hevur borið til at fingið politiska semju um spurningin.

Í uppskoti til samtyktar um grannskoðan av almennum roknskapum fyri fíggjarárið 2009 (Lm. nr. 75/2010) mæltu lögtingsgrannskoðararnir landsstýrismanninum í fíggjarmálum til, at fáa greiðu á málinum. Teir hildu ikki, at landsstýrismaðurin, við at vísa til manglandi politiska semju, kann skúgva til viks ábyrgdina at fáa viðurskiftini í rættlag.

Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at *“staðfestast kann, at sama støða enn er galdandi, at tað er ógvuslig mótstøða frá grunnum og stovnum at koma við í fíggjarlógina og í landsroknskapin. Ætlanin er at endurskoða, hvussu fullfiggingin av landsroknskapinum kann fremjast í verki.”*

3.1.2 Tænastumannaeftirlønir o.t. (LG 2010/203-0181)

Landsstýrismaðurin væntaði, at við árslok 2010 fór at bera til at siga, hvussu stór eftirlønarskyldan hjá landskassanum var. Skrásetingin hevur verið drúgvari enn væntað, men um 90% eru nú skrásett.

Í frágreiðingum seinastu árin hevur Landsgrannskoðanin víst á, at umsitingin av tænastumannaeftirlønnum hevur ikki verið nøktandi.

Í september 2010 kunnaði landsstýrismaðurin um, at komið var á mál at skráseta eftirlønarlønaraldurin hjá teimum, sum fáa eftirløn.

Hjá teimum, sum eru í starvi, var ætlanin, at við árslok 2010 skuldi vera komið so væl áleiðis at skráseta eftirlønarlønaraldur, at til bar við vissu at siga, hvussu stór eftirlønarskyldan hjá landskassanum verður.

Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at sambært Gjaldstovuni *“hevur skrásetingin av eftirlønarskylduni av ymiskum orsøkum verið drúgvari enn væntað, men umleið 90% eru nú skrásett. Aktuarur hevur fingið tilfarið, og roknað verður við at hava eitt úrslit roknað upp á tey 90%-ini í mars.”*

3.1.3 Um ávísar útreiðslur (LG 2010/203-0999)

Ferðing uttanlands

Hóast 9 ár eru liðin, síðani reglurnar um bonusstig vórðu orðaðar í rundskrivi, er onki ítøkiligt hent, og rundskrivið er óbroytt.

Rundskriv frá Fíggjarmálaráðnum 1. januar 2003 “um tænastruferðir uttanlands” § 6, stk. 5, ásetir, at *“bonusstig, avsláttur o.l., ið verða vunnin á tænastruferðum hoyra til tænastrustaðin, og mugu einans nýtast til tænastruferðir. Tænastrustaðurin hevur skyldu at tryggja, at vunnin bonusstig, avsláttur o.l. verður brúktur soleiðis, at samlaðu ferðaútreiðslurnar hjá stovninum til tænastruferðir minka”*.

Seinni hevur Fíggjarmálaráðið ásannað, at tað er nærur hópisleyst at umsita bonusskipanirnar, og at tað er torført at tryggja, at fríir ágóðar verða skattaðir. Fíggjarmálaráðið hevur umrøtt ávísar ætlanir. Onki ítøkiligt er hent, og rundskrivið er óbroytt.

Í september 2008 greiddi landsstýrismaðurin frá, at í sambandi við at arbeitt varð við at seta í verk reglur um alment innkeyp, fór Fíggjarmálaráðið at taka stig til, at tænastruferðir uttanlands vórðu keyptar á einum stað. Tað átti at tryggja, at allar avsláttarskipanir koma landinum til góðar.

Í september 2009 ásannaði landsstýrismaðurin, at enn hevði ikki eydnast teimum at savna keypið av tænastruferðum uttanlands á einum stað, men tað merkti ikki, at ætlanin var slept.

Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin svarað, at *“viðvíkjandi ferðing uttanlands má áðannast, at einki nýtt er í málinum viðvíkjandi bonusstigum. Fíggjarmálaráðið hevur knýtt hetta saman við arbeiddinum um alment innkeyp. Enn er eingin sáttmáli um alment innkeyp annar enn tann hjá Heilsuverkinum gjørdur um millumlanda flúgvng, men er ætlanin hjá Fíggjarmálaráðnum at fara eftir hesum øki í næstum.”*

Fartelefon- og aðrar samskiftisútreiðslur

Flestu stovnsleiðarar og øll aðalráð hava latið starvsfólki sínum fartelefon ókeypis at nýta sum arbeiddsamboð, og fartelefonin verður vanligi tikin við heim til hús.

Í rundskrivi nr. 1/2002 frá Løgmansskrivstovuni verður m.a. ásett, at fartelefon, sum verður latin starvsfólki ókeypis at nýta sum arbeiddsamboð, skal sum meginregla einans verða nýtt til samskifti, sum hevur beinleiðis við arbeiddsuppgávur stovnsins at gera.

Í rundskrivi nr. 2/2001, frá TAKS “um fartelefon” er ásett, at fartelefon, sum arbeiddsgevari letur starvsfólkum sínum at nýta ókeypis, meginregluliga er at rokna sum frí telefon, sambært reglunum um fríar ágóðar. Tekur løntakarin telefonina við til hús, talar alt fyri, at hon eisini verður nýtt privat.

Bert fáir stovnar hava skipaða mannagongd, sum tryggjar, at starvsfólk endurrinda møguliga privata nýtslu.

Fíggjarmálaráðið heldur, at sum meginregla eigur almennur arbeiddsgevari ikki at lata starvsfólki fartelefon ella aðra telefon at nýta ókeypis. Grundað á hesa meginreglu eiga nógvir fráboðanir ikki at vera til TAKS um fría telefon. Fíggjarmálaráðið heldur

tað vera eina leiðsluuppgávu á hvörjum stovni ella ráði sær at tryggja, at misnýtsla ikki fer fram.

Í september 2009 kunnaði landsstýrismaðurin um, at fundir høvdu verið millum Fíggjarmálaráðið, Lønardeildina og TAKS, men endalig støða var ikki tikin til, um galdandi rundskriv skuldi broytast. Miðað varð eftir at fáa henda spurning endaliga avkláraðan í 2009.

Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at *“viðvíkjandi fartelesfon- og øðrum samskiftisútreiðslum er tað hent, at aðalráðini á sumri 2011 bjóðaðu út fartelesfontænastuna fyri 2 ára tíðarskeið. Soleiðis sum tænastan nú er skrúvað saman, so verður goldið fast mánaðargjald uttan mun til nýtslu fyri at tosa við fartelesfon, senda sms og tosa við fastnet. Áætlanin er framvegis saman við Lønardeildini og TAKS at endurskoða verandi rundskriv, og verður hetta væntandi gjørt til várs.”*

3.2 Felags Lønarskipanin (LG 2009/511-0000)

Í mai 2011 læt Landsgrannskoðanin lógtingsgrannskoðarunum eina frágreiðing um lønir, goldnar um Felags Lønarskipanina í 2009. Niðan fyri verður í stuttum tikið samanum úrslitið av grannskoðanini.

Endamálið við grannskoðanini var at kanna, um roknskapurin var rættur, og um tær avgerðir, sum roknskapurin fevndi um, vóru samsvarandi galdandi lógum og fyriskipanum, verandi avtalum og vanligum siði. Endamálið við grannskoðanini var eisini at kanna, um roknskapar- og eftirlitsskipanir eru tryggjar, her eisini at meta um innaneftirlitið millum annað við at kanna, hvørjar reglur, vegleiðingar og mannagongdir eru galdandi fyri lønarumsitingina, og um tær verða fylgdar. Landsgrannskoðanin framdi ikki KT-grannskoðan.

Niðurstøður og tilmæli

Landsgrannskoðanin heldur samanumtikið, at Gjaldstovan og Nærverkið hava sett í verk mannagongdir og innaneftirlit, sum tryggja,

- at roknskapurin er rættur og álítandi,
- at raksturin er effektivur, og
- at lógir og reglur verða hildnar.

Landsgrannskoðanin heldur, at roknskapurin gevur eina rætta mynd av lønarútreiðslunum í 2009. Vit hava onga orsök til at halda, at stórvegis feilir eru í lønunum, sum vórðu goldnar út um Lønarskipanina í 2009. Vit hava tó nakrar viðmerkingar og nøkur tilmæli.

Skipanarligir skilnaðir og skrivligar mannagongdir

Landsgrannskoðanin heldur, at tað kann vera eitt vandamál fyri lønarumsitingina á Lønardeplinum og Nærverkinum, at skipanarligir skilnaðir ikki eru. Tí mælir Landsgrannskoðanin til, at leiðslan ásetir mannagongdir, sum á annan hátt tryggja rættar lønarútgjaldingar. Tað kann t.d. verða gjørt við at leiðslan orðar reglur og mannagongdir við krøvum um og treytum fyri, hvussu lønarumsitingin skal verða skipað.

Roynd starvsfólk

Eyðkennið fyri lønarumsitingina hjá Lønardeplinum og fyri lønar skrivstovuna hjá Nærverkinum er, at starvsfólkini hava stóra vitan um økið, og nógv teirra hava drúgv arbeiðsroyndir. Landsgrannskoðanin hevur víst á, at tað kann gera stovnarnar viðkvæmar, um nøkur starvsfólk samstundis skuldu farið úr starvi.

Hinvegin hevur Gjaldstovan víst á, at sárbærið er minni, síðani vitanin varð savnað á einum stað, og so stórir partur av lønunum nú fer um somu skipan.

Einsháttað lønarumsiting

Landsgrannskoðanin heldur, at lønarumsitingin er vorðin nógv meira eins, síðani stórir partur av henni varð miðsavnaður á Lønardeplinum.

Lønar- og setanarviðurskifti í Nærverkinum

Grannskoðanin av lønar skrivstovuni hjá Nærverkinum vísir, at ivamál eru um tulkingar av sáttmálum so sum:

- Landsgrannskoðanin ivast í, um tað er rætt at rinda starvsfólkum 4% fyri frí- og halgidagar, tá ið tey frammanundan fáa løn fyri somu dagar frá sama arbeiðsgevara.
- Landsgrannskoðanin ivast í, um tað er í tráð við vegleiðingina frá Fíggjarmálaráðnum 27. oktober 2004 “um serstaka fríviku”, at starvsfólk fáa samsýning fyri serstaka fríviku sum tímalønt, tá ið tey eru í føstum fulltíðar starvi, har tey eisini fáa serstaka fríviku.
- Landsgrannskoðanin heldur, at starvsfólk, sum eru sett hjá t.d. “Trivnaðar-tænastuni og stovnum undir henni”, hava bara ein og sama arbeiðsgevara.
- Landsgrannskoðanin ivast eisini í, um tað er í tráð við § 12, stk. 2, í avtaluni millum Føroya Pedagogfelag og Fíggjarmálaráðið 17. desember 2007, tá ið starvsfólk, sum eru í fulltíðarstarvi hjá Nærverkinum, harumframt arbeiða hjá sama arbeiðsgevara uttan at fáa yvirtíð goldna.
- Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera í tráð við reglurnar í § 11 í sáttmálanum hjá Heilsuhjálparafelag Føroya við Fíggjarmálaráðið, at tímaløntir heilsu- og heimahjálparar í fleiri førum ikki hava fingið eftirløn goldna fyri fyrsta árið, teir hava verið í starvi.

Landsgrannskoðanin mælti til, at Nærverkið letur øllum starvsfólkum setanarskriv, vísandi til § 2, stk. 1, í Ll. nr. 20/2008 “um skyldu arbeiðsgevarans at fráboða løntakar-um treytirnar fyri setanarviðurskiftum”.

Avstemman við TAKS

Gjaldstovan hevur greiða transaktiónsslóð yvir goldnar lønir gjøgnum árið, og stemmar hvønn mánað lønarflytingarnar av við Barsilsskipanina, Arbeiðsmarknaðar-effirlønargrunnin og Arbeiðsloysisskipanina. Harvið heldur Gjaldstovan, at A-inntøkurnar eisini eru stemmaðar av mánaðarlíga.

Leiðslan á Gjaldstovuni heldur ikki, at tað, sum fæst burturúr at stemma lønirnar av við skipanina hjá TAKS við ársenda, stendur mát við arbeiðsorkuna, sum fer til at gera arbeiðið.

Spurningurinn um ásetinguna í skattalóginni, § 118, at geva TAKS váttn um goldnar lönir, er tísíkil ikki loystur.

Í januar 2012 hefur landsstýrismaðurinn kunnað um, at Gjaldstovan og TAKS arbeiða við einari loysn, so spurningurinn um avstemman millum TAKS og Gjaldstovuna verður loystur.

3.2.1 Aðrar veitingar

Í 2009 hava nakrir stovnar goldið upphæddir út sum tænastruveitingar á StRk. 1479, hóast tær áttu at verið goldnar um Lønarskipanina hjá Gjaldstovuni og um A-skattaskipanina.

Landsgrannskoðanin hefur mælt stovnunum til at broyta mannagongdirnar, so allar lönir verða goldnar út um skattaskipanina.

3.2.2 Eftirlit úti á stovnum

Landsgrannskoðanin var á fleiri stovnum og kannaði við stakroyndum, um lönirnar vóru samsvarandi galdandi sáttmálum, flokking, stigum o.ø. Stakroyndirnar stuðla niðurstøðum okkara, at lønarsatsir, útrokningar o.a. í lønarskipanini hjá Gjaldstovuni eru rættar.

Samrøðurnar við leiðslurnar á stovnunum benda á, at stovnsleiðararnir kanna mánaðarligu lønarlistarnar fyri sjónligar feilir.

Flestu stovnar hava hóskandi tíðarskráseting, sum ásett í roknskaparkunngerðini. Nakrir fáir stovnar skráseta, hvat arbeiðstíðin verður nýtt til.

3.3 Fíggjarstøðan 2010 (LG 2010/300-0000)

3.3.1 Fíggjarstøðan ikki fullfíggjað

Fleiri stovnar og grunnar eru ikki við í fíggjarstøðuni. Landsgrannskoðanin hevur í frágreiðingum síðani fyrst í nítíárunum víst á, at vit halda tað vera ivasamt, um grundleggjandi ásetingar í stýrisskipanarlógini um fíggjarlóg, roknskap og grannskoðan verða hildnar.

3.3.2 Avstemman av fíggjarstøðuni o.a.

Í sambandi við kanning av postum í fíggjarstøðuni í landsroknskapinum 2010 hava vit í stóran mun bygt á tey eftirlit og tær avstemmanir, ið Gjaldstovan støðugt fremur.

3.3.3 Høvuðstøl

Á talvuni niðan fyri eru samandrættir úr fíggjarstøðunum við árslok árinum 2008-2010.

	2008	2009	2010
mió.kr.			
OGN			
Kapitalinnskot	544	478	509
Virðisbrøv	1.089	1.239	1.239
Útlán	649	642	638
Áogn o.a.	491	491	576
Tøkur peningur	2.508	2.038	2.509
Ogn tilsamans	5.281	4.888	5.471
SKULD			
Skuld	3.590	3.903	5.034
Útjavningarkonta	1.691	985	437
Skuld tilsamans	5.281	4.888	5.471

Fíggjarstøðan í landsroknskapinum er ein samandrættur av fíggjarstøðuni hjá øllum “vanligum” landsstovnum, sum eru við í fíggjarlógini. Harafturat eru nakrir postar, sum eru felags, t.d. størsti parturin av tøka peninginum og av skuldini. Fíggjargrunnurin frá 1992 er við undir “kapitalinnskot”, og partafeløg, sum landið eigur, eru tikin við undir “virðisbrøv”.

3.3.4 Fíggjarligur útbúnaður (LG 2010/300-0102)

Kapitalinnskot

	2008	2009	2010
1.000 kr.			
Ár			
Sambært roknskapinum	544.164	477.808	508.782

Kapitalinnskot fevnir um Fíggjargrunnin frá 1992, sum eigur 33,4% av P/f Bank-Nordik.

Í 2009 lækkaði kapitalognin 66,4 mió.kr., úr 544,2 mió.kr. til 477,8 mió.kr., og frá 2009 til 2010 hækkaði kapitalognin 31,0 mió.kr. til 508,8 mió.kr. Kapitalognin verður javnað hvørt ár, soleiðis at hon samsvarar við eginpeningin í roknskapinum hjá Fíggjargrunninum fyri fíggjarárið frammanundan. Sostatt verður ognin í landsroknskapinum javnað eitt ár afturút. Gjaldstovan hevur boðað frá, at av tí at roknskapurin hjá

Fíggingargrunninum fyri farið figgjarár ikki er tøkur fyrr enn aftaná at landsroknaskapurin er liðugur, og fyri ikki at bóka eitt fyribils tal út frá einari metan, hevur Gjaldstovan valt at nýta tøluni úr seinast lidna roknskapinum hjá Fíggingargrunninum. Sí talvu niðanfyri:

	mió.kr.	
Kapitalogn í landsfyrítøkum	2009	2010
Kapitalogn við ársbyrjan	544,2	477,8
Javning, kapitalognin samsvarar við eginognina í roknskapinum hjá Fíggingargrunninum	-66,4	31,0
Kapitalogn við ársenda	477,8	508,8

Í sambandi við einskiljingina í 2007 seldi Fíggingargrunnurin 66,38% av sínum partabrøvum í P/f Føroya Banka (6.600.000 partabrøv av 9.942.280). Sostatt eigur Fíggingargrunnurin nú 33,42% av partabrøvunum í P/f Føroya Banka (BankNordik).

Í ársfrágreiðingini hjá Fíggingargrunninum fyri 2010 er ognarparturin í P/f BankNordik bókaður til 474,6 mió.kr., sum svarar til kursvirðið á partabrøvunum 31. desember 2010. Kursvirðið var 37,7 mió.kr. hægri enn við árslok 2009, tá ið kursvirðið var 439,0 mió.kr.

Landsgrannskoðanin hevur samanbórið tøluni í roknskapinum hjá Fíggingargrunninum frá 1992 við tøluni í landsroknaskapinum árinum 2009 og 2010, umframt at vit hava eftirroknað ognarpartin í P/f BankNordik. Landsgrannskoðanin hevur onki at finna at.

Ongin allýsing finst av hugtakinum “landsfyrítøka”, og at júst hesin grunnur er eftir í landsroknaskapinum, er helst ein søgulig tilvild. Í nógv ár hevur Løgtingið, í uppskotum til samtyktar um at góðkenna landsroknaskapin, mælt til at fáa greiði á hesum roknskaparpost, soleiðis at ikki bert Fíggingargrunnurin, men eisini aðrir grunnar o.l., sum landið eigur, verða skrásettir í landsroknaskapinum t.d. sum “Kapitalogn í landsfyrítøkum”.

Virðisbrøv

	1.000 kr.		
Ár	2008	2009	2010
Sambært roknskapinum	1.088.659	1.238.699	1.238.699

Broytingin frá 2008 til 2009 stavar frá, at partapeningurin í P/f Vága Floghavn varð hækkaður 100 mió.kr., at partapeningurin í Norðoyatunlinum varð hækkaður 42,5 mió.kr. og at partapeningurin í P/f Fiskaaling varð hækkaður 7,5 mió.kr.

Ongar broytingar eru frá 2009 til 2010.

Yvirlit yvir partabrøv, sum eru skrásett í landsroknskapinum:

1.000 kr.

Skrásett í landsroknskapinum	2008	2009	2010	Til skjals
P/f Vágatunnilin	160.300	160.300	160.300	Ja
P/f Norðoyatunnilin	192.500	235.000	235.000	Ja
P/f Føroya Tele	77.948	77.948	77.948	Ja
P/f Postverk Føroya	43.000	43.000	43.000	Ja
P/f Fiskaaling	9.835	17.375	17.375	Ja
P/f Føroya Lívstrygging	500	500	500	Ja
P/f Vága Floghavn	479.818	579.818	579.818	Ja
P/f Atlantic Airways	85.090	85.090	85.090	Ja *)
P/f Virðisbrævamarknaður Føroya	4.200	4.200	4.200	Ja
P/f Elektron	2.347	2.347	2.347	Ja
P/f Føroya Dátusavn	200	200	200	Ja
Sp/f Ítróttavedding	20	20	20	Nei
P/f Smyril Line	32.760	32.760	32.760	Ja
P/f Tjaldur	140	140	140	Nei
P/f Føroya Banki	1	1	1	Ja *)
Partabrøv tilsamans	1.088.659	1.238.699	1.238.699	

*) Partabrøvini eru skrásett "elektroniskt" og tí pappírsleys. Útskrift er fingin til vega frá Værdipapir-centralen.

Í november 2005 boðaði Vinnumálaráðið almenninginum frá, at Føroya Banki, vegna Vinnumálaráðið, skuldi selja partabrøvini, sum landskassin átti í P/f Tjaldur. Lægsti prísur, sum Vinnumálaráðið vildi hava fyri partabrøvini, var innara virðið. Navnaupphæddin á partabrøvum landskassans í P/f Tjaldur er 140 t.kr. og innara virðið er 151 t.kr. Partabrøvini í P/f Tjaldur eru ikki enn seld. Partabrøvini vóru ikki skrásett í landsroknskapinum frammanundan, men frá 2006 eru tey skrásett í landsroknskapinum.

Í sambandi við umskipan av kapitalviðurskiftunum í P/f Smyril Line samtykti løgtingið 23. september 2011, LI. nr. 128/2011 "um heimildir landsstýrismansins viðvíkjandi kapitalviðurskiftunum í P/f Smyril Line", at niðurskriva verandi partapening til innara virðið, og samstundis at sleppa kravinum um, at landið skal velja meirilutan av nevndini, og kravinum um, at landið skal hava atkvøðurætt fyri tey partabrøv, sum Framtaksgrunnurin fekk við umleggingini av ábyrgdarláninum. Samstundis tekna aðrir íleggjarar nýggjan partapening.

Í sýj feløgum eigur landið allan partapeningin:

1.000 kr.

Roknskapartøl 2010	Brutto vinn-ingur/søla	Úrslit eftir skatt	Samlað ogn	Egin-peningur
P/f Vágatunnilin	18.562	411	216.430	164.205
P/f Norðoyatunnilin	16.923	414	336.048	229.948
P/f Føroya Tele (samtak)	248.501	6.979	788.991	334.865
P/f Postverk Føroya	64.509	-4.887	255.220	32.691
P/f Fiskaaling	11.993	-449	29.712	19.496
P/f Føroya Lívstrygging (samtak)	*)330.786	24.161	3.769.335	171.058
P/f Vága Floghavn	23.311	1.043	587.532	572.677
Tilsamans	714.585	27.672	5.983.268	1.524.940

*)Tryggingargjöld fyri egna rokning tilsamans

Samlaða úrslitið hjá hesum feløgum var ein vinningur á 27,7 mió.kr., og samlaði eginpeningurin var 1,5 mia.kr. Til samanberingar kann verða nevnt, at í 2009 var samlaða úrslitið hjá somu feløgum eitt hall á 23 mió.kr., og eginpeningurin var 1,4 mia.kr., sí talvu niðanfyri:

Roknskapartøl samlað, landið eigur allan partapeningin	Brutto vinn-ingur/søla	Úrslit eftir skatt	Samlað ogn	Egin-peningur
2008	925.524	-42.241	5.005.434	1.300.876
2009	695.048	-23.045	5.185.597	1.421.735
2010	714.585	27.672	5.983.268	1.524.940

Vinnumálaráðið kunnaði í 2010 um, at tað var farið undir eina tilgongd at einskilja P/f Føroya Lívstrygging í samsvari við LI. nr. 59/2006 “um at einskilja P/f Føroya Lívstrygging”.

Í mai 2011 varð helvtin av Føroya Lívstrygging seld P/f BankNordik fyri 35 mió.kr. við tí fyrivarni, at kappingarmyndugleikarnir góðtóku handilin. Í august 2011 góðkendi Kappingareftirlitið handilin. Ognarfelagið Lív, sum er felagið hjá tryggingartakarunum í Føroya Lívstrygging, eigur hina helvtina av felagnum.

Sambært kunning á heimasíðuni hjá BankNordik 2. januar 2012 var ætlanin, at yvirtøkudagurin skuldi verða við ársbyrjan 2012, men tann ætlanin er nú broytt. BankNordik og Vinnumálaráðið hava avtalað at halda áfram við umskipanini fyrra hálvár 2012, við atliti at fremja formligu yvirtøkuna 1. juli 2012.

Virðismeting

Gjaldstovan hevur sett reglur fyri, hvussu partabrøv eiga at verða goymd. Tá ið tey verða keypt, skulu tey verða latin Gjaldstovuni. Sama er galdandi fyri onnur virðisbrøv. Reglurnar viðgera ikki upp- og niðurskrivingar av partapeningi.

Í landsroknskapinum 2010 er partapeningurin skrásettur við keypsvirðinum. Talan er bæði um keyp til undirkurs, til yvirkurs og til útgávukurs. Skrásetti partapeningurin gevur sostatt onga ábending um aktuella virðið á feløgnum.

Innara virðið/kursvirðið, sambært ársroknskapinum 2010 hjá 11 feløgum, samanborið við keypsvirðið:

1.000 kr.		
2010	Keypsvirðið	Innara virðið/ kursvirðið *)
P/f Vágatunnilin	160.300	164.205
P/f Norðoyatunnilin	235.000	229.948
P/f Vága Floghavn	579.818	572.677
P/f Føroya Tele	77.948	334.865
P/f Postverk Føroya	43.000	32.691
P/f Fiskaaling	17.376	19.496
P/f Føroya Lívstrygging	500	89.304
P/f Atlantic Airways	85.090	80.440
P/f Virðisbrævamarknaður Føroya	4.200	5.511
P/f Elektron	2.347	8.677
P/f Smyril Line	32.760	21.920
Partabrøv, tilsamans	1.238.339	1.559.734

*) Á talvuni er innara virðið brúkt í øllum fyrirkunum uttan í P/f Atlantic Airways, sum er skrásett á keypsskála. Har er brúkt kursvirðið 31. desember 2010.

Sum víst á í yvirlitinum, er keypsvirðið í fleiri førum munandi lægri enn innara virðið-/kursvirðið. Í sambandi við ætlaðu einskiljingarnar av almennum fyrirkunum hava vit mælt til at endurskoða verandi roknskaparreglur, og at umhugsa at fara yvir til at nýta innara virðið/kursvirðið.

Fíggjarmálaráðið kunnaði í oktober 2005 um, at ráðið ætlaði at nýta innara virðið í landsroknskapinum 2005. Tað varð ikki gjørt tá, og er heldur ikki gjørt í landsroknskapinum eftirsíðan.

Sambært landsstýrismanninum hevur Gjaldstovan slept ætlanini at nýta innara virðið í landsroknskapinum, í øllum førum fyríbils.

Landsgrannskoðanin hevur í 2008 kannað, um partabrøvini eru til skjals, í teimum førum har "pappírs" partabrøv eru, og fingið goymsluyvirlit frá Værdipapircentralen, har partabrøvini bert eru skrásett elektroniskt. Síðani 2008 hevur Landsgrannskoðanin kannað broytingar í partabrævagoymsluni.

Vinningsbýti hjá partafeløgum, har landskassin er einasti partaeigari:

mió.kr.		
	2008	2009
Føroya Tele	7,0	5,0
		6,0

Rentu- og avdráttarfrí útlán

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Sambært roknskapinum	187.680	185.390	224.286

Talan er um lán til Framtaksgrunnin, lán til sjálvsognarstovnar og studningslán sambært LI. nr. 34/1993, LI. nr. 48/1964, LI. nr. 42/1976 og LI. nr. 26/1997.

Rentu- og avdráttarfríu lánini eru hækkað 38,9 mió.kr. netto í 2010. Studningslán eru veitt sambært LI. nr. 48/2009 “um studningslán til ellis- og røktarheim og eldrasambýli” til ellis- og røktarheimið í Vági, ellis- og røktarheimið í Vestmanna, røktarheim í Tórshavn og røktarheim í Klaksvík, tilsamans 42 mió.kr. Av teimum eru 13,9 mió.kr. nýttar í 2010, meðan restin, 28,1 mió.kr., eru stöðlaðar. Í 2010 er ein frágongd av rentu- og avdráttarfríum lánum á 3,1 mió.kr.

Landsgrannskoðanin hevur hugt eftir tilgongdunum í rentu- og avdráttarfríu lánunum í 2010. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnst at.

Útlán

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Áogn landskassans	678.640	675.297	632.939
Sett av ímóti tapi	-217.412	-218.575	-219.315
Sambært roknskapinum	461.228	456.722	413.624

Talan er um eitt gjaldførlán til Ríkisstjórn Íslands á 300 mió.kr., umframt veðhalds-útleigg, lestrarlán, lán til Húsálansgrunnin, ymisk vinnulán, serlán, kurslán og stuðulslán.

Sett er av ímóti tapi. Virðið á veðhaldsútleiggum, serlánunum, kurslánunum og stuðulslánunum sambært roknskapinum er sett til kr. 0. Avsetingin svarar í høvuðsheitum til útlán til privata vinnu, sum ikki frammanundan eru avskrivað ella lögð um til rentu- og avdráttarfrí útlán.

Útlánini eru lækkað 43,1 mió.kr. netto í 2010. Høvuðsorsøkin til lækkingina er, at gjaldførlánini, sum við árslok 2009 vóru um 53 mió.kr., og sum Realkreditstovnurin hevur umsitið, eru yvirtikin av Realkreditstovninum við árslok 2010. Hinvegin vórðu 11,7 mió.kr. veittar í nýggjum láni til at byggja ellis- og røktarheim í Vági. Broytingar annars eru bert smærri tilgongdir og vanligt afturgjald.

Landsgrannskoðanin hevur hugt eftir broytingum frá árslok 2009 til árslok 2010. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnst at.

3.3.5 Áogn (LG 2010/300-0103)

Skatta-, toll- o.t. skuldarar

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Áogn landskassans	292.061	321.070	384.337
Sett av	-109.081	-115.383	-124.517
Sambært roknskapinum	182.980	205.687	259.820

Broytingin frá 2009 til 2010 er, at skuldararnir eru øktir við 54,1 mió.kr. netto. Økingin kann útgreinast soleiðis:

1.000 kr.	
Broytingar 2009 – 2010	
Vanligur landsskattur	-11.715
Felagsskattur	19.741
Meirvirðisgjald	28.798
Tollavgjöld	5.990
Kapitalvinningsskattur	5.878
Aðrar broytingar, netto	5.441
Broytingar tilsamans	54.133

Tænastu-, vøru- og aðrir skuldarar

Talan er um tænastu- og vøruskuldarar hjá Landsverki, Kringvarpinum, sjúkrahúsunum og øðrum stovnum. “Aðrir skuldarar” eru m.a. rentur av inniogn í Landsbankanum, ikki avroknað yvirkot (føroyski parturin) frá danska Tjóðbankanum, endalig uppgerð av ríkisstuðli umframt aðrar inntøkur og endurgjöld, sum vanliga verða tíðaravmarkaðar fyri at geva eina rætta mynd av áognini. Eisini er talan um millumrokningar við landsstovnar, lønarútgjaldsskipanir, skipanir hjá TAKS, kommunum o.a.

Niðan fyri er ein útgreining av størstu upphæddunum:

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Føroya Realkreditstovnur	0	0	47.597
Kapitalvinningsskattur	36.022	22.741	22.399
Landsverk, inntøkufíggað virksemi	24.264	11.861	20.204
Landssjúkrahúsið	6.201	6.508	19.236
Kringvarp Føroya	21.335	15.221	17.316
Útgoldið yvirkot frá Landsbanka Føroya	20.905	17.417	15.359
Yvirkot Danmarks Nationalbank	20.511	10.161	14.010
Apoteksverkið	15.010	19.511	13.989
Ymiskir skuldarar	102.117	134.525	86.558
Tilsamans, sambært roknskapinum	246.365	237.945	256.668

Broytingin frá 2009 til 2010 er netto ein hækking á 18,7 mió.kr. Í høvuðsheitum stavar hækkingin frá, at Føroya Realkreditstovnur í 2011 hevur yvirtikið gjaldførslán, 47,6 mió.kr., við virknaði frá 2010, tíðaravmarkingar eru hækkaðar 9,6 mió.kr., áognin hjá Landssjúkrahúsinum er hækkað 12,7 mió.kr. og áognin av inntøkufíggaðum virksemi hjá Landsverki er hækkað 8,3 mió.kr. Hinvegin er ein áogn av niðurlaðingini av Trygdargrunninum fyri avreiðingar og lønir á 30 mió.kr. umbókað, ávegis játtanarútgjöld til

stovnar o.a. eru lækkað 11,6 mió.kr., ymiskar millumrokningar við landskassan eru lækkaðar 8,8 mió.kr., og áogn hjá Apoteksverkinum er lækkað 5,5 mió.kr.

Landsgrannskoðanin hefur tikið stakroyndir av tænastru, vöru- og þörum skuldarum fyrri árið 2010 at kanna, um upphæddirnar eru rættar og rætt bókaðar. Landsgrannskoðanin hefur onki at finnast at.

3.3.6 Goymslur

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Sambært roknskapinum	61.174	47.875	59.212

Talan er um vörugoymslurnar hjá Rúsdrekkaölum Landsins, Apoteksverkinum, Strandfaraskipum Landsins, Skúlabókagrunninum (Útgávuvirksemi), Landsverki, og Tekniska skúla í Klaksvík.

Landsgrannskoðanin hefur samanborið bókaðu goymsluna í landsroknskapinum við goymsluna í roknskapunum hjá stovnunum, sum gera serstakan roknskap. Ein munur á 100 t.kr. varð staðfestur. Annars hefur Landsgrannskoðanin onki at finnast at.

3.3.7 Ognir og útbúnaður (LG 2010/300-0101)

Hóast meira enn 15 ár eru liðin, síðani kravið um at skráseta almennar ognir kom í gildi, hava bert fáir stovnar dagført ognaryvirlit.

Sambært § 20 í roknskaparkunngerðini skal yvirlit yvir ognir og útbúnað vera á øllum stovnum. Í rundskrivi frá Fíggjarmálaráðnum 6. februar 2001 um roknskaparreglugerðir er ásett, at ognaryvirlit skulu verða gjørd yvir innbúgv, maskinur, bøkur og annan virðismiklan útbúnað við stóði í roknskaparskjølum, og skulu tey m.a. fevna um slag, útveganarvirði, livitíð, og hvar ognin er. Vit hava fleiri ferðir víst á, at bert fáir stovnar hava dagført yvirlit.

Í sambandi við vitjanir á stovnum í 2010 staðfestu vit aftur, at enn eru fleiri stovnar, sum ikki hava dagført yvirlit yvir ognir og útbúnað.

Í september 2009 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Fíggjarmálaráðið fór enn einferð at heita á hini aðalráðini um at fáa skrásett tær ognir, ið enn ikki eru skrásettar.

Í januar 2012 hefur landsstýrismaðurin greitt frá, at Gjaldstovan seinasta heyst gjørdi eitt átak móttvegis stovnum undir Mentamálaráðnum, fyrri at fáa teir at skráseta bygningar sínar í Búskaparskipan landsins. Úrslitið var, at flestu stovnar hava sent Gjaldstovuni upplýsingar um bygningar at skráseta.

Eftir at Løgtingið aftur í 2010 spurdi um akfør landsins, gjørdi Gjaldstovan eitt átak fyrri at fáa stovnar undir Almannamálaráðnum og Heilsumamálaráðnum at skráseta akførini í Búskaparskipan landsins. Landsstýrismaðurin sigur, at úrslitið var soltið (hóast hvør stovnur bert skuldi váta útvegaðu og útfylltu skjølini).

Fíggjarmálaráðið ætlar saman við Gjaldstovuni at greina økið, soleiðis at meira málrættað átøk kunnu fremjast.

3.3.8 Tøkur peningur (LG 2010/300-0104)

Inniogn í Landsbankanum

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Sambært roknskapinum	2.157.523	1.466.629	1.880.890
Harav minstainnlán	1.500.000	1.780.000	1.870.000
Munur	657.523	-313.371	10.890

Landsgrannskoðanin hevur kannað, um saldurnar á bankakontunum hjá landskassanum stemma við landsroknskapin. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnst at. Bankakontur hjá stovnum verða vanliga kannaðar, tá ið teir verða grannskoðaðir.

Í frágreiðing okkara frá februar 2002 vístu vit á, at sambært § 6 í LI. nr. 57/1978 “um Landsbanka Føroya” er Landsbankin bankasamband landskassans. Landsstovnar kunnu eisini nýta bankan sum bankasamband. Sambært § 2 í LI. nr. 31/1995 “um landskassans innlán og lán í Landsbankanum” skulu innlánini í Landsbankanum í minsta lagi svara til 15% av bruttotjóðarúrtøkuni árið frammanundan. Viðmerkjast kann, at sambært Hagstovu Føroya er bruttotjóðarúrtøkan við árslok 2009 12,1 mia.kr. (fyribils uppgerð). Sostatt skuldi minstainnlánið í Landsbanka Føroya í 2010 verið um 1,815 mia.kr.

Sambært yvirlitinum frammanfyri var inniognin í Landsbankanum 657,5 mió.kr. omanfyri roknaða minstainnlánið í 2008, og í 2009 var inniognin 313,4 mió.kr. minni enn roknaða minstainnlánið. Í 2010 var inniognin 10,9 mió.kr. omanfyri roknaða minstainnlánið.

Landsgrannskoðanin hevur eisini fleiri ferðir gjørt vart við, at landsstovnar og –grunnar, ofta við leysum tilknýti til fíggjarlóg og/ella landsbókhald, hava stórar upphæddir standandi á banka- og girokontum, sum ikki eru við í landsroknskapinum. Vit hava fleiri ferðir áður víst á, at hugtøkini “landskassin” og “landsstovnar” ikki eru nóg greitt lýst, hvørki í lógunum ella í viðmerkingunum til lógirnar.

Broyting av lóggávu

Í fleiri uppskotum til samtyktar seinastu árin, um at góðkenna landsroknskapirnar, hava løgtingsgrannskoðararnir víst á, at útrokningin av bruttotjóðarúrtøkuni byggir á eitt leyst grundarlag, og at hugtøkini “landskassin” og “landsstovnar” í lógini “um Landsbankan” og í lógini “um landskassans innlán og lán í Landsbankanum” eru ógreið. Løgtingsgrannskoðararnir hava mælt landsstýrismanninum til at fáa greiði á hesum viðurskiftum.

Landsstýrismaðurin kunnaði í 2009 um, at næstu ferð broytingar fóru at verða gjørdar í landsbankalógini, fór Fíggjarmálaráðið at endurskoða hugtøkini “landskassin” og “landsstovnar”.

Banka-, giro- og kassapeningur

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Sambært roknskapinum	350.610	571.039	628.704

Roknskaparposturin vísir ikki, hvussu nógv “landið” tilsamans hevur standandi á banka- og girokontum. Fleiri landsstovnar og -grunnar, við leysum tilknýti til fíggarlóg ella landsbókhald, hava fleiri hundrað milliónir krónur standandi í virðisbrøvum og á peningastovnskontum, sum ikki eru við í landsroknskapinum.

Upphæddin í 2010 kann sundurgreinast í tær banka- og girokontur, sum Gjaldstovan umsitur, og tann partin av banka- og girokontum, sum aðrir stovnar umsita (vanligir landsstovnar og landsfyrirøkur). Gjaldstovan umsitur 355,5 mió.kr. (ella um 57%) av upphæddini.

Almannastovan, Kringvarp Føroya, Apoteksverkið, Akstovan og Rúsdrekkasøla Landsins hava nógvan pening standandi á kontum í øðrum peningastovnum. Tilsamans høvdu hesir stovnar meira enn 90 mió.kr. standandi á peningastovnskontum við árslok 2010. Spurningurin er, um ikki hesin peningur átti at staðið í Landsbankanum.

Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at á heysti 2011 varð samstarvsavtala gjørd millum Føroya Gjaldstovu og Landsbankan. Endamálið er at styrkja samstarvið millum Gjaldstovuna og Landsbankan.

3.3.9 Skuld (LG 2010/300-0201/0202)

Innanlandsskuld, langfreistað

Ár	1.000 kr.		
	2008	2009	2010
Sambært roknskapinum	2.119.215	2.707.697	3.788.117

Við árslok 2010 var talan um 3 lánsbrævarøðir:

- Ein lánsbrævarøð (FO-LB 120610), áljóðandi 1.900 mió.kr., sum fellur til gjaldingar 11. juni 2012.
- Ein lánsbrævarøð (FO-LB 140407), áljóðandi 1.650 mió.kr., sum fellur til gjaldingar 7. apríl 2014.
- Ein lánsbrævarøð (FO-LB 180610), áljóðandi 143 mió.kr., sum verður niðurgoldin fram til 10. juni 2018.

Landsgrannskoðanin hevur fingið uppgerð frá Landsbanka Føroya við útgreining av lánsbrævaskuldini. Lánsbrævaskuldin í landsroknskapinum er gjørd upp sum marknaðarvirði, tvs. kursvirði við árslok umframt viðhangandi rentur (roknaðar, men ikki goldnar rentur). Landsgrannskoðanin heldur, at rættari hevði verið, at skuldin varð gjørd upp sum kursvirði við árslok uttan viðhangandi rentur.

Brævalánini verða seld uttanlands, og tað er óvist, hvør “keyparin” er. Heitið á roknskaparpostinum, “Innanlandsskuld, langfreistað”, er tí helst ikki so beinrakið.

Annars kann viðmerkjast, at sambært Búskaparskipan landsins hevur Landsbanki Føroya í juni 2011 tikið eitt nýtt lánsbrævalán á 1.350 mió.kr. (FO-LB 160622). Hinvegin hevur Landsbankin eisini, fyri tíð, í juni 2011 afturgoldið 675 mió.kr. av FO-LB 120610.

Uttanlandsskuld, langfreistað

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Sambært roknskapinum	500.000	500.000	500.000

Við árslok 2010 er bert talan um eitt lán, sum stavar frá avtaluni 10. juni 1998 ímillum donsku stjórnina og Landsstýrið. Lánið er 500 mió.kr. Sambært avtaluni er lánið rentu- og avdráttarfrítt við teimum treytum, sum standa í lánsavtaluni: "Afviklingen af lánet aftales i takt med eventuelle indtægter fra fremtidig råstofudvinding. Dog afskrives gælden efter 20 år, såfremt der ikke på det tidspunkt er startet udvinding af råstoffer."

Partur av langfreistaðu skuldini, ið fellur til gjaldingar innanfyri komandi árið

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Sambært roknskapinum	1.325.173	574.453	20.957

Sambært uppgerð frá Landsbanka Føroya eru tær 21 mió.kr., sum í landsroknskapinum 2010 standa at falla til gjaldingar í 2011, avdráttur og renta av lánsbrøvum (FO-LB 180610), sum fullu til gjaldingar 10. juni 2011.

Stuttfreistað skuld (onnur skuld)

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Sambært roknskapinum	970.800	695.210	745.711

Talan er í høvuðsheitum um vanligar kreditorar, millumrokningar við kommunur, tíðar-avmarkanir og skuld, sum er greidd til útgjaldingar frá ymiskum skipanum. Skrásettu upphæddirnar í landsroknskapinum samsvara við sundurgreiningar, sum liggja aftanfyri.

Landsgrannskoðanin hevur tikið stakroyndir av stuttfreistaðari skuld fyri at kanna, um upphæddirnar eru rættar, og um tær eru bókaðar rætt. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnast at.

Útjavningarkonta (LG 2010/300-0203)

1.000 kr.			
Ár	2008	2009	2010
Salda 1. januar	1.816.741	1.606.458	984.887
RLÚ-úrslit	-629.838	-688.101	-566.574
Ymiskar broytingar	503.465	66.530	18.543
Salda 31. desember	1.690.368	984.887	436.856

Saldan á útjavningarkontuni primo 2009 samsvarar ikki við salduna ultimo 2008. Munurin er 83.910 tkr., sum stavar frá, at saldun 1. januar 2009 er javnað í mun til salduna við ársenda 2008. Høvuðsorsøkin er, at Trygdargrunnurin fyri avreiðingar og lønir er fluttur úr landsroknskapinum, 84.554 tkr., og harumframt eru smærri javningar viðvíkjandi Heilbrigði og láni til ellis- og røktarheimið í Vági.

“Ymiskar broytingar” fevnir um broytingar í fíggjarstöðuni, sum ikki verða førðar yvir raksturin. Talan er m.a. um tøkniligar munir, sum standast av broytingum í roknskap-armeginreglum, rættingum av skeivum bókingum, sum viðvíkja undanfarnum árum, avtøkum av grunnum, úrslitum hjá internum grunnum, broytingum í avsetingum, mótbókingum til útlánsroknaskap og mótbókingum til kapitalinnskot.

Útjavningarkontan líkist ikki “Kontu fyri eginpening” í einum privatum virki. Aktivini í landsroknaskapinum verða virðismett øðrvísi, og materiell støðisogn, t.d. bygningar, skip, vegir o.t., eru ikki virðismett í roknskapinum. Útjavningarkontan hevur tí so at siga bert eitt tøkniligt endamál.

3.4 Umsiting av skatti, avgjældum o.ø. (LG 2010/220-0000)

Síðani miðskeiðis í 90-árunum hevur Landsgrannskoðanin á hvørjum ári víst á, at tørvur er á at skriva mannagongdir fyri umsitingina.

Samanumtikið má Landsgrannskoðanin ásanna, at langt er eftir á mál at áseta reglur fyri umsitingina og at seta í verk innaneftirlit á TAKS. Gongd tykist tó at vera komin á arbeiðið, batar eru at hóma og nøkur mál eru loyst.

Landsgrannskoðanin hevur í fleiri ár víst á, at innaneftirlitið á TAKS virkar ikki nóg væl. Innaneftirlit eru tiltøk, sum ovasta leiðslan, dagliga leiðslan og onnur skipa og seta í verk, fyri at fáa nóg stóra vissu fyri, at stovnurin rækkur sínum málum, so sum:

- at roknskapurin er rættur og álítandi,
- at raksturin er effektivur, og
- at lógir verða hildnar.

Innaneftirlit skal tí verða skipað og sett í verk fyri at byrgja upp fyri teimum vandum, ið kunnu forða fyri, at stovnurin rækkur sínum málum.

Í seinastu frágreiðingunum hevur Landsgrannskoðanin eisini víst á, at tørvur hevur verið á at áseta mannagongdir fyri fleiri umsitingarøkum, og niðan fyri verður kunnað um, hvørjar ábøtur eru gjørdar, og hvørjar eru ætlaðar at verða gjørdar í teimum málum, sum vit hava grannskoðað seinastu árin:

- Í oktober 2010 boðaði landsstýrismaðurin frá, at TAKS var farið undir at gera eina skipan við kekklistum, sum skuldi tryggja, at stovnurin gjørdi tey innaneftirlit, ið vóru neyðug fyri at tryggja, at landsroknaskapurin var rættur og álítandi, og fyri at kunna skjalprógva og hava umsjón við, at eftirlitini vórðu gjørd. Landsstýrismaðurin helt tað vera eitt stig á leiðini til at styrkja innaneftirlitið á stovninum.

Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin í fíggjarmálum kunnað um, at “*skipanin við kekklistum hevur nú koyrt síðani juli 2010, og tryggjar hendan mannagongd, at umsjón er við eftirlitsarbeiðinum. Kekklistarnir fyri bókhaldsdeildina eru viðkaðir við fleiri eftirlitspunktum og eru nú býttir út á øll starvsfólkini. Hesir nýggju listarnir vórðu tiknir í brúk á heysti 2011.*”

- Viðvíkjandi meirvirðisgjaldi hevur stjórin á TAKS víst á, at arbeiðið varð við at skriva leiðreglur. Nakrar vóru skrivaðar. Nógvar ábøtur vóru gjørdar viðvíkjandi skrásetingum, hagtølum, mannagongdum o.ø. seinastu árin. Hann helt, at tað tyktist, sum væl var komið burtúr fyri mál- og avrikstíðarskeiðið 2009/10, men setta málið um MVG-eftirlit í 2010 fór neyvan at verða rokkið.

Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin í fíggjarmálum greitt frá, at TAKS ikki

náddi málinum viðvíkjandi MVG eftirlitum í 2010, av tí at nøkur starvsfólk fóru úr starvi.

- Í september 2010 kunnaði landsstýrismaðurin um, at leiðreglurnar fyri umsiting av ferðaavgjaldi vóru ikki lidnar. TAKS hevði boðað Fíggjarmálaráðnum frá, at leiðreglurnar vóru í gerð, og fóru at verða lidnar á heysti 2010. Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin í fíggjarmálum greitt frá, at leiðreglurnar fyri ferðaavgjald vórðu settar í mál- og avrikssáttmálan fyri 2011.

3.5 Mál- og avrikssáttmálin hjá TAKS (LG 2010/220-0000)

Landsgrannskoðanin heldur, at yvirskipað sæð kunnu mál- og avrikssáttmálar vera eitt gott stýringaramboð í viðurskiftunum millum ráð og stovnar, og eisini innanhýsis á stovnunum. Mál- og avrikssáttmálar kunnu eisini geva størri gjøgnumskygni í tí arbeiði, sum stovnurin avrikar, bæði mótvegis myndugleikunum og almenninginum.

Landsgrannskoðanin kannaði í 2010 mál- og avrikssáttmálan millum Fíggjarmálaráðið og TAKS. Hugt varð at, hvussu eftirlitini verða skipað, og um TAKS heldur ásetingarnar í sáttmálanum um talið á eftirlitum. Landsgrannskoðanin hevur eisini mett, um eftirlitini eru verulig. Landsgrannskoðanin hevur tó ikki eftirroknað úrslitini, sum TAKS er komið til.

Viðmerkingar og tilmæli

Landsgrannskoðanin hevði hesar viðmerkingar og tilmæli:

- Landsgrannskoðanin heldur tað vera týðningarmikið, at ráð og stovnar eru vandin, tá ið mál- og avrikssáttmálar verða brúktir til at stýra við, og ansast má eftir, at sáttmálarnir hava eina veruliga stýringarfunktiún. Vandin kann verða fyrri, at sáttmálin, bæði tá ið hann verður gjørdur, brúktur í dagliga arbeiðinum, og tá ið uppfylging skal gerast, verður ein siðvenja uttan innihald.
- Í mál- og avrikssáttmálanum eru visjónin og missjónin hjá TAKS nevnd. Landsgrannskoðanin heldur tað vera týðningarmikið, í arbeiðinum at seta mál, at TAKS eisini hevur visjónina/missjónina í huga. Tað, at náa málunum í sáttmálanum, eigur í síðsta enda at gera, at TAKS megnar at liva upp til visjónina/missjónina.
- Í mál- og avrikssáttmálanum eru ikki ásetingar um effekt av ella góðsku á eftirlitunum. Landsgrannskoðanin heldur, at hesi viðurskifti eru týðningarmikil atlit, ið mugu verða tikin við í arbeiðinum hjá TAKS, og tí eisini eiga at verða tikin við í mál- og avrikssáttmálan.
- Verandi sáttmáli varð undirskrivaður meira enn ein mánað eftir, at hann skuldi verið komin í gildi. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at TAKS og Fíggjarmálaráðið leggja størri dent á at undirskriva nýggjan sínámillum sáttmála, áðrenn undanfarin sáttmáli er farin úr gildi.
- Í sambandi við mál- og avrikssáttmálan hava Fíggjarmálaráðið og TAKS ein fastan árigan fund, ið verður hildin, tá ið sáttmálatíðarskeiðið er runnið. Á fundinum verða úrslitini av avrikunum eftirmett. Partarnir samskifta annars óformliga um sáttmálan eftir tørv. Landsgrannskoðanin heldur, at tað hevði verið ein fyrimunur, um partarnir samskiftu oftari um sáttmálan, soleiðis at Fíggjarmálaráðið kann verða kunnað um gongdina so hvørt.
- Í sáttmálanum finst ongin allýsing av, hvat TAKS roknar sum eitt eftirlit. Tað er ein sannroynd, at fleiri deildir hjá TAKS, so sum tolleftirlitið og eftirlitsdeildin í Saltangará, hava sum høvuðsendamál at gera eftirlit, og onkur deild arbeiðir

við líkning, sum eisini kann verða kallað eitt slag av eftirliti. Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera nóg greitt, hvat verður roknað sum eftirlit sambært sáttmálanum, og hvat er vanlig fyrisiting.

- Landsgrannskoðanin hevur mælt til, tá ið ein komandi mál- og avriksátáttmáli verður gjørdur, at gera eina allýsing av, hvat TAKS roknar sum eitt eftirlit, og eisini at gera tað greitt fyri starvsfólkunum, sum skráseta eftirlitini. Leiðslan hevur umsjón við, at tað, sum verður skrásett, samsvarar við málini í sáttmálanum.
- Tað tykist ikki, sum nøkur skipað ætlan (strategi) liggur aftan fyri, hvussu nógv eftirlit skulu verða gjørd, fyri at TAKS við rímligari vissu kann siga, at skattainntøkurnar eru rættar. Samanborið við, hvussu nógvir skattgjaldarar og virkir, sum skulu gjalda avgjöld og skatt, eru tilsamans í Føroyum, er samlaða talið á eftirlitum ikki stórt.
- Tá ið starvsfólkatilfeingið sambært TAKS er avmarkað í mun til eftirlitsuppgávurnar, heldur Landsgrannskoðanin tað vera umráðandi, at TAKS leggur dent á at brúka tilfeingið rætt, m.a. við at málrætta eftirlitini. Landsgrannskoðanin hevur eisini mælt til at automatisera tær eftirlitsuppgávur, sum í dag eru manuellar, men sum kunnu verða automatiseraðar.
- Bert í lítlan mun eru skrivligar mannagongdir fyri eftirlitini. TAKS vísir á, at tað eru tey røttu starvsfólkini við teimum røttu førleikunum, sum gera eftirlitini. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at gera skrivligar mannagongdir á øllum økjum. Fara roynd starvsfólk t.d. úr starvi, eiga nýggj starvsfólk at kunna røkja starvið við at kunna seg um mannagongdirnar.

Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at *“tað er rætt, at sáttmálin inniheldur ikki ásetingar um effekt ella góðsku á eftirlitunum, men í eftirlitsarbeiðinum verður løgd stór áherðsla á, at effektin og góðskan er góð. Hetta verður m.a. gjørt við allatíðina at máta hvat kemur burtúr eftirlitunum og at sjónliggera tað sum kemur burtúr, bæði internt og eksternt. TAKS roynir leypandi at betra um lýsingarnar av eftirlitunum, og at betra um sáttmálan sum heild, eisini við atliti til at sundurgreina hvat er veruligt eftirlitsarbeiði og hvat er “vanligt” arbeiði. Hetta er drúgt og krevjandi arbeiði, tí eftirlitini kunnu vera so ymisk. Higartil hevur TAKS í størri mun valt at brúka arbeiðsorkuna til at gera so nógv eftirlit sum gjørligt, og at raka rætt í eftirlitsarbeiðinum. Hetta fyri at tryggja Landskassanum flest møguligar inntøkur, bæði við ítøkiligum úrslitum av eftirlitum og eisini við fyribýrgjandi virknaði.”*

3.6 Kassaefirlit á flogvøllinum (LG 2010/203-0151)

Í desember 2010 var Landsgrannskoðanin á ófráboðaðum kassaefirliti hjá tolleftirlitinum hjá TAKS á flogvøllinum.

Landsgrannskoðanin hevur onki at finnast at.

3.7 Stuðul til bygging og umvæling av egnum bústaði (LG 2010/203-0224)

Landsgrannskoðanin hevur fyri fíggarárið 2010 kunnað seg um umsitingina av stuðli til bygging og umvæling av egnum bústaði.

Lógargrundarlag o.a.

Sambært LI. nr. 58 frá 7. juni 2007 “um stuðul til bygging og umvæling av egnum bústaði” kunnu fólk fáa stuðul til at byggja og umvæla egnan bústað. Stuðulin verður

veittur fyri meirvirðisgjald av arbeiðsløn, og verður veittur fyri hvørt matrikulnummar. Stuðulin fyri hvønn matrikul er í mesta lagi:

1. juli 2007 til 30. juni 2010	150.000 kr.
1. juli 2010 til 30. juni 2011	100.000 kr.
1. juli 2011 til 31. desember 2011	50.000 kr.

1. januar 2012 fellur stuðulin burtur.

Játtanin til stuðulin er á høvuðskontu 3.22.4.04 í fíggjarlógini. Fyri 2010 vóru upprunliga játtaðar 20 mió.kr., men við eykajáttan í mai 2010 á 10 mió.kr. og aftur við eykajáttan í august 2010 á 10 mió.kr., kom samlaða játtanin til stuðulin í 2010 upp á 40 mió.kr. Sambært roknskapinum blivu 33,7 mió.kr. nýttar í 2010. Til samanberingar kann nevast, at í 2009 blivu 28 mió.kr. nýttar.

Mannagongdir

TAKS greiddi frá mannagongdunum, frá tí at fólk senda inn umsókn um at fáa endurindað MVG, hvørji skjøl verða kravd saman við umsóknini, og hvussu viðgerðin av umsóknini fer fram. Landsgrannskoðanin hevur onki at finnast at.

Stakroyndir

Landsgrannskoðanin hevur tikið 20 stakroyndir av viðgjørdum umsóknum um stuðul í 2010. Kannað varð eftir, um neyðug skjøl lógu í sakini, um umsøkjarin átti ognina og sjálvur búði á henni, um útrokningin var røtt, um peningurin var goldin út sambært útrokningini og um rætt var goldið út sambært § 1, stk. 3, í lógini.

Úrslitið av stakroyndunum var, at í 19 av teimum 20 vóru viðurskiftini í lagi. Í einari stakroynd var stuðul goldin út til borgara í fleiri umførnum, har umsókn manglaði í onkrum føri og har umsóknir ikki vóru nøktandi útfyltar í øðrum førum. Eftirsíðan hevur TAKS kunnað um, at boð eru givin, so at tað ikki endurtekur seg.

3.8 Avgjöld av kapitaleftirlønnum (LG 2010/220-0522)

Ábøtur eru gjørdar í umsitingini av frádrátti fyri kapitaleftirlønir, men framvegis er onki eftirlit við, um rætt avgjald verður goldið landskassanum, tá ið eftirlønir koma til útgjaldingar.

Í undanfarnari frágreiðing vístu vit á, at ætlaða grannskoðanin av avgjöldum av kapitaleftirlønnum ikki varð framd. Ábøtur eru gjørdar í umsitingini av frádrátti fyri kapitaleftirlønir, men framvegis er onki eftirlit við, um rætt avgjöld verða goldin landskassanum, tá ið eftirlønir koma til útgjaldingar.

Í september 2010 kunnaði landsstýrismaðurin um, at arbeiðið at endurskoða rentu-tryggingarlógina var komið so langt, at eitt nýtt lógaruppskot var sent til hoyringar. Ætlanin var at leggja lógaruppskotið fyri Løgtingið í 2010. Landsstýrismaðurin segði, at uppskotið er partur av sonevnda pensjónsrefoinum.

Landsstýrismaðurin vísir til frágreiðing, har TAKS kunnar um, at allir fyrispurningar, at flyta ella umbóka ov nógv inngoldna kapitaleftirløn til lutaftirløn, ella at gjalda út ov nógv inngoldið, eru avgreiddir. Freistin, at gera umbókingar ella at gjalda út ov nógv

inngoldið, var úti 1. október 2010. Samstundis er TAKS farið undir at kanna kapitaleftirlönir, men eftirlitsætlan er ikki gjørd enn.

TAKS ætlar at fáa at vita frá øllum tryggingarveitarum, hvørjar broytingar eru gjørdar í eftirlønunum í 2009 og 2010 fyri árin 2006 til 2010.

TAKS hevur fingið upplýsingar frá SKAT í Danmark um kapitaleftirlönir, sum færoyingar eiga hjá donskum eftirlønarveitarum.

Sambært TAKS er endamálið við eftirlitinum at tryggja, at samsvar er millum inngjald, loyvdan frádrátt og avroknaðan frádrátt árin 2006 til 2010, soleiðis at tá ið ætlandi verður farið undir tvungna eftirløn frá 2011¹, eru eldri viðurskifti komin í rættlag. TAKS sigur tó, at tað er ógjørligt at siga, hvussu langa tíð eftirlitsarbeiðið kemur at taka, tí eftirlitsorkan er so lítil, men arbeitt verður, til komið er á mál.

Í januar 2012 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at TAKS í 2010 hevur kannað avgjald av kapitaleftirlønnum og av lutaftirlønnum, sum eru gjørdar upp í ótíð.

Tað eftirlitsarbeiðið var so drúgt, at orka var ikki at fara í gongd við eina eftirlitsætlan, sum fevndi um nakað víðari eftirlit av avgjaldinum.

Landsstýrismaðurin kunnaði eisini um, at eftirlitsætlan nú er gjørd um avgjald av kapitaleftirløn. Í fyrsta parti av ætlanini, sum farið varð í gongd við síðst í 2011, var eftirlitið avmarkað til at fevna um færoyskar og danskar kapitaleftirlønarkontur, sum vóru gjørdar upp, og sum komið verður fram á í eftirlitsarbeiðinum.

Seinni parturin av eftirlitsætlanini er upp á sikt, afturvendandi stakroyndareftirlit, sum fevna um avgjaldið, sum allir færoysku eftirlønarveitararnir hava avroknað av kapitalaftirlønarkontum, sum eru gjørdar upp, og lutaftirlønnum gjørdar upp í ótíð.

3.9 Kapitalvinningsskattur (LG 2010/220-0521)

Í undanfarnari frágreiðing, í október 2009, greiddi Landsgrannskoðanin frá um grannskoðan av kapitalvinningsskatti. Landsgrannskoðanin hevði kunnað seg um mannagongdir og innaneftirlit í sambandi við álíkningina av kapitalvinningsskatti og rentuskatti, og um innaneftirlit, mannagongdir og raðfestingar hjá leiðsluni í sambandi við álíkning og hvussu leiðslan hevði eftirlit við skattingini.

Niðurstøðan av kannningini var, at automatiseringar av upplýsingum, sum skulu latast TAKS, høvdu bøtt um tilgongdina til upplýsingarnar. Tó vóru framvegis fleiri veikleikar í umsitingini m.a. við funktiónsskilnaði, vantandi innanhýsis eftirliti og skrivligum mannagongdum, renturokning og mannagongdum viðvíkjandi skrásetingum í bókhaldsskipanini og atgongdum til KT-skipanir.

Stjórin á TAKS hevur síðani kunnað um, at nú er arbeiðið við roknskaparreglugerð og innaneftirliti tikið upp aftur. Bókingarmannagongdir eru rættaðar, og "ruddað" er upp í atgongdunum til KT-skipanirnar.

¹ Í samgonguskjalinum, undirskrivað 14. november 2011, er ásett, at pensjónsnýskipanin verður sett í gildi 1. januar 2013, tó verður lóg um inngjaldið sett í verk 1. januar 2012

Landsstýrismaðurin hevur í januar 2012 greitt frá, at skrivligar mannagongdir eru ikki gjørdar. Mannagongdir eru til at skráseta uppgerðir og at rokna rentu.

3.10 MVG-eftirstøður (LG 2010/220-0522)

MVG-eftirstøðurnar hava ongantíð áður verið so stórar, sum í 2010. Landsgrannskoðanin hevur víst á, at fleiri heimildir, sum vórðu settar í MVG-lógina í 1995, verða ikki brúktar í tann mun, ætlanin var.

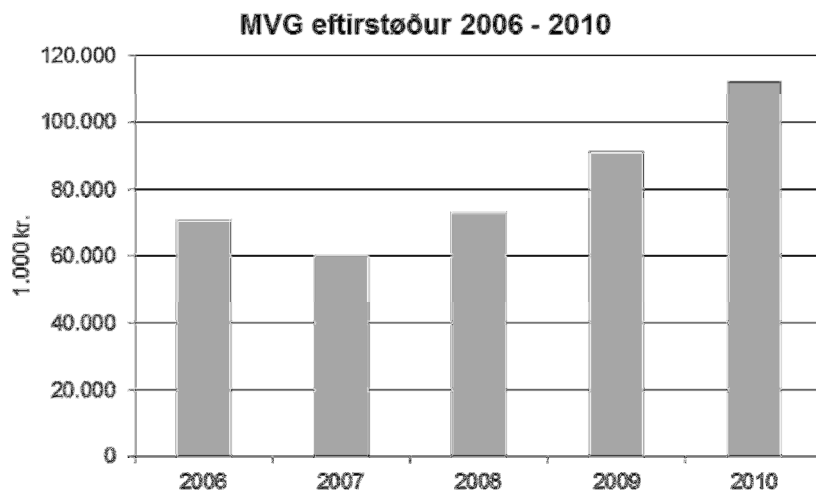
Landsstýrismaðurin ætlar at útvega TAKS víðari heimildir at forða fyri, at eftirstøðurnar vaksa.

Talvan vísir MVG eftirstøðurnar 2006 – 2010 (sambært uppgerð frá TAKS):

	2006	2007	2008	2009	2010
MVG eftirstøður	70.855	60.225	72.955	91.128	112.518

1.000 kr.

Gongdin er eisini avmyndað í stabbamyndini niðanfyri:

MVG eftirstøðurnar eru øktar úr 70,9 mió.kr. í 2006 til 112,5 mió.kr. í 2010, tað eru 41,7 mió.kr, ella 59%. Viðmerkjast kann, at 31. desember 2011 vóru MVG eftirstøðurnar 119,4 mió.kr.

Í undanfarnum ársfrágreiðingum hava vit umrøtt eina kanning, sum varð gjørd í sambandi við, at løgtingsgrannskoðararnir høvdu biðið Landsgrannskoðanina lýsa vøksturin í MVG-eftirstøðunum. Landsgrannskoðanin kannaði eisini, um nóg mikið varð gjørt fyri at fáa eftirstøðurnar kravdar inn, og í hvønn mun heimildirnar í MVG-lógini (Ll. nr. 136/1992) vórðu brúktar.

Kanningin vísti, at fleiri heimildir, sum vórðu settar í MVG-lógina í 1995 (§ 23a), vórðu ikki brúktar í tann mun, ætlanin var. Umframt vantandi starvsfólkaorku á Eftirlits- og Innheitingardeildini varð víst á, at KT-skipanirnar vóru ikki nøktandi, at skipað skráseting av ávísam upplýsingum vantaði, at ov nógv manuelt arbeiði kravdist, og at skrivligar mannagongdir vantaðu.

Í september 2009 segði landsstýrismaðurin m.a., at sambært TAKS á Hálsi vórðu nakrar ásetingar í MVG-lógini ikki fylgdar, tí *“tað ikki hevur nakran positivan virkning fyri*

umsitingina, heldur tvørturímóti”. Tó varð roynt at krevja trygd fyri rindanini av meirvirðisgjaldi. Fyribilsásetingarnar út frá metingum vórðu framvegis fyri tað mesta gjørdar sjálvvirkandi.

Landsstýrismaðurin vísti á, at tá ið MVG-skipanin varð sett í gildi í 1993, hevði Landsstýrið uppskot um, at TAKS skuldi fáa heimild at steingja fyrirkur, sum ikki rindaðu landskassanum tað MVG, tær høvdu kravt frá borgarunum vegna landskassan. Hetta uppskot fekk tó ikki politiska undirtøku, og varð ongantíð sett í gildi.

Í oktober 2010 kunnaði landsstýrismaðurin um, at ætlanin var at broyta MVG-lógina, soleiðis at TAKS fekk heimild at frámelda virkir, sum vóru í gongd, og sum skyldaðu MVG, úr Vinnuskránni. Eisini var ætlanin, at um virkir, sum skyldaðu MVG, hildu fram við MVG skyldugum virksemini, skuldu tey verða revsað, og “persónligt heftilsí” móti stjórn/eigarum skuldi verða gjørt galdandi. Landsstýrismaðurin skuldi fara undir at fáa politiska undirtøku fyri lógarbroytingini.

Í august 2011 legði landsstýrismaðurin í fígggjarmálum fram uppskot til løgtingslóg um broyting í løgtingslóg um meirvirðisgjald (Lm. 15/2011), har TAKS skuldi fáa størri heimildir móttvegis MVG skuldarum. Av tí at málið ikki var liðugt viðgjørt á tingi, tá ið løgtingsval varð skrivað út 27. september 2011 til at verða 29. oktober 2011, fall málið burtur.

Landsstýrismaðurin hevur í januar 2012 boðað frá, at hann fer at arbeiða fram í móti, at lógaruppskotið, antin óbroytt ella tillagað, kann verða lagt fram í Løgtinginum í hesari tingsetuni.

3.11 Felagsskattur (LG 2010/220-0521)

Landsgrannskoðanin hevur í seinastu frágreiðing greitt frá um grannskoðan av felagsskatti, fígggjarárið 2009. Grannskoðanin hevur tikið støði í samrøðum og stakroyndum. Landsgrannskoðanin hevur ikki kannað, hvørji innaneftirlit TAKS ger í sambandi við árligu endauppgjerðina, og grannskoðanin fevnir ikki um innaneftirlitið.

Lógargrundarlag

Skattur verður kravdur sambært LI. nr. 86/1983 “um landsskatt og kommunuskatt” v.s.b., og áseting av skatti til landskassan í LI. nr. 87/1983 v.s.b.

Felagsskatturin er 18% av skattskyldugu inntøkuni. Inntøkugrundarlagið byggir á tey feløg, sum sambært skattalógini gjalda skatt í Føroyum. Skatturin frá feløgnum verður býttur millum land og kommunur í lutfallinum 62% til landið og 38% til kommunurnar. Felagsskatturin, sum fall til gjaldingar í 2009, var álíknaður á teir roknskapir, har inntøkuárið fall saman við ella endaði í 2008.

Roknskapartøl

Felagsskattur er skattur til bæði land og kommunur. Hesir skattir verða í fígggjarlógini og landsroknskapinum skrásettir á høvuðskontu 20.52.1.07 “Felagsskattur (ógreinað játtan)”.

Niðan fyri er ein talva, sum vísir gongdina sambært landsroknskapinum árinum 2006 – 2010:

	1.000 kr.				
Felagsskattur	2006	2007	2008	2009	2010
Felagsskattur tilsamans	229.258	258.433	376.750	164.320	146.166
Flutt til kommunur	-87.295	-98.295	-143.222	-62.266	-44.304
Felagsskattur, netto	141.963	160.138	233.528	102.054	101.862

Inntøkurnar av felagsskatti til landið øktust úr 142,0 mió.kr. í 2006 til 233,5 mió.kr. í 2008. Í 2009 minkaðu inntøkurnar til 102,1 mió.kr. og í 2010 til 101,9 mió.kr. Nevnt kann verða, at tað er umleið á sama støði sum í 2005, tá ið inntøkurnar vóru 104,4 mió.kr.

Viðmerkingar og tilmæli:

Landsgrannskoðanin hevði hesar viðmerkingar og tilmæli:

- Landsgrannskoðanin heldur ikki málsviðgerðina av sjálvuppgávunum vera nóg nágreiniliga. Tá ið sjálvuppgávan og kravdu undirskjølini koma inn til TAKS, verður í stóran mun bert hugt at, um øll skjølini eru við, og um nakrar ávísar upplýsingar stemma, og eru í lagi. Verulig viðgerð av sjálvuppgávuni fer ikki fram. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at TAKS viðger sjálvuppgávurnar, so at ein verulig líkning fer fram av feløgum.
- TAKS greiddi frá, at ongin skráseting av framfluttum halli er í skipanini hjá TAKS, og tí krevur tað nakað av arbeiðsorku at fylgja við, at hallini verða flutt rætt fram. Landsgrannskoðanin hevur mælt til at finna eina hóskandi skipan at skráseta framflutt hall.
- Sambært TAKS kann tað vera tvørligt at viðgera feløg, sum eru samskattað. Samskattaði feløg skulu bert senda útfylta sjálvuppgávu inn fyri móðurfelagið. Landsgrannskoðanin hevur mælt til at loysa trupulleikarnar at líkna samskattað feløg.
- Sambært TAKS skrásetir ein persónur sjálvuppgávuna, uttan at inntøppaðu upplýsingarnar verða kannaðar eftir av øðrum. Landsgrannskoðanin heldur, at upplýsingarnar, sum verða inntøppaðar í skipanina, og sum eru grundarlagið undir skattaútrokningini, eiga at eftirkannast av øðrum enn tí, sum tøppar inn. Tað er ikki nóg góð trygd at lata tað vera upp til skattgjaldaran at gera vart við, um feilur er í.
- Ongar skrivligar mannagongdir eru fyri umsitingini av felagsskatti, og tí kann vandi vera fyri, at viðgerðin av feløgum og persónum ikki verður eins fyri øll, og at viðurskipti ikki verða kannað, sum tey eiga. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at skrivligar mannagongdir verða gjørdar fyri álíkningina av feløgum.

Landsstýrismaðurin hevur í januar 2012 greitt frá, at ábøtur eru gjørdar, men eingin fullfíggað skrivlig mannagongd finst.

3.12 Kervisskoðan (LG 2010/220-0521)

3.12.1 Avtala um kervisskoðan hjá TAKS

Í mai 2004 góðkendu TAKS, Elektron, grannskoðarin hjá Elektron og innanhýsis kervisskoðarin á Elektron avtaluna um kervisskoðan av skipanunum hjá TAKS, sum eru á Elektron.

Avtalan fevnir um tann partin av teldukervinum, sum Elektron hevur ábyrgdina av, men ikki teir partar, sum eru á TAKS, so sum brúkarumsiting, mannagongdir og annað, ið er neyðugt, fyri ein tryggan og munagóðan rakstur. Átekningar frá kervisskoðaranum og grannskoðaranum hjá Elektron eru tí treytaðar av, at manna-gongdir og skipanir annars á TAKS eru tryggar.

Frágreiðingar um kervisskoðan

Fyri árið 2010 hevur TAKS útflyggjað Landsgrannskoðanini avrit av tveimum frágreið-ingum, tær eru:

- “Årsrapport fra Systemrevisionen 2010”, og
- “Generelle IT-kontroller 2010”.

Hóast tað í avtaluni um kervisskoðan stendur, at kervisskoðarin árliga skal skoða eina ávísa brúkaraskipan, er ongin slík skoðan gjørd síðan 2004.

Fyri árið 2004 varð serfrágreiðing gjørd um “Revision af innkrevjingskipanini 2004”.

Fyri árið 2003 varð serfrágreiðing gjørd um “Revision af eToll, 2003”.

Tá ið vit lesa frágreiðingarnar frá kervisskoðaranum, skulu vit m.a. hava í huga, at:

- frágreiðingarnar snúgva seg bert um tann partin av KT-kervinum hjá TAKS, sum verður umsitin av Elektron, ikki um partin, sum TAKS sjálvt hevur beinleiðis ábyrgdina av,
- niðurstøðurnar hjá kervisskoðaranum eru allar treytaðar av, at arbeidsgongdir og eftirlit á TAKS eru nøktandi,
- tær serskipanir, sum higartil eru skoðaðar, eTollur og innkrevjingskipanin, eru millum tær nýggjastu skipanirnar, og tiskil millum tær tryggastu og frægast skjalfestu. Høvdu aðrar og eldri skipanir verið kannaðar, høvdu tað upp á seg verið fleiri viðmerkingar, og
- skattaskipanin, sum er tann elsta og týðningarmesta skipanin hjá TAKS, sum er á Elektron, er ikki skoðað.

Eru viðurskifti, sum ikki eru nøktandi, gevur kervisskoðarin ítøkilig tilmæli.

Við árslok 2010 hevði kervisskoðarin á Elektron tilsamans 21 óloyst tilmæli. Av teim-um høvdu 3 høgga raðfesting, 9 høvdu miðal raðfesting og 9 høvdu lága raðfesting. Kervisskoðarin hevði 2 nýggj tilmæli í 2010, meðan 3 tilmæli vórðu avgreidd í 2010.

Í 2003 vóru 4 óloyst tilmæli eldri enn eitt ár, í 2004 vóru 12 og frá 2005 til 2009 vóru millum 21 og 22 óloyst tilmæli eldri enn eitt ár. Í 2010 vóru tey 20.

Kervisskoðarin er ikki nøgdur við, at so mong gomul tilmæli eru óavgreidd.

Av teimum sjei tilmælunum frá 2000, eru fyra framvegis óavgreidd. Eitt teirra er skjal-festingin av skattaskipanini, sum kervisskoðarin øll árin hevur sagt, hevur høgga rað-festing.

Í årsfrágreiðingini fyri 2003 skrivur kervisskoðarin, at skipanarskjølini til fleiri skipanir eru ófullfíggjað, og at tað ger støðuna ótrygga. Hesa viðmerking endurtekur kervis-skoðarin í frágreiðingum síðani 2004. Harafturat eru trygdaravritini av skipanarskjølun-

um (systemdokumentatión), ikki nøktandi, so tað kann gerast ómøguligt at endurskapa skipanirnar hjá TAKS á Elektron, um illa vil við.

Niðurstøðan hjá kervisskoðaranum er tó, at roknskapargrannskoðanin kann líta á, at dátu-, kervis- og rakstrartryggin á Elektron er álítandi. Tað er tó treytað av, at arbeiðsgongdir og eftirlit á TAKS eru nøktandi.

Sum nevnt í frágreiðingini hjá Landsgrannskoðanini fyri 2008, vóru stórir veikleikar í innaneftirlitinum hjá TAKS. Ein innanhýsis váðameting hjá TAKS fyri 2010 er komin til sama úrslit.

3.12.2 Avtala um kervisskoðan hjá Føroya Gjaldstovu

Í sambandi við at Føroya Gjaldstova hevur útveitt KT-skipanirnar hjá Gjaldstovuni til Elektron, varð ein rakstrar- og viðlíkahaldsavtala (SLA) gjørd millum partarnar. Í tí sambandi var í 2009 ein avtala um grannskoðan gjørd millum Føroya Gjaldstovu, Elektron og innanhýsis kervisskoðanina á Elektron, sum m.a. ásetur, at ein gjøgnumgongd verður gjørd av generellu KT-eftirlitunum hvørt ár.

Kervisskoðarin á Elektron hevur fyri árið 2010 gjørt tvær frágreiðingar:

- “Årsrapport fra Systemrevisionen 2010”, og
- “Generelle IT-kontroller 2010”.

Úrslitið av kervisskoðanini var, at 7 manglar ella veikleikar vóru staðfestir. Kervisskoðarin hevur mettt, at 5 tilmæli hava miðal raðfesting og 2 hava lága raðfesting. 6 tilmæli eru eldri enn eitt ár.

Hóast frammanfyri nevndu manglar, er niðurstøðan hjá kervisskoðaranum, at sum heild er eitt nøktandi trygdar- og eftirlitsstøði um skipanir og dátur hjá Gjaldstovuni. Kervisskoðarin sigur eisini, at Elektron í 2010 hevur hildið krøvini í avtaluni partanna millum.

Í januar 2012 hevur Føroya Gjaldstova kunnað um, at um ársskiftið 2011-2012 vóru tvey óavgreidd tilmæli.

3.13 Váðagreining av skipanunum hjá TAKS (LG 2010/203-0151)

Í tíðarskeiðnum 18. februar til 19. mars 2010 hevur trygdarstápurin á Føroya Gjaldstovu² gjørt eina váðagreining av skipanunum á TAKS. Váðagreiningin er gjørd á tann hátt, at trygdarstápurin hevur havt samrøður við starvsfólk um váðarnar og sett úrslitini í eina váðamatrisu, sum varð skipað til endamálið.

Trygdarstápurin sigur alment um váðamyndina, at TAKS hevur gamlar og væl kendar loysnir, ið verða ríknar av Elektron, sum arbeiðir undir skipaðum viðurskiptum. Talan er ikki um nógva formalismu í samarbeiðinum, men har aftur ímóti óformligt samarbeiði við siðvenjum og áliti millum partarnar. Trygdarstápurin heldur tó, at slíkar óformligar loysnir hava eitt lýti, sum er, at tá ið persónar verða skiftir út, detta tær frá hvørjum øðrum. Hetta heldur trygdarstápurin verða støðan hjá TAKS, nú flestu lyklapersónarnir eru skiftir út seinastu árin.

² Trygdarstápurin á Føroya Gjaldstovu hevur m.a. til uppgávu at ráðgeva um KT-trygd á Fíggjarmálaráðnum, Gjaldstovuni og TAKS.

Samanumtikið vóru úrslitini av váðagreiningini:

- Eftirlit: Skipað eftirlit vanta í breiðum týðningi rundan um skipanirnar hjá TAKS. Talan er um eftirlit, sum vanligir áminningarlistar, ið skulu kompensera fyri vantandi funktionalitetum í skipanum, umframt vanligt roknskapareftirlit.
- KT-bygnaður: Tað vantar ein yvirskipað KT-ætlan fyri skipanirnar hjá TAKS. Umhvørvið er sundurbýtt (fragmenterað), og er ment eftir “knoppskjótingar” meginregluni. T.d. fylgir markamótið til Búskaparskipan landsins ikki yvirskipaðum meginreglum og harumframt uppfyllir loysnin við útgjaldsskipanini, perioduseringum og transaktiónsslóð ikki krøvunum í roknskaparkunngerðini.
- Vantandi funkur í skattaskipanini: Ávísir funktionalitetir mangla í skattaskipanini at rokna ávísar skattastøður hjá persónum. Í staðin fyri verður roknað út manuelt, uttan at tað verður tryggjað, at tað altíð er rætt.
- Morarenta: Útrokningin er torskild fyri borgaran, og er ikki altíð logisk. Ikki ber til at fáa eitt yvirlit, sum á greiðan hátt vísir, hvussu morarentan verður roknað út.
- Borgari/skuldari ikki grundarlag fyri eftirliti: Eitt týðningarmikið eftirlit er tað, sum borgararnir og fyrítøkurnar sjálvar gera mótvegis myndugleikunum. Ein fyrítreyt er, at borgararnir ella fyrítøkurnar javnan fáa upplýsingar frá TAKS, sum TAKS hevur skrásett teir. Staðfestast kann, at úr fleiri skráum kunnu ikki verða framleiddar slíkar uppgerðir.
- TAKS stendur einsamalt eftir við mainframe plattforminum: Peningastovrnarnir hava flutt sínar KT-skipanir av landinum, og nú stendur TAKS einsamalt eftir við mainframe plattforminum á Elektron. Áralangar vælvirkandi tilgongdir skulu broytast. Uttan mun til, hvør loysn verður vald, fara at stinga seg upp trupulleikar, sum higartil hava verið ókendir fyri TAKS.

4 Fiskivinnumál

4.1 Fiskimálaráðið (LG 2010/205-0111)

Umsiting av fiskiloyvum

Í frágreiðingum okkara seinastu fýra árin hava vit víst á, at Fiskimálaráðið hevur ikki lýst skrivligar mannagongdir í sambandi við at umsita fiskiloyvi.

Fiskimálaráðið heldur, at tað ber ikki til at gera skrivligar mannagongdir, tí málini eru so ymisk.

Fiskimálaráðið hevur ein lista við 11 punktum, sum sigur, hvørjar upplýsingar ráðið skal hava fyri at kunna kanna eftir, um eigara- og avgerðarviðurskifti hjá feløgum eru í tráð við ásetingarnar í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Í oktober 2010 greiddi landsstýrismaðurin frá, at Fiskimálaráðið arbeiddi við at orða mannagongdir.

Í september 2011 hevur landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum kunnað um, at umsitingin av fiskiloyvum fer fram sambært lógum og kunngerðum. Hann greiddi eisini frá, at Fiskimálaráðið í eina tíð hevur arbeitt við at kanna mannagongdirnar í sambandi við umsitingina af fiskiloyvum.

Niðurstøðan hjá Fiskimálaráðnum er, at tað ber ikki til at gera skrivligar mannagongdir, tí málini eru so ymisk. Landsstýrismaðurin boðar frá, at Fiskimálaráðið tiskil ikki ger meira við málið um skrivligar mannagongdir, eitt nú at kanna, um eigara- og avgerðarviðurskiftini eru í tráð við ásetingarnar í lógini um vinnuligan fiskiskap.

Roknskaparreglugerð

Í oktober 2011 hevur Fiskimálaráðið dagført roknskaparreglugerðina.

KT-trygd o.a. á stovnum Fiskimálaráðsins

Í frágreiðing okkara til løgtingsgrannskoðararnar oktober 2010 umrøddu vit ávís viðurskifti viðvíkjandi KT-trygd og KT-politikki.

Í oktober 2009 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Fiskimálaráðið hevur ikki nakað skipað eftirlit við KT-trygdini á stovnum ráðsins, men at arbeitt varð við tí.

Í juli 2011 spurdi Landsgrannskoðanin, um:

1. KT-politikkur er orðaður fyri stovnarnar,
2. Fiskimálaráðið hevur skipað eftirlit við KT-trygdini á stovnunum,
3. skrivligar reglur eru gjørdar um trygdartiltøk á stovnum ráðsins,
4. váðametingar eru gjørdar/dagfærðar, og
5. dátugoymslurnar eru tryggar.

Í september 2011 greiddi landsstýrismaðurin frá, at

- ad. 1) KT-politikkur er orðaður fyri Fiskimálaráðið, Fiskiveiðieftirlitið, Havstovuna og MRCC. KT-politikkur er ikki orðaður fyri Búnaðarstovuna og Tilbúgvingarstovnin.

- ad. 2) Fiskimálaráðið hefur ikki nakað skipað eftirlit við KT-trygdini á stovnunum, men at eftirlitið verður skipað eftir tørvi.
- ad. 3) Fiskimálaráðið hefur gjørt skrivligar reglur um VPN-politikk, heimasíðustrategi, fartelefónpolitikk, mannagongdir í sambandi við starvslok og SLA³ við KT-fyrisingina um trygd. Hesar reglur galda fyri somu stovnar, sum eru nevndir undir pkt. 1.
- ad. 4) Váðametingarnar fyri allar stovnarnar uttan Búnaðarstovuna og MRCC eru frá 2005. MRCC hefur gjørt váðameting í 2011.
- ad. 5) Fiskimálaráðið heldur, at dátugoymslurnar eru tryggar.

4.2 Tilbúgvingarstovnurin (LG 2010/205-0311)

Í einum broti í frágreiðing okkara til Løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2010 umrøddu vit grannskoðanina av Brunaumsjón Landsins í 2010. Øll viðurskifti eru ikki komin í rættlag enn.

Í august 2011 hefur landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum greitt frá, at orsakað av bygnaðarbroytingum 1. januar 2011 eru tað onnur viðurskifti á stovninum, sum hava havt hægri raðfesting enn roknskaparviðurskiftini og KT-trygdin. Ætlanin er at fara undir at gera roknskaparreglugerð og ognaryvirlit á heysti 2011.

Í august 2011 hefur landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum eisini kunnað um, at í sambandi við at styrkja fyrisingarlaga partin av stovninum, er hann í 2011 vorðin limaður inn í Landsnet, og hefur tikið journalskipanina 360 í nýtslu.

Landsstýrismaðurin greiddi eisini frá, at Tilbúgvingarstovnur Føroya á heysti 2011 skuldi fara í holt við at orða ein trygdarpolitikk og at gera váðametingar av KT-upplýsingunum hjá stovninum.

4.3 MRCC (LG 2010/205-0311)

Í einum broti í frágreiðing okkara til Løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2010 umrøddu vit grannskoðan av MRCC í 2010.

Í 2010 var MRCC partur av Tilbúgvingarstovninum, men frá 1. januar 2011 er hann vorðin sjálvstøðugur stovnur.

Í august 2011 hefur landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum greitt frá, at av tí at MRCC júst er vorðin sjálvstøðugur stovnur, finst ongin roknskaparreglugerð fyri hann, men tá ið Fiskiveiðieftirlitið hefur bókhaldið hjá MRCC, fylgir stovnurin reglunum hjá Fiskiveiðieftirlitinum.

Landsstýrismaðurin kunnaði um, at stovnurin er farin í holt við at gera ognaryvirlit.

Søla av vørum og tænaðum, høvuðskonta nr. 5.31.1.01

Árini 2008 og 2009 fekk MRCC inntøkur frá skipum, ið skutu seismikk.

³ Service level agreement

Í august 2011 hefur landsstýrismaðurinn boðað frá, at MRCC ekki longur hefur nakað virksemi í sambandi við seismikk, og fær sostatt heldur ongar inntøkur av tí. Jarðfeingi keypir nú tænastrnar frá privatum útbjóðarum.

Tekjan á bygninginum á Tinghúsvegi 64

Í desember 2009 greiddi Fiskimálaráðið í skrivi til fíggarnevnd Løgtingsins frá, at metingar vóru gjørdar, hvat tað fór at kosta at tekja bygningin á Tinghúsvegi 64 av nýggjum. Metingarnar vístu, at kostnaðurin varð ávikavist 2,5 ella 3,5 mió.kr. Ráðið mælti til at velja dýraru loysnina.

Í mars 2010 greiddi leiðslan á Tilbúgvingarsamskipanini frá, at tekjan nú var tøtt, og at tey ongar ætlanir høvdu um at skifta hana. Ynski hjá leiðsluni er, at ein hædd verður bygd oman á bygningin, tí so slepst undan slættari tekju, sum altíð vísir seg at geva trupulleikar við lekum. Tey hava ikki trupulleikar av fukti ella øðrum í bygninginum.

Í oktober 2010 segði Fiskimálaráðið, at tekjan aftur lak. Ráðið hevði kunnað Landsverk, sum í 2010 tók yvir ábyrgdina av viðlíkahaldi av almennum bygningum, um standin á bygninginum á Tinghúsvegi 64.

Í august 2011 hefur landsstýrismaðurin kunnað um, at ongin peningur er settur av til tekjuna á bygninginum á Tinghúsvegnum. Landsstýrismaðurin ger eisini vart við, at Landsverk raðfestur, hvussu játtanin til viðlíkahald av almennum bygningum verður brúkt.

Á yvirliti, sum Landsverk hefur yvir ætlaðar umvælingar av almennum bygningum, eru 155 t.kr. settar av í 2011 til Tilbúgvingarstovnin, merkt "til tekju og uttandura umvæling".

4.4 Búnaðarstovan (LG 2010/205-0332)

Sakargjöld

Í frágreiðing til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2009 og í oktober 2010 umrøddi Landsgrannskoðanin sakargjöld í sambandi við sølu av landsjørð.

Sambært § 11 í LI. nr. 45/2007 "um landsjørð" ásetur landsstýrismaðurin sakargjöld, sum Búnaðarstovan kann krevja. Tað hefur landsstýrismaðurin í vinnumálum, í § 11 í K. nr. 95/2007, ásett soleiðis:

*"Búnaðarstovan ásetur sakargjöld í sambandi við sølu av jørð, makaskifti, markna-
umskipan, servituttstriking, festaraskifti og sáttmálar.*

Stk. 2. Sakargjöldini skulu endurskoðast í minsta lagi triðja hvørt ár."

Landsgrannskoðanin helt ikki, at landsstýrismaðurin kundi lata lógarásettu skylduna, at áseta sakargjöld, frá sær til Búnaðarstovuna at áseta.

Í mai 2009 greiddi landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum frá, at málið "verður viðgjørt eina tíð afturat" fyri at fáa staðfest:

- um lógarbrotying skal verða gjørd,
- um kunngerðin skal verða broytt, ella
- um ein skipað mannagongd kann verða sett í verk, ið samsvarar við orðingarnar í verandi lóg og kunngerð.

Í október 2010 kunnaði Fiskimálaráðið um, at av ymiskum orsökum varð onki gjørt við málið. Fiskimálaráðið hevði biðið Búnaðarstovuna taka málið upp, og vónaði, at tað varð loyst sum skjótast.

Í september 2011 er K. nr. 129/2011 lýst, sum er broyting av K. nr. 95/2007. M.a. er § 11 broytt, og ásetur nú upphæddir fyri sakargjöld.

Landbúnaðarstuðul

Í 2010 vísti Landsgrannskoðanin á, at á umsóknarblaðnum um stuðul til neytakjøl verður umsøkjari m.a. biðin um at vátta, at hann til eina og hvørja tíð kann skjálprógva, at neytini eru seld eftir handilsligum treytum, ella liggja á goymslu.

Vit spurdu, um treytirnar “*um sølu eftir handilsligum treytum og/ella liggja á goymslu*” ikki áttu at verið ásettar í kunngerðini ella í mannagongdunum at lata studning.

Í august 2011 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at mannagongdin nú er broytt, og at treytin um at neytini eru seld eftir handilsligum treytum ikki er galdandi longur.

Koltursætlanin

Á høvuðskontu 5.33.2.14 er játtaður stuðul til Koltursætlanina, 200 t.kr. um árið árin 2006-2010.

Sambært sáttmálanum millum Búnaðarstovuna og Sp/f Koltur skal ikki nýttur studningur rindast aftur til landskassan, tá ið sáttmálaskeiðið er av, t.e. 31. desember 2010.

Í august 2011 hevur landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum greitt frá, at roknskapur fyri 2010 er latin Búnaðarstovuni, og at allur stuðulin er ikki nýttur. Landsstýrismaðurin kannar eisini um, at sáttmálin verður longdur, og sáttmálatíðarskeiðið tískil ikki er av enn.

Upplýsingar og KT-viðurskipti

Í august 2011 greiddi landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum frá, at Búnaðarstovan hevur ikki gjørt váðameting, sum ásett í rundskrivi frá Vinnumálaráðnum 21. juni 2007, men at leiðslan er í holt við at gera eina slíka.

Landsstýrismaðurin kunnaði eisini um, at leiðslan á Búnaðarstovuni er í holt við at orða KT-politikk fyri stovnin.

4.5 Nevndir og ráð (LG 2010/205-0341)

Landsgrannskoðanin hevur í 2011 biðið Fiskimálaráðið um upplýsingar viðvíkjandi Fiskidaganevndini, Fiskivinnuráðnum og møguliga øðrum nevndum og ráðum, sum Fiskimálaráðið hevur sett.

Fiskidaganevndin

Nevndin virkar eftir § 5, stk. 10, í LI. nr. 28/1994 “um vinnuligan fiskiskap, v.s.b.”:

“Fiskidaganevndin. Landsstýrismaðurin velur eina Fiskidaganevnd, umboðandi vinnuna á sjónum, sum letur landsstýrismanninum metingar um støðuna í botnfiskastovninum og tilmæli um fiskidagar, og hvussu fiskiskapurin skal skipast tað komandi fiskiárið. Nevndin

og varaumboð verða vald fyrri 4 ár í senn. Landsstýrismaðurin ger reglugerð um val og virki nevndarinnar og tryggjar nevndini neyðugt tilfar til tess at útinna arbeiðssetningin. Landsstýrismaðurin velur formann og varaformann og setur skrivara.“

Í juli 2011 hevur Fiskimálaráðið greitt frá, at landsstýrismaðurin hevur onga reglugerð gjørt. Nevndarlimirnir fáa fundarpening og ferðapening eftir galdandi reglum hjá tí almenna. Formaðurin og skrivarin fáa samsýningar eftir rokning. Samsýningin er 500 kr. um tíman.

Fiskivinnuráðið

Fiskivinnuráðið virkar eftir LI. nr. 61/ 2000 "um fiskivinnuráð". Í § 4, stk. 2, stendur, at landsstýrismaðurin skal áseta neyvari reglur í kunngerð.

Í juli 2011 hevur Fiskimálaráðið kunnað um, at landsstýrismaðurin hevur ásett neyvari reglur í rundskrivi 15. desember 2009, og at rundskrivið er komið í staðin fyri kunngerðina.

Landsgrannskoðanin ivast í, um landsstýrismaðurin við at gera eitt rundskriv heldur enn eina kunngerð, hevur hildið ásetingina í lógini um fiskivinnuráð.

Aðrar nevndir og arbeðsbólkar

Fiskimálaráðið hevur greitt frá, at nevndir og arbeðsbólkar verða samsýnd soleiðis, at avtalur verða gjørdar um samsýningar, áðrenn nevndirnar/arbeðsbólkarnir fara til verka. Fiskimálaráðið sigur víðari, at samsýningarnar sum oftast eru eftir galdandi almennum reglum ella galdandi sáttmálum.

4.6 Fiskiveiðieftirlitið (LG 2010/205-0342)

Í frágreiðingum okkara í oktober 2009 og oktober 2010 umrøddi Landsgrannskoðanin grannskoðan í Fiskiveiðieftirlitinum, og hevði nøkur tilmæli og spurningar.

Roknskaparreglugerð

Í august 2009 kunnaði landsstýrismaðurin í fiskivinnumálinum um, at Fiskiveiðieftirlitið skuldi fara undir at endurskoða roknskaparreglugerðina, sum er fleiri ára gomul.

Í september 2011 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at roknskaparreglugerðin verður eftirhugd við jøvnum millumbilum, og at hon er innførd í Góðsku- og trygdarhandbókina hjá stovninum.

Inntøkur

Í august 2009 hevur Fiskimálaráðið kunnað um, at ráðið ikki hevur nakrar skrivligar reglur um heimildir, skrásetingar, avsláttir og kredittir, tá ið ræður um inntøkur, men at ráðið væntar, at "manglandi reglurnar í inntøkusiðuni verða sannlíkt fevndar av avriks-sáttmálanum fyri 2010."

Í september 2011 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at skrivligar reglur um inntøkur standa í Góðsku- og trygdarhandbókini, og at størsti parturin av inntøkunum eru tær 1,8 mió.kr. stovnurin fær sambært sáttmála við Tryggingarfelagið Føroyar.

Arbeiðsklæðir

Í mai 2009 heitti Landsgrannskoðanin á leiðsluna í Fiskiveiðieftirlitinum um at kanna, um “poengskipanin”, sum stovnurin brúkar viðvíkjandi arbeiðsklæðum, svarar til galdandi rundskriv frá Fíggjarmálaráðnum frá 1998.

Í september 2011 kunnaði landsstýrismaðurin um, at arbeiðsklæðir verða útflyggjað starvsfólkunum av rakstrarligum áðum. Í Góðsku- og trygdarhandbókini er ein politikkur fyri starvsbúna og stigatalvu.

Góðsku- og trygdarhandbókin

Í september 2011 hevur landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum greitt frá um “Góðsku- og trygdarhandbókina”, at síðani 2002 hevur parturin av Fiskiveiðieftirlitinum, sum fatar um reiðarvirksemið, havt góðkenda ISM-skipan⁴, og síðani 2007 hevur alt Fiskiveiðieftirlitið havt góðkendar ISM og ISO⁵ 9001 skipanir. Í stórum inniheldur Góðsku- og trygdarhandbókin politikk, mannagongdir og starvslýsingar. Skipanin er góðkend og verður skoðað av Det Norske Veritas.

4.7 Lønjavningarstovan (LG 2010/205-0344)

Lønjavningarstovan hevur gjørt reglur og mannagongdir fyri umsiting av stuðlum.

Landsgrannskoðanin hevur í 2011 grannskoðað á Lønjavningarstovuni.

Til 31. desember 2010 umsat Lønjavningarstovan skipanir viðvíkjandi minstuløn, dagstudningi og minstaforvinningi og aðrar skipanir tongdar at fíggjarviðurskiftum fiskimanna.

1. januar 2011 varð stovnurin tikin av, og umsitingin av inntøkutrygd er flutt til Trygdargrunn fiskivinnunnar, sum er stovnaður sambært LI. nr. 132/2010 "Um Trygdargrunn fiskivinnunnar".

Umsitingin av Trygdargrunni fiskivinnunnar er lögð saman við umsitingini av Arbeiðsloysisskipanini (ALS).

Roknskaparviðurskifti

Roknskaparreglugerð

Lønjavningarstovan hevði eina roknskaparreglugerð frá oktober 2009, sum var góðkend av Fiskimálaráðnum.

Ognaryvirlit

Innbúgv og teldur hjá Lønjavningarstovuni fylgdu ikki við Trygdargrunninum til ALS, tí leiðslan hjá Arbeiðsloysisskipanini hevði gjørt vart við, at innbúgv og útgerðin vóru ikki tíðarhóskandi.

Tað einasta, sum fylgdi við, var ein DOS telduskipan frá 1992. Tann skipanin verður brúkt til at avgreiða inntøkutrygd.

⁴ International Safety Management

⁵ International Organization for Standardization

Mál og avrik

Av tí at arbeitt varð í 2009 og 2010 við at taka Lønjavningarstovuna av, hevði stovnurin ikki sett í verk stýringarmeginreglur um mál og nádd úrslit.

Útgjald av inntøkutrygd

Lógirnar, sum vóru grundarlag undir útgjaldi av inntøkutrygd vóru:

- LI. nr. 14/1999 “um stuðul til flutning av fiski”,
- LI. nr. 67/1988 “um mynstring”,
- LI. nr. 112/2006 “um mánaðarligan minstaforvinning til útróðarmenn”,
- LI. nr. 112/1998 “um minstuløn og dagsstudningur”,
- LI. nr. 30/2004 “um sjúkratrygd til fiskimenn”, og
- LI. nr. 71/1997 “um forskotsgrunn fiskiflotans”.

Lønjavningarstovan hevði eisini gjørt mannagongdir fyri, hvussu umsitingin av inntøkutrygdini og stuðlum skuldi vera. Vit staðfestu, at stovnurin hevði eina skipan, har starvsfólk og stjórin eftirkannaðu útgjöld við stakroyndum.

Vit kannaðu, um stuðulin varð goldin út sambært heimildum í lógum og reglum.

Minstaløn og dagstudningur

Við stakroyndum kannaðu vit nakrar útgjaldingar av minstuløn og dagstudningi. Landsgrannskoðanin hevði onki at finnst at viðvíkjandi teimum stakroyndum, vit gjørdi.

Minstiforvinningur

Landsgrannskoðanin kannaði eisini við stakroyndum útgjald av minstaforvinningi.

Fiskiparturin varð roknaður sum 40% av bruttoavreiðingarvirðinum, bytt við í mesta lagi tilmeldaða manningartalinum. Ongin frítíðarløn varð roknað av minstaforvinninginum.

Treytirnar fyri at fáa minstaforvinning eru, at:

- útróðarmaðurin býr í Føroyum,
- rør út á føroysku landleiðunum,
- er við føroyskt skrásettum fiskifari,
- fiskifarið er 110 tons ella minni,
- fiskifarið hevur avreitt í minsta lagi fyri í meðal kr. 70.000 fyri hvønn tilmeldaðan persón seinastu 6 mánaðirnar, og í minsta lagi fyri í meðal kr. 10.000 fyri hvønn tilmeldaðan persón seinastu 3 mánaðirnar,
- bátsformaðurin hvønn mánað letur Lønjavningarstovuni skrivliga tilmelding við navni á fiskifari og lista yvir manningina, undirskrivaðan av manning og av bátsformanni, í seinasta lagi fyrsta arbeiðsdag í mánaðinum, sum ætlanin er at koma undir skipanina,
- sama manning ikki í sama tíðarskeiði kemur undir skipanina við fleiri fiskiførum, og
- sama manning sama tíðarskeiði ikki kemur undir skipanina við minstuløn og dagstudningi.

Frávik frá reglunum um avreiðingar kann verða gjørt tvær ferðir í einum álmannaárið, treytað av, at skrivlig umsókn verður send Lønjavningarstovuni.

Lógin, sum var galdandi til árslok 2010, ásetti, at bátarnir skuldu vera 110 tons ella minni. Mánaðarlígr minstaforvinningur var 100 vanligar tímalønir sambært sáttmála millum Føroya Arbeiðarafelag og Føroya Arbeiðsgevarafelag. Minstiforvinningurin varð lækkaður við 50 oyrum fyri hvørja krónu, sum útróðrarmaðurin umframt minstaforvinning hevði forvunnið í fiskiparti og A-inntøku.

Telduskipanin roknar sjálvvirkandi 40% til manningina. Hevur eigarin á avrokningarseðlinum kunnað um, at manningin hevur fingið meira enn 40% goldið út, verður tann hægri upphæddin brúkt og lisið inn í telduskipanina.

Lønjavningarstovan kannar í skattaskipanini, hvussu stóra A-inntøku hvør útróðrarmaður hevur fingið. A-inntøka, sum er goldin útróðrarmanni frá báti, sum hann er við, og sum ikki er á avrokningarseðlinum, verður ikki tikin við og heldur ikki mótróknað.

Í dømi, sum Landsgrannskoðanin kannaði, hevði útróðrarmaður fingið meira í A-inntøku frá bátinum, hann hevði verið við, enn tað, sum skipanin hjá Lønjavningarstovuni roknaði.

§ 5, stk. 4, í LI. nr. 112/2006 ásetur hvussu A-inntøka skal mótróknast í uppgærd av minstaforvinningi:

“Fyri A-inntøku verður minkingin sambært stk. 2 roknað í mun til tað upphædd, sum útróðrarmaðurin sambært samfíðarskattaskipanini hevur fingið útgoldið í mánaðinum, sum minstiforvinningur verður veittur fyri, uttan mun til nær hendan inntøkan er forvunnin, undantikið er útgoldin minstiforvinningur.”

Lógin sigur onki um, at A-inntøka frá bátinum, sum viðkomandi persónur er við, ikki skal mótróknast í útróknun av minstaforvinningi.

Landsgrannskoðanin heldur, at mannagongdin, sum Lønjavningarstovan hevur brúkt, er ikki í samsvari við § 5, stk. 4, í LI. nr. 112/2006 “um mánaðarlígr minstaforvinning til útróðrarmenn”, sum var í gildi til 31. desember 2010.

Váðameting og trygdarpolitikkur

Lønjavningarstovan hevur gjørt eina váðameting í 2005. Váðametingin er ikki dagförd, men leiðslan vísti á, at mest sum øll tey atfinningarsomu punktini eftirsíðan eru fingin í rættlag.

Leiðslan hevði gjørt leiðreglur, sum viðvíkja innkomnum posti, avreiðingum, mynstringum, minstuløn og dagstudningi, sjúkratrygd og forskoti. Eisini hevði leiðslan gjørt leiðreglur um, hvussu starvsfólk skulu bera seg at í sambandi við nýtslu av KT-skipanum.

Lønjavningarstovan hevði eisini gjørt yvirlið yvir arbeiðs- og ábyrgdarbýti, sum vísir, hvør umsitur, hvør hevur innaneftirlit, hvør rindar út og hvør ger roknskapareftirlit.

KT-trygd o.a.

Í 2007 gjørdi Lønjavningarstovan greining av “Krøvum til nýggja KT-umsitingarskipan” til stovnin.

Orsakað av ætlanunum um at flyta uppgávnar hjá Lønjavningarstovuni til Trygdargrunnin, eru ætlanirnar um at broyta og betra um KT-skipanirnar ongantíð settar í verk. KT-skipanin hjá Lønjavningarstovuni er sostatt tann sama, sum hon hevur verið í nógv ár, og sum fyrri árum síðani varð lýst at vera óhóskandi.

Trygdargrunnur fiskivinnunnar

Trygdargrunnur fiskivinnunnar er settur á stovn við LI. nr. 132/2010 “um trygdargrunn fiskivinnunnar”. Endamálið við grunninum er at tryggja tí einstaka fiskimanninum inn-tøkutrygd.

Sambært § 1, stk. 3, í lógini kann avtala verða gjørd millum avvarðandi landsstýrismann og stýrið fyri Trygdargrunn fiskimanna um, at grunnurin, móti gjaldi, kann átaka sær fyrisitingarligar uppgávur. Uppgávnar fevna um sjúkratrygd fyri fiskimenn, avreiðingarhagtøl, mynstringaryvirilit og flutningsstuðul.

Sambært § 3, stk. 1 verður eitt stýri valt, at hava ábyrgdina av Trygdargrunninum. Stýrið setir ein stjóra at hava dagligu leiðsluna um hendi. Í stk. 2 í lógini fær stýrið heimild til at gera avtalu við annan grunn ella stovn um umsiting.

Í oktober 2011 greiddi landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum frá, at tá ið Lønjavningarstovan skuldi skiljast burtur úr Fiskimálaráðnum og verða ein sjálvstøðugur grunnur, var ráðið av teirri áskoðan, at Lønjavningarstovan átti at verið styrkt leiðsluliga, serliga viðvíkjandi serkunnleika innan lögfrøði, fíggarstýring og KT.

Arbeiðsbólkurin, ið gjørdi uppskotið til nýggju skipanina, helt, at tann leisturin fór at vera ov kostnaðarmikil, og mælti til, at grunnurin heldur gjørdi avtalu við ALS, fyri at fáa eina bíligari loysn, og at kunna nýta sakkunnleikan, ið longu er hjá ALS.

Landsstýrismaðurin hevur greitt frá, at tá ið grunnurin fór at virka 1. januar 2011, gekk strilti at fáa valt limir í stýrið, tí at ósemja var millum feløgini, sum skuldu velja limirnar, hvussu umboðanin skuldi vera í stýrinum. Av hesari orsök varð stýrið ikki fullmannað fyrr enn í mars 2011.

Tá ið stýrið fyri Trygdargrunnin var valt, fór tað í holt við at fáa eina avtalu við ALS um Trygdargrunnin. Avtalan kom í gildi 1. august 2011.

Trygdargrunnurin flutti í hølini hjá ALS í august 2011, og samstundis varð stjórin í ALS settur stjóri fyri grunnin.

Í tíðini síðani 1. januar 2011 hevur Fiskimálaráðið havt ta avtalu við stýrisformannin í Trygdargrunninum, at grunnurin framvegis røkir uppgávnar, sum fyrr lógu hjá Lønjavningarstovuni. Grunnurin hevur sent Fiskimálaráðnum uppskot til eina formliga avtalu, sum hevur heimild í § 1, stk. 3, í LI. nr. 132/2010. Grunnurin skjýtur upp, at gjaldið verður 560 t.kr. árliga fyri umsitingina av flutningsstuðuli og sjúkratrygd o.a.

Í oktober 2011 hevur landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum kunnað um, at so skjótt avtalan millum Fiskimálaráðið og Trygdargrunn fiskivinnunnar er góðkend av báðum partum, verða neyðugar tillagingar gjørdar í lógarverkinum. Hann væntaði, at tað fór at verða seinast í november 2011.

Sambært fráboðan 14. november 2011 nr. 148 “um býti av málsøkjum millum landsstýrismenninar” er umsitingin av LI. nr. 30/2004 “um sjúkratrygd til fiskimenn” lögð til landsstýrismannin í almannamálum at umsita.

Í januar 2012 hevur Fiskimálaráðið kunnað um, at avtalan við Trygdargrunnin verður gjørd av nýggjum.

4.8 Trygdarmiðstøðin (LG 2010/205-0351)

Í oktober 2010 umrøddi Landsgrannskoðanin grannskoðan í Trygdarmiðstøðini, og hevði nøkur tilmæli og spurningar. Niðan fyri verður greitt frá, hvat eftirsíðan er hent í málinum.

Roknskaparreglugerð

Trygdarmiðstøðin hevði eina gamla roknskaparreglugerð, sum ikki var dagførd síðani 2001.

Í oktober 2009 greiddi Fiskimálaráðið frá, at arbeiðt varð við málinum at gera roknskaparreglugerðir fyri ráðið og allar stovnar undir ráðnum, men arbeiðið var ikki liðugt. Eisini kunnaði Fiskimálaráðið um, at arbeiðt varð við at fáa greiðar reglur fyri skilnað millum tey, sum gjalda út og tey, sum bóka.

Sambært fráboðan nr. 115 frá 10. desember 2010 “um at broyta fráboðan um býti av málsøkjum landsstýrisins millum landsstýrismenninar” er ræðisrætturin á høvuðskontu 5.35.1.03 “Trygdarmiðstøðin (rakstrarjáttan)” frá 1. januar 2011 fluttur til landsstýrismannin í mentamálum.

Sambært tíðindaskrivi frá 7. desember 2010 frá Mentamálaráðnum komu Trygdarmiðstøðin og Klaksvíkar Sjómansskúli frá 1. januar 2011 undir somu yvirskipaðu leiðslu, sum er stjórin á Tekniska Skúla í Klaksvík.

Landsstýrismaðurin í mentamálum hevur í september 2011 kunnað um, at roknskaparreglugerðin verður gjørd samsvarandi roknskaparreglugerðini fyri Klaksvíkar Sjómansskúla, og “verður væntandi góðkend fyrsta dagin.”

Bankakontur, netbanki og gjaldkort

Í juni 2009 heitti Landsgrannskoðanin á leiðsluna í Trygdarmiðstøðini um at fáa viðurskiptini í rættlag viðvíkjandi gjaldkort og bankakontum, soleiðis at tey samsvaraðu við reglurnar í roknskaparkunngerðini og við reglurnar í rundskrivi um nýtslu av gjaldkortum.

Í september 2010 spurdi Landsgrannskoðanin landsstýrismannin um:

- mannagongdirnar at nýta gjaldkort eru gjørdar, og
- nær bankakonturnar seinast eru tømдар í landskassan.

Í oktober 2010 greiddi Fiskimálaráðið frá, at ongar mannagongdir eru gjørdar fyri at tømja bankakontur. Bankakonturnar vórðu seinast tømдар í landskassan í februar 2010.

Í september 2011 hefur Mentamálaráðið boðað frá, at gjaldkortið varð strikað í janúar 2011, og at bankakontan verður tæmd regluliga.

Prísáseting á trygdarskeiðum

Landsgrannskoðanin heldur, at ein viðmerking til eina hövuðskontu í fíggjarlógini er ikki nóg góð heimild til at bjóða út skeið fyri ein prís, ið er undir marknaðarprísinum.

Í oktober 2009 kunnaði Fiskimálaráðið um, at ætlanin var at lóggeva, at Trygdarmiðstöðin kundi taka ein prís fyri trygdarskeiðini, sum lá undir veruliga kostnaðinum.

Í oktober 2010 hefur Fiskimálaráðið greitt frá, at *“tað er landsstýrismaðurin í vinnumálum, sum hevur heimild til at lóggeva ein prís, sum liggur undir veruliga kostnaðinum av at veita trygdarskeið. Í lýtuni er prísurin á trygdarskeiðum kr. 4.500, og Fiskimálaráðið heldur, at hesin prísur liggur omanfyri veruliga kostnaðin.”*

Sambært viðmerkingunum í løgtingsfíggjarlógini til hövuðskontu 5.35.1.03 “Trygdarmiðstöðin (rakstrarjáttan)” kann stovnurin veita skeið innan trygd fyri ein kostnað, ið liggur undir marknaðarprísinum:

“Hetta tí, at landsstýrið metir, at kostnaðurin ikki skal vera ein forðing fyri, at so nógv sum gjørligt taka grundskeið innan trygd á sjónum. Um prísurin er ov høgur, er vandi fyri, at tilgangurin til sjóvinnuyrkið minskar, tí tað er ov kostnaðarmikið hjá nógvum ungum at taka lógarkravda trygdarskeiðið. Eisini er vandi fyri, at fólk fara til skips uttan trygdarskeið. Prísásetingin skal taka atlit til, at tað skal verða møguligt hjá næmingum, eitt nú í 10. flokki og á sjóvinnubreyt, at fáa undirvísing í trygd á sjónum.”

Landsgrannskoðanin heldur, at ein viðmerking til eina hövuðskontu í fíggjarlógini er ikki nóg góð heimild til at bjóða út skeið fyri ein prís, ið er undir marknaðarprísinum.

4.9 Trygdarmiðstöðin – keyp og umbygging (LG 2010/205-0351)

Í oktober 2011 sendi Landsgrannskoðanin landsstýrismanninum í fiskivinnumálum eitt upprit um keyp og umbygging av bygningi til Trygdarmiðstöð.

Vit settu fleiri spurningar, og heittu eisini á landsstýrismannin um at útvega Landsgrannskoðanini avrit av skitsuprosjektinum, avrit av frágreiðing frá Landsverk í 2007, og avrit av relevantum samskipti millum Fiskimálaráðið og Trygdarmiðstöðina.

Í janúar 2012 hava vit fingið svar frá Fiskimálaráðnum. Í fylgiskjal 1 er svarið frá Fiskimálaráðnum sett inn í uppritið.

Samanumtikið heldur Landsgrannskoðanin, at tað eru nøkur ógreið viðurskipti, og heldur grannskoðanin tí fram í 2012.

5 Vinnumál

5.1 Vinnumálaráðið (LG 2010/206-0111)

Landsgrannskoðanin vísti í seinastu frágreiðing á ávís viðurskipti hjá Vinnumálaráðnum. Öll viðurskiptini eru ekki komin í rættlag enn.

Í frágreiðing okkara til lögtingsgrannskoðararnar í 2010 greiddu vit frá grannskoðanini av Vinnumálaráðnum.

KT-viðurskipti

Landsgrannskoðanin vísti í frágreiðingini á, at sambært rundskrivinum um KT-trygd, sum Vinnumálaráðið sjálvt hevur sent út í 2007, skuldu leiðslurnar í landsfyrisingini fyri 1. apríl 2010 hava sett í verk KT-trygd, grundað á ávísar altjóða standardir. Vinnumálaráðið hevur í august 2011 greitt frá, at í 2008 varð økið og starvsfólkini flutt til Gjaldstovuna undir Fíggjarmálaráðnum at umsita.

Váðameting

Í 2008 varð gjørd ein váðameting av KT-viðurskiptunum í Vinnumálaráðnum. Í váðametingini eru fleiri atfinningar. Vinnumálaráðið hevur í onkrum føri sett í verk tiltøk, men samanumtikið er onki munagott gjørt at bøta um veikleikarnar, sum váðametingin vísti á.

Spurt, hevur Vinnumálaráðið í august 2011 svarað, at Vinnumálaráðið hevur ikki havt neyðugu orkuna at raðfesta økið. Tó hevur Vinnumálaráðið gjørt avtalu við Gjaldstovuna um at gera eina nýggja váðameting av KT-trygdini hjá Vinnumálaráðnum. Eftir ætlan verður hon gjørd í heyst (2011).

Orðaður KT-trygdarpolitikkur

Vinnumálaráðið hevur ongan orðaðan KT-trygdarpolitikk. Í váðametingini, sum varð gjørd av KT-viðurskiptunum á Vinnumálaráðnum, varð "manglandi kunningartrygdarpolitikkur" nevndur sum ein hin mest týðandi váðin. Vinnumálaráðið hevur kunnað um, at ætlanin er at orða ein KT-trygdarpolitikk, sum framhald av váðametingini, og at arbeitt verður við ætlanini.

Í august 2011 hevur Vinnumálaráðið greitt frá, at ráðið er limur í Landsnet, og Landsnet umsitur alt KT-økið hjá Vinnumálaráðnum. Nevndin í Landsnet hevur gjørt avtalu við umsitingina um at gera uppskot til ein KT-trygdarpolitikk. Hetta arbeiði verður eftir ætlan liðugt í heyst (2011).

Endurskapan av dátum

Vinnumálaráðið kunnaði um, at ráðið hevði ikki fastar mannagongdir um at endurskapa dátur.

Í august 2011 hevur Vinnumálaráðið greitt frá, at Landsnet umsitur alt KT-økið hjá Vinnumálaráðnum. Landsnet hevur sambært undirskrivaðari avtalu frá 10.02.2010 átið sær at taka backup og harvið at endurskapa dátur. Endurskapanin av dátum er tíverri ikki komin í eina fasta legu enn, og av somu orsök heitti Vinnumálaráðið í vár á Landsnet, um at gera eina roynd at endurskapa dátur. Tað bleiv gjørt, og onki var at

finnast at. Vinnumálaráðið fer seinni í ár (2011) aftur at heita á Landsnet um at gera ein slíka roynd, og ætlanin er í framtíðini at gera hetta tvær ferðir um árið.

5.2 Brúkaraumboðið (LG 2010/206-0371)

Landsgrannskoðanin hevur í 2011 grannskoðað Brúkaraumboðið. Landsgrannskoðanin heldur, at Brúkaraumboðið er ein ov lítil eind til at røkja roknskap sín forsvarliga. Landsgrannskoðanin mælir tí til, at bókhaldið verður flutt frá stovninum.

Landsgrannskoðanin áttalar, at privat nýtsla og roknskapurin hjá Brúkaraumboðnum verður blandað saman, tað eigur ikki at koma fyri.

Landsgrannskoðanin heldur tað vera óheppið, at ein almennur stovnur, í hesum føri Brúkaraumboðið, rindar rokningar uttanum skattaskipanina.

Um stovnin, endamál og virksemi

Brúkaraumboðið virkar eftir LI. nr. 19 frá 8. mai 2008 “um marknaðarføring” v.s.b. Brúkaraumboðið er óheftur stovnur, men setanarlíga er hann skipaður undir Vinnumálaráðnum. Endamálið hjá stovninum er lýst í marknaðarføringarlógini, í løgtingsfíggarlógini og á heimasíðu stovnsins.

Í samráði við Vinnumálaráðið er virksemsætlan gjørd fyri 2010, har mál eru sett fyri stovnin. Brúkaraumboðið heldur, at virksemsætlanin kann samanberast við mál- og avrikssáttmálar hjá øðrum stovnum. Í sínum virki skal Brúkaraumboðið vera óheft, og tí kann ikki verða ásett í virksemsætlanini, hvørji mál skulu verða tikin upp.

Brúkaraumboðið hevur skipað fyri skeiðum í marknaðarføringarlógini umframt skeiðum í brúkaravernd av fíggarætlanum.

Hølisviðurskipti

Brúkaraumboðið heldur til í hølum hjá Vágs kommunu. Endalig avtala er ikki gjørd um leigumálið. Brúkaraumboðið hevur greitt frá, at spurningurin er tikin upp við Menta-málaráðið og Vágs Kommunu við uppskoti til leigusáttmála, men ongin sáttmáli er gjørdur enn.

Brúkaraumboðið rindar ikki leigu, men rindar fyri olju og streym. Fyribils er avtalað, at Vágs kommuna ger og rindar størri ábøtur á høluni. Brúkaraumboðið rindar fyri smærri ábøtur s.s. máling.

Umframt Brúkaraumboðið eru Leigunevndin og Alifyrisitingin í bygninginum, og tey rinda leigu til Brúkaraumboðið fyri skrivstovupláss.

Journalskipan

Brúkaraumboðið hevur elektronisku journalskipanina Dokumentia. Skipanin er standardskipan, sum er tilgáð tørvinum hjá stovninum. Skipanin verður í mestan mun brúkt til at skráseta málsviðgerð av klagumálum, men verður eisini brúkt til ávís umsitingarlig mál. Skrivlig mannagongd fyri journalisering er ikki gjørd.

Brúkaraumboðið hevur frá januar til og við juli 2010 rindað kr. 10.000 um mánaðin fyri at nýta journalskipanina. Landsgrannskoðanin hevur spurt Brúkaraumboðið, hví onki

er rindað restina av árinum. Í november 2011 hevur Brúkaraumboðið svarað, at hann hevði gjørt veitaran varugan við, at Brúkaraumboðið kom at hava sera torført við at halda játtananina, og hevði spurt, um tað var gjørligt at strikað rokningarnar restina av árinum. Veitarin hevði játtað Brúkaraumboðnum hesa umbøn, og hevði ongar rokningar sent restina av árinum. Landsgrannskoðanin hevur biðið Vinnumálaráðið um viðmerkingar.

Roknskaparviðurskifti o.a.

Brúkaraumboðið hevur orðað roknskaparreglugerð fyri stovnin. Sambært brúkaraumboðsmanninum er uppskot til roknskaparreglugerð sent Vinnumálaráðnum til viðmerkingar og góðkenningar 21. mars 2011. Okkum kunnugt hevur Brúkaraumboðið enn ikki fingið svar.

Brúkaraumboðsmaðurin góðkennir mánaðarroknskapirnar gjøgnum roknskapargóðkenningarskipanina hjá Gjaldstovuni.

Eurocard

Formlig viðurskifti

Brúkaraumboðsmaðurin hevur eitt Eurocard, skrásett á stovnin.

Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at formligu viðurskiftini viðvíkjandi Eurocardinum verða fingin í rættlag, vísandi til rundskriv Fíggjarmálaráðsins 11. november 2009 um nýtslu av gjaldkorti og kredittkorti fyri landsstovnar.

Sambært rundskrivinum skulu treytirnar fyri at lata og brúka gjaldkort ella kredittkort verða viðgjørðar í fylgiskjali til roknskaparreglugerðina. Í uppskotinum til roknskaparreglugerð hjá stovninum eru ongar ásetingar um at nýta Eurocard. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at ásetingarnar um kortnýtslu verða tiknar við í roknskaparreglugerðina.

Avrokning av Eurocard

Brúkaraumboðið fær eina ferð um mánaðin uppgerð á kontuavriti/rokning frá Eurocard yvir nýtsluna mánaðin frammanundan. Bókhaldsfólkið á stovninum ger nýtsluna upp á einum uppgerðarskjali fyri stovnskassar, leggur skjølina og Eurocard rokningina við uppgerðini, og sendir hana til Gjaldstovuna at bóka.

Kortið verður avroknað soleiðis, at samlaða upphæddin verður bókað á millumrokningarkontu, so stovnurin heftir fyri allari útreiðsluni. Síðani verða upphæddirnar, sum stovnurin eigur, útreiðsluførðar, meðan tann parturin av nýtsluni, sum eru privatar útreiðslur hjá brúkaraumboðsmanninum, verður hangandi á millumrokning sum skuld hjá stovninum.

Sambært rundskrivinum frá Fíggjarmálaráðnum 11. november 2009⁶, er als ikki loyvt at nýta gjald- og kredittkortini til privata nýtslu. Landsgrannskoðanin heldur, at tað als ikki eigur at koma fyri, at privat nýtsla og roknskapur hjá einum almennum stovni verða blandað saman.

Í november 2011 hevur Brúkaraumboðið boðað frá, at í framtíðini verður kredittkortið viðgjørt eftir reglunum, og kortið verður ikki longur brúkt til privata nýtslu.

⁶ Rundskriv um nýtslu av gjaldskorti og kredittkorti fyri landsstovnar.

Landsgrannskoðanin heldur tað stríða ímóti grundleggjandi reglum um bókhald, at skuldarar landsins, í hesum føri brúkaraumboðsmaðurin, ikki verða skrásettir sum skuldarar, men at skuldin ístaðin verður “hangandi” hjá stovninum. Brúkaraumboðsmaðurin hevur vent sær til Gjaldsstovuna, sum eftirsíðan hevur stovnað brúkaraumboðsmannin sum skuldara.

Landsgrannskoðanin hevur gjøgnumgingið Eurocard uppgerðirnar og kassauppperðirnar fyri 2009 og 2010. Í høvuðsheitum vísir gjøgnumgongdin, at skjalprógvini fyri útreiðslur stovnsins ikki eru nóg góð. Í summum førum mangla grundskjøl, í øðrum førum eru rokningar og kvittanir ikki útgreinaðar, og tá ið ræður um fundarútreiðslur, er sjálvdan frágreiðing um endamál við fundunum, ella hvørji fólk vóru við á fundi.

Ferðauppgerðir

Ferðir uttanlands

Landsgrannskoðanin hevur við stakroyndum valt 3 ferðauppgerðir at kanna gjøllari. Samanumtikið kann Landsgrannskoðanin ikki sanna, at ferðauppgerðirnar eru rættar, eftirsum skjalatilfarið ikki er fullfíggað.

Ferðauppgerð innanlands

Landsgrannskoðanin hevur gjøgnumgingið eina uppgerð yvir tænastruferðir innanlands fyri tíðarskeiðið 22. mars til 18. mai 2010.

Uppgerðin fevnir um dagar, har brúkaraumboðsmaðurin hevur verið av Suðuroynni í tænastruøringum, sum hava vart til dagin eftir. Ongi skjøl prógva útreiðslurnar.

Landsgrannskoðanin fær ikki sannað, at uppgerðin er røtt og í samsvari við galdandi reglur á økinum, ella at heimild er fyri útgjaldinum, eftirsum skjalatilfarið er ófullfíggað.

Ferðing millum tænastrustað og privatan bústað

Sambært yvirlitinum yvir kortnýtslu rindar stovnurin ferðaseðlar millum tænastrustaðið og egnan bústað hjá brúkaraumboðsmanninum. Eisini rindar stovnurin í fleiri førum kost.

Rindar arbeiðsgevari fyri, at eitt starvsfólk kemur til og frá arbeiði, og fyri kost, frían bil og fría farteleson, er talan um skattskylduga inntøku sambært § 25 í Skattalógini, og fríir ágóðar eru fevndir av fráboðanarskylduni í § 118 í skattalógini.

Brúkaraumboðsmaðurin hevur persónbil, sum stovnurin eigur. Sambært brúkaraumboðsmanninum verður bilurin bæði brúktur í arbeiðsøringum, so sum at koyra út til klagarar og tey klagaðu sambært virksema stovnsins, og til privata nýtslu.

Lønarumsiting

Brúkaraumboðið nýtir starvsfólkapolitik landsins, sum hann er lýstur á heimasíðuni hjá Lønardeildini hjá Fíggjarmálaráðnum.

Brúkaraumboðsmaðurin er einasta fastlønata starvsfólk á stovninum. Ein løgfrøðingur er knýttur at stovninum at viðgera klagar. Harafturat hevur stovnurin havt ein løgfrøðilesandi at arbeiða í summarfrítíðini.

Lønirnar verða goldnar umvegis Føroya Gjaldstovu. Arbeðstíðin verður skrásett í rokniarki, býtt eftir, hvørjum máli arbeitt verður við.

Brúkaraumboðið hevur gjørt avtalu við TAKS á Tvøroyri um at “læna” eitt starvsfólk til bókhaldsliga arbeðið, so hvørt tørvur er.

Landsgrannskoðanin hevur við stakroyndum kannað triggjar lønir, goldnar út í juni 2010. Onki var at finnast at.

Gjald fyri arbeði í sambandi við skeið og konsulentarbeiði

20. mai 2010 hevur Brúkaraumboðið goldið kr. 12.500 fyri arbeði í sambandi við skeið, og 23. juni 2010 hevur Brúkaraumboðið goldið sama persóni kr. 12.500 fyri konsulentarbeiði. Landsgrannskoðanin hevur biðið um neyvari frágreiðing, eftir hvørjum grundarlagi goldið verður út, t.d. eftir hvørjari avtalu, tímaskráseting, tilboði e.a., og hví upphæddin ikki verður goldin sum A-inntøka. Sambært Brúkaraumboðsmanninum varð rokningin send Gjaldstovni til útgjaldingar, men V-talið á rokningini var ikki til. Rokningin varð síðani goldin umvegis kreditorskipanina og tessvegna uttanum skattaskipanina.

Landsgrannskoðanin heldur tað vera óheppið, at ein almennur stovnur rindar rokningar soleiðis uttanum skattaskipanina.

KT-viðurskipti og upplýsingar

Brúkaraumboðið hevur ikki orðaðan KT-trygdarpolitikk, sum byggir á váðametingar.

Skipanin, sum hevur størsta týðning fyri stovnin, er journalskipanin Dokumentia. Stovnurin hevur avtalu við veitara, sum tekur sær av at hýsa og dagføra skipanina, umframt at taka trygdaravrit, hava firewall og antivirus.

Stovnurin skrásetir ikki og viðger heldur ikki viðkvæmar persónsupplýsingar.

Starvsfólkini hava heimaarbeiðspláss. Ongar reglur eru fyri heimaarbeiðsplássum. Landsgrannskoðanin hevur víst til heimasíðuna hjá Dátueftirlitinum, har ymiskar vegleiðingar eru, m.a. dátutrygd í sambandi við heimaarbeiðspláss. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at reglugerð verður gjørd fyri heimaarbeiðspláss hjá stovninum.

Niðurstøða

Samanumtikið heldur Landsgrannskoðanin, at bókhaldið hjá Brúkaraumboðnum er merkt av feilum og vánaligari umsiting.

Landsgrannskoðanin heldur, at Brúkaraumboðið er ein ov lítil eind til at røkja roknskap sín forsvarliga. Landsgrannskoðanin mælir tí til, at bókhaldið verður flutt frá stovninum.

Í januar 2012 hevur Vinnumálaráðið sagt seg samanumtikið at verða samt við Landsgrannskoðanina, at umsitingin av roknskaparhaldinum hjá Brúkaraumboðnum ikki hevur verið røkt forsvarliga. Vinnumálaráðið hevur gjørt av, at taka roknskaparhaldið hjá Brúkaraumboðnum inn í Vinnumálaráðið at umsita, til onnur møgulig loysn er funnin, og sigur, at mannagongdirnar hjá Vinnumálaráðnum fara at verða brúktar á hesum øki.

5.3 Stuðulsjáttanir (LG 2010/206-0372)

Stuðul til Íverksetarahúsið í Klaksvík

Í fíggjarlógini 2010 eru játtaðar kr. 800.000 á høvuðskontu 6.37.2.11, til Íverksetarahúsið í Klaksvík. Sum liður í grannskoðanini av landsroknskapinum 2010, hevur Landsgrannskoðanin sett landsstýrismanninum nakrar spurningar, sum vit niðan fyri hava endurgivið saman við svarinum frá landsstýrismanninum:

Hvussu verður peningurin goldin út?

Peningurin verður fluttur á peningastovnskontu hjá Íverksetarahúsinum, tá ið landsstýrismaðurin hevur fingið grannskoðaðan ársroknskap og grannskoðanarprotokoll fyri undanfarna ár.

Hevur landsstýrismaðurin sett treytir fyri útgjaldinum?

Sambært fíggjarlógini fyri 2010 er treytin fyri, at stuðulsjáttanin verður goldin út, at Vinnumálaráðið fær grannskoðaðan roknskap fyri árið frammanundan. Stuðulin varð goldin út 13. apríl 2010, og var hetta eftir, at Vinnumálaráðið hevði fingið avrit av grannskoðaðum ársroknskapi og grannskoðanarprotokoll fyri 2009.

Er frágreiðing um virkseimið hjá Íverksetarahúsinum latin landsstýrismanninum?

Landsstýrismaðurin vísir á, at Vinnumálaráðið í 2010 hevur gjørt avtalu við Íverksetarahúsið um, hvørji endamál stuðulin skal verða nýttur til. Sambært avtaluni skal Íverksetarahúsið:

- fáa undirvísingarverkið at gerast ein meira virkin partur at ala fram íverksetarahugburð,
- skipa fyri íverksetaradegi,
- veita ráðgeving um íverksetan um alt landið,
- skipa fyri átaki fyri at fáa fleiri kvinnur at gerast íverksetarar, og
- skipa fyri átaki fyri ung arbeiðsleys, sum ikki eru í ALS skipanini.

Sambært landsstýrismanninum hevur Vinnumálaráðið javnan samskipti og fundir við Íverksetarahúsið til tess at fylgja upp á ætlaðu tiltøkini. Harumframt hevur landsstýrismaðurin tikið lut í fleiri tiltøkum, sum Íverksetarahúsið hevur skipað fyri, t.d. ungt virki, ársins íverksetaradagur, íverksetarakapping fyri fólkaskúlar og átak fyri at fáa fleiri kvinnuligar íverksetarar. Samanumtikið heldur landsstýrismaðurin, at kunningin hevur verið nøktandi, og at Íverksetarahúsið hevur framt tey átøk, sum vórðu avtalað.

5.4 Rúsdrekkasøla Landsins (LG 2010/206-0373)

Seinasta árið hevur Landsgrannskoðanin verið á ófráboðaðum kassa- og goymslu-eftirlitið á øllum deildum hjá Rúsdrekkasølu Landsins, har dagligu sølurnar eru stemmaðar av við bókhaldið og peningastovnskonturnar. Goymslurnar á sølustøðunum eru stemmaðar av við goymsluyvirlitið í høvuðsbókhaldinum. Landsgrannskoðanin hevur onki at finna at.

5.5 P/f Vága Floghavn, útbygging (LG 2010/206-0382)

Vága Floghavn væntaði, at í 2010 fóru 200 mió.kr. at verða fluttar frá Íleggingargrunninum fyri Føroyar til at dagføra og útbyggja flogvøllin og terminalin. Ongin peningur varð fluttur, tí Stýrið fyri Íleggingargrunnin helt tað ikki vera rætt at rinda út, áðrenn prosjektering og útbygging fór fram. Stýrið heldur, at rættast er at gjalda út so hvørt, sum útbyggingin fer fram.

Nevndin fyri P/f Vága Floghavn hevur víst á, at av tí at peningurin ikki er goldin út, sum ætlað, hevur P/f Vága Floghavn mist 12 – 14 mió.kr. í rentuinntøkum, sum kundu verið nýttar til uppstiganina og útbyggingina av flogvøllinum.

Við Lóg nr. 350 frá 18. apríl 2007 “om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne m.v.” verður Íleggingargrunnurin fyri Føroyar niðurkapitaliseraður til samans 365 mió.kr. til tess at fígga útbyggingina av Vága Floghavn:

“Fonden skal gennem en nedbringelse af fondens egenkapital yde finansiering på indtil 365 mio. kr. i forbindelse med udbygning af Vágar Lufthavn.

Færøernes landsstyre kan få udbetalt beløbet i stk. 1 fra det tidspunkt, hvor landsstyret overtager Vágar Lufthavn fra staten, dog tidligst fra lovens ikrafttræden. Indtil den 1. januar 2008 kan landsstyret dog maksimalt få udbetalt 180 mio. kr. Fra den 1. januar 2008 til den 1. januar 2009 kan landsstyret få udbetalt yderligere maksimalt 90 mio. kr. og fra den 1. januar 2009 det resterende beløb.”

Í 2008 vórðu 65 mió.kr. fluttar P/f Vága Floghavn og í 2009 100 mió.kr. Í 2010 var ætlanin at flyta tær síðstu 200 mió.kr.

Á vári 2010 kunnaði Íleggingargrunnurin Vinnumálaráðið um, at stýrið fyri grunnin var farið at ivast í, um útgjaldingarghætturin var í tráð við LI. nr. 350/2007. Stýrið helt tað ikki vera rætt at rinda út, áðrenn prosjektering og útbygging fór fram, men at tað rætta sambært lógini var at gjalda út so hvørt, sum útbyggingin fór fram. Stýrið hevði sent Økonomi- og Erhvervsministeriet fyrspurning um ivamálið hjá nevndini.

Í desember 2010 svaraði Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, at tey hildu seg til tulkningina hjá stýrinum.

Íleggingargrunnurin er av teirri áskoðan, at útgjaldsheimildin eigur at verða tulkað so leiðis, at peningurin til útbyggingina av flogvøllinum eigur at verða goldin út í tráð við gjaldsførstørvin hjá P/f Vága Floghavn, og at tað ikki er heimild at gjalda út, áðrenn Íleggingargrunnurin hevur fingið eina neyva gjaldsførisætlan, og verkætlanin er liðugt prosjekterað og kostnaðarmett.

Vinnumálaráðið hevur víst á, at peningur er goldin út í 2008 og 2009, uttan at nøkur treyt hevur verið sett fyri útgjaldinum.

Eisini vísir Vinnumálaráðið á, at flytingarnar frá Íleggingargrunninum til landskassan, og frá landskassanum til Vága Floghavn, eru sambært galdandi játtanarreglum og sambært almennu viðmerkingunum til niðurkapitaliseringslógina, og tiknar við í fíggarløgtingslógirnar í 2008 og 2009. Í fíggarlógini fyri 2010 vórðu játtaðar 200 mió.kr. í inntøkum og 200 mió.kr. í útreiðslum, t.v.s. flyting frá Íleggingargrunninum til landskassan og flyting frá landskassanum til Vága Floghavn.

Nevndin fyri P/f Vága Floghavn hevur víst á, at av tí at peningurin ikki er goldin út, sum ætlað, hevur P/f Vága Floghavn mist 12 – 14 mió.kr. í rentuinntøkum, sum kundu verið nýttar til uppstiganina og útbyggingina av flogvøllinum.

Íleggingargrunnurin er av tí sannføring, at tað er Íleggingargrunnurin, sum eigur renturnar, og at tað bert skulu gjaldast upp til 365 mió.kr.

P/f Vága Floghavn hevur gjørt eina gjaldførisætlan, og peningur verður goldin út frammanundan, hvønn ársfjórðing, í tráð við gjaldførisætlanina.

Í 2011 eru 97,3 mió.kr. rindaðar P/f Vága Floghavn - í mars 12,7 mió.kr., í juni 48 mió.kr., í november 24,8 mió.kr. og í desember 11,8 mió.kr.

6 Mentamál

6.1 Føroya Skúlabókagrunnur (LG 2010/207-0231)

Landsgrannskoðanin vísti í seinastu ársfrágreiðing á ávís viðurskifti hjá Føroya Skúlabókagrunni. Øll viðurskifti eru ikki komin í rættlag enn.

Í frágreiðing okkara til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2010 greiddu vit frá um grannskoðanina á Føroya Skúlabókagrunni.

Landsstýrismaðurin greiddi í oktober 2010 frá, at Føroya Skúlabókagrunnur, KT-depilin og Landsmiðstöðin fyri undirvísingaramboð vóru í einari samanleggingartilgongd. Tað hevði við sær, at felags leistur skuldi verða lagdur fyri arbeiðstíðaruppgjørir, KT-politikk, KT-trygdarpolitikk, felags roknskaparreglugerð o.s.fr.

Málið var, at hesi viðurskifti skuldu vera greidd 1. januar 2011, tó helst verða sett í verk so við og við fyri ta tíð. Kunningin frá landsstýrismanninum skuldi tí síggjast í hesum ljósinum, og endaligu loysnirnar kundu verða tillagaðar samsvarandi.

Landsstýrismaðurin hevur í august 2011 greitt frá, at Føroya Skúlabókagrunnur, Landsmiðstöðin fyri undirvísingaramboð og KT-depilin eru lögð saman í ein stovn, ið hevur fingið navnið Nám.

Skráseting av arbeiðstíð, fráveru o.ø.

Landsgrannskoðanin mælti til at finna eina hóskað skipan at skráseta arbeiðstíð, fráveru o.a.

Landsstýrismaðurin hevur í august 2011 greitt frá, at arbeiðstíðarætlanirnar, sum í 2010 vóru ætlaðar at verða skipaðar í Totalview, ikki eru framdar. Samskipti hevur verið við Mentamálaráðið um eina felags loysn á økinum. Tað hongur saman við, at farið verður at innlima skipanirnar hjá Námi í Landsnet, og í tí sambandinum fara KT-trygdarpolitikkur og KT-mannagongdir at verða samsvarandi teimum ásetingum, Landsnet nýtir.

Ilt er at meta um, nær hesi viðurskiftini fara at koma í rættlag. Nám rekur nógvar serskipanir á KT-økinum, sum skulu undir skipanina hjá Landsneti, og landsstýrismaðurin heldur, at arbeiðið kann taka eitt ár at gera.

Roknskaparreglugerð

Landsstýrismaðurin hevur í august 2011 kunnað um, at roknskaparreglugerðin er komin væl áleiðis, og at hon í høvuðsheitum verður skipað soleiðis, at tey ymisku virkisøkini, sum eru leidd av toymisleiðarum, fáa árliga fíggjarliga játtan. Allar nýggjar verkætlanir verða skipaðar út frá heildarjáttanini fyri stovnin, býttar út á virkisøkini og staðfestar í fíggjarskjali. Sami leistur, hevur í nøkur ár verið galdandi fyri bókaútgávuna.

Málið er, at roknskaparreglugerðin verður liðug til heystar 2011, og verður grundarlag undir virkseminum í Námi í 2012.

6.2 Yrkisskúlar (LG 2010/207-0233)

Hóast LI. nr. 106/1998 “um yrkisskúlar” v.s.b. kom í gildi 1. januar 1999, hevur landsstýrismaðurin ikki ásett reglur, sum álagt honum í § 14, stk. 2, í lógini. Landsgrannskoðanin mælir til at fáa lógina broytta.

LI. nr. 106/1998 “um yrkisskúlar” kom í gildi 1. januar 1999. Sambært § 14, stk. 1, í lógini útvegar landsstýrismaðurin “*góðkendum sjálvsognarstovni rakstrarstuðul til alment góðkent undirvísingavirksemi...*”. Í § 14, stk. 2, er ásett, at landsstýrismaðurin skal “*áseta nærri reglur um tey í stk. 1 nevndu viðurskifti*”.

Í frágreiðingum frá Landsgrannskoðanini og í uppskotum til samtyktar frá løgtingsgrannskoðarunum sæst, at málið síðani 2001 er umrøtt ferð eftir ferð, og í áráðis hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at arbeið verður við málinum.

Í oktober 2010 vísti landsstýrismaðurin á, at yrkisskúlarnir verða tiknir við í løgtingsfíggarlógina sum rakstrarjáttan, og eru sostatt fevndir av teimum játtanar-, roknskapar- og grannskoðanarreglum, sum eru galdandi fyri landsstovnar. Tí helt landsstýrismaðurin tað ikki vera neyðugt at áseta serstakar reglur fyri yrkisskúlar á hesum øki.

Mentamálaráðið ætlar at taka stig til at strika § 14, stk. 2, tí tey halda, at sum er, geva hesar ásetingar líttla og onga meining.

6.3 Miðnámsskúlin í Suðuroy (LG 2010/207-0233)

Landsgrannskoðanin hevur í undanfarnum frágreiðingum víst á ávís viðurskifti á Miðnámsskúlanum. Flest øll viðurskifti eru avgreidd, men enn vantar góðkend roknskaparreglugerð.

Í frágreiðing okkara til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2010 greiddu vit í einum broti frá um ávís viðurskifti á Miðnámsskúlanum í Suðuroy:

- roknskaparreglugerðin var ikki dagförd,
- ognaryvirlitið var ikki dagfört,
- KT-váðameting var ikki gjørd, og
- KT-trygdarreglur vóru ikki gjørdar.

Harumframt mæltu vit til, at skúlin helt seg til ásetingarnar í sáttmálanum millum Yrkisfelag Studenta- og HF-lærara og Fíggararmálaráðið.

Í oktober 2010 kunnaði Mentamálaráðið um, at flest øll viðurskiftini vóru avgreidd, men at enn vantaði at fáa roknskaparreglugerðina dagfórda og góðkenda.

Í august 2011 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at roknskaparreglugerðin er endurskoðað og send Føroya Studentaskúla at góðkenna.

6.4 Skúladepilin við Marknagil (LG 2010/207-0233)

Í samráði við stýrini fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn heitti Mentamálaráðið 15. mai 2011 á Landsgrannskoðanina at kanna roknskapirnar í sambandi við fyrireikingina at byggja skúladepilin við Marknagil. Landsgrannskoðanin varð biðin um at kanna roknskapirnar viðvíkjandi samsýningum til stýrslimir, stjórar og starvsfólk á skúlunum, um teir vóru rættir, og um tær avgerðir, sum roknskapirnir fevna um, eru samsvarandi veittum játtanum, galdandi lógum, viðtøkum og fyriskipanum, verandi avtalum og vanligum siði.

Í oktober 2011 læt Landsgrannskoðanin Mentamálaráðnum eina endaliga frágreiðing. Í fylgiskjali 2 er greitt frá um grannskoðan okkara.

Viðmerkingar frá Landsgrannskoðanini og niðurstøða

Roknskaparviðurskipti

Tekniski Skúlin í Tórshavn og Føroya Handilsskúli eru sjálvsognarstovnar. Sjálvsognarstovnar/yrkisskúlar skulu sambært § 19, stk. 1, í LI. nr. 106/1998 fylgja teimum reglum, sum eru ásettar fyri almenna roknskaparhaldið.

Sambært § 9, stk. 1, í LI. nr. 106/1998 hava stýrini móttvegis landsstýrismanninum ábyrgdina av rakstri skúlanna.

Í starvsskipanunum fyri skúlarnar er ásett, at stýrini skulu síggja til, at roknskapirnir eru í samsvari við galdandi lógir og reglur, og at teir geva eina rætta mynd av rakstri og fíggjarstøðu skúlanna. Skúlastjórnirnar skulu leggja uppskot til ársroknskap og ársfrágreiðing fyri stýrini.

Samsýningar til limirnar í bygginevndini

Í skrivi 6. mars 2007 mæla skúlastjórnirnar Mentamálaráðnum til at lata samsýningar til limirnar í bygginevndini. Mælt verður til, at formaðurin fær 78.000 kr. árliga og aðrir limir fáa 36.000 kr. árliga, og at útreiðslurnar verða goldnar av játtanini til prosjektið.

Svarið frá Mentamálaráðnum 14. mars 2007 peikar í fleiri ættir. Mentamálaráðið sigur:

- at stýrini fyri skúlarnar taka avgerðir í hesum sambandi,
- at Landsverk umsitir játtanina til skúladepilin,
- at Mentamálaráðið ikki tekur støðu til samsýningar, og
- at vanliga mannagongdin er, at bert fundarpeningur verður goldin.

Stýrini fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn gera síðani av at rinda samsýningar til byggistýrið og bygginevndina. Stýrini boða ikki Mentamálaráðnum frá avgerðunum um, at árligu samsýningarnar skulu vera 175.000 kr. til stjórnar og 75.000 kr. til limirnar í byggistýrinum og bygginevndini.

Niðurstøða

Landsgrannskoðanin heldur, at stýrini ikki av sínum eintingum hava heimild til at áseta tilíkar nevndarsamsýningar, hvørki til starvsfólk á skúlunum, ella til stýrini sjálvi.

Vit halda tað ikki vera hóskandi atborið fíggjarliga, tá ið nevndarsamsýningar eru goldnar, sum heimild ikki er fingin til frammanundan.

Stýrini fyri skúlarnar hava ikki hildið ásetingarnar í § 3 í viðtøkunum fyri skúlarnar, tá ið tey ikki hava biðið Lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum góðkenna samsýningarnar, sum er krav sambært rundskrivi landsstýrisins 10. januar 1983 um nevndarsamsýningar.

Okkara áskoðan er, at arbeiðið í bygginevndini er virksemi, sum helst natúrliga hoyrir til størvini hjá stjórunum sambært lógini um yrkisskúlar. Landsgrannskoðanin heldur tað tí vera ivasamt, um stjórnarnir á skúlunum hava rætt til nevndarsamsýningar.

Um stýrini vóru av teirri fatan, at uppgávan var av einum slíkum slag, at hon gav stjórunum nógv størri arbeiðsbyrðu, kundu stýrini biðið Lønardeildina hjá Fíggjarmálaráðnum góðkenna eitt fast árligt gjald, sambært § 1 í “Umfarskrivi um nevndarsamsýningar”, frá 10. januar 1983.

Viðvíkjandi samsýning til stýrslimirnar í byggistýrinum heldur Landsgrannskoðanin, at teir helst áttu at verið samsýntir eftir galdandi reglum um fundarpening.

Kravið um at gera tveir serskildar roknskapir, ein fyri stuðulin og ein fyri annað virksemi, heldur Landsgrannskoðanin vera eina tekniska áseting um roknskaparlig viðurskifti. Kravið í § 6 í viðtøkunum um serskildan roknskap heimilar ikki stýrunum at hava virksemi við síðuna av, sum ikki er heimilað í lógini ella undir eftirliti Mentamálaráðsins.

Við tí í huga at skúlarnir, sum tað er ásett í viðtøkunum í § 6, stk. 5, hvørt ár hava sent Mentamálaráðnum grannskoðaðar roknskapir og protokollir, og at Tekniski Skúlin í sínum roknskapi hevur útgreinað samsýningarnar til bygginevndina, heldur Landsgrannskoðanin, at Mentamálaráðið kundi havt varnast samsýningarnar.

Serligar viðmerkingar til roknskapin hjá Føroya Handilsskúla

Tá ið talan er um roknskapin hjá Føroya Handilsskúla, heldur Landsgrannskoðanin tað vera óheppið fyri gjøgnumskygnið í roknskapinum, at samsýningarnar til limirnar í bygginevndini og byggistýrinum ikki síggjast í roknskapinum, sum so eisini hevur verið grundaður á “feilskrásetingar” ímillum eginrakstur og stuðulsrakstur:

- Samsýningarnar fyri 2007 eru bókaðar á stuðulsraksturin, hóast stýrið hevði samtykt, at tær skuldu bókast á eginraksturin.
- Samsýningarnar fyri 2008 vórðu fyrst bókaðar á stuðulsraksturin, men í 2010 vórðu bókingarnar rættaðar, og samsýningarnar skrásettar á eginraksturin.
- Roknskapurin fyri 2009 er skeivt settur upp, eftirsum hall frá kantinuni er mótroknað í lønarútreiðslunum til bygginevndina.

Stýrið fyri Føroya Handilsskúla sigur seg ikki hava tikið nakra avgerð um samsýning, hvørki til bygginevnd ella til starvsfólk á Føroya Handilsskúla, fyri tíðarskeiðið eftir at lógin frá 2008 varð samtykt. Teirra fatan er, at tær samsýningar, sum eru goldnar út árinum 2009, 2010 og 2011, eru goldnar út uttanum stýrið.

Vísandi til útsøgnirnar frá stýrinum heldur Landsgrannskoðanin, at útgjaldingarnar áttu í minsta lagi at verið steðgaðar í 2008.

Stýrið kann tó neyvan siga seg vera óvitandi um útgjaldið í 2009, vísandi til fundarfrágreiðing 2. oktober 2009, har samsýningin til stjóran verður umrødd.

6.5 Musikkskúlaskipanin (LG 2010/207-0235)

Landsgrannskoðanin hefur í 2011 grannskoðað Musikkskúlaskipanina, og hevði nøkur tilmæli. Hóast Landsgrannskoðanin á hvørjum ári síðani 2002 hefur gjørt vart við, at framvegis er ikki samsvar millum allar ásetingarnar í lógini og fyrisitingarligu mannagongdirnar, er onki hent.

Endamál, virksemi og uppgávur stovnsins eru orðaðar og lýstar í LI. nr. 69 frá 7. juni 1984 “um stuðul til musikkskúlar” v.s.b.

Landsgrannskoðanin hefur í undanfarnum frágreiðingum víst á, at ósamsvar er millum § 1 í lógini, har ásett er, at landskassin letur studning, og § 5, har ásett er, at landsstýrismaðurin setir lærararnar. Lógin verður heldur ikki umsitin, sum var talan um studning úr landskassanum. Landskassin rindar allar lønarútreiðslurnar, og kommunurnar endurrinda landskassanum 50% av lønarútreiðslunum til lærarar í mun til, hvussu nógv tímar musikkskúlarnir í kommununum hava fingið tillutaðar.

Hóast Landsgrannskoðanin á hvørjum ári síðani 2002 hefur gjørt vart við, at ósamsvar er ímillum lógina og fyrisitingarligu mannagongdirnar, er onki ítøkiliga hent.

Roknskaparviðurskifti o.a.

Roknskaparreglugerðin er ikki dagførd síðani desember 2004. Landsgrannskoðanin hefur mælt til at dagføra roknskaparreglugerðina.

Stovnurin hefur ikki fullfíggað ognaryvirlit. Einastu ognir, sum eru skrásettar, eru teldubúnaðurin á skrivstovuni, umframt nøkur bílig ljóðføri. Nøkur ljóðføri eru eftirsíðan keypt og verða skrásett hjá læraranum, sum brúka tey í undirvísingini. Stovnurin er farin undir at dagføra ognaryvirlitið.

Stovnurin hefur ongan mál- og avrikssáttmála. Landsgrannskoðanin hefur í desember 2011 biðið landsstýrismannin um viðmerkingar.

Tíðarskráseting

Stovnurin hefur ikki tíðarskráseting, sum lýsir, hvat stovnurin avrikar. Lærararnir, saman við leiðarunum á teimum lokalu musikkskúlunum, leggja til rættis, hvussu undirvísingin fer fram við atliti at umstøðunum á staðnum og næmingunum.

Landsgrannskoðanin hefur við stakroyndum kannað, um samsvar er millum tímabýtið hjá læraranum og tímaætlanina hjá næmingunum úti á skúlunum. Talan var um smávegis frávik, og í nøkrum førum vóru ongi uppmøtingaryvirlit tøk.

Uppmøtingaryvirlit eru týðandi eftirlitsamboð hjá stovninum. Landsgrannskoðanin hefur mælt til, at stovnurin tryggjar sær, at uppmøtingaryvirlit altíð eru tøk.

Stovnurin er farin undir at dagføra uppmøtingaryvirlitini.

Upplýsingar og KT-viðurskifti

Stovnurin hefur ikki upplýsingar, sum hava týdning fyri onnur. Ongi prógv verða útskrivað, uttan til næmingar, sum ganga á miðnámi. Næmingar, sum fara til royndir uttanlands, fáa prógv beinleiðis frá útlendsku musikkskúlunum.

Næmingagjald

Næmingarnir rinda ávíst gjald fyri at ganga í skúla. Næmingagjaldið verður goldið kommununi, har skúlin er. Gjaldið er ymiskt, alt eftir hvar næmingurin býr, og kostnaðurin er settur eftir viðurskiftunum í økinum.

Musikkskúlastíðanin hevur ikki yvirlit yvir, hvat næmingarnir rinda. Stovnurin hevur síðani 1998 ansað eftir, at næmingagjöldini ikki eru sett hægri enn, at øll kunnu vera við, sum er endamálið við undirvísingini. Næmingagjöldini eru millum 500 og 1.600 kr. um árið. Seinast gjaldið varð hækkað var, tá ið Tórshavnar kommuna hækkaði næmingagjaldið 20%. Mentamálaráðið gókendir ta hækkanina.

Lønarviðurskifti o.a.

Við skúlaársbyrjan ger stovnurin yvirlit yvir tímabýtið, sum vísir, hvussu nógvar musikkskúlatímar skúlarnir fáa tillutaðar komandi skúlaárið. Yvirlitið vísir eisini, hvørjir lærarar eru settir at undirvísa tímarnar. Lønin til lærararnar verður roknað út frá hesum tímum sambært sáttmála millum Fíggjarmálaráðið og Musikk lærarafelag Føroya.

Við stóði í lønarútgjaldingunum í november 2010 kannaðu vit við stakroyndum, um lønirnar vóru samsvarandi galdandi sáttmálum, flokking o.ø.

Grannskoðanin vísti, at skjølini í lønarmálunum vóru ikki fullfíggjað. Í fleiri førum vóru setanarbrøvini ikki dagførd, og samsvaraðu tí ikki útgoldnu lønunum. Grannskoðanin vísti eisini, at fleiri lærarar ikki lúka ásetingini í Ll. nr. 69/1984, har tað í § 5 er ásett, at lærarar skulu hava musikkpedagogiskt prógv frá musikk konservatorium ella aðra hægri musikkútbúgving.

Sambært sáttmálanum millum Fíggjarmálaráðið og Musikkskúlalærarafelag Føroya fáa lærarar, sum ikki hava kravdu útbúgvingina, 80% av byrjanarlønini, og kunnu sækja Lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum um, at verða løntir sum musikk lærarar.

Landsgrannskoðanin ivast í, um samsvar er millum ásetingarnar í lógini og sáttmálan millum Fíggjarmálaráðið og Musikk lærarafelag Føroya um lærarar, sum ikki lúka treytirnar um musikkútbúgving. Landsgrannskoðanin hevur í desember 2011 biðið landsstýrismannin um viðmerkingar.

Ferðaútreiðslur

Flestu lærararnir verða settir at undirvísa ávíst tímatal í musikkskúlum í fleiri økjum, og stovnurin rindar útreiðslurnar hjá lærarunum at ferðast ímillum kommunur. Stovnurin rindar ikki fyri ferðing innan fyri kommunumark. Tað gera kommunurnar.

Lærararnir gera vanliga ferðaútreiðslurnar upp eina ferð um mánaðin fyri farna mánaðin. Ferðapeningurin verður goldin út saman við mánaðarlønini, men tað eru trupulleikar at fáa ferðauppgerðirnar rættstundis inn.

Vit hava við stakroyndum kannað, um ferðaútreiðslurnar eru rætt roknaðar út sambært galdandi reglum. Onkur ferðauppgerð var ikki rætt, men tær eru eftirsíðan rættaðar.

6.6 Altjóða Skrivstovan (LG 2010/207-0236)

Landsgrannskoðanin hevur í 2011 grannskoðað Altjóða Skrivstovuna. Samanumtikið var onki at finnst at.

Endamál, virksemi og uppgávur stovnsins eru orðaðar og lýstar í Fíggjarlógini og á heimasíðu stovnsins. Frá 1. januar 2010 er stovnurin partur av Fróðskaparsetri Føroya.

Stovnurin hevur ikki gjørt mál- og avrikssáttmála.

Landsstýrismaðurin hevur í desember 2011 kunnað um, at Mentamálaráðið fer at taka stig til, at mál- og avrikssáttmáli e.l. verður gjørdur millum Fróðskaparsetur Føroya og Altjóða Skrivstovuna.

Roknskaparviðurskifti o.a.

Altjóða Skrivstovan hevur eina roknskaparreglugerð frá 2004, sum ikki er dagførd.

Altjóða Skrivstovan er lögð saman við Fróðskaparsetur Føroya frá 1. januar 2010, og arbeitt verður við at fáa lýst virksemið hjá Altjóða Skrivstovuni í roknskaparreglugerðini hjá Fróðskaparsetrinum.

Fróðskaparsetur Føroya umsitur bókhaldið hjá Altjóða Skrivstovuni. Mannagongdin fyri innkomnar rokningar er, at leiðarin vátar og konterar, skrivstovufólk hjá Setrinum bókar og fíggjarleiðarin góðkennir.

Altjóða Skrivstovan hevur eina peningastovnskontu, sum Gjaldstovan hevur góðkent, og sum er skrásett í Búskaparskipan landsins. Eitt gjaldkort er knýtt afturat kontuni.

Altjóða Skrivstovan hevur dagført yvirlit yvir ognir.

Innanvirkis roknskapur

Altjóða Skrivstovan nýtir Búskaparskipan landsins bæði til vanliga raksturin og til norðurlendsku verkætlanirnar. Verkætlanirnar verða sundurliðaðar á støð.

Umframt ítøkiligu uppgávnar í sambandi við lestrarvegleiðing o.a., tekur stovnurin eisini lut í norðurlenskum verkætlanum. Verkætlanirnar eru:

Nordlys staðnummar 7001

Nordlys er ein skipan undir Nordplus, sum er ætlað at menna samstarv millum lærarar og lesandi innan hægri útbúgvingar í Norðurlondum. Altjóða Skrivstovan samskipar føroyska partin og søkir fyri 1. mars um 10 – 15 t.kr., sum skulu verða nýttar til at senda 2 lesandi/lærarar til onnur lond. Verður allur peningurin ikki brúktur, verður avlopið goldið aftur til Nordlys.

Markleys útbúgving staðnummar 7002

Altjóða Skrivstovan skipar eina ferð um árið fyri tiltakinum “Markleys útbúgving”. Tiltakið vendir sær fyrst og fremst til teir 500-600 næmingarnar í framhaldsskúlanum. Á tiltakinum verður kunnað um útbúgvingarmøguleikar í Føroyum og uttanlands.

Altjóða Skrivstovan søkir stuðul frá fyrirkum o.ø. Serliga eru tað oljufeløg, sum hava stuðlað tiltakinum. Rindað verður fyri høli, ferðaútreiðslur innanlands og mat til fyrilestrarhaldarar úr útlondum. Tiltakið hvílir í sær sjálvum fíggjarliga.

Stuðulin frá oljufelagi er bókaður sum negativ útreiðsla á StRk. 5245. Í roknskaparvegleiðingini 29. desember 1998 hjá Føroya Gjaldstovu “um fremmenda fígging v.m.”, verður sagt, hvussu peningur til ávísar verkætlanir ella verkevni skal verða bókaður.

Í Roknskaparvegleiðingini verður víst til § 13, stk. 1 og 2, í roknskaparkunngerðini um, at meginreglan er “at ein stovnur skal skráseta eina inntøku, tá ið hann kann gera eitt rættarligt krav upp á eina væl greinaða upphædd ...”. Stuðulin skal sostatt flytast inn á raksturin sum inntøka. Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at Altjóða Skrivstovan fylgir bókingarvegleiðingini frá Føroya Gjaldstovu.

[Nordplus Info staðnummar 7003](#)

Norðurlandska Ráðharraráðið hevur skipað samstarv á útbúgvingarøkinum fyri tey fimm norðurlondini, og tey trý sjálvstýrandi økini Grønland, Føroyar og Álandsoyggjarnar, saman við teimum trimum baltisku londunum Estlandi, Letlandi og Litava.

Mentamálaráðið fær 45-48 t.kr. at nýta til kunning og árligan fund. Altjóða Skrivstovan tekur sær av uppgávuni og ger serstakan roknskap fyri virksemd. Er yvirskot eitt ár, verður tað flutt til árið eftir.

[NVL \(Nordisk Voksen Læring\) staðnummar 7004](#)

NVL er eisini ein skipan undir Nordplus. Endamálið við henni er at skipa eitt netverk í Norðurlondum, sum gevur vaksnum møguleikar at læra av royndum hjá hvørjum øðrum og ognar sær nýggja vitan. NVL skipar fyri skeiðum, seminarum og ráðstevnum. Tá ið NVL søkti eftir samskipara til skipanina í Føroyum, bjóðaði Altjóða Skrivstovan sær at røkja uppgávuna. Kontaktpersónur varð settur, og Altjóða Skrivstovan fær stuðul frá Norðurlandaráðnum til arbeiðið. Í 2010 er uppgávan flutt frá Altjóða Skrivstovuni til Fróðskaparsetur Føroya.

Í juli 2011 bað Landsgrannskoðanin um at fáa avrit av roknskapinum fyri 2010. Fróðskaparsetrið hevur í oktober 2011 kunnað um, at roknskapur er gjørdur, men vit hava ikki fingið avritið enn.

[Lønarumsiting](#)

Starvsfólk verða sett í starv sambært setanar- og starvsfólkapolitikkinum hjá Fróðskaparsetri Føroya.

Við stóði í lønarútgjaldingunum í november 2010 kannaði Landsgrannskoðanin, um lønirnar vóru samsvarandi galdandi sáttmálum, flokking o.ø. Onki var at finnast at.

[Upplýsingar og KT-viðurskipti](#)

Altjóða Skrivstovan hevur ongar dátugrunnar og hevur ongar skipanir, sum rinda stuðul til lesandi e.o. Upplýsingar verða ikki skrásettar um fólk, sum venda sær til skrivstovuna at fáa ráðgeving.

Altjóða Skrivstovan er, sum stovnur undir Fróðskaparsetri Føroya, partur av teldu-netinum hjá Traðanet. Eingi starvsfólk hava heimaarbeiðspláss.

6.7 Klaksvíkar Sjómansskúli (LG 2010/207-0236)

Í frágreiðing okkara til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2010 greiddu vit í einum broti frá um ávís viðurskifti á Klaksvíkar Sjómansskúla.

Roknskaparreglugerð

Landsgrannskoðanin hevur síðani 2005 víst á, at Klaksvíkar Sjómansskúli hevur ikki nakra roknskaparreglugerð, sum er góðkend av Mentamálaráðnum.

Í oktober 2009 greiddi stjórin frá, at hann hevði sent ráðnum eina nýggja roknskaparreglugerð.

Í oktober 2010 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Mentamálaráðið hevði boðað skúlanum frá, at roknskaparreglugerðin kundi verða góðkend við ávísam broytingum. Tá ið neyðugu broytingarnar og dagføringarnar vóru gjørdar, skuldi skúlin senda Mentamálaráðnum reglugerðina at góðkenna.

Í august 2011 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at Mentamálaráðið í juli 2011 hevur fingið eina roknskaparreglugerð frá Klaksvíkar Sjómansskúla, sum verður viðgjørd í Mentamálaráðnum.

Tímaniðurskurður

Landsgrannskoðanin hevur í frágreiðing til løgtingsgrannskoðararnar víst á, at ongar nágreiniligar reglur eru um, hvønn tímaniðurskurð hvør lærugrein skal hava.

Einasta reglan um tímaniðurskurð er í § 25 í sáttmálanum millum Fíggjarmálaráðið og Felagið Maskinmeistaralærarar saman við Fakfelagi Sjómansskúlalærara í Føroyum, sum ásetur, at samlaði tímaniðurskurðurin ikki er hægri enn 3,40 tímar um vikuna fyri allar lærugreinir, fyri allar seks lestrarhálvurnar samanlagt. Stjórin hevur kunnað um, at hann nýtir ein tímaniðurskurð, sum hann hevur brúkt seinastu 20 árin, og sum hann hevur fingið frá Mentamálaráðnum. Avtalan varð undirskrivað av Føroya Landsstýri og Tænastumannafelag Landsins 29. januar 1988.

Í oktober 2009 segði landsstýrismaðurin, at hann hevði biðið leiðslu skúlans greiða frá, hvussu skúlin ásetur tímaniðurskurð fyri einstøku lærugreinirnar, við støði í § 25 í sáttmálanum millum Fíggjarmálaráðið og Felagið Maskinmeistaralærarar saman við Fakfelagi Sjómansskúlalærara í Føroyum.

Skúlastjórin greiddi í apríl 2010 frá, at hann í oktober 2009 hevði boðað Mentamálaráðnum frá, hvussu tímaniðurskurðurin var fyri hvørja lærugrein í tilsamans trimum lestrarhálvum. Í skrivinum hevði stjórin greitt frá, at tímaniðurskurðurin fyri tríggjar lestrarhálvur hjá teimum var 1,00 um vikuna, sum er minni, enn tað kundi verið eftir sáttmálanum, ið sigur 3,40 tímar fyri 6 lestrarhálvur, ella 1,70 tíma niðurskurð fyri tríggjar lestrarhálvur.

Verður støði tikið í avtaluni frá 1988 og teimum talvum, tímaniðurskurðum og útrokningum, sum skúlastjórin brúkar, tykjast lønarútgjaldingarnar rættar.

Landsgrannskoðanin hefur gjört vart við, at útrokningin byggir á 22 ára gamla avtalu, og tekur ikki stóði í nýggja sáttmálanum frá 26. mai 2011. Lønarumsitingin byggir sostatt ikki á eitt neyvt og skjalfest grundarlag, sum kann verða grannskoðað. Vit hava mælt til, at bøtt verður um viðurskiptini.

Í august 2011 hefur landsstýrismaðurin greitt frá, at Mentamálaráðnum kunnugt eru ásetingarnar um tímaniðurskurð ikki broyttar í sáttmálanum. Tímaniðurskurðurin fyri hvørja lærugrein verður roknaður soleiðis, at ásetingarnar í sáttmálanum verða fylgdar. Ongar fastar reglur eru fyri, hvussu niðurskurðurin fyri hvørja lærugrein sær verður ásettur. Mentamálaráðið fer í næstum at heita á sáttmálapartarnar um at gera greiðar reglur fyri tímaniðurskurðin.

6.8 Havlívfrøðiliga Royndarstöðin (LG 2010/207-0236)

Landsgrannskoðanin hefur í undanfarnum frágreiðingum víst á nøkur viðurskipti hjá Biofar. Enn eru øll viðurskiptini ikki komin í rættlag.

Í frágreiðing okkara til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2009 greiddu vit í einum broti frá um grannskoðanina á Havlívfrøðiligu Royndarstöðini (Biofar).

Roknskaparreglugerð

Landsstýrismaðurin hefur í september 2011 boðað frá, at roknskaparreglugerðin er góðkend og undirskrivað.

KT-viðurskipti

Ongar skrivligar reglur eru gjørdar um trygdartiltøk, og ongin váðameting er gjørd viðvíkjandi upplýsingum og KT-nýtslu. Heldur ikki er nakar KT-trygdarpolitikkur orðaður.

Biofar hefur egið teldunet. Ongin ambætari er, men ein telda virkar sum goymsla av dátum, her ímillum ein Access-dátugrunnur. Access-dátugrunnurin er høvuðs KT-amboðið hjá stovninum, og allar teldurnar hava atgongd hvør til aðra. Leiðarin greiddi frá, at hann fegin vildi betra um skipanina, men peningur var ikki til tess. Landsgrannskoðanin hefur mælt til, at trygdartiltøkini verða skrivliga orðað.

Í september 2011 hefur landsstýrismaðurin kunnað um, at arbeið verður við at innlima Havlívfrøðiligu Royndarstöðina í Landsnet. Harumframt verður felags journalisering skipað í 360, sum Landsnet skal hýsa. Ætlanir eru um felags IP-telefoni og vekslarskipan og tíðarskráseting við Totalview. Miðað verður fram ímóti at fáa hesar skipanir at virka í 2011, men enn er óvist, um komið verður á mál við telefon- og tíðarskrásetingarskipanunum.

Landsstýrismaðurin hefur somuleiðis í september kunnað um, at frá 1. januar 2011 er Havlívfrøðiliga Royndarstöðin skipað undir Søvni Landsins, og at arbeið verður við at orða felags leiðreglur í starvsfólkahandbók fyri stovnin.

6.9 Listasavn Føroya (LG 2010/207-0243)

Í frágreiðing til løgtingsgrannskoðararnar í mars 2004 umrøddi Landsgrannskoðanin játtanar-, roknskapar- og ognarviðurskiftini hjá Listasavni Føroya.

Í frágreiðingum frá Landsgrannskoðanini og í uppskotum til samtyktar frá løgtingsgrannskoðarunum sæst, at málið er umrøtt í árávís.

Í oktober 2010 greiddi landsstýrismaðurin frá, at ein arbeðsbólkur við sakkønum fólki varð settur. Tað er Landsgrannskoðanini ógreitt, um arbeðsbólkurin fór til verka ella er komin til nakra niðurstøðu.

Í januar 2005 greiddi landsstýrismaðurin frá, at viðurskiftini millum sjálvsognarstovnin og stovnsraksturinn enn ikki vóru greidd, og at arbeitt varð við at endurskoða viðtøkurnar hjá Listasavninum. Tá ið tað arbeðið varð liðugt, fór eisini at verða greitt, hvussu roknskapurin skuldi verða førður í framtíðini, ásannandi at framferðarhátturin, har eitt møgult rakstraravlop tilvildarlaga verður bytt millum eginrakstur og stovnsrakstur, ikki kann halda fram. Mentamálaráðið væntaði, at arbeðið fór at verða liðugt á vári 2005.

Í juli 2008 kunnaði landsstýrismaðurin um, at Mentamálaráðið arbeiddi við bygnaðarbroytingum fyri alt savnsøkið, ið ætlandi skuldu koma í gildi fyrst í 2009. Ætlanin var at samskipa søvn landsins í eitt tjóðarsavn, og í tí sambandi fór at verða hugt eftir, hvussu bygnaðarlaga tilknýtið hjá Listasavni Føroya til eitt tjóðarsavn kundi verða skipað.

Í september 2009 boðaði landsstýrismaðurin frá, at vegna skifti av starvsfólki, var stígur komin í málið, sum arbeðsbólkurin, ið varð settur í 2006, skuldi arbeða við, men at málið fór at verða tikið upp aftur. Landsstýrismaðurin helt, at ein tilráðing kundi verða tøk fyrst í 2010.

Í oktober 2010 kunnaði landsstýrismaðurin um, at arbeðið við tilráðingini var tíverri ikki liðugt. Ætlanin var at leggja øll søvn landsins saman í ein stovn, og stjóri fór væntandi at verða settur fyri árslok. Í hesum sambandi skuldi arbeðsbólkur við sakkønum fólki viðgera spurningar um ognar-, játtanar- og roknskaparviðurskiftini hjá Listasavni Føroya, og skuldi í sama viðfangi greina hesi viðurskifti:

- hvørja støðu og hvønn týðning hevur Listasavn Føroya í føroyskum savnshøpi,
- hvønn týðning hevur játtanin á Løgtingsins fíggarlóg fyri Listasavn Føroya,
- hvussu vóru ognarviðurskiftini hjá Listasavni Føroya, áðrenn Listasavnið varð skipað sum sjálvsognarstovnur í 1989, og hvussu eru tey nú, og
- hvørjar eru fyrirteytnar fyri, at Listasavn Føroya kann verða skipað sum partur av Søvnum Landsins.

Arbeðsbólkurin skuldi eisini lýsa fyrimunir og vansar við:

- Listasavni Føroya sum almennum landssavni,
- Listasavni Føroya sum almennum landssavni við tilknýttum sjálvstøðugum virksemi, og
- Listasavni Føroya sum sjálvsognarstovni.

Í september 2011 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at talan er um ein heilt serligan stovn, sum virkar sambært viðtøkum, sum landsstýrismaðurin góðkennir.

Landsstýrismaðurin greiðir frá, at stovnurin er tikin við á fíggjarlógina sum rakstrarjáttan, og er sostatt fevndur av somu játtanarreglum sum landsstovnar.

Eftir svarinum at døma ivast Landsgrannskoðanin í, um arbeðsbólkurin fór til verka og kom til nakra niðurstøðu.

7 Heilsumál

7.1 KT-øki heilsuverksins (LG 2010/211-0111)

Landsgrannskoðanin hevur í 2011 grannskoðað KT-øki heilsuverksins. Niðan fyri verður tikið samanum úrslitið av grannskoðanini.

Í mai 2011 grannskoðaðu vit KT-øki heilsuverksins við støði í einum spurnablaði, sum vit frammanundan høvdu sent stovninum viðvíkjandi roknskapar-, lønar-, KT- og øðrum viðurskiftum.

Endamál, virksemi og uppgávur stovnsins eru orðaðar og lýstar í viðmerkingunum til fíggarlógina. Harumframt ger leiðarin á hvørjum ári uppskot til strategiætlan, og ger støðufrágreiðing okkurt um einaferð um ársfjórðingin.

Stovnurin nýtir Totalview at skráseta arbeiðstíðina hjá starvsfólkunum.

Roknskaparviðurskifti o.a.

Roknskaparreglugerðin hjá Heilsumálaráðnum er galdandi fyri stovnin. Reglugerðin er frá 2007, og fevnir um táverandi Almanna- og Heilsumálaráðið. Tá ið Almanna- og Heilsumálaráðið varð skilt sundur í september 2008 varð ikki gjørd nýggj reglugerð. Landsgrannskoðanin hevur mælt til at dagføra roknskaparreglugerðina.

Í oktober 2011 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at Heilsumálaráðið hevur ætlan um at dagføra felags roknskaparreglugerðina, sum KT-øki Heilsuverksins er partur av.

Stovnurin brúkar leiðslukunningarskipanina hjá Føroya Gjaldstovu, og har eru útreiðslurnar fyri ein part liðaðar út á kontur, sum lýsa endamálið við útreiðslunum.

Stovnurin hevur onki ognaryvirlit. Onki yvirlit varð gjørt, tá ið Almanna- og Heilsumálaráðið varð skilt sundur í september 2008. Sambært roknskaparreglugerðini frá 2007 *“skrásetir Tænastueindin innbúgv v.m. Tá ið talan er um edv-útbúnað, er yvirlit gjørt í 2002 av uttanhýsis veitara. KT-eindin hevur ábyrgd av at viðlíkahalda hetta yvirlitið. Aðalstjórin hevur ábyrgd av einum fullfíggaðum yvirliti yvir allan útbúnaðin í ráðnum.”*

Í september 2011 hevur leiðarin boðað frá, at stovnurin skjótast til ber fer í gongd við at gera ognaryvirlit.

Lønarviðurskifti o.a.

Starvsfólkadeildin í Heilsumálaráðnum umsitur lønarviðurskiftini. Landsgrannskoðanin hevur vitjað starvsfólkadeildina í Heilsumálaráðnum og kannaði við stakroyndum, um lønirnar vóru samsvarandi galdandi sáttmálum, flokking o.ø. Onki var at finnast at.

Fimm starvsfólk hava fartelesfonir frá stovninum, og stovnurin hevur mannagongdir viðvíkjandi fartelesfonnýtslu. Sambært leiðaranum er ongin privatnýtsla.

Upplýsingar og KT-viðurskifti

Stovnurin hevur um hendi viðlíkahald og menning av Vaktarskipanini og Talgildu heilsuskipanini (THS). Stovnurin hevur orðað Trygdarpolitikk fyri THS fyri 2011.

Annað

Kommunurnar rinda licens og support til THS fyri kommunulæknarnar. Gjældini verða skrásett sum inntøkur í Búskaparskipan landsins.

7.2 Fæið í føroysku sjúkrakassunum (LG 2010/211-0202)

Í LI. nr. 178/2009 “um almenna heilsutrygd” er ásett, at uppskot til løgtingslóg um fæið í føroysku sjúkrakassunum verður lagt fyri Løgtingið seinni í tingsetuni 2009/2010.

Tað hendi ikki, tí Heilsumálaráðið og nakrir av sjúkrakassunum hava havt sera ymiska fatan av, hvør eigur fæið í sjúkrakassunum. Fatanin hjá Heilsumálaráðnum hevur alla tíðina verið, at tað eru limirnir í sjúkrakassunum, t.v.s. Føroya fólk, sum eiga fæið, meðan sjúkrakassarnir hava hildið upp á, at tað eru tey “privatu” feløgini, sjúkrakassarnir, sum eiga fæið.

Sambært einari semju frá 2011 fer fæið í ein grunn, nevndur Sjúkrakassagrunnur Føroya. Grunnurin skal hava til endamáls at stuðla heilsufremjandi virksemi og átøkum, ið hoyra til vanlig rakstrinum av heilsuverkinum.

Enn er onki lógaruppskot tó lagt fyri Løgtingið.

Í frágreiðing til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2010 umrøddu vit m.a., at eginognin 31. desember 2009 hjá sjúkrakassunum var um 36 mió.kr.

Í almennu viðmerkingunum til lógaruppskotið “um almenna heilsutrygd”, sum landsstýrismaðurin legði fyri Løgtingið 3. desember 2009, verður m.a. boðað frá, at *“uppskot til løgtingslóg um fæið í føroysku sjúkrakassunum verður sambært § 30, stk. 8, lagt fyri Løgtingið seinni í hesari tingsetuni. Heilsumálaráðið hevur samband við sjúkrakassarnar og MSF⁷ um, hvat skal henda við ognunum hjá sjúkrakassunum, bæði tá ið talan er um inni-standandi ognir, bygningar og innbúgv.”*

Í § 30, stk. 7, í LI. nr. 178 frá 22. desember 2009 “um almenna heilsutrygd” er ásett, at uppskot til løgtingslóg um fæið í føroysku sjúkrakassunum verður lagt fyri Løgtingið seinni í hesari tingsetuni⁸. Onki lógaruppskot bleiv lagt fyri Løgtingið, og sostatt verður ikki umsitið sambært lógini.

Spurdur, hví landsstýrismaðurin onki lógaruppskot hevur lagt fram, og nær lógaruppskot væntandi fer at verða lagt fyri Løgtingið, svaraði landsstýrismaðurin í oktober 2010, at av tí at samráðingar vóru við Meginfelag Sjúkrakassa Føroya um fæið, varð lógaruppskot ikki enn lagt fyri Løgtingið.

Semja varð fingin partanna millum um at seta á stovn Sjúkrakassagrunn Føroya, sum hevur til endamáls at veita stuðul til átøk og verkætlanir, sum kunnu menna heilsuøkið í Føroyum. Uppskot til løgtingslóg um fæið í føroysku sjúkrakassunum fer at verða lagt fyri Løgtingið seinni í hesari tingsetuni.⁹ Onki lógaruppskot er lagt fyri Løgtingið.

⁷ Meginfelag Sjúkrakassa Føroya

⁸ T.v.s. í tingsetuni 2009/10

⁹ T.v.s. í tingsetuni 2010/11

Í august 2011 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at samráðingarnar við Meginfelag Sjúkrakassa Føroya hava tikið munandi longri tíð enn væntað. Tað hevur tikið sera drúgva tíð at fáa allar sjúkrakassarnar hvør sær at góðkenna samráðingarúrslitið.

Hetta stendst óivað av teirri sera ymisku fatan, sum Heilsumálaráðið og nakrir av sjúkrakassunum hava havt í mun til, hvør eigur fæið í sjúkrakassunum. Fatanin hjá Heilsumálaráðnum hevur alla tíðina verið, at tað eru limirnir í sjúkrakassunum, t.v.s. Føroya fólk, sum eigur fæið, meðan sjúkrakassarnir hava hildið uppá, at tað er tey “privatu” feløgini, sjúkrakassarnir, sum eiga fæið.

Mannagongdin fyri samráðingunum, sum varð avtalað millum Heilsumálaráðið og Meginfelag Sjúkrakassa Føroya, var, at partarnir fyrst skuldu royna at koma til sættis um, hvat skuldi henda við fænum. Tá ið tað var komið á pláss, skuldu sjúkrakassarnir, í sambandi við sína egna avtøku, hvør í sínum lagi góðtaka semjuna. Orsøkin er, at Meginfelagið ikki kann binda hvønn sjúkrakassa sær til nakra semju. Tá ið sjúkrakassarnir høvdu góðtikið semjuna, skuldi Heilsumálaráðið leggja lógaruppskot fyri Løgtingið, soleiðis at Løgtingið eisini kundi góðkenna semjuni.

Sambært landsstýrismanninum eru góðkenningarnar frá teimum seinastu sjúkrakassunum komnar upp á pláss í juni 2011. Sambært semjuni fer fæið í ein grunn, nevndur Sjúkrakassagrunnur Føroya. Grunnurin skal hava til endamáls at stuðla heilsufremjandi virksemi og átøkum, ið hoyra til vanliga rakstrinum av heilsuverkinum.

Í august 2011 boðaði landsstýrismaðurin eisini frá, at hann “*væntandi fer at leggja lógaruppskotið um fæið fyri Løgtingið innan stutta tíð.*” Enn er onki lógaruppskot lagt fyri Løgtingið.

7.3 Heilsutrygd (LG 2010/211-0202)

Landsgrannskoðanin hevur í 2011 grannskoðað Heilsutrygd. Niðan fyri verður tikið saman um úrslitið av grannskoðanini.

Í februar 2011 grannskoðaðu vit Heilsutrygd við støði í einum spurnablaði, sum vit frammanundan høvdu sent stovninum viðvíkjandi roknskapar-, lønar-, KT og øðrum viðurskiptum.

Endamál, virksemi og uppgávur stovnsins eru orðaðar og lýstar í lógini um virksemi stovnsins – LI. nr. 178/2009 “um almenna heilsutrygd” - umframt í viðmerkingunum til fíggjarlógina.

Mál- og avriksstýring

Stovnurin hevur ongar aðrar skrásetingar enn bókhaldsskjøl, sum kunnu lýsa, hvat stovnurin avrikar.

Mál- og avrikssáttmáli millum Heilsutrygd og Heilsumálaráðið varð undirskrivaður 1. apríl 2011.

Roknskaparreglugerð

Heilsutrygd hevur roknskaparreglugerð, sum Heilsumálaráðið hevur góðkent 23. februar 2011.

Hølisviðurskipti

Stovnurin heldur til í leigaðum hølum í Klaksvík. Sambært stjóranum í Heilsutrygd er ongin leigusáttmáli. Heilsumálaráðið hevði gjørt avtaluna um leigumálið, áðrenn stjórin varð settur í starv.

Í oktober 2011 greiddi landsstýrismaðurin frá, at tá ið Heilsutrygd varð sett á stovn, hevði stovnurin ongi høli. Heilsumálaráðið tók tí av tilboði um høli í Klaksvík. Heilsutrygd hevur roynt at fingið leigusáttmálan góðkendan, men Landsverk vil ikki góðkenna hann, við teirri grundgeving, at ongin rýmingarleið er frá 4. hædd.

Sambært landsstýrismanninum hevur verið arbeitt við at finna eina aðra loysn á hølisviðurskiptunum hjá Heilsutrygd, uttan at nakað ítøkiligt er komið burtúr enn.

Lønarviðurskipti

Landsgrannskoðanin kannaði við stakroyndum, um lønirnar vóru samsvarandi galdandi sáttmálum, flokking o.ø. Onki var at finnast at.

Síðani desember 2010 hevur Heilsutrygd brúkt Totalview at skráseta arbeiðstíðina hjá starvsfólkunum.

Upplýsingar og KT-viðurskipti

Stovnurin viðger persónsupplýsingar í sambandi við veitingar eftir lógini um Heilsutrygd. Øll trygdartiltøk verða umsitin av Landsnet.

Stovnurin hevur ikki orðað nakran trygdarpolitikk, ella gjørt nakra váðameting viðvíkjandi upplýsingum og KT-nýtslu. Landsgrannskoðanin gjørdi vart við, at tað er ábyrgdin hjá leiðsluni á einum stovni at fylgja ásetingunum í trygdarkunngerðini (K. nr. 28/2003).

7.4 Heilsutrygdarveitingar (LG 2010/211-0202)

Landsgrannskoðanin hevur í 2011 grannskoðað heilsutrygdarveitingar á Heilsutrygd í Klaksvík. Samanumtikið halda vit, at umsitingin er hóskað og væl skipað, vit hava tó nøkur tilmæli.

Sambært lógini um Heilsutrygd, skuldu persónar, sum sambært fólkeyvirlitinum bógva í Føroyum, fáa útflyggjað eitt heilsutrygdarprógv frá 1. januar 2011. Í desember 2011 er lógin broytt, so heilsutrygdarkortið verður útsett til 2013.

Harumframt hevur landsstýrismaðurin ikki enn lýst fleiri lógarsettar kunngerðir.

Lógargrundarlagið er LI. nr. 178 frá 22. desember 2009 “um almenna heilsutrygd”. Eisini er talan um kunngerðirnar niðanfyri:

1. K. nr. 10 frá 11. februar 2000 “um ískoyti til sálarviðgerð fyri serliga útsettar bólkar”,
2. K. nr. 63 frá 2. juni 2010 “um gravarhjálp”,
3. K. nr. 64 frá 2. juni 2010 “um val av kommunulækna”,
4. K. nr. 97 frá 29. oktober 2010 “um tilskotsnevnd”,

5. K. nr. 22 frá 28. mars 2011 “um ískoyti til gjald fyrir veiting hjá privatstarvandi ergoterapeuti”,
6. K. nr. 117 frá 12. september 2011 “um gjald fyrir málsliga tulkatænastu í sambandi við lækna hjálpi”, og
7. K. nr. 150 frá 6. desember 2011 “um fíggjarligt ískoyti til sálarfrøðiliga viðgerð hjá privatstarvandi sálarfrøðingi”.

Harumframt skal landsstýrismaðurin í kunngerð áseta neyvari reglur:

1. sambært § 4 um ávísing til lækna hjálpi, herundir at síggjast kann burtur frá kravinum um ávísing,
2. sambært § 5, stk. 5, um endurgjald fyrir flutning sambært stk. 1-4, reglur um heintan og flutning av heilivági, blóðroyndum, fylgjarum til eldri fólk, óhjálpmum og børnum undir 18 ár, og evstamark fyrir endurgjaldi,
3. sambært § 8, stk. 3, um ískoyti fyrir viðgerð hjá:
 - a) tannlækna,
 - b) kiropraktori,
 - c) statsautoriseraðum tannrøktara,
 - d) fysioterapeuti,
 - e) ergoterapeuti,
 - f) statsautoriseraðum fótterapeuti, og
 - g) møguligar reglur um ískoyti til gjald av aðrari viðgerð.
4. Sambært § 9, stk. 2, um treytirnar fyrir og støddina á ískoytinum til gjald fyrir brillur,
5. sambært § 10, stk. 2, um støddina á ískoytinum og neyvari reglur til gjald fyrir ávís hjálparráð, sum eru liðir í viðgerð, ella sum eru til persónar, sum ikki hava varandi tørv á hjálparráði, og til gjald fyrir hjálparráð at nýta í sambandi við heilivág, og
6. sambært § 28, stk. 4, um virkið hjá samstarvsnevndini.

Í oktober 2011 spurdi Landsgrannskoðanin landsstýrismannin, nær vantandi kunngerðirnar eftir ætlan fara at verða ásettir.

Í desember 2011 hevur landsstýrismaðurin svarað, at Heilsumálaráðið arbeiðir stóðugt við at gera kunngerðir sambært Heilsutrygdarlógini. Málið var at koma á mál í 2011, men arbeiðsorkan rakk ikki til. Tó eru fleiri kunngerðir lýstar.

Landsstýrismaðurin kannar um:

- at kunngerðin um stuðul til ferðaútreiðslur er komin væl áleiðis, og verður lýst fyrst í 2012,
- at kunngerðin um ískoyti til viðgerð hjá fótterapeuti kemur væntandi í gildi fyrst í 2012,
- at aðrar kunngerðir sambært § 8 í lógini verða lýstar, so hvørt sum sáttmálar við yrkisfeløg verða undirskrivaðir,
- at arbeiðið við kunngerð um ískoyti at keypa brillur er komið væl áleiðis,
- at arbeiðið við kunngerð um ískoyti til hjálparráð hevur tikið longri tíð enn væntað, av tí at umhugsað verður at gera broytingar í skipanini á hesum øki, og
- at kunngerð um virkseimið hjá samstarvsnevndini verður liðugt í 2012.

Sáttmálar

Sambært § 30, stk. 3, í LI. nr. 178/2009 verða galdandi sáttmálar millum yrkisfeløg og sjúkrakassarnar yvirtiknir av Heilsutrygd, og verða verandi í gildi, til teir verða uppsagdir, og nýggir sáttmálar verða gjørdir. Talan er um sáttmálar við:

- Kommunulæknafelag Føroya,
- Serlæknafelagið,
- Føroya Tannlæknafelag,
- Tannrøktarafelagið,
- Føroyskir Fysioterapeutar,
- Føroyskir Sálarfrøðingar,
- Ergoterapeutfelagið, og
- Fótarøktarar.

Heilivágur

Útreiðslurnar í 2010 til læknahjálp o.a. eru um 57 mió.kr. Í §§ 12 – 22 í LI. nr. 178/2009 eru neyvari reglur um tilskot til heilivág.

Støddin á og treytir fyri tilskotum

1. apríl 2010 komu nýggjar reglur í gildi um tilskot til heilivág. Allir borgarar, sum eftir ávísing frá lækna keypa tilskotsheimilaðan heilivág á apotekunum, fáa tilskot.

Eru útreiðslurnar innan fyri eitt ár minni enn 500 kr., verður onki tilskot veitt. Eru útreiðslurnar innan fyri eitt ár hægri enn 500 kr., er tilskotið:

1. 50% av partinum av útreiðslum, sum eru størri enn 500 kr. men minni enn 1.000 kr.,
2. 75% av partinum av útreiðslum, sum eru størri enn 1.000 kr. men minni enn 2.000 kr.,
3. 85% av partinum av útreiðslum, sum eru størri enn 2.000 kr. men minni enn 6.000 kr.,
4. 100% av partinum av útreiðslum, sum eru størri enn 6.000 kr.,
5. tó 100% av partinum av útreiðslum, sum eru størri enn 3.300 kr. fyri børn, sum ikki eru fylt 18 ár, og fyri persónar, sum eru fylt 67 ár.

21. desember 2011 samtykti Løgtingið at broyta heilivágstilskotsstigan soleiðis:

1. 40 % av tí partinum av útreiðslunum, sum eru oman fyri 500 kr. og upp til 1.000 kr.,
2. 60 % av tí partinum av útreiðslunum, sum eru oman fyri 1.000 kr. og upp til 2.000 kr.,
3. 75 % av tí partinum av útreiðslunum, sum eru oman fyri 2.000 kr. og upp til 4.000 kr.,
4. 100 % av tí partinum av útreiðslunum, sum fer upp um 4.000 kr.,
5. tó 100 % av tí partinum av útreiðslunum, sum fer upp um 2.380 kr. fyri børn, sum ikki eru fylt 18 ár, og persónar, sum eru fylt 67 ár.

Broytingin ber í sær, at samlaðu útreiðslur landskassans til heilivágstilskot væntandi fer at verða 2 mió.kr. lægri í 2012.

Sambært § 18, stk. 5, skulu upphæddirnar við kunngerð verða prístalsviðgjörðar 1. januar á hvørjum ári. Sambært viðmerkingunum til greinina verða upphæddirnar í tilskotsstiganum fyri heilivág javnaðar við prísavøkstrinum á heilivági í farna árinum.

Landsgrannskoðanin dugdi ikki at síggja, at nøkur kunngerð er lýst við gildi frá 1. januar 2011, og spurdi landsstýrismannin, nær kunngerðin fer at verða lýst.

Í desember 2011 hevur landsstýrismaðurin svarað, at hann hevur gjørt av ikki at prístalsjavnar upphæddirnar í § 18 í 2011. Orsøkin er, at nýggjur tilskotsstigi fyri heilivág, sum hevur sama virkna sum ein prístalsjavning, er við í lógarbroytingini í desember 2011. Kunngerð um prístalsjavning verður lýst í 2012.

Hvussu stórt tilskotið verður, velst sostatt um, hvussu stórar árliku útreiðslurnar til heilivág eru. Tað merkir, at tilskotið, sum árið líður, hækkar í samsvari við heildarútreiðslurnar.

Børn yngri enn 18 ár og persónar eldri enn 67 ár gjalda ongantið meira enn 1.195 kr. árliga fyri tilskotsheilivág. Onnur gjalda í mesta lagi 1.600 kr. árliga. Við lógarbroytingini í desember 2011 eru upphæddirnar ávikavist 1.295 kr. og 1.700 kr. árliga.

Tilskotsárið er 1 ár. Fyrsta tilskotsárið byrjar tann dagin, tá ið persónurin fyrstu ferð eftir 1. apríl 2010 keypir tilskotsheilivág. Næsta tilskotsárið byrjar tann dagin, tá ið persónurin keypir tilskotsheilivág, eftir at fyrsta tilskotsárið er runnið. Síðani halda tilskotsárini fram á sama hátt.

Tilskotsnevnd

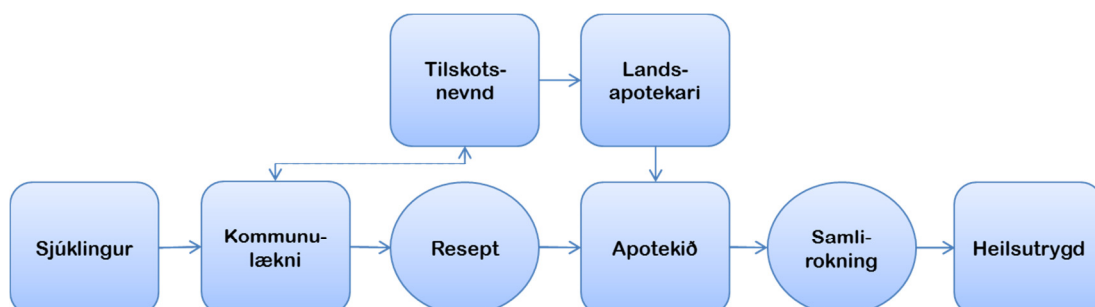
Landsstýrismaðurin í heilsumálum setur eina Tilskotsnevnd, sum er mannað við trimum limum; einum lögfrøðingi, einum lækna og einum farmaseuti.

Tilskot verður veitt til heilivág, sum av Tilskotsnevndini er lýstur at vera heimilaður tilskot. Landsapotekarin hevur um hendi dagføring av skránni við tilskotsheimilaðum heilivági. Tilskot verður veitt til at keypa heilivág, fyriskipaðum á forskrift. Í ávísum førum kann Tilskotsnevndin, eftir umsókn frá lækna, gera av, at tilskot kann verða veitt einum ávísam sjúklingi at keypa heilivág, sum ikki er lýstur at vera heimilaður tilskot.

Landsapotekarin umsitir skrána við tilskotsheimilaðum heilivági, og tilskotið, sum Heilsutrygd rindar, verður drigið frá, áðrenn borgarin rindar á Apotekinum. Heilsutrygd rindar síðani tilskotið beinleiðis til Apotekið.

Mannagongd frá resept til Heilsutrygd rindar

Myndin niðan fyri lýsir gongdina, frá tí at sjúklingurin fær resept frá kommunalæknanum, til Heilsutrygd rindar eina samlirokning frá Apoteksverkinum:

Landsapotekarin hefur greitt frá, at sum hövuðsregla er tað altíð ein læknaforskrift, sum er grundarlag fyri endurgjaldi frá Heilsutrygd. Undantøk eru fyri fólk við diabetes, sum kunnu koma inn á apotekini og bíleggja eftir handkeypsseðli, t.v.s. uttan forskrift frá lækna, og fáa tilskot frá Heilsutrygd, eftir at egingjaldið er goldið.

Sambært Landsapotekaranum fær Heilsutrygd hvørja viku eina filu við einari útgreining av øllum avgreiðslum, ið hava í sær tilskotsheilivág, sum telja við í útrokningini av stuðli frá Heilsutrygd. Fílan hefur í sær dátur frá 01.04.2010 til d.d. P-tøluni eru krypterað. Upplýsingar eru um:

- egingjaldið,
- tilskotið, ið Heilsutrygd veitir, og
- saldu, sum ger av, um stuðul verður veittur ella ikki.

Spurd, hvat stovnurin nýtir upplýsingarnar til, svaraði Heilsutrygd í august 2011, at tey nýta hesar upplýsingar í teirra fíggarstýring, eitt nú til framrokning av sølu og tilskoti í sambandi við játtan.

Heilsutrygd hefur eina skrivliga avtalu um samstarv við Apoteksverkið. Ásetingar í hesari avtalu eru m.a., at Heilsutrygd tilskilar sær rætt til at gera eftirlit.

Í oktober 2011 hefur Landsgrannskoðanin mælt landsstýrismanninum til at umhugsa eina skipan, har grannskoðarin hjá Apoteksverkinum árliga vátta, at tær rokningar, ið latnar eru Heilsutrygd, eru rættar.

Í desember 2011 hefur landsstýrismaðurin kunnað um, at Heilsumálaráðið hefur sent spurningin um grannskoðanina til Heilsutrygd og Apoteksverkið.

Heilsutrygd heldur tað vera eina góða loysn, at grannskoðarin hjá Apoteksverkinum tryggjar, at mannagongdir og bókhald eru hósandi skipað við atlit at útrokning av egingjaldi og avrokning til Heilsutrygd.

Landsapotekarin hefur greitt frá, at teirra grannskoðari hefur kannað mannagongdir og tikið stakroyndir av stuðlinum frá Heilsutrygd. Tó ger Landsapotekarin vart við, at støða ikki er tikin til, hvussu ein møgulig meira umfatandi grannskoðan skal fíggjast. Heilsumálaráðið umhugsar málið.

Rokning frá Landssjúkrahúsinum

Sambært Búskaparskipan landsins hefur Heilsutrygd í 2010 rindað Landssjúkrahúsinum rokning, 299 t.kr., fyri bløðaraheilivág.

Heilsutrygd hefur greitt frá, at upphæddin er goldin sambært boðum frá Heilsumálaráðnum 10. januar 2011.

Í oktober 2011 bað Landsgrannskoðanin landsstýrismannin um gjøllari frágreiðing.

Í desember 2011 hefur landsstýrismaðurin greitt frá, at allar játtanir, sum Almanna-stovan hefur havt til heilivág, vórðu 1. apríl 2010 fluttar til Heilsutrygd. Bløðaraheilivágur var ein partur av hesari flyting. Frá 2011 er hendan játtan flutt frá Heilsutrygd til játtanina til serstakan sjúkrahúsheilivág.

Læknahjál

Útreiðslurnar til læknahjál o.a. eru um 32,7 mió.kr. Gjald fyri læknahjál verður avroknað hvørja viku. Kommunulæknarnir senda Heilsutrygd rokningar við nágreining av veitingum og gjøldum sambært “Honorartabel – Landsoverenskomsten og Profylakseaftalen” frá “Praktiserende Lægers Organisation”. Gjældini verða javnað hvønn 1. apríl og 1. oktober. Samsýningartalvan fevnir um 150 ymiskar veitingar við gjøldum, sum hoyra til.

Í oktober 2011 spurdi Landsgrannskoðanin, um landsstýrismaðurin fór at taka stig til at gera talvuna einfaldari.

Í desember 2011 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at Heilsumálaráðið hevur ikki í umbúna at gera broytingar viðvíkjandi takstum, men heldur, at tað kundi verið møguligt at gjørt ein veitingarlista, sum bert innihelt tær veitingar, sum verða latnar í Føroyum.

Eftiransan av rokningum

Saman við rokningunum eru undirskjøl fyri hvørja veiting. Hvørt skjál fyri “vanligar viðtalur” og “avtalaðar fyribyrkjandi viðtalur” skal vera undirskrivað av sjúklingunum. Starvsfólk á Heilsutrygd eftirrokna rokningarnar:

- um undirskjølini eru lögð við,
- um mongdin er røtt,
- um rættir satsir eru nýttir,
- um skjølini eru undirskrivað, og
- um rætt er roknað út og talt saman.

Í fleiri førum hava kommunulæknar roknað skeivt og talt skeivt saman. Heilsutrygd hevur tá rættað bæði mongd og upphædd. Vit hava við stakroyndum eftirroknað nakrar rokningar, og hava onki at finnst at.

Landsgrannskoðanin heldur, at mannagongdin í sambandi við rokningarnar er óneyðuga tung og arbeðskrevjandi. Hon hevur við sær dupult arbeði, tí samanteljingar og útrokningar verða gjørdar manuelt, bæði hjá kommunulækna og hjá Heilsutrygd.

Stjórin á Heilsutrygd kunnaði í mai 2011 um, at KT-fyrisitingin í Heilsumálaráðnum arbeðir við at fáa avrokningarnar gjørdar elektroniskar í Talgildu Heilsuskipanini (THS), sum allir kommunulæknar nýta. Í THS verða allar viðtalur hjá kommunulæknunum skrásett.

Heilsutrygdarprógv

Sambært lógini um Heilsutrygd, skuldu persónar, sum sambært fólkeyvirlitinum búgva í Føroyum, fáa útflyggjað eitt heilsutrygdarprógv frá 1. januar 2011.

Sambært Heilsutrygd er ætlanin, at ein magnetrípa skal vera á próvnum, sum ein skannari hjá kommunulæknunum skal kunna lesa inn í THS. Takstirnir frá samsýningartalvuni verða lagdir inn í THS. Á hendan hátt ber til at automatisera mannagongdina við avrokning til Heilsutrygd, og slepst tá undan tungum og arbeðskrevjandi manueltum arbeðsgongdum, bæði hjá kommunulækna og hjá Heilsutrygd.

Í desember 2011 hefur landsstýrismaðurinn kunnað um, at arbeiðið at gera eitt heilsutrygdarkort hefur gingið seinni enn ætlað, tí hildið hefur verið, at tað er skilagott at samskipa arbeiðið við aðrar almennar stovnar og skipanir, soleiðis at so stór nytta sum møgult fæst úr kortinum.

Landsstýrismaðurin ætlar, at heilsutrygdarprógvið skal verða liður í einari skipan við talgildari undirskrift. Hetta tí at hildið verður, at tað er gagnligari at nýta prógvið, sum ein part av einari størri heild.

Í desember 2011 er lógin broytt, so heilsutrygdarkortið verður útsett til 2013.

Basisgjald

Útreiðslurnar til basisgjald eru um 7,5 mió.kr. Sambært sáttmálanum millum MSF og KLF/PLO er basisgjaldið kr. 30,- um ársfjórðingin fyri limir, ið eru tilmeldaðir viðkomandi kommunulækna. 1. oktober 2010 er gjaldið javnað til kr. 41,13 um ársfjórðingin.

Spurt, hvussu gjaldið verður javnað, hefur Heilsutrygd í august 2011 greitt frá, at fyri nøkrum árum síðani varð gjørt av í Samstarvsnevndini, sum tá var mannað við umboðum frá KLF og MSF, at basisgjaldið skuldi verða javnað á sama hátt sum í Danmark.

Gjaldið verður javnað hvønn 1. apríl og 1. oktober. Samstarvsnevndin viðgerðir donsku broytingarnar, og gevur síðan Heilsutrygd boð um javningina.

Serlæknahjálpi

Útreiðslurnar til serlæknahjálpi eru um 4,5 mió.kr. Landsgrannskoðanin hefur við stakroyndum eftirroknað nakrar rokningar við undirskjølum, harímillum um ávísing frá kommunulækna var til skjals. Vit hava onki at finna at.

Vit hava mælt til at umhugsar, um sjúklingurin skal skriva undir skjalið fyri viðtali. Í august 2011 hefur Heilsutrygd kunnað um, at stovnurin hefur boðað Serlæknafelagnum frá, at eftir 1. september 2011 skal sjúklingurin skriva undir skjal fyri allar viðtalur.

Tannviðgerð

Útreiðslurnar til tannviðgerð eru um 15,5 mió.kr. Landsgrannskoðanin hefur við stakroyndum eftirroknað nakrar rokningar við undirskjølum, og hefur onki at finna at. Vit hava mælt til at umhugsar, um sjúklingurin skal skriva undir skjalið fyri viðtali.

Í august 2011 hefur Heilsutrygd kunnað um, at stovnurin umhugsar at heita á allar tannlæknar um at fáa borgararnar at váttar viðgerðina. Tankin er, at tannlæknarnir sjálvir goyma skjølina, og at Heilsutrygd fremur eftirlit úti hjá tannlæknunum.

Fysiurgisk viðgerð

Útreiðslurnar til fysiurgiska viðgerð eru um 5,6 mió.kr. Tá ið lækni hefur ávíst borgara til viðgerð hjá fysioterapeuti, letur Heilsutrygd ískoyti til viðgerðina.

Á sumri 2010 setti Heilsutrygd sum krav fyri allar fysioterapeutiskar viðgerðir, at sjúklingurin skal váttar viðgerðina. Annars verður rokningin ikki goldin.

Vit hava við stakroyndum eftirroknað nakrar rokningar við undirskjølum, og hava onki at finnast at.

Eftirbataheim

Sambært § 6 í LI. 178/2009 verður stuðul veittur til uppihald á einum av landsstýrismanninum góðkendum eftirbataheimi í upp til 4 vikur. Stuðulin er treytaður av, at læknin metir uppihald vera neyðugt aftan á viðgerð á sjúkrahúsi ella í serligum førum aftan á læknaviðgerð í heiminum. Heilsutrygd kann, um lækni framhaldandi heldur uppihald vera neyðugt, veita stuðul í 2 vikur afturat.

Sambært viðmerkingunum til lógina er talan um framhald av galdandi siðvenju. Í Føroyum er bert eitt eftirbataheim “Hvíldarheimið Naina”.

Heilsutrygd rindar 115 kr. pr. dag fyri hvønn persón. Upphæddin er tann sama, sum sjúkrakassarnir rindaðu.

Sambært § 15, stk. 3, í forsorgarlógini verður fíggjarligur stuðul veittur, um persónur, ávístur av lækna, hevur fingið uppihald á eftirbataheimi. Upphæddin er 115 kr. pr. persón pr. dag, ið Almennastovan rindar.

Sambært § 1 í LI. nr. 18/1964 “um raksturin av hvíldarheiminum Naina” letur landskassin árligan studning við játtan á fíggjarlógini.

Harafturat er ásett í § 1, at *“ber heimið seg ikki við hesum studningi og øðrum inntøkum, eitt nú studningum frá kommunum og gjald frá sjúkrakassum, verður hallið í fyrsta umfari at leggja út úr landskassanum og síðani býtt út á kommunurnar í mun til dagarnar, íbúgvarnir í viðkomandi kommunum hava verið í heiminum”*.

Sambært roknskapinum 2010 hjá hvíldarheiminum “Naina” vóru rakstrarútreiðslurnar kr. 6.512.541, sum vórðu goldnar soleiðis:

Navn	kr.
Gjald frá kommununum	3.756.735
Landskassastudningur	1.981.000
Gjald frá Heilsutrygd	500.595
Gjald frá Almennastovuni	261.395
Aðrar inntøkur	12.816
Tilsamans	6.512.541

Landsgrannskoðanin heldur, at fíggingin av hvíldarheiminum “Naina” kundi verið gjørd einfaldari.

Í oktober 2011 spurdi Landsgrannskoðanin landsstýrismannin, hvørjar ætlanir hann hevur.

Í desember 2011 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at Heilsumálaráðið hevur umrøtt spurningin um fíggingin av Hvíldarheiminum Naina við stovnsleiðaran á heiminum, ið heldur, at verandi skipan virkar sera væl, umframt at heimið ikki heldur tað vera umsitingarlíga tungt, at fíggingin av heiminum kemur frá fleiri stöðum.

Heilsumálaráðið er tó samt við Landsgrannskoðanini í, at fíggingin av Hvíldarheiminum móguliga kundi verið gjørd einfaldari. Ein móguleiki kundi verið at flutt stuðulin frá Almannastovuni og Heilsutrygd beinleiðis inn á rakstrarjáttanina. Heilsumálaráðið fer at viðgera spurningin gjøllari í sambandi við komandi fíggjarlógargarbeiði.

8 Almannamál

8.1 Almannastovan (LG 2010/212-0211)

Landsgrannskoðanin hefur í 2010 og 2011 grannskoðað raksturinn av Almannastovuni, hævudskonta 12.21.1.04.

Tá ið Almannastovan hefur lönarkrøv, sum ikki eru skrásett í roknskapinum, og rindar fólki lön, sum skylda upp til tveir mánaðir í arbeiðstíð, heldur Landsgrannskoðanin at roknskapurin er ikki rættur.

Landsgrannskoðanin heldur, at tað eigur ikki at koma fyri, at privatar útreiðslur verða blandaðar saman við útreiðslum hjá Almannastovuni.

Í januar 2012 hefur landsstýrismaðurin greitt frá, at hon hefur tikið nevndu viðurskifti upp við Almannastovuna.

Endamál, virksemi, uppgávur o.a.

Í lögtingsfíggarlógini hefur Almannastovan játtan á hævudskontu 12.21.1.04, og endamál, virksemi og uppgávur stovnsins eru orðaðar og lýstar í fíggarlógini.

Sambært fíggarlógini er endamálið hjá Almannastovuni at veita sosiala ráðgeving og leiðbeining til einstaklingar.

Virksemið og uppgávan hjá Almannastovuni er at umsita tær flestu sosialu útgjaldsskipanirnar. Hesar skipanir eru:

- almenn forsorg, undantikið heimarøkt, stovnar og stuðulsskipan fyri vaksin og børn,
- almannapensjónir o.a.,
- samsýning fyri at ansa eldri og óhjálpmum heima,
- viðbót til ávísar pensjónistar,
- uppihald á stovni,
- barnagjald til einsamallar uppihaldarar o.o.,
- stuðul til uppihaldspening,
- dagpening vegna sjúku o.a., og
- lóg um ásetan og javning av almannaveitingum.

Almannastovan umsitur eisini partar av lóg um barnavernd, norðurlendsku sáttmálarnar um sosiala trygd og sosialar tænastur og stuðul.

Mál- og avrikssáttmáli

Almannastovan hefur gjørt mál- og avrikssáttmála við Almannamálaráðið. Eitt av málunum í sáttmálanum er, at størri fokus skal verða sett á tað sosiala arbeiðið. Landsgrannskoðanin hefur ikki grannskoðað mál og avrikssáttmálan.

Roknskaparviðurskipti

Roknskapartöl

Niðan fyri er eitt yvirlit yvir nettoútreiðslur til raksturin og yvirlit yvir tal á starvsfólkum árin 2006 – 2010:

	(1.000 kr.)				
Ár	2006	2007	2008	2009	2010
Nettóútreiðsla	34.749	36.218	38.982	37.380	37.135
Starvsfólkayvirlit	65,5	72	75,6	72	70

Roknskaparreglugerð

Almannastovan hevur eina góðkenda roknskaparreglugerð frá 2004. Almannastovan arbeiðir við at dagføra reglugerðina, og hevur í 2011 dagført flestu innanhýsis vegleiðingarnar.

Stjórin á Almannastovuni góðkennir mánaðar- og ársroknskapin í roknskapargóðkenningskipanini RGS.

Peningastovnskontur

Almannastovan hevur triggjar peningastovnskontur skrásettar í landsroknskapinum. Landsgrannskoðanin hevur kunnað seg um, hvussu konturnar verða stemmaðar av, og hevur stemmað saldurnar í Búskaparskipan landsins av við kontuavrit frá peningastovnunum. Ein lítil munur var, sum síðani er rættaður.

Kassaeftirlit

Almannastovan hevur forskotskassa, sum er skrásettur í landsroknskapinum. Landsgrannskoðanin hevur gjørt kassaeftirlit 13. desember 2010. Onki var at finnast at.

Ognaryvirlit

Almannastovan hevur onki fullfíggað yvirlit yvir ognirnar hjá stovninum. Sambært punkt 9.0 í uppskoti til nýggja roknskaparreglugerð er ásett, at lutir, sum hava nývirði minni enn 4.000 kr., verða ikki skrásettir.

Almannastovan hevur kunnað um, at tey eru í ferð við at gera leiðreglur fyri at skráseta ognir. Arbeiðið at seta leiðreglurnar í roknskaparreglugerðina skuldi væntandi verða liðugt í 2011.

Hóast kostnaðurin er minni enn 4.000 kr., heldur Landsgrannskoðanin tað vera skilagott at skráseta lætt umsetiligar ognir, so sum fartelesfonir, prentarar o.t., og Landsgrannskoðanin mælti Almannastovuni til, at áseta, hvussu teirra ognaryvirlit skuldi vera skipað, og at seta tað í roknskaparreglugerðina.

Journalviðurskipti

Almannastovan brúkar Scan Jour, sum er ein journal-, málsviðgerðar- og útgjaldskipan. Almannastovan hevur ásett skrivligar reglur um journalisering.

Lønarumsiting

Almannastovan umsitur og avgreiðir sjálf sínar lönir. Almennastovan er ein lønarsskrivstova, og skrásetir í lønarsskipanini hjá Lønardeplinum á Gjaldstovuni. Øll lønarsskjöl liggja á Almennastovuni, og verða ikki skannað í lønarsskipanina.

Almennastovan hevur skrivligar reglur í roknskaparreglugerðini um lønarumsiting. Setanarreglurnar eru tær somu, sum Løgmannsskrivstovan hevur orðað sum setanarpolitikk landsins, og sum eru galdandi í almennu fyrisitingini.

Flexskipan

Starvsfólkini á Almennastovuni arbeiða flextíð. Arbeiðstíðin verður skrásett í Totalview. Starvsfólkini skráseta, nær tey koma til arbeiðis, og nær tey fara frá arbeiði. Tey skráseta ikki, hvat arbeiðstíðin verður brúkt til.

Almennastovan hevur havt flekstíð síðani 1992. Reglur um arbeiðstíðirnar eru ásettar í “Reglur fyri flexskipan” frá 1992, í fráboðan “Til øll starvsfólk, viðvíkjandi klokkuskipanini” frá 1993 og í “Innanhýsis boðum um flexsaldo” frá 1998. Í reglunum er ásett, at flexsaldo ikki skal verða meira enn +/- 20 tímar.

Almennastovan heldur ikki reglurnar um +/- 20 tímar. Sambært einum yvirlitið 17. juli 2011 úr Totalview sæst, at til ber at skylda meira. Til dømis skylda 6 starvsfólk meira enn 100 tímar hvør, tey skylda ávikavist 324, 231, 182, 172, 169 og 163 tímar. 9 starvsfólk skylda millum 20 tímar og 100 tímar. Eisini eru dømi um, at starvsfólk hava fleiri enn 20 tímar tilgóðar.

Landsgrannskoðanin heldur hesar flexsaldo vera sera óhepnar, og hevur mælt Almennastovuni til at taka spurningin upp við avvarðandi starvsfólk, fyri at fáa viðurskiptini í rættlag sum skjótast.

Í oktober 2011 boðaði Almennastovan frá, at málini um flexsaldurnar eru tikin upp við starvsfólkini, og at avtalur verða gjørdar við tey í næstum.

Sambært Roknskaparkunngerðini § 5, stk. 3, skal stovnsleiðslan skipa fyri, at hóskaði tíðarskrásetingar eru á stovninum, og at tær tryggja, at lønarútgjaldingar eru rættar. Tíðarskráseting á stovninum er skjálprógv fyri, at lønarútgjaldingar eru rættar. Tá ið Almennastovan hevur lønarkrøv, sum ikki eru skrásett í roknskapinum, og rindar løn til fólk, sum skylda arbeiðstíð upp til tveir mánaðir, heldur Landsgrannskoðanin, at roknskapurin er ikki rættur.

Stakroyndir av lønum

Landsgrannskoðanin hevur við stakroyndum grannskoðað nakrar lønarútgjaldingar. Vit kannaðu 6 lønargjaldingar, og høvdu nakrar spurningar, sum Almennastovan hevur svarað.

Ferðauppgerðir

Uttanlandsferðir 2010

Í sambandi við grannskoðan av ferðauppgerðum hevur Landsgrannskoðanin heft seg við, at nøkur starvsfólk ikki draga frá fyri kost, sum onnur hava goldið, t.d. tá ið farið verður á skeið ella fundir, har máltíð er íroknað. Heldur ikki verður endamálið við ferðini skjalfest, t.d. við skeiðsskrá, fundarskrá e.l.

Í Vegleiðingini til ferðauppgerðir fyri tænastruferðir uttanlands er ásett, at verður farið á skeið ella tilíkt, har allar máltíðir eru roknaðar við í skeiðsgjaldið (ella innbjóðing), hava starvsfólk bert rætt til ¼ av dagpeninginum, ella 90 kr. um dagin.

Almannastovan hevur greitt frá, at tað í stóran mun hevur verið upp til starvsfólkini sjálvi at siga frá, hvørt máltíðir eru við í prísinum fyri ferðina/uppghaldið/skeiðið, men at stovnurin í framtíðini fer at herða eftirlitið við hesum viðurskiftum. Landsgrannskoðanin gjørdi vart við, at Almannastovan hevur skyldu til at hava eftirlit við og at tryggja, at ferðauppgerðirnar eru rættar.

Landsgrannskoðanin hevur eisini spurt, hví starvsfólk hjá Almannastovuni ikki brúka almenna ferðasambandið, bæði til innan- og uttanlands ferðir. Almannastovan hevur greitt frá, at í flestu førum ber ikki til at nýta almenna ferðasambandið, tí tað er óflexibult og gevur stovninum óneyðugar útreiðslur, sum eitt nú bíðitíð o.t.

Ferðauppgerðir innanlands

Almannastovan rindar skattafrítt endurgjald fyri ferðaútreiðslur innanlands hjá starvsfólkum, tá ið tey nýta egnan bil í ørindum fyri arbeiðsgevaran.

Endurgjald fyri at nýta egnan bil verður rindað sambært rundskrivi 1. apríl 2007 “Reglur um endurgjald fyri nýtslu av egnum bili í tænastruørindum”. Dag- og tímapeningur verður rindaður eftir avtalu 1. mars 2006 millum Tænastrumannafelagið og Fígghjarmálaráðið “um ferðing innanoyggja”.

Landsgrannskoðanin hevur gjøgnumgingið ferðauppgerðirnar í 2010. Niðurstøðan er, at vit halda, at innanhýsis eftirlitið við ferðauppgerðunum hevur ikki verið nóg gott.

Dømi er um, at ferðir til og frá flogvøllinum í sambandi við uttanlandsferðing, verða skrásettar á skjøl fyri innanlands ferðing, og bókaðar á ymiskar kontur. Tað hevur við sær, at ikki ber til beinleiðis at siga, hvat uttanlandsferðir veruliga hava kostað, eftirlitsslóðin verður brotin, og innaneftirlitið varnast ikki feilir.

Almannastovan tekur viðmerkingina frá Landsgrannskoðanini til eftirtektar, og fer at broyta uppgerðirnar av uttanlandsferðum til eisini at fata um ferðing til og frá flogvøllinum.

Ferðing gjøgnum tunlarnar við kubba

Almannastovan hevur goldið 20 túra hald til Vágatunnilin hjá starvsfólki. 6 túrar eru koyrdar í arbeiðsørindum fyri Almannastovuna. Almannastovan hevur kunnað um, at kostnaðurin fyri teir 14 túrarnar verður kravdur aftur.

Familjan hjá starvsfólki hevur brúkt kubban hjá Almannastovuni til Norðoyatunnilin til privata nýtslu. Landsgrannskoðanin heldur tað ikki eigur at koma fyri, at privatar útreiðslur verða blandaðar saman við útreiðslunum hjá Almannastovuni.

Útskrift frá P/f Norðoyatunlinum av koyring gjøgnum Norðoyatunnilin í tíðini 5/1-2010 til 1/3-2011 (14 mð.) vísir, at privatbilur hevur koyrt 341 ferðir ígjøgnum tunnilin (annan vegin). Sama tíðarskeið hevur eigarin avroknað 124 túrar umvegis innanlands ferðauppgerð, sum ørindi fyri arbeiðsgevaran.

Almannastovan viðgongur, at í baksýni má hon ásanna, at tað hevði verið fígghjarliga skilabetri at keypt 40-túra ferðir.

Tímapeningur

Almannastovan hefur í 2010 sett av 10.000 kr. til ferðaútreiðslur. Spurd, svarar Almannastovan, at tað er tímapeningur avsettur til deildarleiðara. Deildarleiðarin hefur onga ferðauppgerð avroknað í 2010.

Upplýsingar og KT-viðurskipti

Almannastovan hefur í 2005 gjørt eina váðameting, og arbeitt hefur verið víðari við henni í 2006 og 2007. Sum Landsgrannskoðanin skilir, er ongin KT-trygdarpolitikkur orðaður, sum byggir á hesa váðameting. KT-leiðarin hefur greitt frá, at tá ið nýggja KT-skipanin hjá Almannastovuni verður sett í verk, fer ein størri samlað váðameting at verða gjørd.

Landsgrannskoðanin hefur mint á K. nr. 28 frá 27. februar 2003 um “trygd í sambandi við viðgerð av persónsupplýsingum”, og rundskriv frá Vinnumálaráðnum 21. juni 2007 um “at seta í verk KT-trygd”.

Í einum spurnablaði spurdu vit, um leiðslan hevði fyriskipað trygdartiltøk. Leiðslan vísti á, at trygdartiltøkini “liggja á Elektron”. Landsgrannskoðanin heitti á KT-leiðaran, um at lata okkum avrit av avtaluni millum Almannastovuna og Elektron. Avtalan varð send okkum 13. januar 2011.

Í sáttmálanum millum Elektron og Almannastovuna stendur: *“Herudover udarbejdes som led i driftsaftalen sædvanlige årlige revisionserklæringer, som elektronisk fremsendes til Almannastovan. Såfremt der bliver behov for yderligere erklæringer, kan Elektron kræve vederlag, hvis der på forhånd er indgået skriftlig aftale om priser herfor med Almannastovan.”*

Landsgrannskoðanin bað um seinastu revisiónserklæring, og Almannastovan hefur sent okkum “Systemrevisionens erklæring for 2010” dagfest 7. mars 2011. Almannastovan er ikki nevnd í erklæringini. Talan er um eina váttan um “at samlede system-, data- og driftssikkerhed på Elektron er og fungerer betryggende”.

Almannastovan hefur kunnað okkum um, at váttanin einans er galdandi fyri peningastovnar, men umfatar eisini grundleggjandi trygdarviðurskipti á Elektron. Váttanin umfatar tó ikki serlig viðurskipti viðvíkjandi generellum kontrollum relaterað beinleiðis til Almannastovuna ella skipanir hjá Almannastovuni.

Vandi fyri mistøkum og sviki

Vísandi til altjóða grannskoðanarstandard skal grannskoðanin spyrja leiðsluna, um hon hefur mettt um vandan fyri, at størvegis skeivleikar eru í roknskapinum, tað veri av mistøkum ella sviki.

Stjórin vísti á, at Almannastovan hefur skrivligar mannagongdir, sum siga, hvussu farið skal verða fram, er illgruni um svik. Skjalið við mannagongdunum liggur á intranetinum hjá Almannastovuni. Sambært stjóranum, hefur hon ikki nakran varhuga av ella illgruna um svik á stovninum.

8.2 Barnavernd (LG 2010/212-0213)

Í frágreiðing til lögtingsgrannskoðaranna í október 2010 umrøddu vit í einum broti grannskoðan av útreiðslum til barnavernd. 30. august 2011 legði landsstýrismaðurin frágreiðing fyri Løgtingið “um endurskoðan av barnaverndarlógini”.

Endurskoðan av lógini

Sambært § 84 í LI. nr. 18/2005 “um barnavernd” skal landsstýrismaðurin eftir 5 árum leggja fyri Løgtingið frágreiðing um, hvørt lógin virkar eftir ætlan, og um broytingar eiga at verða gjørdar í skipanini.

Sambært viðmerkingunum til lógargreinina er “ætlanin, at arbeiðið við at endurskoða skipanina skal byrja 5 ár eftir, at lógin er sett í gildi. Hetta fyri at meta um, hvørt lógin virkar eftir ætlan, ella um, hvørt broytingar skulu gerast fyrst at betra um skipanina. Eftir at lógin hevur virkað í 5 ár, eru tær ymisku skipanirnar komnar rættliga í gongd, og møguligt er tí at eftirmaeta skipanina. Endurskoðanin skal fara fram í samstarvi við kommunufeløgini og aðrar partar í málinum.”

30. august 2011 legði landsstýrismaðurin frágreiðing fyri Løgtingið “um endurskoðan av barnaverndarlógini” (Lm. nr. F- 2/2011).

Uppalingarískoyti

Við heimild í K. nr. 85 frá 8. september 2007 “um uppalingarískoyti”, kann Høvuðsbarnaverndarnevndin áleggja foreldrum gjald í sambandi við umsorganaryvirtøku av barni teirra. Er eitt barn sett á stovn hjá landinum ella á annan stovn, har landið ber útreiðslurnar, er tað landið, ið hevur rættin til uppalingarískoytið.

Sambært skrivstovuni hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini var tað ikki enn eydnast teimum at skipa eina mannagongd at krevja inn uppalingarískoyti, men tey vildu tryggja, at tað fór at verða gjørt í 2010. Sum Landsgrannskoðanin dugir at síggja, er onki uppalingarískoyti kravt inn í 2010 frá foreldrum, har barn teirra er sett á stovn uttanlands.

Í skrivi í januar 2010 til Almannamálaráðið gjørdi skrivstovan hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini vart við, at kunngerðin var trupul at umsita, tí so nógvir partar eru í málunum. Teir eru:

- barnaverndartænasturnar biðja foreldrini greiða frá inntøkugrundarlagnum,
- foreldrini ella Barnaverndartænastan skal seta seg í samband við TAKS, fyrst at fáa skjalprógvað inntøkugrundarlagið,
- skrivstovan hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini skal kanna, um grundarlag er fyrst at áleggja foreldrum at gjalda uppalingarískoyti,
- veitingardeildin á Almannastovuni skal kanna, um foreldrini fáa veitingar frá Almannastovuni, ið møguliga skulu verða steðgaðar,
- avvarðandi økisdeild á Almannastovuni skal eisini hava boð, skulu tey steðga einari møguligari veiting, og
- fíggjardeildin á Almannastovuni skal krevja peningin inn frá foreldrunum.

Tað hevur víst seg at vera ein tung og kostnaðarmikil leið at fara eftir hesum gjaldinum, sum krevur nógva orku og tíð hjá fleiri deildum. Henda mannagongd er ikki

at meta sum ein skjótur, skynsamur ella úrslitagóður leistur, vísti skrivstovan hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini á.

Høvuðsbarnaverndarnevndin hevur gjørt vart við, at tað er ikki neyðugt, at tey eru partur av spurninginum um uppalingarískoyti. Høvuðsbarnaverndarnevndin hevur ongan serligan førleika at viðgera slík mál, og tey halda ikki, at tað er ein spurningur, sum tey skulu taka støðu til.

Skrivstovan hjá Høvuðsbarnaverndarnevndini heitti á Almannamálaráðið at umhugsa ein einfaldari leist, fyri at fáa fatur á uppalingarískoytunum.

Í september 2010 kunnaði landsstýrismaðurin um, at ætlanin var at viðgera málið í sambandi við, at barnaverndarlógin verður endurskoðað.

Í frágreiðingini “um endurskoðan av barnaverndarlógini” verður mett, *“at greinarnar eiga at strikast. Um undirtøka ikki er fyri at strika greinarnar, eiga tær at gerast einfaldar at umsita, t.d. soleiðis at uppalingarískoyti frá foreldrum verður álagt sambært lógini um rættarstöðu barnanna. Hetta hevur við sær, at øllum foreldrum verður álagt at rinda vanliga barnagjaldið óansæð inntøku, og teimum, sum hava høga inntøku, verður álagt at rinda hækkað barnagjald.”*

Børn á stovn uttanlands

Í § 33, stk. 3, í barnaverndarlógini er ásett, at *“í serligum førum, tá ið talan er um sera trupul børn, ið ikki kunnu fáa nøktandi stovnspláss í Føroyum, kann landsstýrismaðurin loyva, at børn verða sett á stovn uttanlands”*. Talan er um børn við m.a. álvarsomum atferðartrupulleikum, psykiatriskum diagnosum og fjøltáttaðum trupulleikum, sum krevja námsfrøðiliga/sernámsfrøðiliga, sálarfrøðiliga og/ella medisinska viðgerð.

Landsgrannskoðanin kunnaði seg um innanhýsis mannagongdina hjá Almannamálaráðnum, tá ið tilmæli koma frá Høvuðsbarnaverndarnevndini, og kannaði, at mannagongdir tryggja, at ongi børn verða sett á stovn uttanlands, uttan við loyvi frá landsstýrismanninum. Landsgrannskoðanin hevði onki at finnst at.

Landsgrannskoðanin ivast tó í, um landsstýrismaðurin veruliga hevur nakað val, tá ið hann skal taka støðu til at loyva at senda børn á stovn uttanlands.

Í september 2010 boðaði landsstýrismaðurin frá, at í sambandi við, at barnaverndarlógin verður endurskoðað, fer mannagongdin viðvíkjandi § 33, stk. 3, at verða viðgjørd.

Í frágreiðingini “um endurskoðan av barnaverndarlógini” ivast arbeðsbólkurin í, hví tað stendur í lógini, at landsstýrismaðurin kann loyva, at børn verða sett á stovn uttanlands. Tað hevur ikki eydnast arbeðsbólkinum at finna nakra grundgeving fyri hesari áseting.

Arbeðsbólkurin heldur, *“at Høvuðsbarnaverndarnevndin hevur fakligu førleikarnar at meta um, hvørt tilmælt plássið er rætta tilboðið til barnið. Landsstýrismaðurin hevur ikki somu førleikar. Harafturat leingir tað um málsviðgerðina av málinum, at málið skal til landsstýrismannin til góðkenningar. Tískil verður mett, at § 33, stk. 3 eigur at strikast, soleiðis at Høvuðsbarnaverndarnevndin kann taka endaliga avgerð, eisini tá ið børn skulu á stovn uttanlands. Viðmerkjast skal, at tað er avvarðandi barnaverndar-*

tænasta, ið ger avtalu við útlenska stovnin um at taka ímóti barninum, og hvat innihaldið í uppihaldinum skal vera. Avtalan er viðlögð tilmælinum til Høvuðsbarnaverndarnevndina.”

“Eisini eigur føroysk kunngerð at gerast um viðurskiftini millum føroysku og dansku myndugleikarnar, tá ið barn verður sett á stovn í Danmark av føroyskum myndugleikum, svarandi til dansku kunngerðina “om besøgsrejsende og ophold i Danmark og Færøerne i tilbud i boformer”. Heimild er í § 79 í barnaverndarlógini at gera slíkar ásetingar í kunngerð.

Til tess at landsstýrismaðurin kann fylgja við í, hvussu nógv børn verða sett á stovn uttanlands og hví, kann landsstýrismaðurin áleggja Høvuðsbarnaverndarnevndini at senda honum frágreiðing hesum viðvíkjandi hálva hvørt ár.”

8.3 Meginskrivstovan fyri Nærverkið (LG 2010/212-0216)

Í frágreiðing til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2008 umrøddu vit í einum broti grannskoðan av Meginskrivstovuni fyri Nærverkið. Niðan fyri hava vit tikið samanum, hvat síðani er hent.

Roknskaparreglugerð

Meginskrivstovan hevur eina roknskaparreglugerð frá mars 2006, ið varð send Almanningaráðnum at góðkenna. Ráðið hevur ikki enn góðkent reglugerðina.

Í august 2011 hevur landsstýrismaðurin greitt frá, at arbeiðið at dagføra roknskaparreglugerðina hevur verið seinkað av, at figgjarstjórin í Nærverkinum var farin úr starvi, og nýggjur figgjarstjóri varð settur 1. februar 2011. Nærverkið arbeiðir við málinum, og væntandi verður dagført uppskot sent Almanningaráðnum seinni í heyst (2011).

KT-viðurskifti

Í juli 2005 sendi Meginskrivstovan Dátueftirlitinum “umsókn um góðkenning av telduskráum (visitatiónsskipanin)”. Í stuttum skrivi 31. august 2005 svaraði Dátueftirlitið soleiðis: “Sagt skal vera frá, at Dátueftirlitið hevur móttikið umsókn tygara. Vegna stóra arbeiðsbyrðu og starvsfólkatal á 1,25 ber ikki til at siga, nær umsóknin verður viðgjørd”.

Í september 2010 greiddi landsstýrismaðurin frá, at av tí at skipanin var so gomul og ótíðarhóskandi, var Nærverkið í holt við at dagføra Visitatiónsskipanina. Nærverkið hevði tí ikki mint Dátueftirlitið á málið, men fór at skriva eina nýggja umsókn til Dátueftirlitið í sambandi við dagførdu skipanina.

Í august 2011 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at Dátueftirlitið hevur góðkent nýggju visitatiónsskipanina.

8.4 Gjald fyrí náttarvaktir á eldrasambýlum (LG 2010/212-0216)

Í skrivi til Almennamálaráðið í janúar 2011 reisti landsgrannskoðanin spurningin um heimildina fyrí, at kommunur endurrinda landinum lönir til náttarvaktir á eldrasambýlum, vísandi til § 32, stk. 4, í forsorgarlógini, har landsstýrismaðurin kann áseta reglur um at stovnseta og reka sambýli.

Í mars 2011 legði landsstýrismaðurin fram uppskot til broytingar í forsorgarlógini. Uppskotið hevði til endamáls at fáa eina greiða áseting um, at kommunurnar rinda fyrí náttarvaktir á eldrasambýlum. Uppskotið varð samtykt 14. mai 2011.

Høvuðsregla um útreiðslur sambært forsorgarlógini

§ 40, stk. 1, í forsorgarlógini ásetir, at landskassin rindar útreiðslur sambært forsorgarlógini. Í stk. 2 og 3 verður ásett, at kommunurnar rinda sjálvar umsitingarútreiðslur hjá kommunalum sosialum deildum og útvega hølir til heimarøktina og skúlalæknaskipanina.

Skipanin við náttarvaktum á sambýlum

Hóast ásetingina í § 40, stk. 1, hava kommunurnar, sum eiga eldrasambýlini, endurrindað landinum lönir til náttarvaktir á sambýlum. Nærverkið sendir kommununum rokningar fyrí náttarvaktirnar. Tað verður gjørt við heimild í § 11, stk. 1, í K. nr. 67/2006 v.s.b. “um eldrasambýli”, sum ásetir:

“Heimarøktin letur starvsfólk til dag-, kvøld-, og náttarvakt og fyrisitur røktina á heiminum. Kommunan rindar náttarvakt sambært rokning frá heimarøktini.”

Kunngerðin er gjørd vísandi til heimild í § 32, stk. 4, í forsorgarlógini, sum er soleiðis orðað:

“Landsstýrismaðurin kann áseta reglur um stovnsetan og rakstur av stovnum og sambýlum fyrí persónar, ið ikki kunnu klára seg í egnum heimi vegna teirra heilsustøðu.”

Greinin kom inn í lógina, tá ið forsorgarlógin varð broytt sambært LI. nr. 76/1997 “um broyting í lóg um almenna forsorg”.

Í almennu viðmerkingunum til lógaruppskotið stendur:

“Tann 27.10.92 samtykti landsstýrið, at heilsusystra-, heimasjúkrasystra- og heimahjálparskipanin skuldu leggjast saman til ein stovn, kallaður Heimarøktin.

Landsstýrið niðursetti í hesum sambandi ein arbeìðsbólk til at dagføra lógir og kunngerðir á umráðnum. Omanfyrinevnda lógarbroyting er partur av hesum arbeìði, og tillagar sostatt lógina soleiðis, at hon svarar til núverandi Heimarøktarskipan.”

Í viðmerkingunum til § 32, stk. 4, stendur, at lógarbroytingin hevur ikki samband við dagføring av lógum innan Heimarøktina, men greinin verður broytt “fyrí at fáa eina greiðari heimild til at seta á stovn eldrasambýli”.

Landsgrannskoðanin helt tað vera eina víða tulkning av “áseta reglur um ... rakstur”, at landsstýrismaðurin kundi brúka hana til at áleggja kommunum at gjalda fyrí náttarvaktir.

Í febrúar 2011 er landsstýrismaðurinn samdur við Landsgrannskoðanina, at tað er ein sera við tulkning, serliga tí at forsorgarlógin annars hevur greiðar ásetingar um frávik frá § 40, stk. 1.

Undantøk frá § 40, stk. 1, í forsorgarlógini

Hóast ásetingina í § 40, at útreiðslur sambært forsorgarlógini verða rindaðar av landskassanum, ber til at gera serligar ásetingar um, at kommunurnar skulu rinda fyri útreiðslur. Tað er til dømis gjørt í § 9, stk. 4, í forsorgarlógini, sum ásetir, at kommunurnar afturrinda landskassanum tær útreiðslur, ið standast av, at Almennastovan veitir fyribils hjálp vegna vantandi barnaansing.

Ongin tilíki serlig áseting er í forsorgarlógini um at endurrinda fyri nátturvaktir á eldrasambýlum.

Undantøk kunnu eisini vera, um landið hevur gjørt avtalur við kommunurnar, sum binda tær til at rinda fyri nátturvaktirnar. Landsgrannskoðanin veit ikki um, og hevur heldur ikki kannað, um slíkar avtalur finnast.

Í febrúar 2011 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at Almennamálaráðið veit ikki um nakrar ítøkiligar avtalur við kommunur. Talan er um siðvenju frá seinni helvt í nítiárunum. Tá hevði § 40 í forsorgarlógini eitt annað orðaljóð, sum ikki var í andsøgn við siðvenjuna. Siðvenjan hevur hildið fram, men spurningur kann verða settur við, hvørt hon kann standa einsamøll, eftir at forsorgarlógin varð broytt í mai 2000, tá ið § 40, stk. 1, fekk tað orðaljóðið, sum hon hevur í dag.

Uppskot um at broyta § 40, stk. 1

Í 2007 gjørdi landsstýrismaðurin í almannamálum eina roynd at broyta § 40. Í oktober 2007 legði hann fyri Løgtingið uppskot til løgtingslóg um broyting í lóg um almenna forsorg, har m.a. varð skotið upp, at § 40, stk. 1, skuldi verða orðað soleiðis:

“Útreiðslur sambært hesari lóg verða rindaðar av landskassanum. Undantikið frá hesum er gjald fyri nátturvakt á eldrasambýlum, og útreiðslur fyri fyribils hjálp vegna vantandi barnaansing sambært § 9, stk. 4.”

Í almennum viðmerkingunum varð m.a. sagt:

“Seinasta broytingin í uppskotinum hevur til endamáls at fáa samsvar millum eina ávísa áseting í forsorgarlógini og galdandi regluverk og fyriskipanir viðvíkjandi eldrasambýlum. Síðani seinni helvt av 90-unum hava tær kommunur, ið eiga og reka eldrasambýli, rindað fyri nátturvaktina á sambýlunum eftir rokning frá Nærverkinum. Henda siðvenja er síðan staðfest í galdandi kunngerð um eldrasambýli, sum hevur heimild í § 32, stk. 4 í forsorgarlógini. Til tess at ósamsvar ikki skal vera millum rættarreglur, ið eru knýttar at forsorgarlógini, verður skotið upp at broyta orðingina í § 40 soleiðis, at allur ivi verður burturbeindur.”

Lóggaruppskotið fall burtur, tí løgtingsval varð skrivað út 6. desember 2007.

Uppskot verður aftur lagt fyri Løgtingið

Í mars 2011 legði landsstýrismaðurin enn einaferð uppskot fyri løgtingið um broytingar í forsorgarlógini – Lm.nr. 159/2010. Sambært almennum viðmerkingunum til uppskotið hevði uppskotið til endamáls at fáa greiða áseting um, at kommunurnar skulu rinda fyri nátturvaktina á eldrasambýlunum. Til tess at ósamsvar ikki skuldi vera millum

rættarreglur, ið vóru knýttar at forsorgarlógini, varð skotið upp at broyta orðingina í § 40 soleiðis, at allur ivi varð burturbeindur.

Almannamálaráðið helt tað vera ruddiligast og rættast, at ásetingarnar um, hvør rindar fyri hvørja útreiðslu sambært lógini, vóru at finna á einum stað. Ásetingin í § 9, stk. 4, um fyribils hjálp vegna vantandi barnaansing varð tí strikað og er sett óbroytt innaftur sum stk. 4 í § 40, tó við teirri broyting, at heitið Toll- og Skattstova Føroya er broytt til TAKS.

Í § 40, stk. 5, verður nú ásett, at kommunurnar afturrinda landskassanum útreiðslur til náttarvakt á eldrasambýlum, so í framtíðini er allur ivi um henda spurning beindur av vegnum.

Uppskotið varð samtykt 14. mai 2011.

8.5 Pensjónir til føroyingar á stovni í Danmark (LG 2010/212-0216)

Í fleiri ár eru so at siga ongi krøv goldin í sambandi við endurgjald av pensjónum.

Beskæftigelsesministeriet í Danmark hevur ikki sett nakrar reglur í kunngerð. Landsgrannskoðanin setti tí í september 2009 spurningin, um donsku kommunurnar hava nakað rættarligt krav til endurgjald.

Landsstýrismaðurin helt tá, at danskar kommunur hava eitt rættarligt krav um at fáa pensjónina endurgoldna.

Almannamálaráðið hevur í apríl 2011 broytt støðu, og hevur boðað Nærverkinum frá, at tey skulu ikki rinda donskum kommunum endurgjald.

Sambært viðmerkingunum til “Lov nr. 315 af 17. maj 1995 om sociale ydelser på Færøerne” skal landskassin endurrinda donskum kommunum pensjónsútreiðslur fyri føroyingar á stovni í Danmark, og síðani 1995 hevur landið endurrindað hesar útreiðslur. Talan hevur verið um 10 fólk, hóast eini 25 - 30 fólk hava verið á stovni í Danmark hesi árini. Árligu endurgjaldsútreiðslurnar lógu um 1 mió.kr. tey fyrstu árini.

Árini 2007 - 2009 vórðu um 100 - 200 t.kr. endurrindaðar hvørt árið, og í 2010 vórðu bert 206 t.kr. endurrindaðar til eina kommunu í Danmark.

Allarhelst hevur strukturreformurin í Danmark 1. januar 2007, tá ið 271 kommunur vórðu lagdar saman til 98 kommunur, havt við sær, at kravið um endurgjald fyri pensjónir onkursvegna er “gloymt” í donsku kommununum.

Í § 54 í “Lov om social pension” og í § 52 í “Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v.” er m.a ásett:

“Beskæftigelsesministeren fastsætter efter aftale med Færøernes landsstyre regler om afholdelse af udgifter til pension efter denne lov til personer, der på foranledning af færøske sociale myndigheder får ophold i Danmark.

Uenighed mellem færøske sociale myndigheder og danske sociale myndigheder om deres forpligtelser efter disse regler afgøres af Ankestyrelsen”

Í september 2009 settu vit spurningin, um donsku kommunurnar hava nakað rættarligt krav til endurgjald av pensjónum, eftirsum Beskæftigelsesministeriet ikki hevur ásett nakrar reglur.

Í november 2009 helt landsstýrismaðurin, at hóast reglur ikki eru ásettar í danskari kunngerð, hava danskar kommunur eitt rættarligt krav um at fáa pensjón endurgoldna. Føroyskir myndugleikar hava samábyrgd av, at pensjónisturin býr í Danmark, tískil mugu føroyskir myndugleikar halda tær útreiðslur, sum standast av pensjónini. Harafturat hava danskar kommunur í fleiri ár fingið útreiðslur til pensjón endurgoldnar.

Almannamálaráðið hevur síðani vent sær til danska Pensionsstyrelsen, ið hevur boðað frá, at danskar kommunur ikki hava heimild at senda endurgjaldskrøv til føroyskar myndugleikar fyri pensjónir til føroyingar á stovni í Danmark, tí ongar reglur eru gjørdar.

Í apríl 2011 hevur Almannamálaráðið álagt Nærverkinum at boða donsku kommununum frá, at pensjónin verður ikki endurgoldin vísandi til, at ongar reglur eru ásettar. Kommunurnar hava tó møguleika at kæra málið til Ankestyrelsen.

8.6 Reglur um endurbúgving o.a. (LG 2010/212-0217)

Í uppskotum til samtyktar um at góðkenna landsroknskapin hava Løgtingsgrannskoðararnir ferð eftir ferð átalað, at landsstýrismaðurin ikki hevur ásett reglurnar á hesum týðandi øki, har nógur peningur verður brúktur. Reglurnar eru framvegis ikki ásettar.

Meira enn 20 ár eru liðin, síðani Landsgrannskoðanin fyrstu ferð heitti á Landsstýrið um at áseta gjøllari reglur um stuðul til endurbúgving o.a.:

- Í uppskotum til samtyktar um at góðkenna landsroknskapin hava løgtingsgrannskoðararnir ferð eftir ferð átalað, at landsstýrismaðurin ikki hevur ásett reglurnar á hesum týðandi øki, har nógur peningur verður brúktur.
- Landsgrannskoðanin hevur í fleiri frágreiðingum víst á nógv ivamál viðvíkjandi umsitingini á Almannastovuni av endurbúgvingini, og hevur víst á, at ein orsök til ivamálini er, at reglur vanta.
- Trivnaðarnevndin helt eisini í oktober 2007, at tað var ikki nøktandi, at ongar neyvari reglur vóru ásettar um endurbúgving. Nevndin vísti á, at tað skapti iva um rættarstöðu borgarans.
- Føroya Kærustovnur hevur í årsfrágreiðingum sínum seinastu árin víst á, at tað er serliga átrokandi at fáa ásett reglur um endurbúgving. Kærustovnurin vísir á, at kærumál á økinum eru serstakliga ring at eftirkanna, av tí at ongar reglur finnast, og tí er Almannastovan eisini í stóran mun noydd at áseta innanhýsis reglur, fyri yvirhvør sjálv at kunna umsita lógirnar.
- Løgtingsins Umboðsmaður heitti eisini á landsstýrismannin í juli 2008, at áseta meira útgreinaðar reglur á endurbúgvingarøkinum.
- Í september 2009 boðaði landsstýrismaðurin frá, at eitt av fremstu málunum hjá landsstýrismanninum var at virka fyri, at arbeiðsmarknaðurin skuldi vera rúmligari, og í tí sambandinum ætlaði landsstýrismaðurin at endurskoða og fáa ásett greiðari reglur fyri skipanum av týðningi fyri rúmliga arbeiðsmarknaðin, herundir skipanini fyri endurbúgving og vardum størvum. Arbeiðið var liður í at

endurskoða forsorgarlógina. Ætlanin var at fara undir hetta arbeiði á heysti 2009, og skuldi tað vera liðugt á heysti 2010.

Í september 2010 greiddi landsstýrismaðurin frá, at gongd var sett á arbeiðið at endurskoða skipanina við endurbúgving og vardum størvum sambært §§ 18 og 18a í forsorgarlógini. Eftir ætlan skuldi uppskot hesum viðvíkjandi verða sent til hoyringar í desember 2010.

Í juli 2011 hevur landsstýrismaðurin kunnað um, at hann síðsta árið hevur arbeitt við einari nýggjari lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk, sum skal koma í staðin fyri §§ 18 og 18a í forsorgarlógini. Eftir ætlan skuldi uppskotið verið farið til hoyringar, men seinkingar hava verið í málinum. Væntandi verður uppskot til nýggja lóg klárt at senda til hoyringar fyrst í komandi tingsetuni.

Samanumtikið kann Landsgrannskoðanin bara enn eina ferð staðfesta, at ongar útgreinaðar reglur eru á endurbúgvingarøkinum.

8.7 Vantandi dagføring av forsorgarlógini (LG 2010/212-0217)

Síðani nítíárin hava skiftandi landsstýrismenn í almannamálum boðað frá, at teir hava arbeitt við nýggjari lóggávu, og at øll almannalóggáva fór at verða lagað til føroysk nútíðarviðurskifti innan fyri stutta tíð.

Ábøtur eru framdar í verandi forsorgarlóg, men enn er onki lógaruppskot lagt fyri Løgtingið um nýggja forsorgarlóg.

Í uppskoti til samtyktar um at góðkenna landsroknskapin fyri fíggjarárið 2009, sum Løgtingið samtykti 3. mai 2011, átalau Løgtingsgrannskoðararnir harðliga, at so lítið ítøkiligt hendir við at gera nýggja forsorgarlóg, hóast hesir trupulleikar hava verið umrøddir í frágreiðingum í árávís.

17. mai 1995 kom í gildi “Lov om sociale ydelser på Færøerne”. Talan er um rammulóg, sum áleggur/heimilar heimastýrinum at lóggeva á almannatøkinum. Sambært rammulógini verða gomlu dansku almannalóginar í gildi, til nýggjar løgtingslógir loysa tær av.

Undir samráðingunum við dansku stjórnina í november 1995 varð m.a. avtalað, at nýggj almannalóggáva skuldi verða lögð fyri Løgtingið í 1996/97. Í avtaluni við dansku stjórnina í juni 1998 vórðu tíðarfreistirnar broyttar.

Síðani hava skiftandi landsstýrismenn í almannamálum boðað frá, at teir hava arbeitt við nýggjari lóggávu, og at øll almannalóggáva fór at verða lagað til føroysk nútíðarviðurskifti innan fyri stutta tíð. Ábøtur eru framdar í verandi forsorgarlóg, men enn er onki lógaruppskot um nýggja forsorgarlóg lagt fyri Løgtingið.

Í september 2009 kunnaði landsstýrismaðurin um, at hann á landsstýrisfundi í desember 2008 hevði fingið undirtøku fyri at fara undir arbeiðið at gera eina nýggja forsorgarlóg. Leisturin var í høvuðsheitum at fylla út verandi heimildir fyri kunngerðum í forsorgarlógini, og at endurskoða tilknýttar lógarásetingar stigvíst. Endurskoðan av tilboðum til børn við breki varð skipað í sjálvstøðuga verkætlan, og somuleiðis varð arbeiðið at endurskoða tilboð til eldri og til fólk við breki skipað í sjálvstøðuga verkætlan.

Í september 2010 greiddi landsstýrismaðurin frá, at Løgtingið samtykti í desember 2009 nýggja § 18b í forsorgarlógini um hjálparráð, við gildiskomu 1. apríl 2010. Gongd er sett á arbeiðið at endurskoða skipanina við endurbúgving og vardum størvum sambært §§ 18 og 18a í forsorgarlógini. Eftir ætlan verður uppskot hesum viðvíkjandi sent til hoyringar í desember 2010.

Landsstýrismaðurin kunnaði eisini um, at eftir ætlan fór arbeiðið við at endurskoða §§ 9 og 13 í forsorgarlógini í gongd í 2011.

Landsstýrismaðurin ásannaði, at enn er langt á mál í verkætlanunum at endurskoða tilboð til børn við breki, og tilboð til eldri og vaksin við serligum tørvi. Landsstýrismaðurin helt tað tí ikki vera møguligt, at nýggj løgtingslóg um forsorg verður lögð fyrri Løgtingið til várs í 2011.

Í juli 2011 hevur landsstýrismaðurin boðað frá, at arbeitt hevur verið síðsta árið við endurbúgving og vardum størvum, og væntandi verður uppskot til lóg um arbeiðsfremjandi tiltøk sent til hoyringar fyrst í komandi tingsetu. Lógin um arbeiðsfremjandi tiltøk skal koma í staðin fyrri §§ 18 og 18a í forsorgarlógini.

Av tí, at arbeiðið við endurbúgving og vardum størvum hevur drigið út, væntast ikki at gongd kemur á arbeiðið við at endurskoða §§ 9 og 13 í forsorgarlógini fyrr enn seinni í 2011.

Landsstýrismaðurin heldur tað ikki vera møguligt, at arbeiðið við at endurskoða tilboð til børn við breki og tilboð til eldri og vaksin við serligum tørvi kann byrja fyrr enn í 2012.

8.8 Miðal fyriritðarpensjón (LG 2010/212-0218)

Landsgrannskoðanin hefur í 2011 grannskoðað útreiðslurnar av miðal fyriritðarpensjónini, vísandi til at útreiðsluvøksturin og talið á fólki, sum fáa fyriritðarpensjón, ikki vísir somu rákgongd.

Okkara niðurstøða er, at ongin orsök er til at halda, at samsvar ikki er millum útgoldnu upphæddirnar og talið á teimum, sum fáa miðal fyriritðarpensjón.

Samanumtikið hefur Landsgrannskoðanin onki at finnast at. Vit hava tó nøkur tilmæli um innaneftirlit, sum Almennastovan stórt sæð tekur undir við.

Útreiðslurnar til fyriritðarpensjón eru í fíggarlógini og landsroknskapinum skrásettar á høvuðskontu 12.21.8.05 "Fyriritðarpensjón (Lógarbundin játtan)". Í talvuni niðan fyri eru roknskapartølini víst fyri høvuðskontu 12.21.8.05 árinum 2006 – 2010.

	1.000 kr.				
	2006	2007	2008	2009	2010
Hægsta fyriritðarpensjón	88.685	89.886	97.913	113.668	124.475
Miðal fyriritðarpensjón	89.237	86.202	95.322	93.947	91.742
Lægsta fyriritðarpensjón	33.138	32.423	41.091	45.011	44.148
Avlamisveiting	2.488	2.573	2.620	2.877	3.291
Læknaváttanir	391	318	874	1.303	643
Tilsamans	213.939	211.402	237.820	256.806	264.299

Roknskapartølini fyri miðal fyriritðarpensjónina vísa eina øking í útreiðslunum 2007-2008 frá 86,2 mió.kr. til 95,3 mió.kr. ella 9,1 mió.kr. Árinum 2008-2009 vísa tølini eina minking úr 95,3 mió.kr. til 93,9 mió.kr. ella 1,4 mió.kr.

Talið á teimum, sum hava fingið miðal fyriritðarpensjón, er árinum 2007-2008 økt úr 873 til 875 ella við tveimum persónum. Árinum 2008-2009 er hinvegin talan um eina minking, úr 875 til 870 ella fimm fólk.

Miðal fyriritðarpensjón verður goldin út við heimild í LI. nr. 48/1999 um almennapensjónir. Útreiðslurnar til miðal fyriritðarpensjón eru settar saman av fleiri gjøldum:

- grundupphædd,
- viðbót,
- avlamisviðbót,
- hjálparviðbót,
- røktarviðbót,
- barnaviðbót,
- skiftisupphædd,
- lummapeningi,
- læknaváttanum, og
- fleiri sløgum av persónligum viðbótum.

Skrásetingarnar í Búskaparskipan landsins vísa, at størsti vøksturin frá 2007-2008 stendst av, at útgjöldini til grundupphæddir hækka, úr 40,7 mió.kr. í 46,8 mió.kr., meðan tey lækka í 2009 í 46,5 mió.kr.

Munur er á upphæddunum, sum eru skrásettar í Búskaparskipan landsins og Viðskiftafólkaskipanini (VFS-skipanini). Talan er m.a. um bókingar, sum eru skrásettar í Búskaparskipan landsins, men ikki í VFS-skipanini. Vit hava í hesum umfari ikki gjørt gjøllari kanningar av mununum. Eftirsum samlaðu tølini vísa somu rákgongd, sum tølini fyri grundupphæddina, hava vit valt at grannskoða við støði í útgoldnu grundupphæddunum.

Lógarbroytingar o.a.

Niðan fyri hava vit gjørt eitt yvirlit yvir upphæddir, lógarbroytingar o.a., sum ávirka støddina á útgjaldinum til pensjónistin.

Javning av pensjón

Grundupphæddin, sum verður latin miðal avlamispensjónistum, verður við kunngerð javnað á hvørjum ári. Árliga upphæddin sæst á talvuni niðanfyri:

	2007	2008	2009
Grundupphædd fyritiðarpensjón – støk	63.300	65.832	67.812
Grundupphædd fyritiðarpensjón – gift hvør	50.304	52.320	53.892

kr.

Veitingarnar verða javnaðar á hvørjum ári sambært LI. nr. 107 frá 22. desember 1999 “um áseting og javning av almannaveitingum, við seinni broytingum”. Í 2008 varð javnað við 4%, og í 2009 við 3%.

Lógarbroyting

Sambært LI. nr. 112 frá 11. desember 2007 “um broyting í løgtingslóg um almannapensjónir”, eru broytingar framdar, sum hava ávirkað útgjaldið á miðal fyritiðarpensjón.

Frá 1. januar 2008 er móttrokingin í pensjónini av inntøku omanfyri frádráttarfríu upphæddina broytt frá 60% til 30%. Endamálið við broytingini var, at tað betur skuldi loysa seg hjá fyritiðarpensjónistum at arbeiða.

Sambært viðmerkingunum til lógaruppskotið um at broyta úttrokingina (Lm. 71/2007) varð roknað við meirútgjaldi í 2008 á 2.800 t.kr. (til 120 fólk).

Stórt tal av eftirgjöldum

Í viðmerkingunum í uppskoti til eykajáttanarlóg fyri september 2007 varð víst á, at í 2006 hevði Almanastovan avgreitt meira enn 100 gamlar umsóknir um fyritiðarpensjónir. Tað hevði havt við sær eykaútreiðslur í 2006. Færri miðal fyritiðarpensjónistar vóru í 2007, og tað fór at hava við sær lægri útreiðslu.

Í uppskotinum til eykajáttanarlóg november 2008-2, sum ikki varð samtykt, varð kunnað um, at talið á persónum, sum finga hægstu og miðal fyritiðarpensjón, var økt, og at munandi eftirgjöld høvdu verið í 2008, umframt at nógvar umsóknir vóru til viðgerðar.

Roknskapartöl, samanborin töl BSL og VFS

Á talvuni niðan fyri eru roknskapartølini í Búskaparskipan landsins og tøluni úr VFS-skipanini hjá Almanastovuni árin 2007 – 2009. Talvan vísir, at try sløg av bókingum eru í Búskaparskipan landsins (BSL): Maskinellar bókingar, manuellar bókingar í debitor og/ella kreditor skipanini og aðrar bókingar í høvuðsbókhaldinum.

1.000 kr.

Bókingar í BSL	2007 BSL	2007 VFS	2008 BSL	2008 VFS	2009 BSL	2009 VFS
Maskinellar bókingar	83.591	82.777	91.001	90.391	90.737	90.261
<i>Herav grundupphædd</i>	<i>41.032</i>	<i>41.032</i>	<i>46.056</i>	<i>46.056</i>	<i>46.678</i>	<i>46.678</i>
Manuellar bókingar	2.525	-	2.721	-	3.555	-
<i>Herav grundupphædd</i>	<i>-332</i>	<i>-</i>	<i>-279</i>	<i>-</i>	<i>-25</i>	<i>-</i>
Manuellar bókingar í høvuðsbók	86	-	1.599	-	-345	-
<i>Herav grundupphædd</i>	<i>29</i>	<i>-</i>	<i>1.037</i>	<i>-</i>	<i>-81</i>	<i>-</i>
Miðal fyritiðarpensjón tilsamans	86.202	82.777	95.321	90.391	93.947	90.261
<i>Herav grundupphædd</i>	<i>40.729</i>	<i>41.032</i>	<i>46.814</i>	<i>46.056</i>	<i>46.572</i>	<i>46.678</i>

Sum sæst á talvuni, er ikki samsvar millum skrásettu upphæddirnar í báðum skipanunum. Upphæddirnar fyri maskinellar bókingar í Búskaparskipan landsins eru tær somu sum í VFS fyri grundupphæddir.

Sum nevnt frammanfyri, eru eisini munir í avstemmanini av grundupphæddini. Munirnir eru manuellar bókingar í Búskaparskipan landsins, sum ikki síggjast aftur í VFS-skipanini.

Almannastovan hevur víst á, at VFS-skipanin er ein skrásetingarskipan og ikki ein bókhaldsskipan, og tí hevur Almanastovan ikki lagt dent á at fáa upphæddirnar frá báðum skipanunum at stemma.

Almannastovan hevur ábyrgd av at roknskapurin er rættur, og tí hevur Landsgrannskoðanin mælt til, at Almanastovan javnan stemmar av skipanirnar.

Almannastovan hevur í september 2011 boðað frá, at hon tekur tilmælið til eftirtektar.

Samanbering millum 2007 og 2008

Við at samanbera útgoldnu upphæddirnar í 2007 og 2008 við skrásettu upphæddirnar sæst, at hóast talið á móttakarum er so at siga tað sama bæði árin, so veksur samlaða útgjaldið 12,2%.

	2007		2008		Munur
	Pers.	tkr.	Pers.	tkr.	
Móttakarar - bæði í 2007 og 2008	773	38.237	773	40.436	2.199
Móttakarar sum bara fáa í 2007	100	2.795			-2.795
Móttakarar sum bara fáa í 2008			102	5.620	5.620
Tilsamans	873	41.032	875	46.056	5.024

Talið á persónum, sum finga grundupphædd bæði í 2007 og 2008, er 773, meðan upphæddin er vaksin 5,8%, har prístalsjavnin er ein týðandi partur.

Í 2008 fingur tveir persónar fleiri grundupphædd enn í 2007. Nettohækkingin í krónum er 2.824.499 kr.

Samanbering millum 2008 og 2009

Samanberingin av útgoldnu/skrásettu upphæddunum í 2008 í mun til 2009 vísir ein vøkstur, 1,4%, sum er nógv minni, enn vøksturin frá 2007 til 2008.

	2008		2009		Munur
	Pers.	tkr.	Pers.	tkr.	
Móttakarar - bæði í 2008 og 2009	758	42.574	758	39.830	-2.744
Móttakarar sum bara fáa í 2008	117	3.482			-3.482
Móttakarar sum bara fáa í 2009			112	6.848	6.848
Tilsamans	875	46.056	870	46.678	622

Talið á persónum, sum fingur grundupphædd bæði árinum (758) er minna í mun til 2007/08, og upphæddin er minna 6,4%. Talið á teimum, sum bert fingur grundupphædd annað árið minnar úr 117 í 2008 niður í 112 í 2009, meðan nettohækkingin í krónum er 3.366.048.

Eftirgjöld

Móttakarar, sum hava fingið játtað miðal fyritiðarpensjón, fáa eftirgjældini góðin afturvirkandi. Myndin niðan fyri vísir yvirlit yvir eftirgjæld og tal á persónum.

1.000 kr.

	2007		2008		2009	
	Pers.	tkr.	Pers.	tkr.	Pers.	tkr.
Eftirgjæld (Ja)	94	2.121	124	3.294	132	4.483
Eftirgjæld (Nei)	7	-1	13	-150	11	-436
Tilsamans	101	2.120	137	3.144	143	4.047

Samanbering millum árinum 2007-2008 og 2008-2009 vísir, at talið á móttakarum, sum hava fingið eftirgjæld, er vaksið bæði tíðarskeiðini.

Stakroyndir

Landsgrannskoðanin hevur tikið 61 stakroyndir av útgoldnum grundupphæddum í miðal fyritiðarpensjón. Endamálið við stakroyndunum var, við samanberingum millum árinum 2007-2008 og 2008-2009, at lýsa einstøku hendingarnar. Eisini hava vit tikið serskildar stakroyndir av útgoldnum grundupphæddum fyri 2007, 2008 og 2009, umframt at stakroyndir eru gjørdar av interimútgjöldum (stakútgjald), sum snúgvá seg um eftirgjæld.

Í samanberingini millum 2007-2008, har móttakararnir hava fingið grundupphædd bæði árinum, kunnu hækkingarnar bólkast soleiðis:

- eftirgjæld vegna umrokning ella nýjttan,
- vanligur prístalsvøkstur,

meðan orsökina til lækkingina er:

- móttakarar, sum hava fingið eftirgjald í 2007, men ikki í 2008.

Í samanberingini millum 2008 og 2009 kunnu hækkingarnar bólkast soleiðis:

- uppstiga pensjón t.d. frá lægstu til miðal fyritiðarpensjón,
- prístalhækkingar,

meðan orsökina til lækkingina í 2009 í mun til 2008 er, at miðal fyritiðarpensjónistar eru blivnir fólkapensjónistar.

Í teimum førum, har ið grundupphædd er goldin út í 2007, men ikki í 2008, er tað tí, at móttakararnir eru blivnir fólkapensjónistar, eru deyðir, gjaldið er steðgað ella at teir hava fingið játtaða hægstu fyritiðarpensjón. Í teimum førum, tá ið grundupphædd er goldin út í 2008, men ikki í 2007, er talan um eftirgjöld og nýjttanir.

Í samanberingini millum 2008 og 2009, har grundupphædd bert er goldin út í 2008, er tað tí, at móttakararnir eru blivnir fólkapensjónistar, eru deyðir ella at gjaldið er steðgað. Í teimum førum, har ið grundupphædd bert er goldin út í 2009 er orsökina eftirgjöld og nýjttan ella hækkingar frá lægstu til miðal fyritiðarpensjón.

Stakroyndirnar av interimskýtgjöldunum vísa, at talan er um eftirgjöld av nýjttan.

Giro, kontur og gjaldingar

Almannastovan hevur tvær peningastovnskontur, har veitingar verða goldnar av. Onnur kontan verður bert nýtt til dagpeningaútgjöld, meðan hin verður nýtt til allar aðrar veitingar. Almannastovan hevur kunnað okkum um, at útgjöld fara umvegis heimabankan.

Áðrenn viku- og mánaðarligar veitingarnar verða goldnar út, kanna økis- ella deildarleiðarar upphæddirnar, meðan tað eru málsviðgerar, ið tølpa veitingarnar inn.

Tá ið útgjöldini eru leysgivin, góðkennir ein fulltrúi á Veitingardeildini koyringarnar og letur tær til Fíggjardeildina. Fíggjardeildin leggur koyringarnar inn á heimabankan, og áðrenn endaligu koyringina góðkennir Veitingardeildin tær enn einaferð.

Eru feilir í t.d. kontunummari, syrgir Veitingardeildin fyri, at økisleiðarin/deildarleiðarin ger neyðugu rættingarnar fyri síðani at gera koyringarnar eftir framman fyri nevnda leisti. Allar broytingar verða skjalfestar.

Á Fíggjardeildini eru altíð tveir persónar, sum leggja inn og vátta koyringina í heimabankanum.

Landsgrannskoðanin hevur sæð dømi um, at fráboðanir ikki altíð eru váttaðar av tveimum persónum, tá ið rættingar ella umbókingar koma frá umsitingini til bókhaldið.

Tilmæli

Landsgrannskoðanin heldur, at mannagongdirnar eru ikki nóg tryggar, tá ið rættingar ella umbókingar koma frá umsitingini til bókhaldið, og mælir tí til at seta í verk innaneftirlit, sum kann tryggja, at mistøk og/ella feilir ikki koma fyri.

Almannastovan hefur í september 2011 boðað frá, at mannagongdirnar verða broyttar, soleiðis at fráboðanir til bókhaldið um rættingar ella umbókingar verða avgreiddar við einum skjali við tveimum undirskriftum.

Landsgrannskoðanin mælti Almannastovuni til at umhugsa, hvørji innanhýsis eftirlit skulu til fyri at tryggja, at mistøk og/ella feilir ikki koma fyri í sambandi við rættingar/broytingar beint áðrenn koyringarnar í heimabankanum.

Almannastovan hefur í september 2011 boðað frá, at hon tekur tilmælið til eftirtektar, og fer sum skjótast, at gera mannagongdir til innanhýsis eftirlit.

Eisini mælti Landsgrannskoðanin til, at amboð vóru tøk hjá leiðsluni, so til ber at hava eftirlit við kontunumrum, sum veitingar/pensjónir verða goldnar á. Vit hava sæð, at eitt standardoyðublað finst til at skjalprógva broytingarnar í kontunumrum, men tað verður ikki altíð brúkt. Vit mæltu til at umhugsa onnur sjálvvirkandi eftirlit við kontunumrum, fyri at forða fyri sviki og mistøkum.

Almannastovan hefur í september 2011 gjørt vart við, at Almannastovan hefur eina sjálvvirkandi skipan.

Samanumtikið

Árini 2006 til 2007

Í 2006 avgreiddi Almannastovan fleiri enn 100 gamlar umsóknir um fyrítíðarpensjón, og tað hevði stóra eykaútreiðslu við sær tað árið. Í 2007 vóru færri miðal fyrítíðarpensjónistar, og tað gjørdi, at útreiðslurnar lækkaðu.

Árini 2008 til 2009

Broytingarnar í útgoldnu grundupphæddunum í 2008 eru í høvuðsheitum:

- javning av pensjónum,
- fleiri mál avgreidd í 2008 í mun til 2007, sum høvdu størri eftirgjald við sær, og
- ávirkanir av lógarbroytingum.

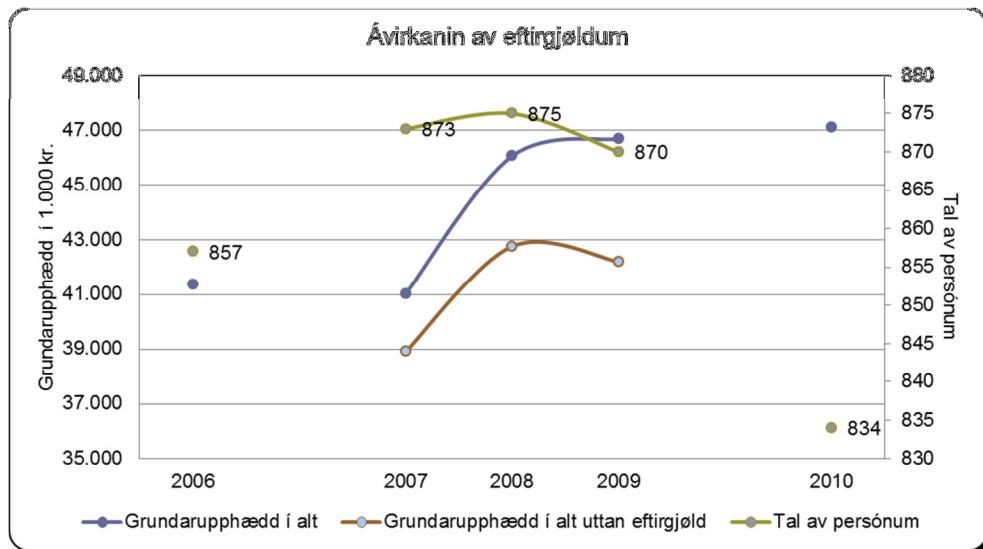
Tað samsvarar eisini við upplýsingarnar frá Almannamálaráðnum um, at talið á fólki, sum fáa hægstu og miðal fyrítíðarpensjón, er økt, og at munandi eftirgjöld hava verið í 2008, umframt at nógvar umsóknir vóru til viðgerðar.

Okkara stakroyndir vísa, at hækkingarnar árini 2007-2008 eru eftirgjöld vegna umrokning, nýjttan og vanligur prísvøkstur, meðan vøksturin 2008-2009 er hækkingar vegna uppstigan av pensjón frá lægstu til miðal fyrítíðarpensjón umframt prístals-hækkingar.

Lækkingarnar eru m.a., at pensjónin er steðgað við deyða, upphald ella flyting til aðra pensjón.

Stakroyndir av interimsútgjöldum vístu, at eftirgjöldini vegna nýjttan høvdu stóra ávirkan á, at upphæddirnar vuksu, hóast talið á brúkarum minkaði.

Strikumyndin niðan fyri vísir, hvørja ávirkan eftirgjøldini hava havt á grundupphæddina.

Tá ið hædd er tikin fyri vaksandi eftirgjøldunum árinum 2007 – 2009, vísir gongdin, at útgoldnu grundupphæddirnar í mun til talið á brúkarum fylgjast.

Niðurstøða

Landsgrannskoðanin hevur onga orsök til at halda, at samsvar ikki er millum útgoldnu upphæddirnar og talið á teimum, sum fáa miðal fyritiðarpensjón.

Tiknu stakroyndirnar bendu á, at skrásetingar- og roknskapartilfarið er fullfíggað, og at hendingarnar eru veruligar. Vit hava ikki roknað eftir, um einstøku veitingarnar eru rættar.

Samanumtikið hevur Landsgrannskoðanin onki at finna at. Vit hava tó nøkur tilmæli um innaneftirlit, sum Almannastovan stórt sæð tekur undir við.

9 Uttanríkismál

9.1 Uttanríkisráðið (LG 2010/216-0111)

Roknskaparviðurskipti

Landsgrannskoðanin heldur, at roknskaparviðurskiptini hjá Uttanríkisráðnum hava ikki verið nøktandi, og hevur fleiri tilmæli.

Síðani Uttanríkisráðið varð sett á stovn í 2008, hava roknskaparviðurskiptini ikki verið raðfest serliga høgt. Landsgrannskoðanin hevur í undanfarnum frágreiðingum gjørt vart við, at viðurskiptini ikki hava verið nøktandi.

Hóast tað í roknskaparreglugerðini hjá Uttanríkisráðnum eru ásetingar um mánaðarlígar eftirkanningar av m.a. játtanum, umsiting av inntøkum, umsiting av útreiðslum, kontering, og av figgjarstöðuni, tykist ikki, sum eftirkanningarnar eru gjørdar í nóg stóran mun.

Í roknskapinum hjá Uttanríkisráðnum ber illa til at fylgja bókingum av skjølum, ið eru avgreidd við kredittkortum. Harafturat eru rættiliga nógvar umbókingar gjørdar millum stovnsnummur, og tað ger grannskoðanina trupla.

Í desember 2011 hevur umsitingardeildin greitt frá, at nógvu umbókingarnar standast av vantandi orku á bókhaldsøkinum, men at tað verður bøtt um, nú bókhaldari er settur í fast starv fulla tíð.

Í januar 2012 hevur Løgmaður greitt frá, at *“Eftir at nýtt landsstýri varð skipað hin 14. november 2011, varð Uttanríkisráðið lagt saman við Løgmansskrivstovuni. Í hesum sambandi verður m.a. arbeitt við at samansjóða báðar fyrisitingarnar eftir teimum mannagongdum og reglum, sum fyrst og fremst eru galdandi á Løgmansskrivstovuni”*.

Løgmaður kunnaði um, at Løgmansskrivstovan arbeiðir við at gera eina nýggja roknskaparreglugerð, sum fevnir um samanløgdu Løgmansskrivstovuna. Málið er at hesi tiltøk skulu byrgja upp fyri teimum viðmerkingum og atfinningum, sum Landsgrannskoðanin hevur at fyrrverandi Uttanríkisráðnum.

Bókhaldið

Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at leiðslan raðfestir bókhaldið hægri og skipar soleiðis fyri, at reglurnar í roknskaparkunngerðini verða fylgdar.

Í 2008 hevði Uttanríkisráðið uttanhýsis bókhaldsvirki at taka sær av bókhaldinum. Eftir at Uttanríkisráðið og SamVít vórðu lögð saman í apríl 2009, gjørdi leiðslan av, at eitt starvsfólk skuldi taka sær av bókhaldinum. Á sumri 2010 varð sami bókhaldari sagdur úr starvi, og eftir eina tíð við ongum bókhaldara varð uttanhýsis bókhaldsvirkið aftur biðið um at taka sær av uppgávuni. Á sumri 2011 hevur Uttanríkisráðið sett ein nýggjan bókhaldara.

Uttanríkisráðið greiddi frá, at uttanhýsis bókhaldsvirkið hevur ikki havt neyðugu tíðina at gera arbeiðið. Tað hevur havt við sær, at bókhaldsfólkið einans hevur havt tíð til “tað mest neyðuga”.

Í januar 2012 hefur Lögmaður kunnað um, at bókhaldið hjá fyrrverandi Uttanríkisráðnum og bókhaldið hjá Løgmansskrivstovuni nú samstarva. Afturat teimum eru knýtt roknskaparkøn fólk, sum skulu tryggja, at reglurnar í roknskaparreglugerðini verða fylgdar.

Kredittkort

Fíggjarmálaráðið hefur í rundskrivi 11. november 2009 ásett reglur í sambandi við gjaldkort og kredittkort hjá landsstovnum. Í pkt. 4 í rundskrivinum stendur, at kortið kann bert verða brúkt til smærri keyp og gjaldingar, sum ikki eru hóskaði at avgreiða um Búskaparskipan landsins.

Í oktober 2010 vísu vit m.a. á, at uppgerðir av nýtsluni av kredittkortum vóru ikki gjørdar rættstundis, at onki eftirlit hevði verið við kortnýtsluni í longri tíðarskeið o.a.

Okkara kanningar vísa, at í 2011 eru uppgerðirnar av kredittkortum gjørdar, og at tað eru skjøl til flestu útreiðslurnar. Gjøgnumgongdin av undirskjølum til kortnýtsluna vísir tó, at framvegis eru alt ov nógv skjøl viðvíkjandi m.a. ferðaseðlum, ferðauppgerðum, hotellrokningum og matstovuvitjanum, har ikki verður greitt frá, í hvørjum sambandi útreiðslan verður hildin, hvørjir persónar eru við o.s.fr.

Landsgrannskoðanin heldur, at nýtslan av kredittkortum hjá Uttanríkisráðnum er ikki í samsvari við ásetingarnar frá Fíggjarmálaráðnum, tá ið kredittkortini verða brúkt í so stóran mun og til so nógv endamál.

Landsgrannskoðanin hefur mælt til, at Uttanríkisráðið ásetur eina mannagongd at tryggja transaktiónsslóðina, soleiðis at tað ber til at finna skjalið til hvørja bóking sær, uttan at skula leita ígjøgnum øll skjølini til kredittkortini (talan kann vera um eini 100-200 skjøl til hvørja uppgerð).

Í januar 2012 hefur Lögmaður greitt frá, at reglurnar um nýtslu av kredittkortum verða skerpaðar, soleiðis at rundskrivið frá Fíggjarmálaráðnum verður fylgt.

Gisting og uppihald

Stakroyndir av útreiðslum til “gisting og uppihald” vísa, at Uttanríkisráðið hefur rindað meira fyri innivist á hotelli enn tað, sum er ásett sum hægsta mark í rundskrivinum frá Fíggjarmálaráðnum um “ferðauppgerð fyri tænastruferðir uttanlands”. Ongar frágreiðingar eru um, hví ikki ber til at halda seg innan fyri hægst loyvda endurgjald, og hví nógvar skeivar bókingar eru á kontuni “gisting og uppihald”.

Uttanríkisráðið hefur greitt frá, at tað sjáldan loysir seg at finna aðra gisting, tí tað hevði ført við sær øktan kostnað til húrvognar o.t., meira spilltíð og mistar møguleikar fyri at netverka.

Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera nøktandi, at vegleiðingin frá Fíggjarmálaráðnum um “ferðauppgerð fyri tænastruferðir uttanlands” ikki verður fylgd.

Um so er, at ikki ber til at brúka reglurnar, átti Uttanríkisráðið, sum minsta mark, at greitt frá á ferðauppgerðunum, hvør orsøkin er til hægri endurgjaldið.

Lögmaður kunnaði um, at frá 1. januar 2012 verður mannagongdin hjá Løgmansskrivstovuni nýtt, tá ið talan verður um m.a. ferðing, gisting og uppihald. Við tí skuldu ávístu viðurskiptini verið loyst.

Skuldarar

Umsitingardeildin greiddi frá, at skuldarabókhaldið hjá Uttanríkisráðnum varð stemmað av í 2007, men at síðani er tað ikki stemmað av regluliga. Til miðskeiðis í 2011 høvdu sendistovurnar í Keypmannahavn, London og Brüssel egið bókhald, og hava tað partvís enn. Tað hevur gjørt, at Uttanríkisráðið ikki visti um allar bókingarnar av fakturum, fyrr enn *“rættindi og listar vórðu samantvinnaðir í 2011”*.

Sambært Búskaparskipanini er áognin hjá Uttanríkisráðnum 31. desember 2010:

Uttanríkisráðið	111.517 kr.
Verkætlanir	160.632 kr.
Sendistovan í Keypmannahavn	86.170 kr.
Menningarstovan	37.537 kr.
Tilsamans	395.857 kr.

Uttanríkisráðið roknar við tilsamans at skula avskriva stívliga 118 t.kr. í 2011.

Sambært § 4 í roknskaparkunngerðini er tað aðalstjórin, sum hevur ábyrgdina av, at roknskapurin er rættur, og sambært roknskaparreglugerðini hjá Uttanríkisráðnum er tað umsitingarstjórin, sum leysgevur rokningar hjá sendistovuni í Keypmannahavn.

Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera nøktandi, at skuldarar og ognarar ikki verða stemmaðir av regluliga. Vit halda tað ikki vera nøktandi, at Uttanríkisráðið ikki veit um útistandandi skuld hjá sendistovunum.

Í januar 2012 hevur Løgmaður greitt frá, at bókhaldið hjá sendistovunum nú er í Løgmannsskrivstovuni, og at Uttanríkisráðið, sum nú er partur av Løgmannsskrivstovuni, hevur yvirlið yvir áognin o.a., og at tær verða stemmaðar av regluliga.

NORA (Norrønt Atlantssamstarv)

Umsitingardeildin greiddi frá, at Uttanríkisráðið hevur skyldu at hýsa norðurlenska stovninum NORA. Ongin skrivlig avtala finst um skylduna, men tað hevur verið siðvenja, síðani NORA fekk skrivstovu í Føroyum.

Sambært tilfari frá tíðini 1981-1998 frá umsitingardeildini, eru ymiskar politiskar og umsitingarligar avgerðir tiknar um, at Føroyar hava skyldu til at stuðla Norrøna Atlantssamstarvinum, sum hevur høvuðsskrivstovu í Føroyum. Í einum uppriti frá 1984, sum er viðgjørt á landsstýrisfundi 18/4 1984, sæst, at landsstýrið heldur seg hava skyldu til sum veltland at lata Vestnorden konsulentinum skrivstovuhøli við neyðugari skrivstovuútgærd og skrivarahjálp.

Í skrivi 18. november 1998 frá Norrøna Atlantssamstarvinum til løgmann, sæst, at Norrønt Atlantssamstarv ikki longur kann hava skrivstovusamstarv við Menningarstovuna. Í sama skrivi sæst, at NORA skjýtur upp, at felagsskapurin fær skrivstovufelagsskap við Útnorðurgrunnin.

Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at Løgmannsskrivstovan tekur støðu til skylduna hjá Uttanríkisráðnum til at hýsa NORA.

Ognaryvirlit

Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera nøktandi, at Uttanríkisráðið framvegis ikki hevur gjørt eitt fullfíggjað ognaryvirlit, sum ásett er í § 20 í roknskaparkunnngerðini.

Í frágreiðing okkara til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2009 greiddu vit m.a. frá, at Uttanríkisráðið hevði kunnað um, at ráðið í framtíðini fór at skráseta ognirnar.

Í punkt. 9 í roknskaparreglugerðini hjá Uttanríkisráðnum er greitt frá, at ráðið regluliga dagførir eitt yvirlit yvir útbúnaðin hjá øllum stovnsnumrum, ið hoyra til ráðið. Eisini verður sagt, at ráðið eina ferð um árið dagførir yvirlit yvir burturbeindan útbúnað.

Aftur í desember 2011 kunnaði Umsitingardeildin um, at Uttanríkisráðið í næstum fór at dagføra ognaryvirlitið.

Uttanríkisráðið hevur keypt KT-útgerð seinast í desember 2010 fyri um 800 t.kr., og bókað keypið í 2010, hóast útgerðin ikki var latin fyrr enn fleiri mánaðir seinni. Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera í tráð við reglurnar í roknskaparkunnngerðini, men hevur valt ikki at gera nakað við málið nú, eftirsum at tað verður kannað av øðrum.

Teldur

Sambært yvirlitinum hjá Uttanríkisráðnum yvir keyp av telduútgerð o.a. í 2010, hevur ráðið m.a. útvegað sær farteldur og iPads.

Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at Uttanríkisráðið skrásetur teldurnar sambært vegleiðingini hjá Føroya Gjaldstovu.

Í desember 2011 greiddi Umsitingardeildin frá, at deildin *“er í holt við at samanbera ymsar hardware-listar og brúkaralistar frá KT-fyrisitingini at tryggja sær, at alt er skrásett rætt. Somuleiðis verða listar gjørdir sambært vegleiðingini hjá Gjaldstovuni.”*

Telefonir

Rundskriv frá Løgmansskrivstovuni nr. 1, § 2, frá 7. februar 2002 “um nýtslu av fartelesnum” ásetur, at fartelesn verður skrásett sum ogn hjá arbeiðsgevaranum.

Landsgrannskoðanin spurdi, eftir hvørjari heimild Uttanríkisráðið letur øllum starvsfólkum fartelesnir.

Í desember 2011 hevur umsitingardeildin greitt frá, at *“Fyrrverandi aðalstjórin avgjórði, at øll starvsfólkini skuldu hava fartelesn. Fartelesn verður sett at vera eitt týðandi arbeiðsamboð hjá einum og hvørjum starvsfólki í nútíðarsamfelagnum. Tá ið starvsfólkini hava fartelesn, ber til at fáa fatur á teimum, hóast tey ikki sita á skrivstovuni, og tey kunnu lesa og senda teldupost, hvar tey enn eru stödd.”*

Landsgrannskoðanin spurdi, hvussu Uttanríkisráðið heldur skil á, hvør hevur fartelesnirnar, og hvat blívur av teimum, tá ið starvsfólk t.d. fara úr starvi.

Í desember 2011 hevur umsitingardeildin kunnað um, at øll telefonnumrini eru skrásett í Totalview við navninum á tí, ið hevur telefonina. Umsitingardeildin hevur sent Landsgrannskoðanini ein lista yvir nøvn á teimum, sum hava iPhone frá Uttanríkisráðnum. Talan er um 35 telefonir, harav eru 3 hjá fólki, sum ikki eru í starvi hjá Uttanríkisráðnum longur, ein er brotin og ein er til umvælingar.

Sambært § 20, stk. 2, í roknskaparkunngerðini skulu stovnar hava eitt yvirlit yvir útbúnað o.t., hvørs keypsvirði er minni enn 75 t.kr.

Landsgrannskoðanin heldur, at yvirlitið lýkur ikki treytirnar í rundskrivinum frá Fíggjarmálaráðnum 1. februar 2001 “Vegleiðing um roknskaparreglugerðir”, pkt. 9, ið ásetur, at ognir, sum eru útvegaðar um rakstrarjáttan, skulu skrásetast í yvirliti. Skrásetingin skal í minsta lagi fevna um: slag, marking, frágreiðing, útveganarvirði, livitíð og hvar ognin er.

Í januar 2012 hevur Løgmaður kunnað um, at ognir o.a. hjá fyrrverandi Uttanríkisráðnum, so skjótt sum til ber, fara at verða skrásett í ognaryvirlitinum hjá Løgmansskrivstovuni.

Nýtsla av fartelefonom

Í rundskrivi 7. februar 2002 nr. 1 frá Løgmansskrivstovuni eru ásettar reglur um nýtslu av farteleson, sum verður latin starvsfólki ókeypis at nýta sum arbeiðsamboð. Telefonin skal sum meginregla bert nýtast til samskipti, sum beinleiðis hevur við arbeiðsuppgávur stovnsins at gera.

Uttanríkisráðið hevur í august 2011 gjørt avtalu við televeitara um telefon- og internetnýtlu. Avtalan ber m.a. í sær, at ráðið rindar eitt fast mánaðargjald fyri hvørja telefon, uttan mun til, hvussu nógv verður tosað í telefon við allar far- og fastnettelefonir í Føroyum umframt fastnettelefonir í Europa. Við í prísinum er eisini friur dataflutningur í Føroyum upp til 1 GB.

Spurd, kunnaði umsitingardeildin í desember 2011 um, at:

- *“Fíggjarmálaráðið vegna miðfyrising landsins bað um tilboð frá báðum televeitarunum. Uttanríkisráðið fylgdi boðunum frá stjórnarráðnum um at skifta veitara til Vodafone.”*
- *“Uttanríkisráðið kundi velja millum tvær skipanir. Valið fall á fastprísskipanina, grundað á eina meting av nýtslumynstrinum hjá starvsfólkahópinum.”*

Landsgrannskoðanin skilti ikki svarið, og hevur í desember 2011 spurt Løgmansskrivstovuna, hvørji boð talan er um.

Í januar 2012 hevur Løgmaður greitt frá, at boðini um at skifta veitara komu frá Fíggjarmálaráðnum, eftir at øll stjórnarráðini bjóðaðu fartelesoni út í felag í 2011. Veitarin, sum vann útboðið, skuldi sostatt taka sær av allari fartelesoni hjá landsfyrisingini (stjórnarráðnum).

Spurd, hvussu Uttanríkisráðið tryggjar sær, at treytirnar í rundskrivinum verða hildnar, vísandi til at gjaldið fyri telefonir er eitt fast gjald, hevur Uttanríkisráðið í desember 2011 greitt frá, at deildarstjórnarnir kanna fartelesonnýtlu hvønn mánað. Er nakað óvanligt ella serligt, verður tað tikið upp við starvsfólkið.

Í januar 2012 hevur Løgmaður greitt frá, at eftir at Uttanríkisráðið er vorðið partur av Løgmansskrivstovuni, eru fartelesonirnar hjá ráðnum partur av uppgerðarskipanini hjá teimum. Løgmansskrivstovan ansar eftir, at fartelesonirnar verða nýttar til ætlaða endamálið.

Sambært Løgmansskrivstovuni er útgangsstøðið, at telefonin bert verður brúkt til arbeiðsbrúks. Bókhaldarin kannar telefonrokningarnar hvønn mánað og starvsfólkini vátta nýtlu.

Lønir

Í frágreiðing okkara til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2009 hevur Uttanríkisráðið greitt frá, at starvsfólkini arbeiða eftir sáttmálum.

Í januar 2009 greiddi leiðslan í Uttanríkisráðnum frá, at ráðið brúkti almenna starvsfólkapolitikkinn hjá Løgmansskrivstovuni, og at ráðið fylgdi rundskrivum og vegleiðingum frá Lønardeildini.

Landsgrannskoðanin hevur við stakroyndum kannað nakrar lønarútgjaldingar hjá Uttanríkisráðnum. Samanumtikið vísti grannskoðanin, at lønirnar samsvaraðu galdandi reglum og lønartalvum. Eitt undantak var tó, at ein persónur er tímaløntur, hóast arbeiðsuppgávan hjá honum er vanligt fyrisitingararbeiði.

Í desember 2011 hava vit biðið Løgmansskrivstovuna um viðmerkingar.

Gjöld fyrí telefonvakt

Tvey starvsfólk hava fingið útgoldnar samsýningar fyrí vakttelefonir fyrí tíðina 27. juli til 21. september 2011.

Í desember 2011 hevur umsitingardeildin greitt frá, at Uttanríkisráðið varðar av tilbúgving innan sítt arbeiðsøki, sum fevnir um bráðliga íkomnar neyðstøður hjá eitt nú útflutningsfyrítøkum. Eisini hjálpir Uttanríkisráðið við at loysa neyðstøður hjá føroyingum uttanlands í samstarvi við avvarðandi útlenskar myndugleikar. Tilbúgvingin er skipað við vaktarskipan, sum tekur ímóti telefonini allar dagar í árinum. Deildarstjórnir skiftast um at hava vakttelefonina, uttan at fáa eykagjald fyrí tað.

Samsýningin, 38.024 kr., er goldin tveimum starvsfólkum fyrí at hava vakttelefonina í summarferiuni.

Lønir, goldnar út sum “Keyp av tænastuveitingum annars”

Í sambandi við grannskoðanina er Landsgrannskoðanin komin fram á upphæddir, sum eru at rokna sum lønir, men sum eru goldnar út uttan um A-skattaskipanina.

Í desember 2011 hevur Uttanríkisráðið svarað fyrispurningi frá Landsgrannskoðanini um orsökina til, at lønirnar ikki eru goldnar umvegis A-skattaskipanina. Grundgevingarnar eru, at talan er um keyp av tænastuveitingum.

Landsgrannskoðanin heldur, at onki er, sum talar fyrí, at talan er um rokningar frá MVG-skrásettum virkjum, og hevur mælt Løgmansskrivstovuni til at avgreiða málini við TAKS.

Løn til deildarstjórnar og sendimenn

Í frágreiðing til løgtingsgrannskoðararnar í oktober 2010 umrøddi Landsgrannskoðanin í einum broti lønir til deildarstjórnar og sendimenn.

Í 2011 eru størvini lýst leys og sett av nýggjum í 37. lønarflokki.

Verkætlanir

Játtanin til verkætlanir hjá Uttanríkisráðnum er partur av høvuðskontu 16.11.1.54, undirkonta 45.

Viðmerkingar í fíggarlógini til undirkontu 45: “Henda undirkonta er ætlað til verkætlanir við uttanhýsis fígging, sum Uttanríkisráðið (áður SamVit) umsitur. Flestu verkætlanir hava verið fíggaðar av Vinnuframagrunninum. Fyritreyt fyri, at virkseimið á hesari undirkontu kann halda fram á sama støði sum í ár og undanfarin ár, er, at Vinnuframagrunnurin ikki niðurlaðar fíggingarleiklut sín viðvíkjandi verkætlanum, sum rúmast á hesari undirkontu.”

Sundurgreiningin á fíggarlógini vísir inntøkur á 3,5 mió.kr. og útreiðslur á 3,5 mió.kr., ella tilsamans 0 kr. Nýtslan sambært roknskapinum 2010 var 1.141.859 kr., og er býtt soleiðis:

Heiti	Roknskapur 2010
Ógreinað (avskrivningar, rættingar o.a.)	21.292
ESE 2008 (skal vera ESE 2010)	194.745
ESE 2011 (útreiðslur goldnar frammanundan)	803.001
NARC	156.622
NoCrY (liðugt í 2010)	-134.739
Fisk 2009	938
Economusse (stuðul frá UR til Útoyggjafelagið)	100.000
Tilsamans	1.141.859

Inntøkur og útreiðslur av verkætlanum, sum rækka um fleiri fíggarár, verða gjørdar upp endaliga tað árið, verkætlanin endar. Fyri hvørt fíggarárið sær merkir tað, at munurin millum inntøkur og útreiðslur í árinum verður støðlaður við ársenda.

Ongin nýggj verkætlan er sett í verk, síðani SamVit varð lagt saman við Uttanríkisráðnum í 2009. Seinasta árið, Vinnuframagrunnurin lat fígging til verkætlanir hjá Uttanríkisráðnum, var í 2010. Uttanríkisráðið hevur ikki gjørt av, hvussu verður við verkætlanum, nú Vinnuframagrunnurin ikki longur er við í fíggingini.

Stakroyndir av verkætlanum

Landsgrannskoðanin kannaði tvær verkætlanir, men tá ið vit ikki hava fingið umbidnu roknskapirnar fyri tær, hava vit ikki fingið staðfest, hvat endaligi kostnaðurin varð.

ESE (European Seafood Exposition)

ESE er ein fiskivinnustevna, sum á hvørjum ári verður hildin í Europa. Uttanríkisráðið fyrireikar luttøkuna hjá føroyskum fyrirkum á stevnuni. Luttakandi fyrirkurnar rinda luttakaragjald.

Vinnuframagrunnurin hevur stuðlað tiltakinum við 700 t.kr. í 2010. Nettoútreiðslan í 2010 hjá Uttanríkisráðnum fyri ESE verkætlanina var 194.745 kr.

Uttanríkisráðið ætlar at samskipa føroysku luttøkuna á ESE 2012, hóast ongin fígging fæst frá Vinnuframagrunninum.

Í november 2011 bað Landsgrannskoðanin um avrit av roknskapinum fyri ESE verkætlanina 2010, men hevur ikki fingið hann.

NoCrY (Northern Creative Youth)

Talan er um eina verkætlan, sum fær peningaligan stuðul frá NPP¹⁰, og har Uttanríkisráðið (fyrr SamVit) hevur staðið fyri føroyska partinum av tiltakinum.

Sambært heimasíðuni hjá NoCrY var talan um eina altjóða verkætlan, ið hevði sum endamál at breiða út vitan, styrki, netverk og at fremja íverksetan ímillum kreativ ung í norðrara partinum av Europa. Heimasíðan lýsti m.a. luttakararnar í verkætlanini, herímillum SamVit. Høvuðsúrslitið av verkætlanini var ein alnetstænasta fyri kreativ ungfolk o.a, nevnd Incubiz.

Í øllum NPP verkætlanum er ein sokallaður Leadpartner. Í hesari verkætlanini var tað Kemi-Tornio University og Applied Sciences í Finnlandi, sum var Leadpartner.

NoCrY verkætlanin vardi frá januar 2008 til juni 2010. Samlaða fíggarætlanin var 1,84 mió.EUR. Seks lond vóru við í verkætlanini: Finnland, Svøríki, Noreg, Føroyar, Norðurland og Skotland. Tiltakið var ætlað at vera fyri ungar íverksetarar í londunum, sum eru partar av NPP, men av tí, at Føroyar ikki høvdu nakað samskipað íverksetaraumhvørvi fyri ung, valdi Uttanríkisráðið at hava Klippfisk¹¹ við í verkætlanini.

Spurd, hvat Føroyar hava fingið burtúr verkætlanini, greiddi Uttanríkisráðið frá, at tað m.a. hevði gjørt, at føroysk filmslist og filmslistafólk eru vorðin meira kend uttanlands. Annars halda tey ikki, at Føroyar hava fingið nakað konkret burtúr.

Upphæddin, sum Føroyar hava goldið fyri NoCrY verkætlanina, er um 800 t.kr., og tað er bara ein lítil partur av tí, sum verkætlanin kostaði.

Sambært Búskaparskipan landsins eru árini 2008-2010 bókaðar inntøkur og útreiðslur av verkætlanini. Við ársenda er "saldan" á verkætlanini støðlað, fyri síðani at verða "afturførd" árið eftir.

Í november 2011 hava vit biðið um ein endaligan roknskap fyri verkætlanina, men hava bert fingið avrit av hálvársuppgerðum, sum Uttanríkisráðið hevur gjørt til NPP.

Landsgrannskoðanin heldur, at roknskapurin fyri "verkætlanir" ikki er nóg gjøgnumskygdur. Vit hava biðið Uttanríkisráðið um endaligar roknskapir fyri verkætlanirnar ESA og NoCrY, men hava ikki fingið teir.

Út frá tølunum í Búskaparskipan landsins halda vit, at tað ber ikki til at síggja, hvat samlaði kostnaðurin fyri hvørja verkætlan sær er, ella hvussu fíggingin av teimum er sett saman.

Í januar 2012 hevur Løgmaður kunnað um, at ongin endaligur roknskapur er gjørdur fyri NoCrY verkætlanina, hóast høvuðsvirksemið í ætlanini er liðugt. Hann roknar við, at endaligu tøluni frá NPP verða tøk í seinnu helvt av 2012.

Viðvíkjandi spurninginum um, hvat Føroyar hava fingið burtúr verkætlanini, greiddi løgmaður frá:

"Viðvíkjandi úrtøkuni av nevndu verkætlan, hevði verið ynskiligt, at umstøðurnar lagaðu seg soleiðis, at meira fekst burtúr, serliga kundi íverksetaramenning og samstarv og

¹⁰ Northern Periphery Program

¹¹ Føroyskur filmsskúli

netverkan í íverksetaraumhvørvinum verið betri. Men fleiri ungir føroyingar, ið høvdu áhuga í filmslist fingi høvi at samstarva við onnur ung og fáa frálæru og vegleiðing frá royndum og virdum fakfólki. Hesar royndir hava helst eisini stimbrað og viðvirkað til, at nøkur av hesum eru farin undir hægri lesnað innan filmslist og filmsgerð. Harafturat hevur onkur fingið sínar stuttfilmar sýndar uttanlands og í Føroyum. Við at luttaka í slíkum verkætlanum fáa starvsfólk og aðrir luttakarar týðningarmiklar royndir, fáa útbyggt eitt altjóða netverk, og ymsar tænaðstuveitingar verða keyptar í Føroyum”.

Løgmaður kunnaði eisini um, at roknskapir fyri verkætlanirnar skulu vísa samlaða kostnaðin fyri hvørja verkætlan sær, eins og hvussu tær verða fíggjaðar. Løgmannsskrivstovan fer skjótast gjørligt at taka neyðug stig á tí økinum.

9.2 Marknaðarføra Føroyar

Á høvuðskontunummari 16.11.1.54, undirkontu 50, í løgtingsfíggjarlógini 2010 eru 4 mió.kr. játtaðar til at marknaðarføra Føroyar. Játtanin er útgreinað við 3 mió.kr. til “keyp av vørum og tænaðstøðum” og 1 mió.kr. til “stuðul til vinnu”. Í viðmerkingunum til fíggjarlógina verður m.a. sagt:

“Vøkstur og menning í Føroyum er í stóran mun komin frá tættari samvinnu við umheimin. Í dag er ferðavinnan heimsins størsta vinna, og er hon okkara besti møguleiki at økja samvinnuna við umheimin og soleiðis at vaksa um búskapin. Landsstýrið vil nú gera henda vakstrarmøguleika til veruleika, og tískil verður meiri peningur settur av til at marknaðarføra Føroyar og føroysku ferðavinnuna.

Marknaðarføringin skal verða strategisk, samskipað og málrættað. Landsstýrið gongur á odda at gera hóskað strategí saman við vinnuni, soleiðis at vit marknaðarføra landið og okkara vinnu á bestan hátt. Marknaðarføringin skal vendast móti teimum mest hóskað marknaðunum og málbólkunum, og vinnan fær eisini møguleika at taka lut í hesari marknaðarføring.

Ferðavinnan gongur á odda at branda Føroyar. Tá ið Føroyar verða betur kendar, verður eisini lættari at selja aðrar vørur og tænaðstøðir uttanlands og at draga til okkum vitan, fígging og útlendskar samstarvsfelagar. Tískil fáa aðrar vinnur og alt samfelagið ágóða av hesum, m.a. sum avleitt vinnuvirksemi um alt landið.

Kanningar vísa, at hvør nýtt króna til at marknaðarføra ferðavinnuna kastar fleirfalt av sær til samfelagið. Í Danmark og Stórabretlandi verður arbeitt við støði í einari meting, at hvør króna nýtt til marknaðarføring av ferðavinnuni kastar 15 krónur av sær til samfelagið. At marknaðarføra Føroyar sum ferðavinnuland verður tí mett sum ein íløga, sum loysir seg væl.

Játtanin á hesari undirkontu verður ikki nýtt til umsiting. Játtanin á standardkontu 53 er flutt frá undirkontu 21. Marknaðarføring á høvuðskontu 16.37.1.03 SamVit, sum er niðurløgd.”

Uttanríkisráðið hevur greitt frá, at játtanin til at “Marknaðarføra Føroyar” í høvuðsheitum fór til ávís økir innan ferðavinnuna, sum ráðið valdi at stuðla. Sum dømi varð nevnt Føroya Frami¹². Eitt annað dømi var filmstiltak í Berlin, har Uttanríkisráðið hevði rindað einum donskum felagsskapi “Spot Festival” fyri at taka lut. Eisini hevði Uttanríkisráðið rindað fyri flogferðir og gisting hjá m.a. útlenskum fjølmiðlafólki, tá ið tey koma til Føroya, t.d. til G-Festivalin. Henda siðvenja hevur verið galdandi í nógv ár. Uttanríkisráðið heldur, at hetta var við til at skapa umtalu um Føroyar, og at fjølmiðlafólkið høvdu ikki komið til landið annars.

Játtanin í 2010 er býtt á hesi endamál:

¹² Partur av Frágreiðing um uttanríkispolitikk – altjóða raðfesting Føroya, hjá Uttanríkisráðnum frá apríl 2010

Endamál	Heiti	Roknskapur 2010
0	Ógreinað.	20.902
3105	Fjølmiðlafólk til FO	82.885
3115	Tiltøk í Berlin	269.035
3120	Tónleikaúttflutningsframi	8.724
7100	Søluframtak	525.904
7105	FAM - trips	145.341
7110	Presse - trips	119.948
7115	Lýsingar	300.133
7120	Samstarv við Ferðaráð o.l.	183.016
7125	Distributiún	12.310
7200	Útgávur	60.800
7205	Image	436.470
7300	Messir	55.544
7305	VNTM	127.067
7310	Ferie - København	42.380
7315	Ferie for alle - Herning	8.942
7320	Øksnehallen	488
7325	Destinations - London	13.612
7330	Mid Atlantic - Icelandair í Reykjavík	12.936
7335	Scandinavian Workshop í Milano	18.525
7340	Scandinavian Workshop í London	6.462
7405	Heimasíða -	209.002
7420	Økisferðavinnufeløg	215.000
7440	Workshop - Visitfaroeislands	22.157
7445	Ferðast í Føroyum	146.259
7450	Krónu fyri Krónu	608.343
7455	Kunningarskivan	84.000
7510	The Wild North	180
	Tilsamans	3.736.366

Løgmaður hevur gjørt av at flyta umsitingina av ferðavinnuni til Vinnumálaráðið. Uttanríkisráðið væntar tí, at í 2012 verður játtanin til “Marknaðarføra Føroyar” flutt til Vinnumálaráðið.

Tónleikatiltak í Berlin

Landsgrannskoðanin kannaði verkætlanina “Tónleikatiltak í Berlin”, verkætlan nr. 3115.

Uttanríkisráðið, Deildin fyri alment diplomati, setti 200.000 kr. av til tiltakið í 2010. Sambært deildini var tað tí, at *“deildin hevur ábyrgdina av at marknaðarføra Føroyar sum eitt áhugavert land at hava viðskifti við. Uppgávurnar í deildini fevna m.a. um tjóðarbranding, harímillum mentanar-/PR tiltøk uttanlands og somuleiðis tónleikaframi. Uppgávan við at fremja tónleikaúttflutning kom við innløguni av SamVit í Uttanríkisráðið í 2009”*. Endaliga fíggarætlanin fyri tiltakið var 272 t.kr. Tiltakið varð hildið 8.–10. september 2010.

Í november 2010 gjørði Deildin fyri alment diplomati eftirmeting av tiltakinum. Í eftirmetingini varð m.a. nevnt, at tað hevði gingið striltið at fáa fíggarligan stuðul til tiltakið, men at tað eydnaðist at fáa nakrar fyrirtekur at lata vørur til tiltakið.

Samanumtikið heldur Deildin fyri alment diplomati, at tey rukku endamálinum við tiltakinum, at skapa jaliga umrøðu av Føroyum og at fremja føroyska tónleikavinnu.

Samlaðu útreiðslurnar av tiltakinum vórðu 269 t.kr. Tað sæst ikki í roknskapinum, at fyrirkur hava stuðlað tiltakinum, annað enn at Smyril Bluewater hevur latið avsláttur á 15.000 kr., sum er bókaður við kreditnotu.

Landsgrannskoðanin hevur mælt til, at Uttanríkisráðið í framtíðini skrásetur soleiðis, at tað er gjøgnumskygt, hvør hevur stuðlað tiltakinum.

Aðrar bókingar

Í september 2010 hevur “Uttanríkisráðið bókað útgjald til G! Grunnin, 65.000 kr., har víst verður til umsókn 9. juni 2010, svar frá Uttanríkisráðnum 25. juni 2010 og eykajáttan 30. juni 2011.”

Landsgrannskoðanin bað um avrit av umsókn, svari og eykajáttan.

Í desember 2011 hevur Landsgrannskoðanin fingið avrit av teldupostsamskipti millum G! Grunnin og Uttanríkisráðið um játtan av stuðuli til at fáa útlendsk fjølmiðlafólk til Føroyar til G! festivalin. Í fyrstu atløgu hevur Uttanríkisráðið játtað 57 t.kr. Nakrar dagar seinni eru 8 t.kr. játtaðar afturat.

Landsgrannskoðanin mælir til at Uttanríkisráðið í framtíðini útvegar kostnaðarættan og endaliga kostnaðaruppgerð í sambandi við veitan av stuðuli.

Vísandi til viðmerkingarnar í fíggarlógini um m.a. at “Marknaðarføringin skal verða strategisk, samskipað og málrættað”, kann Landsgrannskoðanin ikki, út frá gjøgnumgongd av verkætlanunum o.ø., siga, um endamálið við játtanini er rokkið.

9.3 Menningarsamstarv

Játtanin í fíggarlógini 2010 er 3 mió.kr. á høvuðskontu 16.13.3.04.

Menningarsamstarvið virkar eftir LI. nr. 44/2007. Reglurnar fyri menningarsamstarvinum hevur løgmaður ásett 1. november 2007 í “Fyriskipan fyri virksemini hjá ráðgevandi nevndini fyri altjóða menningarsamstarv”.

Uttanríkisráðharrin velur ráðgevandi nevndina fyri altjóða menningarsamstarv. 5 fólk eru í nevndini, sum skipar seg sjálva. 30. mars í 2011 er nýggj nevnd vald.

Sambært kunngerð nr. 72 frá 25. juni 2008 “um altjóða menningarsamstarv”, skulu tey, ið søkja um studning til menningarsamstarv, senda skrivliga umsókn til Uttanríkisráðið. Áðrenn studningur verður latin, skal verkætlanarlýsing verða send Uttanríkisráðnum. Lýsingin skal hava ávísar upplýsingar, ið eru ásettar í kunngerðini.

Uttanríkisráðið hefur gjört eitt oyðiblað til umsóknirnar. Í oyðiblaðnum standa treytirnar, ið eru nevndar í § 1, stk. 2, í LI. nr. 44/2007.

Landsgrannskoðanin hefur kannað tvær verkætlanir, ið finga stuðul frá Uttanríkisráðnum í 2010. Tær eru:

Navn:	Søkt um:	Játtað:
1. Christian Aid	600.000 kr.	600.000 kr.
2. Mercy Corps	419.070 kr.	419.070 kr.

Ad. 1: Endamálið við verkætlanini er at bøta um atgongd til drekkivatn, og at bøta um saniteru viðurskiftini í La Paz økinum í El Salvador. Sambært tilmælinum til landsstýrismannin greiðir ráðgevandi nevndin frá, at Reyði Krossur arbeiðir við at kunna bjóða ráðgevarar fram, tá ið talan er um hjálpararbeiði í triðja heiminum, og at tey í hesum sambandi hava tikið fyrsta stigið saman við Verkfrøðingafelagnum.

Verkætlanin er mett at vara frá januar 2011 til desember 2012. Í august 2010 hefur ráðgevandi nevndin mælt til at játta umsóknina.

Ad. 2: Uttanríkisráðið fekk umsókn frá Mercy Corps í juli 2010. Í tilmælinum til landsstýrismannin verður m.a. greitt frá, at menningarstuðulin skal latast til fiskivinnuna á Timor. Kunnað verður um, at ES eisini hefur latið stuðul, og at Havstovan skal ráðgeva innan fiskivinnuna har.

Ráðgevandi nevndin viðgjørði umsóknina 19. august 2010 og mælti til at játta upphæddina.

9.4 Neyðhjálp

Játtanin í fíggarlógini 2010 var 300 t.kr. á høvuðskontu 16.13.3.02. Øll upphæddin er latin til Reyða Kross. Helvtin er latin Pakistan, í sambandi við vatnflóð, og hin helvtin er latin Haiti, í sambandi við jarðskjálvta.

10 Innlendismál

10.1 Landsverk (LG 2010/215-0381)

Landsgrannskoðanin hefur í 2011 grannskoðað Landsverk. Vit hövdu nokur tilmæli og nakrar spurningar.

Rakstrarjáttanin til Landsverk í fíggjarlógini er á hövuðskontu 15.38.1.02. Hövuðskontan er býtt í undirkontur, m.a. undirkonta 40, “Inntøkufíggjað virksemi, hald av landsvegum”. Landsverk hefur kunnað um, at tað er ein villa, at “hald av landsvegum” er skoytt upp í heitið á undirkontu 40.

Í januar 2012 hefur Landsgrannskoðanin biðið landsstýrismannin í innlendismálum um viðmerkingar.

Inntøkufíggjað virksemi

Hóast spurningurin um innanhýsis sølu millum deildir hjá Landsverk hefur verið viðgjørður í fleiri ár, og Fíggjarmálaráðið í 2006 vísti á, at tað bert er uttanhýsis søla, sum skal verða roknað við í Inntøkufíggjaða virksemið, so er spurningurin framvegis ikki svaraður.

Landsgrannskoðanin hefur m.a. kannað innaneftirlit og mannagongdir í sambandi við framleiðslu og sølu av gróti, skervi og asfalti.

Heimildin at hava inntøkufíggjað virksemi er givin í LI. nr. 42/2009, § 19. Eftir gomlu játtanarskipanini, sum var galdandi til 31. desember 2009, var heimildin í pkt. 5.3. í K. nr. 84/2011, kap. 6, eru neyvari reglur um inntøkufíggjað virksemi.

Landsgrannskoðanin hefur fyri nøkrum árum síðani viðgjørt spurningin um inntøkufíggjaða virksemið hjá Landsverk. M.a. varð víst á, at greiður skilnaður var ikki millum vanliga raksturin hjá stovninum og inntøkufíggjaða virkseminum.

Sama kann ikki verða sagt at vera galdandi nú, men spurningurin, um innanhýsis sølan skal vera partur av inntøkufíggjaða virkseminum, er framvegis ikki avkláraður.

Landsverk kunnaði um, at Fíggjarmálaráðið fyri nøkrum árum síðani hefur víst á, at einans uttanhýsis sølan skal vera roknað við í inntøkufíggjaða virkseminum.

Í desember 2011 greiddi Landsverk frá, at onki er hent í málinum síðani.

Í januar 2012 hefur Landsgrannskoðanin biðið landsstýrismannin í innlendismálum um viðmerkingar.

Roknskapur

Roknskapurin og játtanin í 2010 fyri inntøkufiggjað virksemini, býtt á standardkontur:

		1.000 kr.	
St.konta	Heiti	Roknsk. 2010	Játtan 2010
11	Lønir v.m.	19.890	19.800
14	Keyp av vørum og tænaðum	29.720	35.700
15	Keyp av útbúnaði, netto	4.947	6.200
16	Leiga, viðlíkahald og skattur	18.377	2.050
19	Ymsar rakstrarútreiðslur	-202	0
21	Søla av vørum og tænaðum	-78.693	-63.750
31	Bygging og lögframløysla	536	0
32	Útvegan av løgu o.ø.	0	0
57	Rentuútreiðslur o.a.	-1	0
71	Innanhýsis flyting millum almennar stovnar (útr)	2.313	0
75	Keyp-mvg	0	0
79	Innanvirkis bókingar	0	0
Tilsamans		-3.113	0

Í viðmerkingunum í Fíggjarlógini stendur, at inntøkufiggjaða virkseminið skal hvíla í sær sjálvum. Landsverk hevði í 2010 eitt yvirskot av virkseminum á 3,1 mió.kr.

Upp á fyrispurning, hví yvirskot var av virkseminum, greiddi Landsverk frá, at prísirnir verða ásettir sambært pkt. 5.3 í gomlu játtanarskipanini um *“serstakar ásetingar fyri einstøku játtanarsløgini”*, sum ásetur, *“at söluprísurin skal ásetast soleiðis, at hann ikki er kappingaravlagandi móttvegis privatum og øðrum almennum kappingarneytum, og langtíðarkostnaðurin skal verða figgjaður.”* Tað merkir, at í prísásetingini skal verða innroknað m.a.:

- beinleiðis og óbeinleiðis kostnaður,
- renting av íløgum, og
- avskrivningar.

Landsverk greiddi frá, at nevnda prísáseting ger, at prísurin altíð verður settur nakað hægri enn framleiðslukostnaðurin er.

Landsgrannskoðanin heldur, at varð sami roknskaparháttur nýttur, sum árin frammanundan, hevði úrslitið verið um 4 mió.kr. í halli, sí niðanfyri.

Inntøkur

Samlaða sölun í 2010 hjá Framleiðsludeildini er 78,7 mió.kr. Sambært Búskaparskipan landsins er sölun, sundurgreinað á standardroknsparkontur undir standardkontu 21, býtt soleiðis:

1.000 kr.

StRk.	Heiti	Roknskapur 2010
2110	Søla av vørum og tænaðstuveitingum til kommunur	-28.274
2181	Vørusøla til privat	-20.568
2182	Vørusøla til almennar stovnar, virksemin og verkætlanir	-3.259
2192	Onnur søla av tænaðstum, leigu og langtíðarleigu, alment	-26.591
Tilsamans		-78.692

Í Fíggjarlógini 2010 varð roknað við inntøkum av inntøkufíggjaðum virksemin á 63,7 mió.kr. Sambært roknskapinum 2010 var inntøkan 78,7 mió.kr. Spurd, greiddi Landsverk frá, at leiðslan hevði roknað við einari minni inntøku á 20% í mun til 2009, sæð út frá fíggjarkreppuni, og tí at inntøkurnar minkaðu við um 25% frá 2008 til 2009.

Innanhýsis søla hjá Framleiðsludeildini

Av teimum 78,6 mió kr., sum Landsverk sambært landsroknkapinum hevur selt fyri í 2010, eru 29,8 mió kr. innanhýsis søla til Infrakervið og Byggideildina.

Í desember 2011 hevur Landsverk greitt frá, at umframt at selja til Infrakervið og Byggideildina, selur Framleiðsludeildin til sínar egnu deildir, t.e. millum skervverk, asfaltverk, goymslur o.a. Tá nýtir Framleiðsludeildin standardkontu 7910 og 7915 til ávikavist “innanvirkis keyp” og “innanvirkis sølu”. Talan er um sølu og keyp fyri 19 mió.kr., sum ikki er partur av samlaðu söluni á 78,7 mió kr.

Landsgrannskoðanin heldur ikki, at roknskapurin hjá Landsverk samsvarar við treytirnar um, at tað einans skal vera uttanhýsis sølan, sum skal verða roknað við í inntøkufíggjaða virkseminum.

Keyp av Bitumen

Landsverk innflytur og selur evnið Bitumen, sum er rávøra til asfaltframleiðslu. Evnið verður brúkt til egna framleiðslu hjá stovninum og eisini selt øðrum asfaltframleiðarum. Landsverk er einasti innflytari av evninum, sum liggur á goymslu í Hósvík. Goymslan er tann einasta av sínum slag í landinum.

Keyp av Bitumen til asfaltgoymsluna 2005-2010:

1.000 kr.

Roknskapur 2005	Roknskapur 2006	Roknskapur 2007	Roknskapur 2008	Roknskapur 2009	Roknskapur 2010
10.259	12.690	17.957	10.689	6.320	1.986

Til 2009 var alt keyp av Bitumen útreiðsluført í rakstrinum so hvørt. Í 2010 hevur Landsverk við ársenda gjørt goymsluna upp og flutt virðið á StRk. 0310 “goymslur” í fíggjarstöðuni í landsroknkapinum. Virðið var um 7,4 mió.kr.

Roknskapur og játtan 2010, hövuðskonta 15.38.1.02:

Undirkonta	Heiti	Úrslit við nýtt/broytta roknskaparháttinum	Úrslit, um roknskaparhátturinn í 2009 varð nýttur	Játtan 2010
20 (107420)	Landsverksskrivstovan	8.455.485	8.455.485	8.482.000
22 (149910)	Byggi- og bygningumsiting landsins	2.736.116	2.736.116	2.820.000
30 (107520)	Landsvegahald	49.111.118	49.111.118	49.177.000
35 (107820)	Havnir	5.567.450	5.567.450	5.677.000
38 (108220)	Flogferðsla	1.165.489	1.165.489	1.172.000
40 (138182)	Inntøkufíggingjað virksemi, hald av landsvegum	-3.113.511	4.272.765	0
Tilsamans		63.922.147	71.308.423	67.328.000

Stöðlanin av goymsluríðinum í 2010 ger, at útreiðslurnar í roknskapinum eru 7,4 mió.kr. minni, enn tær annars vildu verið.

Ásetingin um broytingar í skrásetingarmannagongdum er í § 14 í Roknskaparkunngerðini. Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera í tráð við ásetingina í Roknskaparkunngerðini at broyta roknskaparmannagongd á henda hátt, uttan at gera kravdu til-lagingarnar.

Í januar 2012 hevur Landsgrannskoðanin biðið landsstýrismannin í innlendismálum um viðmerkingar.

Søla – Bitumen (kapping við privata vinnu)

Sølan av Bitumen 2006-2010:

StRk	Søla av vørum og tænastum	2006	2007	2008	2009	2010
21	Søla av vørum og tænastum	-5.166	-3.158	-6.77	-4.459	-3.431
79	Innanvirkis bókingar	-14.185	-11.965	-8.825	-7.520	-5.835
Tilsamans		-19.351	-15.123	-15.532	-11.979	-9.266

Landsverk ger sjálvstøðugan roknskap fyri sølu av Bitumen. Í notum til roknskapin er sølan býtt í ávikavist sølu til Asfaltverkið á Sundi og sølu til almennar myndugleikar (herundir Landsverk). Í 2010 er býtið:

Søla til Asfaltverkið á Sundi	t.kr. 3.431
Søla til almennar myndugleikar	<u>t.kr. 5.835</u>
Tilsamans	<u>t.kr. 9.266</u>

P/f Asfaltverkið kærði í 2009 Landsverk til Kappingarráðið fyri ikki at lata privatum kundum tilfar undir somu treytum, sum Landsverk letur tilfar til sítt eigna asfaltvirki. Felagið helt eisini, at Landsverk móguliga hevði brotið reglurnar í Kappingarlógini.

Í júní 2009 hefur Kappingarráðið gjört av at gera tilsögn hjá Landsverk galdandi:

- at inntøkufíggingjað virksemin hjá Landsverk skal fylgja teimum ásetingum, ið eru at finna í pkt. 5.3 í játtanarskipan landsins, og
- fyri at sleppa undan, at Bitumengoymslan verður rikin við halli, verður prísurin ásettur eftir sama leisti, sum áður, tó við teirri broyting, at goymslan við ársenda rindar aftur møguligan vinning til sínar kundar.

Kappingarráðið álegði eisini Landsverk at býta møguligt yvirskot á Bitumengoymsluni lutfalsliga millum kundarnar.

Í 2010 var úrslitið av sølu av Bitumen eitt hall á 66.931 kr. Hallið er ikki býtt millum Landsverk og privatu veitararnar. Í 2009 var yvirskot av søluni av Bitumen, og tað varð býtt ímillum Landsverk og privatu veitararnar eftir sølulutfallinum.

Landsgrannskoðanin spurdi, hvørjar viðmerkingar Landsverk hevði til, at hallið ikki er býtt.

Landsverk hevur greitt frá, at teirra fatan er, at tað átti at vera symetriur í, soleiðis at skilja, at tá ið yvirskot skal verða býtt millum kundarnar, eigur hallið eisini at vera tað.

Í janúar 2012 hefur Landsgrannskoðanin biðið landsstýrismannin í innlendismálum um viðmerkingar til henda spurning.

Framleiðsludeildin

Framleiðsludeildin fevnir um grótbrotini í Hundsarabotni og á Hústoft, smærri grótbrotini í Porkeri og á Sandi, maskinmiðstöðina í Kollafirði, smiðjurnar á Lambareiði og í Øravík og goymsluna av Bitumen í Hósvík.

Deildin er at rokna sum vinnulig. Framleiðsludeildin bjóðar upp á arbeiðir á jøvnum fæti við privatar veitarar, og bjóðar eisini upp á arbeiðir, sum aðrar deildir hjá Landsverk bjóða út, so sum asfaltering.

Framleiðsludeildin verður skuldskrivað fyri lön til fyrisiting. Tað verður gjørt við at fíggarleiðarin metir, hvussu nógv hvørt starvsfólk á Fyrisitingardeildini prosentvís arbeiðir fyri Framleiðsludeildina. Í 2010 vóru hesar útreiðslur um 530 t.kr.

Størsti parturin av framleiðsluni av gróti og skervi og øll framleiðslan av asfalti er í Hundsarabotni. Landsverk rindar Búnaðarstovuni fyri tøku av gróti í Hundsarabotni. Í 2010 var prísurin 2,28 kr. fyri tonsi.

Keyparar fáa bert vøru, um teir hava goldið frammanundan, uttan so, at teir hava skrivliga avtalu um kreditt. Talgilda vektarskipanin, Scan-X, vigar lastbilarnar, bæði tá ið teir koma inn tómir, og tá ið teir fara út aftur við tilfarinum í.

Vakmyndatól eru við innkoyringarnar til vektirnar í Hundsarabotni og á Hústoft til at tryggja, at rætti kundin fær rokningina, og at tað er rætta slag av vøru, goldið verður fyri. Dátueftirlitið hevur góðkent vakmyndatólini í september 2011.

Í Hundsarabotni er ein kortterminalur til at taka ímóti gjaldi frá kundum.

Kostnaður fyrir ráðgeving o.a.

Landsverk hefur greitt frá, at tá ið stovnurin ger “ráðgevingararbeiði fyrri onnur”, verða rokningar sendar, har tímalønin er ásett sambært takstinum í pkt. 4.3. í roknskaparreglugerðini. Útrokningarhátturin er:

samlaða mánaðarlønin hjá teknikaranum *12/1637.

Dømið, sum er í roknskaparreglugerðini, er ein mánaðarløn á 22.110 kr., sum gevur ein tímatækst á 432 kr.

Landsgrannskoðanin hevur kannað nakrar rokningar, sum eru sendar til verkætlanir, har Landsverk er byggharri. Kanningin vísir, at tímatæksturin er 300 – 330 kr.

Vit hava kannað lønirnar hjá nøkrum verkfrøðingum og arkitektum, og við at nýta útrokningarháttin í roknskaparreglugerðini hjá Landsverk, gevur tað eina tímaløn um 600 - 700 kr.

Landsverk hevur greitt frá, at tá ið verkfrøðingar á Framleiðsludeildini gera arbeiði fyrri aðrar deildir hjá Landsverk, verða tímarnir faktureraðir til ta deildina. Tímatæksturin í 2010 var 330 kr. Tæksturin verður roknaður út frá lønini hjá viðkomandi við 30% lógdum afturat. Sama er galdandi, tá ið rokningar verða skrivaðar fyrri tímaløn hjá handverkarum og arbeiðsmönnum. Fyrri tilfar verða 10% lógd afturat prísinum.

Hendan prísáseting hevur verið galdandi í nógv ár, men hon er ikki sett í roknskaparreglugerðina. Sambært Landsverk er ætlanin at gera tað sum skjótast.

Í januar 2012 hevur Landsgrannskoðanin biðið landsstýrismannin í innlendismálum um viðmerkingar.

Goymslur

Út frá teimum samrøðum, vit hava havt við leiðsluna, og teimum eygleiðingum, vit hava gjørt á staðnum, er Landsgrannskoðanin av teirri fatan, at Landsverk ger nógv fyrri at halda skil á goymslunum og roynir at tryggja tær móti óreglusemi.

Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera nøktandi, at goymslurnar ikki verða taldar upp.

Sambært § 19 í K. nr. 22/2007 áliggur tað stovnum at føra serstøk yvirliit yvir vørugoymslur, uttan so at goymslurnar ongan týðning hava.

Í roknskaparreglugerðini hjá Landsverk, pkt. 9, stendur, at goymslurnar ikki verða taldar, mest út frá tí fatan, at upphæddirnar eru ikki tær stóru. Landsverk ætlar at telja allar týðandi goymslur.

Goymslur í Hundsarabotni

Landsverk hevur skerv- og grótgoymslur í Hundsarabotni og á Hústoft. Har eru eisini goymslur av norskum skervi, donskum sandi og av asfalti.

Goymslurnar eru ikki taldar upp við ársenda. Virðið á asfalti á goymslu verður gjørt upp grundað á munin millum framleiddu og seldu nøgdina sama tíðarskeið, tað vil siga, at gjørd verður ein óbeinleiðis goymsluuppgjørd.

Sambært roknskaparreglugerðini, pkt. 9.2, hefur Landsverk smærri goymslur av asfalti í Suðuroy og á Sandi. Landsverk hefur heldur ikki talt tær goymslurnar upp.

Goyslan í Hósvík

Rávøran til asfalt (Bitumen o.a.) er í goyslutangum í Hósvík. Sambært roknskaparreglugerðini verður tann goyslan tald upp eina ferð um mánaðin og skrásett við seðlum, sum verða sendir til bókhaldið at skráseta.

Serstakur roknskapur fyri 2010 er fyri Bitumen. Roknskapurin er grannskoðaður av statsautoriseraðum grannskoðara.

Goysla á Maskinmiðstöðini

Goyslan av eykalutum, maskinum og bilum er í Maskinmiðstöðini í Kollafirði. Goyslan er væl skipað. Allir eykalutir liggja á hyllum. Vøurnar eru ikki talmerktar, men tær eru bólkaðar.

Virðið á goysluni er ikki skrásett í Búskaparskipan landsins og heldur ikki í Navision skipanini. Goyslan er ikki tald upp. Virðið á goysluni er pr. 31/12 2010 sett til 349.397 kr. Talið er munurin millum keyp og sølu.

Landsgrannskoðanin gjørdi nakrar stakroyndir av vørum á goyslu. Stakroyndirnar vístu, at í fleiri førum var ikki samsvar ímillum tað, sum skuldi verið á goysluni sambært goyslubókhaldinum, og tað, sum var á goysluni.

Landsverk greiddi frá, at ein orsök til munin var, at yvirlitið yvir eykalutir, sum var í gomlu KT-skipanini, varð “konverterað” til Navision skipanina uttan at kannað varð, um eykalutirnir vóru á goysluni. Tað hefur havt við sær, at gamlir lutir, sum ikki eru til, standa skrásettir í Navision.

Landsverk ætlaði at telja upp alla goysluna 31. desember 2011.

Maskinur og bilar

Í september 2011 var Landsgrannskoðanin á goyslueftirlitið á Maskinmiðstöðini í Kollafirði. Vit kannaðu við stakroyndum, um maskinur og bilar, sum eru skrásettir í Navision skipanini hjá Landsverk, vóru til staðar og tøkir. Vit høvdu ikki nakað stórvegis at finnast at, út frá teimum stakroyndum vit gjørdur.

Maskinurnar, sum goyslan í Kollafirði varðar av, verða leigaðar út til deildirnar hjá Landsverki. Tær maskinur, sum verða brúktar fast á sama rakstrarstaði, sum t.d. lessimaskinur, rennugravarar og arbeiðsbilar, verða leigaðar eftir sáttmála.

Seramboðini, sum verða leigað út í styttri tíðarskeið, verða skrásett við dagfesting, nær tey verða latin, og nær tey koma innaftur. Fíggjardeildin fakturerar leiguna.

10.2 Infrakervið á útoyggj

Peningur til stuðulin verður játtaður á høvuðskontu 15.38.1.18 “Stuðul til infrakervið á útoyggj”. Landsverk umsitur játanina. Í fíggjarlógini 2010 eru játtaðar 3,1 mió.kr. Brúktar eru um 2,6 mió.kr.

Málsøkið “Stuðul til infrakervið á útoyggj”, verður fyrisitið við heimild í LI. nr. 137/ 2005, og K. nr. 10/2006 “um stuðul til ílögur í infrakervið á útoyggj”. Endamálið við lógini og við játtanini er at skapa fyrirtreytir fyri at betra trivnaðin og vinnuligu møguleikarnar á útoyggjum.

Mannagongdir fyri útgjaldi

Sambært § 1, stk.1, í lógini og § 2, stk. 2, í K. nr. 10/2006 kunnu ávísar kommunur søkja um og fáa útgoldnan stuðul. Landsverk ger tilmæli um stuðul til kommunurnar, sum verður góðkent av landsstýrismanninum.

Í flestu førum senda kommunurnar uppgerð yvir gjørd arbeiði til Landsverk, sum so rindar kommununi stuðulin. Í nøkrum førum sendir veitarin rokningarnar beinleiðis til Landsverk, sum síðani rindar tær og bókar tær á stuðulskontuna. Grundgevingin er, at kommunurnar eru smáar og hava onga umsiting, sum tekur sær av at avgreiða rokningar.

Útgoldin stuðul

Talvan niðan fyri vísir, hvørjar verkætlanir stuðul er latin til í 2009 og 2010, hvørjar upphæddir kommunurnar hava søkt um, og hvørjar eru játtaðar:

Verk- ætlan	Heiti	Roknskapur 2010	Kommunan søkt um	Landsstýrism. jattað í 2010	kr. Roknskapur 2009
5022	Mát/kann. í bátahyl, Skúvoy	-	-	-	106.775
5043	Ábøtur á veg frá lend. Skúgví	-	-	-	19.942
5132	Svínoy, veg niðan á Heygar Studn.	373.703	400.000	400.000	399.950
5168	Reinsiverk í Skúvoy	260	-	-	1.688.885
5170	Fugloyar kommuna studningur	400.000	500.000	400.000	100.000
5177	Heimasíða hjá Skúvoyar kommunu	-	-	-	-8.900
5186	Sláturhús í Dímun	249.441	250.000	250.000	999.900
5195	Alternativur tylupallur í Mykinesi	193.964	-	200.000	23.717
5199	Ábøtur á lendingina í Mykinesi	-	100.000	200.000	90.000
5213	Dýping Svínoy	285.535	-	300.000	-
5215	Sparkivøllur í Mikladali	225.000	850.000	414.000	-
5216	Skúli á Trøllanesi	108.297	136.000	136.000	-
5218	WC- Mykines	100.000	100.000	100.000	-
5220	Asfaltering Skúvoy	514.850	1.000.000	500.000	-
5221	Ábøtur og annað Mykines 2010	197.274	-	100.000	-
5224	Slátur og framleiðsluhús Skúvoy	5.530	100.000	100.000	-
	Vegagerð til viðarlundina í Mikladali	-	864.000	-	-
	Sjørænahola í Svínoy	-	250.000	-	-
	Skotgravir í Svínoy	-	180.000	-	-
	Vatndalsvegur, Fugloy	-	500.000	-	-
Tilsamans		2.653.853	5.230.000	3.100.000	3.420.269

Stakroyndir av útgoldnum stuðuli

Landsgrannskoðanin hevur kannað triggjar verkætlanir.

Alternativur tyrlupallur í Mykinesi

Leiðslan greiddi frá, at Sørvágs kommuna hevði biðið Landsverk kanna møguleikarnar fyri at gera ein alternativan tyrlupall. Tilsamans eru goldnar 193.964 kr. til “alternativan tyrlupall í Mykinesi”.

Vísandi til, at játtanin til at reka tyrlupallar kring oyggjarnar er partur av játtanini til Landsverk (undirkonta 38) spurdi Landsgrannskoðanin:

- um útreiðslan til tyrlupallin ikki er partur av rakstrarjáttanini hjá Landsverk, og
- um heimild er at brúka stuðulsjáttanina til tyrlupallar.

Landsverk hevur greitt frá, at rakstrarjáttanin hjá stovninum er ætlað til at reka og viðlíkahalda verandi tyrlupallar og ikki at gera kanningar um alternativar tyrlupallar, sum talan er um í hesum føri.

Landsverk vísti á, at í § 2, stk. 2, í K. nr. 10/2006 stendur: *“kommunur, sum koma undir lógina, kunnu søkja um stuðul til iløgur í infrakervið til byggi- og løgugarbeiði viðvíkjandi samferðslu og samskipti og byggi- og løgugarbeiði til vinnulig, mentanarlig...”*.

Tað er fatan Landsverksins, at ein kanning av alternativum tyrlupalli í Mykinesi kemur undir hesa grein, tí ein slík kanning er partur av einari møguligari iløgu. Stovnurin vísir eisini á, at Innlendismálaráðið hevur góðkent tilmælið, sum á hvørjum ári verður sent til landsstýrismannin at góðkenna.

Í januar 2012 hevur Landsgrannskoðanin biðið landsstýrismannin í innlendismálum um viðmerkingar.

Asfaltering í Skúvoy

Landsgrannskoðanin kannaði, um samsvar var millum játtaða umsókn og útgjöld til Skúvoyar kommunu viðvíkjandi “stuðul til asfaltering”. Vit høvdu onki at finnast at.

Sláturhús í Dímun

Landsgrannskoðanin kannaði, um samsvar var millum játtaða umsókn og útgjöld til Skúvoyar kommunu viðvíkjandi “bygging av sláturhúsi í Dímun”. Vit høvdu onki at finnast at.

Upp á fyrispurning, um tað er í tráð við reglurnar um stuðul:

- at Landsverk rindar veitarum av vørum og tænaðum vegna kommunurnar, og
- at Landsverk bókar rokningarnar fyri kommunur,

hevur Landsverk greitt frá, at *“Landsverk metir at hetta er ein rationellur máti at arbeiða uppá, tá ið nú Landsverk sjálvst ger uppgávuna.”*

Í januar 2012 hevur Landsgrannskoðanin biðið landsstýrismannin í innlendismálum um viðmerkingar.

10.3 Akstovan (LG 2010/215-0384)

10.3.1 Vektgjald (LG 2010/220-0522)

Landsgrannskoðanin hevur kunnað seg um umsitingina av vektgjaldi og tikið stakroyndir av tilskrivningum. Samanumtikið var úrslitið, at av tilsamans 30 stakroyndum, varð feilur funnin í einari. Akstovan sigur seg hava rættað feilin og hevur kunnað um, at eftirlitsmannagongdirnar eru broyttar, síðani feilurin varð gjørdur.

Lógargrundarlag o.a.

Vektgjald verður kravt sambært LI. nr. 38 frá 31. mars 1982, “um vektgjald av motorakførum v.m.” v.s.b. Í 2010 var inntøkan av vektgjøldum 86,7 mió.kr., meðan inntøkan í 2009 var 87,1 mió.kr.

Stakroyndir

Landgrannskoðanin tók 30 tilvildarlaga valdar stakroyndir at kanna, um røtt upphædd fyri vektgjald var álíknáð í mun til slag og vekt. Eisini hugdu vit í typugóðkenningina fyri akførini fyri at kanna, um vektin og slagðið av akfari var rætt í akfaraskipanini.

Í stakroyndunum varð ein feilur funnin, har upplýsingar um ein bil vóru skeivt inntøppaðir. Feilurin hevði við sær, at bileigarin síðani 1996 hevur goldið ov lítið í vektgjaldi. Akstovan sigur seg nú hava rætta feilin, so bileigarin í framtíðini kemur at gjalda rætt vektgjald.

Akstovan hevur eftirsíðan kunnað um, at Akstovan yvirtók akfaraskráanna frá Føroya Landfúta 1. januar 1996, og stutt eftir varð ein mannagongd skipað, har annað starvsfólk enn skrásetarin eftirkannar allar inntøppaðar upplýsingar.

10.3.2 Skrásetingargjald av akførum (LG 2010/220-0522)

Landsgrannskoðanin hevur kunnað seg um umsitingina av skrásetingargjaldi og tikið stakroyndir av goldnum skrásetingargjøldum. Samanumtikið var úrslitið, at ongin feilur varð funnin í teimum tilsamans 30 stakroyndum, sum vórðu kannaðar.

Lógargrundarlag o.a.

Skrásetingargjöld og gjöld fyri burturbeining av akførum verða kravd sambært LI. nr. 33/2008 “um avgjöld við skráseting av motorakførum”. Landsgrannskoðanin hevur kannað, um skrásetingargjöldini verða kravd sambært lógini.

Í landsroknskapinum verða inntøkurnar av skrásetingargjøldum bókaðar á høvuðs-kontu 20.52.2.19 (Skattir og avgjöld, skrásetingargjald). Í 2010 vóru inntøkurnar um 56,3 mió.kr., meðan tær í 2009 vóru 47,4 mió.kr. Rakstrarstaðið fatar eisini um burturbeiningargjald.

Fyri motorakfør, sum eru skrásetingarskyldug eftir ferðslulógini, verður ásett skrásetingargjald, sum byggir á eitt virðisgjald og eitt CO₂-avgjald, sum er tongt at CO₂ útlátinum á hvørjum akfari sær. Harafturat verður, fyri flestu akfarssløgini, rindað eitt burturbeiningargjald á kr. 5.000. Gjaldið verður rindað á kontu hjá Akstovuni, tá ið akfarið verður skrásett. Inntøkurnar verða fluttar Landsbankanum av kontuni hjá Akstovuni eina ferð um mánaðin.

Mannagongdir

Akstovan hefur skrivligar manngongdir fyrri, hvussu skrásetingargjaldið skal verða roknað út. Eisini er skipanin skjalfest, hvussu hon virkar og er sett saman. Annars verður skrásetingargjaldið sjálvvirkandi roknað út, tá ið neyðugar upplýsingar, so sum fakturaprísar og CO₂ útlát, eru lisnar inn.

Eftirkannan

Akstovan kunnaði um, at upplýsingar, sum verða tøppaðar í skipanina, verða eftirkannaðar við kassan, áðrenn tikið verður ímóti inngjaldinum. Síðani verða upplýsingarnar eisini kannaðar, tá ið málið verður lagt í skjalagoymsluna. Tað kemur fyrri, at feilur er í. Tá verður hann rættaður, og orsøkin til feilin funnin og eftirmett.

Stakroyndir

Landgrannskoðanin tók stakroyndir av 30 tilvildarlaga valdum akførum, sum vóru nýskrásett í 2010. Kannað varð, um virðisgjaldið var rætt roknað út frá tí skjalatiltfari, sum lá í málunum, so sum faktura og farmarokning, og eisini varð kannað, um CO₂ avgjaldið var rætt roknað út. Harumframt hava vit kannað eftir, um virðisgjald, CO₂ avgjald og burturbeiningargjald er goldið og skrásett í Búskaparskipan landsins. Landgrannskoðanin hefur onki at finnast at.

10.3.3 Kassaeftirlit (LG 2010/215-0384)

Í oktober 2011 var Landgrannskoðanin á ófráboðaðum kassaftirliti á Akstovuni. 3 ókrossaðir kekkar lógu í kassanum. Landgrannskoðanin mælti Akstovuni til at krossa ókrossaðar kekkar beinanvegin, teir verða latnir stovninum. Stovnsleiðslan hefur eftirsíðan boðað frá, at tilmælið er tikið til eftirtektar. Landgrannskoðanin hefur annars onki at finnast at.

10.4 Lógarsmíð (LG 2010/100-0000)

Í uppskoti til samtyktar um at góðkenna landsroknaskapin 2008, ið Løgtingið samtykti í mai 2010, gjørdi Løgtingsgrannskoðararnir vart við, at teir fleiri ferðir hava víst á, at verandi trupulleikar við lógarsmíði eru eitt langtíðar vandamál, ið lögmaður má taka stig til at loysa sum skjótast. Løgtingsgrannskoðararnir undraðust tí á, at økið ikki verður raðfest.

Innlendismálaráðið hefur í desember 2011 kunnað um, at ráðið í løtuni arbeiðir við at dagføra rundskriv um lógar- og kunngerðarsmíð, og eisini arbeiðir við at gera eina lógartøkniliga leiðbeining.

Landgrannskoðanin hefur í frágreiðingum síðani 2003 gjørt vart við, at eftir okkara tykki er lógargrundarlagið sum heild eitt tað størsta vandamálið í umsitingini. Í ársfrágreiðing okkara í oktober 2007 vístu vit m.a. á, at:

Gongdin seinastu nógvu árin hefur víst, at landsumsitingin ikki megna at smíða dygdar-góðar lógir og kunngerðir á týðandi økjum. Tað tykist vera ein afturvendandi trupulleiki at manna stórv við lögfrøðingum, sum hava førleika og royndir at smíða lógir. Tá ið eindirnar eru so smáar, verður sjáldan nøkur upplæring ella siðvenja. Tað kann móguliga vera ein atvold til starvsfólkaútskiifting, sum hefur við sær, at ónda ringrásin heldur fram.

Í 2007 boðaði Lögmaður frá, at hann hevði sett í verk eitt útgreiningararbeiði til tess at betra um lógardygdina. Ein arbeiðsbólkur var settur við einum umboði úr hvørjum stjórnarráði.

Í oktober 2009 greiddi Løgmansskrivstovan frá, at í stuttum bar til at siga, at Innlendismálaráðið, sum umsitur løgmál, ikki sær seg ført fyri at gjøgnumføra verkætlanina, sum ætlað.

Innlendismálaráðið vísti í skrivi til Løgmansskrivstovuna í august 2009 m.a. á:

“Sum heild kann sigast, at tað ikki hevur gingið væl við at menna lógardygdina seinastu árin. Orsøkirnar til hetta eru fleiri. Fyri tað fyrsta hevur verið stór útskiifting av lögfrøðingum í Innlendismálaráðnum, síðani tað var sett á stovn. Eisini hevur ráðið vegna sparingar verið noytt at siga lögfrøðingum úr starvi.

Harumframt eru fleiri nýggj málsøkið lögð til Innlendismálaráðið, sum hava tikið nógva arbeiðsorku hjá lögfrøðingunum í ráðnum, og sum ikki kunnu sigast at vera løgmál. Eftirkanning av lógaruppskotum og menning av lógarsmiði er tí ikki longur ein kjarnuuppgáva hjá Innlendismálaráðnum á sama hátt, sum tá ið ráðið var skipað sum Løgmálaráð.”

“Í raðfestingini hjá Innlendismálaráðnum er málsøkið lógardygd ikki raðfest í 2009. Tó ætlar Innlendismálaráðið at skipa fyri skeiði fyri starvsfólkunum um lógarsmið, síðst í hesum árinum.”

Landsgrannskoðanin hevur aftur spurt Innlendismálaráðið um málið. Í desember 2011 hevur Innlendismálaráðið m.a. greitt frá:

“Spurningurin um dygdargott lógarsmið er ein støðugt afturvendandi spurningur innan landssumsitingina. Men sum alt annað handverk, so er hetta ongantið nakað, sum tað ber til at siga, at nú er komið á mál, tí eisini lógarsmið skal støðugt haldast viðlíka, og úrslitið er í stóran mun tongt at tí hegni og tí ómaki, sum lógarsmiðurin leggur – ella sleppur at leggja – í sítt handverk.

Nógv hevur verið fokuserað upp á, um lógaruppskotini hjá landsstýrinum hava verið eftirkannaði, áðrenn tey eru lögð fyri Løgtingið. Í hesum sambandi er tað tó týðningarmikið at gera sær greitt, at ein eftirkanning av einum lógaruppskoti er seinasti liður í tilgongdini at gera eitt lógaruppskot. Og ongin ivi er um, at tað er gott og eisini týðningarmikið at fáa øll uppskot sett upp eftir sama leisti og eftirkannaði í mun til yvirskipaðar lógir, sum grundlóg, heimastýrslóg, stýrisskipan og tvørgangandi lógir so sum fyrisingarlóg, lóg um alment innlit og persónsupplýsingarlógina. Men nakra dygd í sjálvum lógarsmiðnum tryggjar ein eftirkanning t.d. í Innlendismálaráðnum ikki í sjálvum sær.

Hvat er gott lógarsmið?

Skal lógarsmið vera gott, er neyðugt at bæði umsiting og kanska ikki minst landsstýrisfólk, tingfólk og aðalstjórar veruliga skilja, hví ein ávís tilgongd má vera, tá ið lógir verða gjørdar, um vit ynskja eitt dygdargott lógarverk.

Fyri at náa hesum máli er tað ynskiligt, at lógararbeiðið byrjar við at eitt álit ella ein frágreiðing verður gjørd, sum lýsir rættarstöðuna á fakøkinum, sum lýsir hvørjir trupulleikar eru og kemur við tilmælum um, hvussu trupulleikar kunnu loysast. Álitid ella frágreiðingin eigur at vera gjørd av øllum teimum týðningarmiklastu pørtunum, sum eru á viðkomandi fakøki, soleiðis at øll viðkomandi sjónarmið og atlit koma fram. Og eisini er tað av týðningi at fáa lýst, um ósemjur eru millum partar, soleiðis at hetta er kent, áðrenn farið verður undir at gera sjálvt lógaruppskotið.

Álitid/frágreiðingin eigur síðani at verða viðgjørd politiskt, har funnið verður fram til eina semju um, hvussu økið skal skipast.

Tá ið semja er fingin um í øllum førum høvuðsinnihaldið, hvussu lóggávan eigur at vera á einum øki, verður farið undir at gera sjálvt lógaruppskotið í tráð við gjørdi niðurstøðuna ella semjuna.

Hvussu lógaruppskotið tøkniliga skal setast upp, so sum krøv til heiti á lógini, hvussu skal inngangur skrivast, skal uppskotið vera við ella uttan kapitlar, hvussu nógv stk. kunnu vera

Í einari grein, hvussu skulu viðmerkingarnar til lógina skrivast og setast upp, hvat skal skrivast við feittum bókstavum, hvat við kursiv o.s.fr. Hetta er alt bara karmur um uppskotið – sjónliga útsjóndin. Eitt lógaruppskot kann at síggja til tykjast væl úr hondum greitt, men innihaldið í uppskotinum hongur als ikki saman. Til lógartøkniligu uppsetingina eru rundskriv gjørd, og arbeiðir Innlendismálaráðið í lètuni við at dagføra og endurnýggja hesi.

Tá ið so eitt uppskot er gjørt við bæði almennum og serstakum viðmerkingum, verður uppskotið sent til hoyring. Ofta hjá teimum somu pørtum, sum hava verið við at gera álitið/frágreiðingina, men uppskotið verður tá eisini ofta sent til ein breiðari skara av interessentum. Hoyringsfreistin eigur ikki at vera styttri enn 4-6 vikur.

Tá ið hoyringsfreistin er farin, eru væntandi fleiri viðmerkingar innkomnar frá ymisku pørtunum. Hesar viðmerkingarnar eiga síðani at verða gjølla gjøgnumgongd, og antin tiknar við í uppskotið ella ikki tiknar við. Av virðing fyri teimum, sum hava gjørt sær ómak at geva eitt hoyringssvar, er tað góður siður at grundgeva, hví onkur viðmerking antin er tikin við ella ikki er tikin við í lógaruppskotið.

Um uppskotið innihaldsliga er broytt aftan á fyrstu hoyringina, eigur tað at verða sent aftur til eina aðru hoyring. Eisini við minst 4-6 vikurs freist, men freistin kann vera styttri, um talan bert er um smávegis broyting.

Nústaðni, tá ið hoyringin av uppskotinum er liðug, og aðalráðið metir, at lógaruppskotið er liðugt viðgjørt, er uppskotið bágvið til eftirkanning í Innlendismálaráðnum.

Við eftirkanningini í lögdeildini í Innlendismálaráðnum verður serliga hugt eftir, um uppskotini til løgtingslógir og annað, sum skal leggjast fyri tingið, lúka formligu krøvini til innihaldið í løgtingslógaruppskotum og ríkislógartilmælum, sum eru ásett í § 37 í Tingskipan Føroya Løgtings og rundskrivinum hjá landsstýrismanninum í lógarmálum frá 29. februar 2000 “um lógarsmíð”.

Lögdeildin fremur eitt heimildareftirlit, sum inniber, at tað verður kannað, um aðalráðið hevur málsræði at gera lógaruppskot, sum skotið upp, og um løgtingslógaruppskotið er sambæriligt við lóggávu, sum lögdeildin í Innlendismálaráðnum varðar av. Hetta eru lógir sum grundlógin, heimastýrislógin, stýrisskipanarlógin, fyrisitingarlógin, evropeiski manna-rættindasáttmálin o.a.

Harumframt verður serliga hugt eftir ásetingunum um heimildir til umsitingina, revsireglum, gildiskomureglum, afturvirkandi gildi o.l. Eisini verður eftirkannað at lógartekstur og viðmerkingar samsvara, og at tað ikki verður lóggivið í viðmerkingunum.

Lógartøkniliga eftirkanningin kann sostatt einans vísa á trupulleikar av meira almennum slag, so sum manglandi ella illa hóskandi orðing av ásetingum, sum hava týðning fyri møguleikan at handheva, revsa, kæra ella at hava eftirlit við ásetingunum, ella viðvíkjandi reglunum um gildiskomu, úrgildissetan ella skiftireglur o.l.

Innlendismálaráðið kannar eftir, um løgtingslógaruppskotini eru sett upp eftir tí leisti, ið verður brúktur í miðfyrisitingini, og um lógaruppskotini annars lógartøkniliga eru í lagi.

Eftirkanningin er ikki ein málslig eftirkanning, men kannað verður, um uppskotið lýkur treytirnar í rundskrivinum til almennu viðmerkingarnar um at vera orðaðar á ein slíkan hátt, at øll uttan serligt fakligt innlit skulu vera før fyri at skilja uppskotið. Tí ger Innlendismálaráðið vart við, um lógarteksturin ella viðmerkingarnar verða hildnar at vera torskildar ella ógreiðar.

Lögdeildin eftirkannar ikki um materiella innihaldið í einum lógaruppskoti ella uppskoti til kunngerð e.ø. er í lagi, og kannað verður ikki, um ítøkiliga uppskotið er sambæriligt við lóggávu ella rættaraðalreglur ella millumtjóða sáttmálar á tí málsøkinum, sum uppskotið viðvíkur. Hetta er av teirri natúrligu orsök, at lögdeildin ikki kann hava nágreiniliga vitan um tey rættarøki, sum lógaruppskotini hjá hinum ráðunum viðvíkja. Hesi viðurskipti hevur fakaðalráðið einsamalt ábyrgdina av.

Eftirkanningin hjá lögdeildini er ein lögfrøðilig og lógartøknilig gjøgnumgongd av einum lógaruppskoti/uppskoti til kunngerð, og úrslitið av hesari gjøgnumgongd er at meta við eitt tilmæli til viðkomandi aðalráð.

Lögdeildin eftirkannar ekki figgjarlógaruppskot og eykafiggjarlógaruppskot, heruppií átekningar (tekstanmærkningar). Hesi viðurskipti eru undir málsræði hjá Fíggjarmálaráðnum.

Vart skal her verða gjört við, at eftirkanningin, sum verður gjörd í Innlendismálaráðnum, er ikki eins viðfevnd sum tann eftirkanningin, sum lögtingsumsitingin ger sambært § 22, stk. 1, nr. 6, í tingskipan Løgtingsins, har tað er ásett, at lögtingsumsitingin “ansar eftir, at øll tingmál eru lögfrøðiliga og málsliga røtt”.

Ger Innlendismálaráðið við eftirkanning sínar viðmerkingar til uppskotið, eiga hesar at verða viðgjørðar í álvara, og uppskotið eigur aftur at verða sent til hoyring, um talan ikki bara er um smávegis broytingar. Tillagaða/rættaða uppskotið eigur síðani at verða sent til eftirkanning, áðrenn tað verður lagt fyri landsstýrið. Og sama mannagongd er galdandi, um broytingar verða gjørðar í uppskotinum aftaná, at tað hevur verið til politiska viðgerð hjá samgonguflokkunum.”

Tikið samanum

Innlendismálaráðið kannar eisini um, at ráðið arbeiðir í løtuni við at dagføra rundskriv um lógar- og kunngerðarsmið, og at gera eina lógartøkniliga leiðbeining. Í løtuni verður arbeitt við:

- rundskrivi nr. 1/2012 frá Innlendismálaráðnum “um lógarsmið og viðmerkingar til lögtingslógaruppskot”,
- rundskrivi nr. 2/2012 frá Innlendismálaráðnum “um uppsetan av lögtingslógaruppskotum og broytingaruppskotum”,
- rundskrivi nr. 3/2012 frá Innlendismálaráðnum “um uppseting av kunngerðum og broytingarkunngerðum”,
- rundskrivi nr. 4/2012 frá Innlendismálaráðnum “um kunngerding”, og
- lógartøkniligu leiðbeiningini.

Uppskot til rundskriv nr. 2/2012 er gjørt í samstarvi við lögtingsumsitingina, og er nú klárt at senda til hoyringar hjá aðalráðnum. Innlendismálaráðið skal síðani fáa undirtøku fyri rundskrivunum á landsstýrisfundi, áðrenn tey kunnu verða sett í gildi. Innlendismálaráðið vónar og væntar, at hesi 4 rundskrivini og leiðbeiningin kunnu verða gjörd liðug í 2012.

11 Fylgiskjal 1: Um Trygdarmiðstöðina

Í október 2011 sendi Landsgrannskoðanin landsstýrismanninum í fiskivinnumálum eitt upprit um keyp og umbygging av bygningi til Trygdarmiðstöð.

Vit settu fleiri spurningar, og heittu eisini á landsstýrismannin um at útvega Landsgrannskoðanini avrit av skitsuprosjektinum, avrit av frágreiðing frá Landsverk í 2007, og avrit av relevantum samskipti millum Fiskimálaráðið og Trygdarmiðstöðina.

Í januar 2012 finga vit svar frá Fiskimálaráðnum. Vit hava niðan fyri sett svarið inn í uppritið.

Samanumtikið heldur Landsgrannskoðanin, at tað eru nøkur ógreið viðurskipti, og tí heldur grannskoðanin fram í 2012.

Játtan í eykajáttanarlógini desember 2009

Í eykajáttanarlógini desember 2009 – Lm. nr. 82/2009, sum varð lögð fyri Løgtingið 11. desember 2009, varð skotið upp at játta 9 mió.kr. til at keypa ein bygning á havnarlagnum við Borðoyarvík í Klaksvík til at nýta til trygdarmiðstöð.

Í skrivi til Løgtingsins fíggarnevnd 17. desember 2009 greiddi Fiskimálaráðið frá, at landsstýrinum stóð í boði at keypa bygningin hjá P/f Íðni, á Faktorsvegi 14 í Klaksvík, fyri um 12 mió.kr., og harvið fáa eina væl brúkiliga Trygdarmiðstöð. Fiskimálaráðið skrivaði, at Landsverk í mai 2009 hevði gjørt eina støðumeting av bygninginum, og at bygningurin varð mettur at vera í góðum standi og væl bygdur. Vit spurdu landsstýrismannin:

- um talan var um sama bygning,
- um ikki, hví ætlanin var broytt, og
- hví biðið varð um 9 mió.kr., tá ið bygningurin kostaði 12 mió kr.

Svar:

- *Talan er um sama bygning, og*
- *upprunaliga metingin frá umsitingini segði 9 mió.kr., og var tað mett forsvarligt at rinda fyri bygningin. Endaliga samráðingarupphæddin varð 12 mió.kr.*

Meting hjá arkitekti

Landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum greiddi í skrivinum 17. desember 2009 eisini frá, at Albert Isfeld, arkitektur, eftir umbøn frá ráðnum, hevði gjørt eitt skitsuprosjekt av hølistørvinum hjá Trygdarmiðstöðini við støði í einari frágreiðing, sum Landsverk gjørdi í 2007.

Niðurstøðan var, at tað bar til at fáa eina væl brúkiliga loysn, men at umbyggingarnar fóru at verða nokk so umfatandi, um 12 mió.kr. Í metingini var innandura venjingarhylur ikki tikin við. Skuldi hann gerast, varð tað mett at kosta 10 – 12 mió.kr. afturat. Vit bóðu landsstýrismannin um:

- avrit av skitsuprosjektinum, og
- avrit av frágreiðingini frá Landsverk.

Landsgrannskoðanin hevur fingið umbidnu skjøluni.

Talan var bert um eitt skitsuprosjekt. Eitt endaligt projekt kundi koma at kosta meira ella minni, alt eftir hvør tørvurin fór at verða í mun til ta játtan, ið var tøk. Eisini varð greitt frá, at tá ið talan var um ein bygning sum hendan, vóru nakrar óvissur. Sum dømi nevndi arkitekturin, at á 2. hædd vóru 240 cm millum loft og gólv, meðan kravið frá Arbeidseftirlitinum er 250 cm. Hann helt tó, at til bar at fáa undantak frá galdandi reglum, tí talan var um ein verandi bygning. Vit spurdu:

- Hvat metingin um at fáa undantak frá reglunum bygd á.

Svar:

- *Landsverk sigur í síni frágreiðing at til ber at biðja um undantaksloyvi, m.a. tí hølini hava ventilatión. Viðmerkjast skal at arbeidseftirlitið hevur góðkent hølini.*

Landsstýrismaðurin greiddi eisini frá, at ongin rýmingarvegur var frá 2. hædd í bygninginum, men at hann var tikin við í skitsuprosjektinum og kostaði 70 t.kr. Landsstýrismaðurin nevndi eisini, *“at tað ikki altíð er samsvar millum góðkendar tekningar og tað, sum veruliga er gjørt.”* Í onkrum føri høvdu arkitekturin og Landsverk staðfest, at tilfarið ikki var í samsvari við normar.

Landsstýrismaðurin helt tó ikki, at óvissurnar vóru so graverandi, at tað fór at geva størri trupulleikar, tí í skitsuprosjektinum var hædd tikin fyri brekunum, sum vóru kend.

Endaligt skeyti

Landsstýrismaðurin gjørdi vart við, at í einum møguligum keypsáttmála *“vil tað sjálvandi harumframt verða ein treyt, at bygningurin lýkur øll myndugleikakrøv, og ikki hevur goymdar manglar”*. Hann helt, at 6 mánaðir fóru at ganga, frá tí at endalig støða var tikin, til bygningurin var liðugt umbygdur. Vit hava spurt:

- Hví treytir um myndugleikakrøv og goymdar manglar ikki vórðu settar í keypsáttmálan.

Svar:

- *Svar kemur seinni.*

Sambært endaliga skeytinum frá 30. desember 2009 *“verður ognin, ið er ein vinnubygningur, latin keyparanum, soleiðis sum alt nú er og liggur, og sum keyparin hevur sæð og góðkent bygningin, við leiðningum og leiðingum og øllum múr- og naglaføstum tilhoyri og annars við øllum, sum av røttum hoyrir ognini til”*. Vit hava spurt:

- Hvør góðkendi bygningin sambært § 1 í skeytinum, og
- hví Fiskimálaráðið ikki eftirhelt ein part av keypsprísinum fyri møguligar manglar.

Svar:

- *Góðkenningin bygd á støðulýsingina hjá Landsverk.*
- *Svar kemur seinni.*

Játtan á fíggarlógini 2010

Í fíggarlógini 2010 eru játtaðar 8 mió.kr. til tillaging og umbygging av bygninginum. Í eykajáttanarlógini august 2010 varð játtanin hækkað 4,7 mió.kr. Í viðmerkingunum til eykajáttanarlógina verður greitt soleiðis frá:

“Í 2009 vórðu játtaðar 12 mió.kr. til at keypa bygning til Trygdarmiðstöðina í Klaksvík. Í hesum sambandi var ein meting gjørd av útreiðslutørvinum fyri at innrætta og umbyggja

bygningin til endamálið. Mett var, at neyðugt var at seta 8 mió.kr. av til endamálið, og so varð gjørt í 2010. Upprunaliga metingin var ikki íroknað innandura venjingarhyl. Nú er greitt, at innandura venjingarhyl, WC- og skiftingarrúm og ein skúlastova kunnu fáast fyri 8 mió.kr., og er hetta tískil raðfest.

Biðið verður um, at játtanin verður hækkað við 4,7 mió.kr. Hesin peningur skal brúkast til: 3 skúlastovur, auditorium/matarsal, vindeygu og starvsfólkarúm/-skrivstovur.”

Vit hava spurt:

- Hvussu tað skal skiljast, at innandura venjingarhyl, WC- og skiftingarrúm vórðu raðfest fyri 8 mió.kr.,
- hvør orsøkin var til, at biðið bert varð um 4,7 mió.kr. í eykajáttanarlógini, og
- hví ongin upphædd er sett í fíggjarlógina 2011.

Svar:

- Upprunaliga varð mettt at skúlastovur, skrivstovuhøllir, skiftingarrúm, fundarhøll o.a. kundu fáast fyri 8 mió.kr. Seinni vísti tað seg at til bar at fáa innandura venjingarhyl, um so var, at onkur av hølunum, upprunaliga var ætlandi at gera, vórðu vald frá,
- mettt var ták, at hetta var nóg mikið til at fáa hølini so mikið liðug, at til bar at byrja undirvísingina, og
- ták ið fíggjarlógin var gjørd á heysti í 2010, varð ikki mettt, at tørvur var á at seta pening á fíggjarlógina fyri 2011.

Fíggjarnevndarskjal mai 2011

Við fíggjarnevndarskjali 30. mai 2011 verður søkt um eykajáttan 2,8 mió.kr. Sambært málsfrágreiðingini skal upphæddin nýtast til áttrokandi ábøtur, sum brunamyndugleikarnir og arbeiðseftirlitið hava kravt.

Arbeiðini, ið mugu verða gjørd beinanvegin, eru t.d. at tetta og bjálva takið. Av damptrýsti frá hylinum, er neyðugt við ventilatiónsskipan, og teppi má verða lagt yvir hylin fyri at forða fyri hitatapi. Verða hesar ábøtur ikki gjørdar beinanvegin, koma skjótt trupulleikar av fukti, sum skapa gróðrarmøguleikar fyri soppavøkstri. Innbúgv má eisini útvegast. Niðan fyri er yvirlit yvir bráneyðugu ábøturnar:

	1.000 kr.
Heiti	
Bjálving og tetta av tekjuni yvir høll	606
Ventilatiónsskipan í høllina	150
Bjálving av hitarørum	10
Broyta vatninnføring	15
Termoteppi yvir hylin	50
Ljóðdoyving av reinsiskipan	50
Innblásing til at turka draktir	15
Flytan av duri	189
Brunaveggur í høllina	120
Innbúgv til undirvísingarhøllir og skrivstovur	1.000
Viking VEMC/VEC	145
Skelting	70
Ráðgeving, eftirlit og uppfylging	365
Tilsamans	2.785

Vit hava spurt:

- Nær Fiskimálaráðið varð kunnað um óvæntaðu útreiðslurnar og tær átrokandi ábøturnar, sum brunamyndugleikin og arbeiðseftirlitið hava kravt, og
- hvussu nógv varð roknað við at keypa innbúgv fyri, áðrenn ætlanin varð broytt til at fevna um fleiri skúlastovur.

Svar:

- *Upprunaliga varð mett at útreiðslurnar til brunaveggin kundu haldast innan fyri verandi játtan. At Mentamálaráðið yvirtók trygdarmiðstøðina, og at eykajáttanin fyri 2010 var nógv seinkað, gjørdi at byggjarlið dýrkaði nakað. Tískil hevur byggileiðslan (t.e. Albert Isfeld) ikki kunnað Fiskimálaráðið um øll viðurskipti viðvíkjandi byggingini.*
- *Fiskimálaráðið hevði upprunaliga ætlað at keypt innbúgv umvegis raksturin. Tískil var ikki gjørd nøkur serstøk meting av hesum.*

Í frágreiðing til Fíggjarnevndina 16. juni 2011 hava Fiski- og Mentamálaráðið greitt frá, at arbeiðið við Trygdarmiðstøðini hevur gingið stórt sæð sum ætlað. Víst verður á, at sambært Fiskimálaráðnum hevur talan verið um nakrar óvæntaðar útreiðslur:

- a) "Hylurin gjørdist 500-600 t.kr. dýrari enn ætlað. Orsøkin er, at írar "gloymdu" at upplýsa, at neyðugt varð við eyka fundamenti. Tað kostaði 200-300 t.kr. eyka. Harumframt hava írar sent eina eykarokning fyri montering uppá uml. 300 t.kr., ið Fiskimálaráðið ikki hevur góðtikið. Advokaturin hjá Fiskimálaráðnum samráðist við írar í løtuni um hetta.*
- b) Avgjørt var at leggja nýggja protan tekju á síðubygningin, tí har vóru onkrir lekar, hóast bygningurin er nýggjur. Tað kostaði uml. 200 t.kr. Harumframt mælir byggiráðgevin til, at tekjan á sjálvari høllini verður bjálvað, og at lagdur verður protandúkur oman á. Hetta er ikki við í prosjekтинum hjá Fiskimálaráðnum, men eigur at verða gjørt innan alt ov langa tíð. Tað er mett at kosta einar 600 t.kr.*
- c) Tá ið hol varð sett á veggин millum høllina og síðubygningin, vísti tað seg, at hesin ikki lýkur krøvini til ein brunavegg. Hetta kostaði einar 250 t.kr. Fiskimálaráðið hevur sett krav móti seljaranum fyri mangul við tekjuni og brunatrygd, men tað er eitt lítið Sp/f, so útlitini eru ikki góð at fáa endurgjald.*
- d) Av tí at byggingin hevur drigið út – fyrst tí bíðað varð eftir játtan til 2. byggistig og síðani tí at MMR ynskti broytingar í síðubygninginum – verða ráðgevaraútreiðslur einar 200-300 t.kr. størri enn væntað. Tað kemur eisini ein rokning frá arbeiðstakaranum fyri indeksregulering av sáttmálaupphæddini. Tilsamans metir Fiskimálaráðið, at talan er um eyka útreiðslur uppá 500 t.kr."*

Metti kostnaðurin til átrokandi ábøtur er nú hækkaður við 500 t.kr. í mun til fíggjarnevndarskjalið 30. mai 2011, ella til 3.285.120 kr. Hesin meirkostnaður er mett útreiðsla til ráðgevarar og indeksregulering.

Umframt upphæddirnar frammanfyri vanta 4,8 mió.kr. í at gera Trygdarmiðstöðina heilt lidna:

Heiti	1.000 kr.
Niðurtøka av verandi klædningi á útsíðum	156
Klæðan av bygningi og bjálvan	600
Flytan av davidum úr Borðoyarvík, gerð av kai-kanti	3.000
Óvæntaðar útreiðslur	400
Ráðgeving, eftirlit og uppfylging	626
Tilsamans	4.782

Fiski- og Mentamálaráðini siga seg kunna liva við, at bjargingarroyndirnar framvegis vera á Borðoyarvík heldur enn á vágni í Klaksvík.

Í skrivi 23. juni 2011 hevur Fíggjarnevndin boðað frá, at nevndin á fundi 22. juni 2011 hevur gjørt av ikki at ganga umbønini á mæti vísandi til, at ikki nóg nógvir fíggjarnevndarlimir tóku undir við málinum. Nevndin hevur ístaðin mælt til, at málið verður lagt fyri Løgtingið sum uppskot til eykajáttanarløgtingslóg.

Játtan í eykajáttanarlógini september 2011

Í eykajáttanarlógini september 2011 – Lm. nr. 66/2011, sum varð lögð fyri Løgtingið 20. september 2011, varð skotið upp at játta 3.653 t.kr., sum er 868 t.kr. hægri, í mun til fíggjarnevndarskjalið 30. mai 2011.

Meirútreiðslurnar kunnu greinast soleiðis:

Heiti	1.000 kr.
Ráðgevarar og indeksregulering	500
Óvæntaðar útreiðslur	252
Lásaskipan	100
Ráðgeving, eftirlit og uppfylging	16
Tilsamans	868

Í viðmerkingunum til eykajáttanarlógina verður m.a greitt soleiðis frá:

“Upprunaliga var eitt prosjekt at byggja eina Trygdarmiðstöð gjørt í 2007, og var hendan tá mett at kosta einar 40 mió.kr. (í dagsins prísum er tað umleið 43-44 mió.kr.).

Tá ið bygningurin hjá Sp/f Ídni var keyptur í 2009, upplýsti landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum í fíggjarnevndarskjali¹³ dagfest 17. desember 2009, at umframt keypsprísinn fyri bygningin, sum var 11,9 mió.kr., so vísti ein fyrilismeting, ið bygd á eitt skitsuprojekt, at ein umbygging av bygninginum hjá Sp/f Ídni til eina trygdarmiðstöð kom at kosta 22-24 mió.kr. (12 mió.kr. til innrætting og 10-12 mió.kr. til ein hyl).

Játtaðar vóru tó í fyrsta lagi bara 8 mió.kr. til umbygging. Fiskimálaráðið valdi tí at royna at gera eina loysn, har miðað varð ímóti at fáa gjørt so mikið, at til bar at flyta inn í bygningin og sleppa úr leigumálinum í Bøgøtu. Síðani vórðu játtaðar 4,7 mió.kr. afturat. Samanlagt hevur umbyggingin higartil kostað 12,7 mió.kr., og er bygningurin fyri hesa upphædd um at vera klárur at taka í nýtslu sum Trygdarmiðstöð við venjingarhyli. Alt hetta fyri samlaðan kostnað, ið er ikki meiri enn gott helvtina av tí, ið upprunaliga var upplýst yvir fyri Fíggjarnevndini.

¹³ Allarhelst verður sipað til skriv til Fíggjarnevndina 17. desember 2009

Mentamálaráðið yvirtók virksemisraksturinn av Trygdarmiðstöðini 1. januar 2011, og varð alt marítima økið í Klaksvík táknað undir somu leiðslu, ið eisini varðar av Tekniska Skúla í Klaksvík.

Fyri at savna marítimu útbúgvingarnar varð í januar 2011 tikið stig til at útvega tríggjar skúlastovur í nýggju hølunum á Trygdarmiðstöðini, ið upprunaliga var ætlað til eina stóra aulu. Harvið varð pláss útvegað til skipara- og sjóvinnuútbúgvingina, soleiðis at hesar útbúgvingar eisini kunnu húsast undir somu lón sum trygdarskeiðini á Trygdarmiðstöðini.

Sum víst á omanfyri, verður mettt neyðugt, at nakrar ábøtur afturat verða gjørdar á bygningin, sum hava við sær óvæntaðar útreiðslur. Eisini er talan um øktar útreiðslur, sum stava frá, at talið á næmingum og lærarum í bygninginum verður fimm ferðir hægri, enn upprunaliga ætlað. Hetta setir onnur krøv til innbúgv, skelting, lásaskipan o.a.”.

Samlaður kostnaður fyri Trygdarmiðstöðina

Sambært tí, sum nevnt er frammanfyri, verður samlaði kostnaðurin fyri at gera Trygdarmiðstöðina lidna:

		1.000 kr.
Heiti		
Keyp av ognini, íroknað tinglýsingar- og advokatútreiðslur		11.991
Játtan á fíggarlógina 2010		8.000
Eykajáttan 2010		4.700
Eykajáttan 2011		3.650
Vantandi útreiðslur at gera Trygdarmiðstöðina heilt lidna		4.782
Mettur kostnaður tilsamans		33.123

Vit hava spurt:

- Nær Fiskimálaráðið varð kunnað um samlaða kostnaðin.

Svar:

- *Frá byrjan var greitt, at keyp og umbygging fór at kosta um 24 mió.kr. Tá ið Mentamálaráðið yvirtók og broytti innihaldið í bygninginum, førði tað við sær ein eykakostnað, sum Fiskimálaráðið var kunnugt við á vári 2011. Tað hevur alla tíðina verið greitt, at tað kom at kosta eina ávísa upphædd at flyta davidarnar av Borðoyarvík.*

Vit bóðu um avrit av relevantum samskipti millum Fiskimálaráðið og Trygdarmiðstöðina.

Vit hava ikki enn fingið umbidnu skjølini.

12 Fylgiskjal 2: Um nevndarsamsýningar

Í samráði við stýrini fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn heitti Mentamálaráðið 15. mai 2011 á Landsgrannskoðanina at kanna roknskapirnar í sambandi við fyrireikingina at byggja skúladepilin við Marknagil. Landsgrannskoðanin varð biðin um at kanna roknskapirnar viðvíkjandi samsýningum til stýrslimir, stjórar og starvsfólk á skúlunum, um teir eru rættir, og um tær avgerðir, sum roknskapurin fevnir um, eru samsvarandi veittum játtanum, galdandi lógum, viðtøkum og fyriskipanum, verandi avtalum og vanligum siði.

Landsgrannskoðanin gjørdi av at kanna málið, og í juni sendi Landsgrannskoðanin eina fyribilsfrágreiðing til viðmerkingar til:

- Stýrið fyri Tekniska Skúlan í Tórshavn,
- Skúlastjóran í Tekniska Skúlanum í Tórshavn,
- Stýrið fyri Føroya Handilsskúla,
- Skúlastjóran í Føroya Handilsskúla,
- Fyrrverandi skúlastjóran í Føroya Handilsskúla,
- Landsverk, og
- Umboðið hjá Mentamálaráðnum í bygginevndini.

Í oktober 2011 sendi Landsgrannskoðanin frágreiðing sína til Mentamálaráðið.

Goldnar samsýningar

Niðan fyri eru yvirlit yvir samsýningar goldnar byggistýrinum og bygginevndini fyri “Skúladepilin við Marknagil”.

Samsýningar, goldnar av kontu hjá Føroya Handilsskúla:

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>Formaður í byggistýrinum</i>	25.000	56.250			
<i>Limur í byggistýrinum</i>	25.000	56.250			
Skúlastjóri	145.833	175.000	175.000	175.000	58.333
Lærari	62.500	75.000	18.750	50.000	25.000
Lærari	62.500	75.000	6.250		
Tilsamans	320.833	437.500	200.000	225.000	83.333

Samsýningar, goldnar av kontu hjá Tekniska Skúlanum í Tórshavn:

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>Limur í byggistýrinum</i>	30.000	37.500	0		
<i>Limur í byggistýrinum</i>	30.000	37.500	0		
Skúlastjóri	85.000	75.000	0	25.000	20.000
Lærari	36.000	32.500	0	25.000	20.000
Lærari	36.000	32.500	0		
Tilsamans	217.000	215.000	0	50.000	40.000
Arbeidsmarknaðargjöld	10.590	6.706	0		
Lønarútreiðslur í roknskapi	227.590	221.706	0		

12.1 Lógargrundarlag, roknskaparreglur o.a. fyri yrkisskúlar

Føroya Handilsskúli og Tekniski Skúlin í Tórshavn eru yrkisskúlar.

Lógargrundarlag

Skúlarnir virka eftir løgtingslóg nr. 106 frá 29. desember 1998 “um yrkisskúlar” v.s.b., sum m.a. ásetir, hvussu skúlarnir skulu skipast og hvussu fígging verður fingin til vega. Við heimild í lógini, kann landsstýrismaðurin í mentamálum góðkenna yrkisskúlar, hvørs endamál sambært § 1 eru:

- at geva undirvísing í yrkisútbúgvingum í øðrum av landsstýrismanninum góðkendum útbúgvingum og at skipa fyri skeiðsvirksemi,
- at menna útbúgvingarvirksemi, herímillum námsfrøðiligu uppgávur skúlans,
- at menna tann einstaka næmingin og hjálpa honum til samfelagsliga fatan, og
- at nækta tørvin hjá vinnuni, tá ið ræður um fakligan førleika og almennan kunnleika.

Skipan av skúlunum

Sambært § 3 í lógini verða yrkisskúlarnir skipaðir sum sjálvsagnarstovnar, hvørs viðtøkur skulu góðkennast av landsstýrismanninum. Landsstýrismaðurin kann áseta gjøllari reglur um karmar og innihald í viðtøkunum.

Sambært § 6 verður eitt stýri valt fyri hvønn sjálvsagnarstovn. Sambært § 7 eru stýrini ovasta leiðsla á skúlunum og virka samsvarandi viðtøkum stovnanna. Eftir tilmæli skúlastjórans staðfestir stýrið virksemið í einum skúlaári, eins og tað skal góðkenna rakstrarætlan og roknskap skúlans.

Fígging

Meginparturin av rakstrinum av skúlunum verður fíggaður úr landskassanum. Sambært § 14, stk. 1, í lógini um yrkisskúlar útvegar landsstýrismaðurin “góðkendum sjálvsagnarstovni rakstrarstuðul til alment góðkent undirvísingavirksemi”. Rakstrarstuðulin til Tekniska Skúlan í Tórshavn og Føroya Handilsskúla verður játtaður á høvuðskontu 7.23.3.05 Miðnámskúlar (Rakstrarjáttan). Játtanin hevur seinastu árin ligið oman fyri 30 mió.kr. til hvønn skúlan.

Roknskaparreglur

Í § 19, stk. 1, í Ll. nr. 106/1998 er ásett, at roknskapir hjá sjálvsagnarstovnum sambært hesari lóg skulu verða gjørdir og settir upp samsvarandi ásetingunum um almennar roknskapir. Sambært viðmerkingunum til § 19 skulu sjálvsagnarstovnar fylgja reglunum um almenna roknskaparhaldið.

Í § 6, stk. 4, í viðtøkunum fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn er ásett, at roknskapirnir hjá stovnunum skulu verða settir upp í tveimum:

- a) ein serskildur roknskapur verður gjørdur fyri stuðulin, sum landsstýrismaðurin útvegar skúlunum til alment, góðkent undirvísingavirksemi, í roknskapinum nevnt stuðulsrakstur, og
- b) ein serskildur roknskapur fyri virksemi, sum ikki kemur undir pkt. a), í roknskapinum nevnt eginrakstur.

Eginrakstur eru inntøkur og útreiðslur av t.d. skeiðsvirksemi, útleigan, kantinum o.ø.

Í viðmerkingunum til lógina sæst, at “annað virksemi” skal hava eitt natúrligt tilknýti til virki skúlans annars.

Sambært § 15 í LI. nr. 106/1998 kann landsstýrismaðurin áseta reglur um stødd á og mannagongdir fyri luttakaragjaldi fyri undirvísing og øðrum virksemi, sum ikki er stuðulsheimilað eftir hesari lóg. Landsstýrismaðurin hevur enn ikki ásett reglurnar.

Í starvsskipanunum fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn er ásett, at skúlastjórnarnir leggja uppskot til ársroknskap og ársfrágreiðing fyri stýrini, sum skulu síggja til, at roknskapirnir eru í samsvari við galdandi lógir og reglur og geva eina rætta mynd av rakstri og fíggarstøðu skúlanna. Ársroknskapirnir verða góðkendir av stýrunum og undirskrivaðir av stýrunum og stjórnunum.

Sambært § 6, stk. 5, í viðtøkunum skulu grannskoðaðir roknskapir og grannskoðarafrágreiðingar á hvørjum ári verða sendar landsstýrismanninum.

Sum ásett í viðtøkunum fyri skúlarnar eru roknskapirnir hjá báðum skúlunum settir upp í tveimum; ein fyri stuðulsraksturin og ein fyri eginraksturin.

Í landsroknskapinum er roknskapurin fyri stuðulsrakstur skrásettur á høvuðskontu 7.23.3.05, undirkontu 24: Føroya Handilsskúli, og undirkontu 25: Tekniski Skúlin í Tórshavn.

12.2 Fyrra verkætlanin, Handils- og Tekniski Skúlin byggj- ánarar

Í nógv ár hava Føroya Studentaskúli og HF-skeið, Tekniski Skúlin í Tórshavn og Føroya Handilsskúli í Tórshavn havt hølistrupulleikar, og nógv uppskot hava verið frammi at bota um hesi viðurskifti, bæði at útbyggja og umbyggja verandi skúlar, og at byggja nýtt hvør sær ella saman.

Í 1999 varð hugskotskapping skrivað út um skúladepil á økinum niðan fyri Marknagilsvegin, har Handilsskúlin og Skúlaheimið hjá Tekniska Skúlanum standa. Skúladepilin skuldi hýsa øllum trimum skúlunum.

Í mai 2003 setti landsstýrismaðurin bygginevnd at gera uppskot til og stíla fyri byggjan av skúladeplinum. Í nevndini vóru umboð fyri Føroya Studentaskúla og HF-skeið, Føroya Handilsskúla, Tekniska Skúlan í Tórshavn og Mentamálaráðið. Gunnar Hoydal, arkitektur, var formaður.

28. november 2003 varð álit handað landsstýrismanninum um at byggja nýggjan studentaskúla og tekniskan skúla saman við handilsskúlanum við Marknagil.

Í mai 2006 samtykti løgtingið løgtingslóg nr. 62/2006 “*um at veita stuðul sum rentu- og avdráttarfrítt lán til at byggja miðnámsskúla í Marknagili í Tórshavn*”. Sambært viðmerkingunum til lógina skuldi miðnámsskúli byggjast við Marknagil í Tórshavn. Skúlin skuldi fevna um virksemið hjá Tekniska Skúlanum í Tórshavn og Føroya Handilsskúla í Tórshavn og geva móguleikar fyri øðrum útbúgvungum í framtíðini.

Sambært viðmerkingunum til lógina vóru stýrini fyri Tekniska Skúlan í Tórshavn og Føroya Handilsskúla byggjánarar.

Landsverk var byggiharri fyrri verkætlanini. Sambært viðmerkingunum til LI. nr. 62/2006 merkir tað, *“at Landsverk hevur ábyrgdina av, at byggingin verður útint sambært byggiskránni og galdandi lógum og reglum. Somuleiðis hevur Landsverk eftirlit við, at kostnaðurin verður hildin innan tann karm, sum er settur av til endamálið. Landsverk, sum byggiharri, fær disponeringsrættin yvir samanlagt 150 mió.kr.”*

Tað var eisini Landsverk, sum hevði ræðisrættin á játtanini í fíggarlógini á høvuðs-kontu 7.23.3.09 “Skúladepilin við Marknagil”, og tók sær av dagliga bókhaldinum.

Bygginevndin frá februar 2007 til mars í 2008

Vísandi til LI. nr. 62/2006 heitti Mentamálaráðið 21. desember 2006 á stýrini fyrri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn um at seta nevnd at fyrireika ætlanina at byggja Miðnámskúla við Marknagil.

Sambært upplýsingum frá Mentamálaráðnum var bygginevndin tíðarskeiðið 27. februar 2007 til 27. mars 2008 manna við:

- skúlastjóranum í Tekniska Skúlanum í Tórshavn, formaður,
- skúlastjóranum í Føroya Handilsskúla, projektleiðari,
- tveimum lærarum í Føroya Handilsskúla,
- tveimum lærarum í Tekniska Skúlanum í Tórshavn, og
- einum umboði fyrri Mentamálaráðnum.

Harumframt sat eitt byggistýri (stýrisbólkur), mannað við:

- formanninum í stýrinum fyrri Føroya Handilsskúla, formaður,
- einum limi í stýrinum fyrri Føroya Handilsskúla,
- einum limi í stýrinum fyrri Tekniska Skúlan í Tórshavn, og
- næstformanninum í stýrinum fyrri Tekniska Skúlan í Tórshavn.

Uppgávan hjá bygginevndini

Sambært skrivi frá Mentamálaráðnum til skúlarnar 20. desember 2006, um arbeiðs-setning og tilnevning av bygginevnd fyrri Miðnámskúlan við Marknagil, var yvirskipaða uppgávan hjá bygginevndini:

- at *“tryggja, at næmingar og lærarar fáa nútímans námsfrøðiligar, bygningarlígar karmar at virka í, og mæla til loysnir í byggimálum, sum eru í samsvari við hetta, og*
- at *hava eftirlit við, at valdar loysnir verða framdar í verki.”*

Arbeiðssetningurin hjá bygginevndini

Arbeiðssetningurin hjá bygginevndini var saman við Landsverki og tekniskum ráðgevum:

- at *“gera byggiskrá, her ímillum at kanna tørv og áseta ynski og krøv til bygningin við atliti at umhvørvinum í breiðari merking,*
- at *hava eftirlit við, at tær loysnir, ið valdar verða í seinni fasum, eru í samsvari við tað, sum ásett er í byggiskránni,*
- at *meta um fakligu góðskuna av dispositiónsuppskotinum við atliti at funktionaliteti, góðskustøði og byggilist, og at taka avgerðir í hesum sambandi, og annars at útvega neyðugar upplýsingar/metingar frá eitt nú brúkarum og/ella øðrum serkønum,*
- at *viðgera møgulig broytingaruppskot, ið ávirka funktionalitet, góðskustøði og byggilist, og gera tilmæli í hesum sambandi,*

*at gera tilmæli um tær einstøku fasurnar at leggja fyrri arbeiðsánaran, og
at kunna arbeiðsánaran um øll týðandi viðurskifti í sambandi við byggingina.”*

Samsýningar til bygginevndina

Spurningurin um samsýning til bygginevndina verður reistur

6. mars 2007 mæltu skúlastjórnarnir fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn Mentamálaráðnum til at lata mánaðarligar samsýningar til nevndina soleiðis:

- nevndarformaður kr. 6.500
- prosjektleiðari - 6.500
- limir - 3.000

Skúlastjórnarnir mæltu eisini til, at samsýningarnar vórðu goldnar av játtanini í fíggjarlógini til prosjektið (Høvuðskontu 7.23.3.09).

Svarið frá Mentamálaráðnum

14. mars 2007 svaraði Mentamálaráðið í teldubrævi til skúlastjórnarnar m.a.:

- at tað er stýrið, sum tekur avgerðir í hesum sambandi,*
- at Landsverk ræður yvir játtanini, og tekur tískil allar avgerðir í hesum sambandi,*
- at Mentamálaráðið tí ikki tekur støðu til viðurskifti í sambandi við nevndu samsýningar, og*
- at í slíkum bygginevndum er vanliga mannagongdin, at fundarpeningur verður latin sambært almennum reglum.*

Eisini vísti Mentamálaráðið á, at ætlanin hjá bygginevndini at seta verkætlanarleiðara hevði skapt størri trupulleika enn gagn, tí Landsverk fór at seta ein verkætlanarleiðara, sum vanligt er í tilílkum førum.

At enda í teldubrævinum varð skrivað, at *“uppgávan hjá bygginevndini er ikki at framleiða tað tilfar, sum skal til í sambandi við ymisku byggistigini. Hetta taka arkitektur og Landsverk sær av. Uppgávan hjá bygginevndini er at útvega og taka støðu til neyðugu upplýsingarnar frá brúkarum og serkønum, soleiðis at arkitektarnir og Landsverk fáa tað neyðuga íkastið, sum skal til fyrri at byggja skúlan.”*

Viðgerðin hjá Landsverk

Vísandi til at tað er Landsverk, sum hevur ræðisrættin á játtanini at byggja skúladepilin við Marknagil, hevur Landsgrannskoðanin spurt Landsverk, um tey hava fingið áheitan um nevndarsamsýningar.

Landsverk hevur í juni 2011 svarað, at Landsverk hevur ikki fingið nakra áheitan um nevndarsamsýningar til hesa verkætlan, og at Landsverk hevur heldur ikki goldið nakra nevndarsamsýning til bygginevndina. Landsverk hevur ta áskoðan, at tá ið ein bygginevnd verður mannað við fólki, sum eru í starvi hjá tí almenna, skal ongin samsýning verða latin, tí fundirnir verða í mest møguligan mun hildnir í arbeiðstíðini.

Viðgerðin hjá Tekniska Skúlanum í Tórshavn

Samtykt av nevndarsamsýningum

Á stýrisfundi 26. apríl 2007 gjørði stýrið fyri Tekniska Skúlan í Tórshavn av at veita løn fyri arbeiðið í byggistýrinum og í bygginevndini:

- limirnir í byggistýrinum fáa 75.000 kr. í part um árið,
- limirnir í bygginevndini fáa 75.000 kr. í part um árið, og
- skúlastjórnir, sum koma at virka sum prosjektleiðari og formaður í bygginevndini, fáa 175.000 kr. í part.

Stýrið gjørði av, at upphæddirnar skuldu verða galdandi til byggingin varð boðin út, og eftir tað skuldu limirnir fáa fundarpening eftir alment galdandi reglum.

Í skrivi 8. juli 2011 hava skúlastjórin og stýrið greitt frá, at *“Stýrið tók ta avgerð, heldur enn at taka málið upp við Landsverk, at lata samsýningar í sambandi við arbeiðið at fyrireika bygging av nýggjum skúla. Avgjørt var, at hesar verða goldnar av “eginrakstrinum” hjá TST. Hetta var eisini gjørt fyri at stuðla byggimálinum fíggjarliga”*.

Skúlastjórin og stýrið vísa í skrivinum eisini á, at Mentamálaráðið í sínum svari 14. mars 2007 sigur, at tað er stýrið, sum tekur avgerðir í hesum sambandi, og at Mentamálaráðið ikki vísir til rundskriv landsstýrisins frá 10. januar 1983 um nevndarsamsýningar. Tað halda skúlastjórin og stýrið verða eina staðfesting av, at Mentamálaráðið hevur somu áskoðan, sum stýrið.

Harafturat siga stýrið og stjórin, at arbeiðsbyrðan hjá formanninum í bygginevndini var sera arbeiðskrevjandi árinum 2007-2008, og hóast tað skuldi starvið sum skúlastjóri eisini røkjast. Hóast sera stóran áhuga fyri at byggja nýggjan skúla, so er skúlastjórin ikki settur at taka á seg so stóra uppgávu. Tí heldur stýrið ongan iva vera um, at samsýningin til stjóran var rímlig, og avgerð stýrisins varð tikin út frá hesum sjónarmiði.

Útgjöld og skrásetingar av útgjöldum

Samsýningarnar, sum Tekniski Skúlin í Tórshavn hevur goldið limunum í byggi-nevndini og –stýrinum, eru goldnar út í mánaðarligum gjöldum, fyrstu ferð í juni 2007. Í 2008 eru samsýningarnar goldnar fyri 5 mánaðir.

Samsýningarnar eru goldnar og bókaðar á eginraksturin hjá skúlanum. Samsýningarnar síggjast eisini í roknskapinum í notuni yvir eginrakstur skúlans.

Viðgerðin hjá Føroya Handilsskúla

Samtykt av nevndarsamsýningum

Stýrið fyri Føroya Handilsskúla ger eisini av at gjalda samsýningar til limirnar í byggi-nevndini og byggistýrinum. Á fundi 7. mai 2007 samtykti stýrið at játta stjóranum kr. 175.000 *“umvegis eginraksturin, meðan arbeiðt verður við forprojekтинum (umleið 1 ár – ella til útbjóðingarfasan tekur yvir). Umsitingin á FH fær boð um at flyta eina mánaðarliga samsýning til stjóran við afturvirkandi kraft – primo mars 2007. Samsýningar til limir í Bygginevndini og Byggistýrinum verða viðgjørðar á fyrst komandi stýrisfundi.”*

Á fundi 22. mai 2007 hjá stýrinum fyri Føroya Handilsskúla samtykti stýrið harumframt, at:

- limir í byggistýrinum fáa 75.000 kr. um árið (tveir stýrslimir FH), og
- limir í bygginevndini fáa 75.000 kr. um árið (tveir lærarar FH).

Stýrið samtykti eisini, at samsýningarnar til byggiprosjektið skuldu verða fíggjaðar yvir eginraksturin. Samsýningarnar skuldu verða veittar, meðan fyrireikingarnar vórðu gjørðar, herundir at gera prosjektætlan, byggiskrá og projektering.

Í sínum viðmerkingum í juli 2011 sigur stýrið, at í hesum tíðarskeiði stóðst nógv eyka arbeiði av verkætlanini, og rættiliga umfevnandi fundarvirksemi var um teir spurningar, sum stóðust av henni. Stýrið vísir eisini á, at afturat hesum varð stjórin í Føroya Handilsskúla útnevndur at vera prosjektleiðari fyri verkætlanina. Tað var orsøkin til, at stýrið fyri Føroya Handilsskúla valdi at samsýna limunum í bygginevndini og byggistýrinum, eins og ein hægri samsýning varð ásett til stjóran á Føroya Handilsskúla.

Stýrið sigur seg vera av tí áskoðan, at stýrið, sum ovasta leiðsla fyri sjálvsognarstovnin Føroya Handilsskúla, hevur havt heimild at taka avgerðirnar um samsýningar. Stýrið heldur seg eisini hava fingið hesa fatan váttaða í samskipti sínum við Mentamálaráðið, t.d. tá ið Mentamálaráðið í teldupostinum 14. mars 2007 sigur, at tað er stýrið, sum tekur avgerðir av tí slagi, sum hetta málið snýr seg um.

Í viðmerkingunum vísir stýrið eisini á, at tað samtykti, at samsýningarnar skuldu gjaldast yvir eginrakstur skúlans, og at hetta tí ikki hevði ávirkað tann partin av virksemi skúlans, sum hevur verður rikin sambært stuðli á løgtingsfíggarlógini.

Stýrið heldur eisini, at tað skilst á avgerðini á fundinum, at samsýningarnar vóru ætlaðar at galda, meðan arbeitt varð við forprosjektinum, og tað var mettt til eitt ár, ella til útbjóðingarfasan tók yvir.

Útgjöld og skrásetingar av útgjöldum

Samsýningarnar eru goldnar út í mánaðarligum gjöldum. Í 2007 hava limirnir í bygginevndini fingið fyri 10 mánaðir og limirnir í byggistýrinum hava fingið fyri 4 mánaðir. Í 2008 eru samsýningar goldnar fyri 9 mánaðir til byggistýrið, ímeðan limirnir í bygginevndini hava fingið fyri alt árið.

Roknskapurin fyri 2007 vísir ikki, hvussu nógv er goldið í samsýningum til bygginevndina og byggistýrið. Av einum saldojavna pr. 31. desember 2007 sæst, at samsýningarnar fyri 2007, tilsamans 346.251,74 kr., vórðu bókaðar á stuðulsraksturin (játtan í Fíggarlógini), konta "Hjálparfólk, ymiskt".

Roknskapurin fyri eginraksturin 2008 vísir, at goldnar eru 85.917 kr. í samsýningum.

Tilsamans vórðu goldnar 437.500 kr. í samsýningum í 2008. Av teimum vóru 54.167 kr. bókaðar í eginrakstrinum, meðan 383.333 kr. vóru bókaðar í stuðulsrakstrinum. Hetta seinna var ein feilur, sum bleiv rættaður í roknskapinum 2010.

Í mars 2011 hevur Handilsskúlin í telduposti til Gjaldstovuna gjørt vart við, at skúlin er komin fram á hendan feilin. Skúlin heitti á Gjaldstovuna um at umbóka í roknskapinum fyri 2010 kr. 383.333,30 úr stuðulsrakstrinum og inn í eginraksturin, við bókingar-tekstinum "Rætting bygginevndarsamsýningar 2008".

Í sínum viðmerkingum í juli 2011 sigur fyrrverandi stjórin, at beinanvegin feilirnir vórðu funnir, var gjørt av at rætta teir uppaftur í roknskapinum fyri 2010. Hann sigur, at talan er um feilir ella misskiljingar, sum m.a. komu í frá umleggingini til Búskaparskipan landsins.

12.3 Seinna verkætlanin, alment byggjarí

Upprunaliga verkætlanin fevndi um at byggja skúladepil til Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn, men í 2008 varð gjørt av, at verkætlanin eisini skuldi fevna um Studentaskúlan í Hoydølum.

Við LI. nr. 43 frá 26. mai 2008 “um at byggja skúladepil í Tórshavn” varð heimilað landsstýrismanninum at skipa fyri, at “skúladepil verður bygdur í Tórshavn, sum skal fevna um Føroya Studentaskúla og HF-skeið, Tekniska Skúlan í Tórshavn og Føroya Handilsskúla í Tórshavn”.

Við LI. nr. 43/2008 verður Mentamálaráðið byggjárnari. Landsverk er byggiharri, hevur ræðisrættin á høvuðskontu 7.23.3.09 “Skúladepilin við Marknagil”, og tekur sær av dagliga bókhaldinum.

Bygginevndin frá mars 2008 til februar 2009 og til í dag

Bygginevndin varð víðkað við umboðum frá Studentaskúlanum, og var broytt soleiðis:

- eitt umboð fyri Mentamálaráðið, formaður,
- skúlastjórin í Tekniska Skúlanum í Tórshavn,
- tveir lærarar í Tekniska Skúlanum í Tórshavn,
- skúlastjórin í Føroya Handilsskúli,
- tveir lærarar í Føroya Handilsskúli,
- skúlastjórin í Føroya Studentaskúla í Hoydølum, og
- tveir lærarar í Føroya Studentaskúla í Hoydølum.

Henda bygginevnd sat frá 27. mars 2008 til februar 2009. Tá ið bygginevndin hevði gjørt og handað byggiskránnar í februar 2009, varð talið á limum í bygginevndini lækkað við einum læraraumboði frá hvørjum skúla, og síðani hava hesi fólk mannað nevndina:

- tvey umboð fyri Mentamálaráðið, annað umboðið er formaður,
- skúlastjórin í Tekniska Skúla í Tórshavn,
- ein lærari í Tekniska Skúla í Tórshavn,
- skúlastjórin í Føroya Handilsskúli,
- ein lærari í Føroya Handilsskúli,
- skúlastjórin í Føroya Studentaskúla í Hoydølum, og
- ein lærari í Føroya Studentaskúla í Hoydølum.

Samsýningar til bygginevndina

Viðgerðin hjá Føroya Studentaskúla

Sum nevnt, varð gjørt av, at Føroya Studentaskúli skuldi verða partur av verkætlanini, og nevndin varð víðkað við trimum umboðum frá Studentaskúlanum.

Sambært frágreiðing frá fundi í bygginevndini 6. mars 2008 varð spurningurin um samsýning til limirnar viðgjördur. Bygginevndin helt, at vanlig fundarsamsýning var galdandi, men niðurstøðan á fundinum var eisini, at nevndin skuldi seta seg í samband við Landsverk.

Landsgrannskoðanini kunnugt eru ongar nevndar- ella fundarsamsýningar goldnar umboðunum fyri Føroya Studentaskúla.

Viðgerðin hjá Tekniska Skúlanum í Tórshavn

Samtykt av nevndarsamsýningum

Sambært upplýsingum frá skúlanum eru ongar samsýningar goldnar út í 2009, men samsýningar til tveir limir í bygginevndini verða tiknar upp aftur frá august 2010, 5.000 kr. um mánaðin til hvønn.

Við stóði í avgerðini hjá stýrinum í 2007 varð í august 2010 gjørd henda meting av fundarluttøkuni hjá læraranum og skúlastjóranum. *“Av tí at fundarvirksemið hevði verið sera stórt, og framhaldandi kemur at verða nógv, ikki minst teir fundir, sum hava verið í sambandi við brúkarabólkarnar, metti figgjarleiðarin saman við stjóranum, at kr. 500,- fyri hvønn fundin var eitt hóskandi miðaltal fyri hvønn fundin og seminar.*

Gjørt varð av at gjalda kr. 5.000,- um mánaðin, í fyrsta umfari frá september til desember 2010. Seinni varð komið fram til, at rætt var, at bygginevndarlimirnir finga fundarsamsýning fram til juni 2011, tá ið nýggja verkætlanin varð boðin út, og samansetingin í bygginevndini aftur verður broytt.”

Útgjöld og skrásetingar av útgjöldum

Samsýningarnar eru goldnar og bókaðar á eginraksturin hjá skúlanum.

Viðgerðin hjá Føroya Handilsskúla

Samtykt av nevndarsamsýningum

Stýrið fyri Føroya Handilsskúla hevur í sínum viðmerkingum víst á, at sambært LI. nr. 62/2006 vóru tað stýrini fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan, sum vóru byggjðarar í fyrru byggjætlanini. Eftir løgtingsvalið í 2008 varð gjørt av, at Studentaskúlin skuldi verða partur av verkætlanini, og tað varð eisini staðfest í nýggjari lóg, LI.nr. 43/2008.

Stýrið heldur, at uppgávurnar hjá stýrinum broyttust við hesari lógini, m.a. tí at Føroya Handilsskúli ikki longur skuldi verða byggjðari. Nýggj bygginevnd varð skipað, og byggistýrið varð tikið av.

Stýrið sigur seg ikki hava tikið nakra avgerð um samsýning, hvørki til bygginevnd ella til starvsfólk í Føroya Handilsskúla fyri tíðarskeiðið eftir at lógin frá 2008 varð samtykt. Teirra fatan er, at tær samsýningar, sum eru goldnar út árinum 2009, 2010 og 2011 eru goldnar út uttanum stýrið.

Útgjöld og skrásetingar av útgjöldum

Samsýningarnar til umboðini hjá Handilsskúlanum í bygginevndini hildu fram, eftir at bygginevndin og verkætlanin vóru broyttar, men vórðu steðgaðar, tá ið Mentamálaráðið 5. mai 2011 heitti á fyribilissetta skúlastjóran um at steðga útgjöldunum, til greiða var fingin á, um heimild var fyri at gjalda samsýningarnar.

Roknskapurin fyri eginraksturin 2009 vísir, at 96.333 kr. eru goldnar í samsýningum. Í Búskaparskipan landsins sæst, at 239.440 kr. eru goldnar í “samsýningum, viðbótum o.ø.”, herav eru 200.000 kr. samsýningar til bygginevnd.

Sambært Mentamálaráðnum og skúlastjóranum 27. maí 2011, eru tær 96.333 kr. til samsýningar eitt nettó. Upphæddin er sett saman af 3 postum, útreiðslur til mánaðarlönir, útreiðslur til samsýningar/viðbætur o.a., tilsamans kr. 293.685, og einari flyting frá stuðulsrakstrinum fyrir hall í kantínuni, kr. -197.352.

Fyrirverandi skúlastjórinn sigur í sínum viðmerkingum í júlí 2011, at það snýr seg um, *“at útreiðslur til kantínuraksturinn (hall) verður af einari ella aðrari orsök feilbókað, nakað sum ongin kann forklára, og flutt til stuðulsraksturinn (sum er rætt), men mótbókað undir nevndarsamsýning í eginrakstrinum.”*

Roknskapurinn fyrir 2010 er ekki liðugur. Ein uppseting af roknskapinum, sum ekki er grannskoðaður, vísir, at 225.000 kr. eru goldnar í samsýningum til limirnar í bygginevndinni. Samsýningarnar eru í 2010 goldnar og bókaðar á eginraksturinn.

Viðmerkingar frá fyrirverandi skúlastjóranum á Handilsskúlanum

Í sínum viðmerkingum 5. júlí 2011 vísir fyrirverandi skúlastjórinn á, at Mentamálaráðið hefur so at siga alla tíðina vitað um nevndarsamsýningarnar, og Mentamálaráðið hefur ekki látið hoyrt frá sær um teir roknskapir, sum eru latnir ráðnum til góðkenningar.

Fyrirverandi skúlastjórinn sigur víðari, at það er onki í viðtökunum, sum forðar stýri skúlans at gjalda nevndarsamsýningar til stjóran ella onnur, í tann mun hetta er innan fyrir rímligt mark og til endamál, sum tæna skúlanum ella útbúgvinginni. Heldur ekki almennu reglurnar eru galdandi fyrir skúlan, tí útreiðslurnar tyngja eginraksturinn, og tí heldur hann, at niðurstøðan um góðkenning frá Fíggjarmálaráðnum, sum Landsgrannskoðanin hefur víst til, er skeiv.

Fyrirverandi stjórinn vísir eisini á, at hann hefur fingið eina samsýning eftir samtykt frá stýrinum, sum er ovasta leiðsla skúlans. Það hefur stýrið heimild til uttan at spyrja nakran.

At enda sigur fyrirverandi stjórinn, at hann heldur það ekki vera ein náttúrligan part af stjórarstarvinum at vera limur í einari bygginevnd. Það er óvanligt og krevur bæði eyka arbeiði og ábyrgd. Tí er það ein reinur tulkingspurningur, og sær það út til, at það altíð skal verða til fyriruns fyrir það almenna og ógætt fyrir tann starvssetta.

Viðgerðin í Mentamálaráðnum

Mentamálaráðið hefur øll árin havt umboð í bygginevndinni. Umboðið frá Mentamálaráðnum hefur verið formaður í bygginevndinni síðani 2008. Landsgrannskoðanin kunnugt eru ongar nevndar- ella fundarsamsýningar goldnar verandi formanni í bygginevndinni ella umboðnum fyrir Mentamálaráðið.

Í einum notati 6. maí 2011 skrifvar umboðið fyrir Mentamálaráðið, at tá ið arbeiðið við verkætlanini byrjaði á vári 2008, varð avtalað, at læraraumboðini hövdu rætt til fundarpeningar, meðan það fyrir rektararnar, skúlastjórararnar og umboðini fyrir Mentamálaráðið var hildið at vera ein partur af arbeiði teirra. Avgörðin varð ekki skrivað í referat tá, men hon vísir til frágreiðing frá bygginevndarfundi 11. desember 2008, har það stendur, at heitt varð á teir limir, sum hövdu rætt til fundarpening, at fylla skjöl út og senda tey til formannin. Eisini varð víst til satsirnar í avtalu við Tænastumannafelag landsins.

Í notatinum skrivar hon eisini, at hon hevur ikki vitað um, at nevndarsamsýningar hava verið goldnar, eftir at nýggja bygginevndin tók við á vári 2008, og hon sigur, at tað eru stórir munir á upphæddunum, sum limirnir fáa. Tað heldur hon ikki vera “serliga smart”.

Landsgrannskoðanin heldur hinvegin, at til ber at siga, at Mentamálaráðið kundi havt vitað um samsýningarnar. Tí, sum tað er ásett í § 6, stk. 5, í viðtøkunum hjá skúlunum, so hava skúlarnir hvørt ár sent landsstýrismanninum grannskoðaðan roknskap og grannskoðanarprotokoll.

Í roknskapinum hjá Tekniska Skúlanum hevur øll árini staðið ein postur undir notu 2 um eginrakstur við heitinum “Nevndarsams. Bygging skúlar”, har samsýningarnar, sum Tekniski Skúlin hevur goldið nevndini, síggjast.

Sama útgreining sæst ikki í roknskapinum hjá Handilsskúlanum, m.a. tí at samsýningar eru feilbókaðar á “stuðulsraksturin”.

12.4 Er heimild at rinda serligar nevndarsamsýningar

Í viðtøkunum fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn er ásett í § 3, at skúlarnir skulu halda tær reglur fyri starvsfólk á skúlunum um lønar- og setanarviðurskifti, sum eru ásettar í lógum, kunngerðum, rundskrivum og viðkomandi sáttmálum á arbeiðsmarknaðinum.

Í starvsskipanunum fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn er ásett, at skúlarnir, í sambandi við arbeiðið, rinda ferðaútreiðslur og aðrar útreiðslur hjá stýrisslimum eftir somu reglum, sum landsins tænaðsmenn. Í fíggjarætlanunum hjá skúlunum, skal ein ávís upphædd verða sett av undir kontuheitinum “stýrisarbeiði, herundir fundarpengar, skeiðsvirksemi, umboðan o.a”.

Sambært rundskrivi frá Føroya Landsstýri 10. januar 1983 “Umfarsskriv um nevndarsamsýningar” krevur veitan av samsýning til limir í nevndum og arbeiðsbólkum landsstýrisins góðkenning. Samsýning kann verða veitt sum fast árligt gjald ella sum fundarpeningur. Samsýning verður ikki veitt limum, um nevndararbeiðið natúrliga má haldast at hoyra til starvið hjá viðkomandi.

Mentamálaráðið hevur í mai 2011 spurt Lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum, um Lønardeildin hevur góðkent nevndarsamsýningarnar, ið eru umrøddar frammanfyri. Lønardeildin hevur ikki góðkent samsýningarnar.

Nevndarsamsýningarnar eru sostatt goldnar út uttan góðkenning frá Fíggjarmálaráðnum, Lønardeildini. Sambært Lønardeildini er tað heldur ikki siðvenja at rinda samsýningar til tilíkar bygginevndir.

Bæði stýri og stjórar á báðum skúlunum hava ta fatan, at stýrið hevur heimild at samtykkja slíkar samsýningar til limir í bygginevndini. Hesa fatan byggja tey á, at samsýningarnar eru goldnar yvir eginrakstur skúlans.

Skúlaleiðslurnar halda, at reglurnar í rundskrivinum frá januar 1983 bert eru galdandi fyri vanligt nevndar-, stýris- og annað arbeiði, sum er fevnt av stuðulsrakstrinum hjá skúlunum. Tey vísa eisini á, at stýrini eru ovasti myndugleiki hjá skúlunum, og hava bert ábyrgd mótvegis landsstýrismanninum í mentámálum. Tí halda tey tað heldur ikki

vera neyðugt við góðkenning frá Fíggjarmálaráðnum til hesar serligu nevndarsamsýningar.

12.5 Viðmerkingar frá Landsgrannskoðanini og niðurstøða

Tekniski Skúlin í Tórshavn og Føroya Handilsskúli eru sjálvsagnarstovnar. Sjálvsagnarstovnar/yrkisskúlar skulu sambært § 19, stk. 1, í LI. nr. 106/1998 fylgja teimum reglum, sum eru ásettar fyri almenna roknskaparhaldið.

Sambært § 9, stk. 1, í LI. nr. 106/1998 hava stýrini móttvegis landsstýrismanninum ábyrgdina av rakstri skúlanna.

Í starvsskipanunum fyri skúlarnar er ásett, at stýrini skulu síggja til, at roknskapirnir eru í samsvari við galdandi lógir og reglur, og at teir geva eina rætta mynd av rakstri og fíggjarstöðu skúlanna. Skúlastjórnarnir skulu leggja uppskot til ársroknskap og ársfrágreiðing fyri stýrini.

Sum fyrr nevnt mæla skúlastjórnarnir í skrivi 6. mars 2007 Mentamálaráðnum til at lata samsýningar til limirnar í bygginevndini. Mælt verður til, at formaðurin fær 78.000 kr. árliga og aðrir limir fáa 36.000 kr. árliga, og at útreiðslan verður goldin av játtanini til prosjektið.

Svarið frá Mentamálaráðnum 14. mars 2007 peikar í fleiri ættir. Mentamálaráðið sigur, at stýrini fyri skúlarnar taka avgerðir í hesum sambandi, at Landsverk umsitur játtanina til skúladeplin, at Mentamálaráðið ikki tekur støðu til samsýningar, og at vanliga mannagongdin er, at bert fundarpeningur verður goldin.

Stýrini fyri Føroya Handilsskúla og Tekniska Skúlan í Tórshavn gera síðani av at rinda samsýningar til byggistýrið og bygginevndina. Stýrini boða ikki Mentamálaráðnum frá avgerðunum um, at árligu samsýningarnar skulu vera 175.000 kr. til stjórnar og 75.000 kr. til limirnar í byggistýrinum og bygginevndini.

Landsgrannskoðanin heldur tað ikki vera hóskandi atborið fíggjarliga, tá ið nevndarsamsýningar eru goldnar, sum heimild ikki er fingin til frammanundan. Vit halda, at stýrini ikki av sínum eintingum hava heimild til at áseta tilíkar nevndarsamsýningar, hvørki til starvsfólk á skúlunum, ella til stýrini sjálvi.

Stýrini fyri skúlarnar hava ikki hildið ásetingarnar í § 3 í viðtøkunum fyri skúlarnar, tá ið tey ikki hava biðið Lønardeildina í Fíggjarmálaráðnum góðkenna samsýningarnar, sum er krav sambært rundskrivi landsstýrisins 10. januar 1983 um nevndarsamsýningar.

Okkara áskoðan er, at arbeiðið í bygginevndini er virksemi, sum helst natúrliga hoyrir til stórvini hjá stjórunum sambært lógini um yrkisskúlar. Landsgrannskoðanin heldur tað tí vera ivasamt, um stjórnarnir á skúlunum hava rætt til nevndarsamsýning.

Um stýrini vóru av teirri fatan, at uppgávan var av einum slíkum slag, at hon gav stjóranum nógv størri arbeiðsbyrðu, kundu stýrini biðið Lønardeildina hjá Fíggjarmálaráðnum góðkenna eitt fast árligt gjald, sambært § 1 í “Umfarskrivi um nevndarsamsýningar”, frá 10. januar 1983.

Viðvíkjandi samsýning til stýrslimirnar í byggistýrinum heldur Landsgrannskoðanin, at teir helst áttu at verið samsýntir eftir galdandi reglum um fundarpening.

Kravið um at gera tveir serskildar roknskapir, ein fyri stuðulin og ein fyri annað virksemi, heldur Landsgrannskoðanin er ein teknisk áseting um roknskaparlig viðurskipti. Kravið í § 6 í viðtøkunum um serskildan roknskap heimilar ikki stýrunum at hava virksemi við síðuna av, sum ikki er heimilað í lógini ella undir eftirliti Mentamálaráðsins.

Við tí í huga at skúlarnir, sum tað er ásett í viðtøkunum § 6, stk. 5, hvørt ár hava sent Mentamálaráðnum grannskoðaðar roknskapir og protokollir, og at Tekniski Skúlin í sínum roknskapi hevur útgreinað samsýningarnar til bygginevndina, heldur Landsgrannskoðanin, at Mentamálaráðið kundi havt varnast samsýningarnar.

Serligar viðmerkingar til roknskapin hjá Handilsskúlanum

Tá ið talan er um roknskapin hjá Føroya Handilsskúla, heldur Landsgrannskoðanin tað vera óheppið fyri gjøgnumskygnið í roknskapinum, at samsýningarnar til limirnar í bygginevndini og byggistýrinum ikki síggjast í roknskapinum, sum so eisini hevur verið grundaður á “feilskrásetingar” ímillum eginrakstur og stuðulsrakstur.

Samsýningarnar fyri 2007 eru bókaðar á stuðulsraksturin, hóast stýrið hevði samtykt, at tær skuldu bókast á eginraksturin.

Samsýningarnar fyri 2008 vórðu fyrst bókaðar á stuðulsraksturin, men í 2010 varð hetta rættað, og samsýningarnar vórðu skrásettar á eginraksturin.

Roknskapurin fyri 2009 er skeivt settur upp, eftirsum hall frá kantinuni er mótröknað í lønarútreiðslunum til bygginevndina.

Vísandi til at stýrið sigur seg ikki hava tikið nakra avgerð um samsýning, hvørki til bygginevnd ella til starvsfólk á Føroya Handilsskúla, fyri tíðarskeiðið eftir at lógin frá 2008 varð samtykt, áttu útgjaldingarnar í minsta lagi at verið steðgaðar í 2008.

Stýrið kann tó neyvan siga seg vera óvitandi um útgjaldið í 2009, vísandi til fundarfrágreiðing 2. oktober 2009, har samsýningin til stjóran verður umrødd.

12.6 Høvuðstøl úr roknskapinum hjá Tekniska Skúlanum

1.000 kr.

Roknskapartøl stuðulsrakstur						
St.konta	Heiti	2006	2007	2008	2009	2010
11	Lønir v.m.	21.686	22.589	25.050	27.119	29.732
14	Keyp av vørum og tænastum	4.450	5.049	5.987	5.949	5.889
15	Keyp av útbúnaði, netto	1.218	1.843	1.526	1.347	1.248
16	Leiga, viðlíkahald og skattur	1.577	1.513	1.917	2.252	1.761
17	Avskrivningar o.a.	0	2	0	3	10
19	Ymsar rakstrarútreiðslur	12	66	34	88	12
21	Søla av vørum og tænastum	-2.438	-2.796	-3.360	-3.188	-3.437
29	Ymsar rakstrarinntøkur	0	0	0	-125	0
55	Íløgustuðul o.a.	-2	-1	0	0	0
57	Rentuútreiðslur o.a.	3	2	-1	13	10
64	Aðrar flytingarinntøkur	0	0	0	0	0
67	Rentuinntøkur og vinningsbyti	0	0	-1	-2	-4
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr)	0	0	0	3	4
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt)	0	-533	-735	-200	-658
77	Flyting frá kommununum til landið	-2.653	-3.004	-3.076	-2.768	-2.265
	Tilsamans	23.853	24.730	27.342	30.491	32.301
	Játtan á Figgjarlóg	23.853	24.730	26.160	30.411	32.232
				EYJ 1.100		
	Tekniski skúlin Tórshavn - Eginrakstur	2006	2007	2008	2009	2.010
	Skeiðsdepilin/Uppgjørd skeið	315	100	3	3	37
	Úrslit sjálvøkusøla	3	1	-	9	1
	Summarv/kongr.	85	127	162	124	101
	Kantinán í Smiðjugerði	-17	-43	103	34	-6
	Umboðan	-68	-82	-178	-135	-137
	Næmingavirksemi	-7	-4	-		
	Umbyggingar/viðlíkahald umb. Høli	-135	-	-1	-1	
	Útleigan umbygd høli	167	57	49	40	
	Trivnaðarútreiðslur starvsfólk	-58	-52			
	Fremmand veiting/konsulentar	-	-2	-17		
	Nevndarsamsýning. bygging skúlar	-	-227	-222		-51
	Verkætlan External Timber Cladding			-342		
	Ymiskt	3	4	6		5
	Úrslit av eginrakstri	288	-121	-437	74	-50

12.7 Høvuðstøl úr roknskapinum hjá Føroya Handilsskúla

1.000 kr.

Roknskapartøl stuðulsrakstur						
St.konta	Heiti	2006	2007	2008	2009	2010
11	Lønir v.m.	20.257	22.147	25.613	28.502	31.465
14	Keyp av vørum og tænastum	2.486	2.903	4.006	4.670	4.795
15	Keyp av útbúnaði, netto	361	313	1.089	675	414
16	Leiga, viðlíkahald og skattur	161	161	580	1.114	880
19	Ymsar rakstrarútreiðslur	1	4	2	170	0
21	Søla av vørum og tænastum	-662	-1.100	-1.534	-1.732	-2.079
29	Ymsar rakstrarinntøkur	0	0	0	0	-1
32	Útvegan av løgu o.ø.	0	0	40	0	0
55	Íløgustuðul o.a.	1.417	1.258	2	0	0
57	Rentuútreiðslur o.a.	0	0	2	0	2
62	Kravd gjøld, bótur o.a.	0	0	0	0	0
63	Vanligar flytingarinntøkur	-79	-71	-28	0	0
67	Rentuinntøkur og vinningsbýti	0	0	-1	-5	-5
71	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (útr)	0	0	2	169	2
76	Innanh. flyt. millum almennar stovn. (innt)	0	0	-336	-513	-450
77	Flyting frá kommununum til landið	0	0	-21	-15	-62
	Tilsamans	23.943	25.616	29.416	33.035	34.961
	Játtan á figgjarlóg	24.203	25.550	28.374	33.100	35.771
				EYJ 1.880		
Føroya Handilsskúli - Eginrakstur						
		2006	2007	2008	2009	2010)*
	Umboðan	127	86	77	61	60
	Samsýningar o.a.			86	96	
	Vørukeyp			10	30	
	Næmingaferðir	23	-			
	Keyp av tænastum			34	18	
	Skeið og altjóða samstarv	2	-			41
	Avskrivning av automat	15	-			
	Løgfrøðilg ráðgeving	1	-			
	Serútreiðslur	16	12	15	14	
	Kostnaður tilsamans	184	98	222	219	101
	Næmingagjöld o.a.	32	53	21	-	
	Úrslit av skeiðsvirksemi	316	100	3	3	38
	Endurgjöld			26	15	
	Hall av matsølum	-47				-176
	Rentuinntøkur	140	169	197	85	99
	Óvanligar inntøkur frá undanfarnum árum				175	
		441	322	247	278	39
	Nevndarsams. Bygging skúlar					225
	Nevndarsams. Bygging skúlar, umbók. 2008					383
	Úrslit av eginrakstri	257	224	25	59	-748
)* Fyribils roknskapur (ikki grannskoðaður)					

